



REPUBLIKA SLOVENIJA  
DRŽAVNI ZBOR

# SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 43. IZREDNA SEJA

(20. september 2013)

SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.  
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJAN IN DRŽAVLJANK.  
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO, DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANI.  
PO NAČELU DELEŽNE OBLASTI NA ZAKONODAVNO, IZVEŠILNO IN SODNO.  
SLOVENIJA NE PRAVI SLOVENSKEGA NARODA DO SAMODLOŽBE.  
SLOVENIJA NE PRAVI SLOVENSKEGA NARODA DO SAMODLOŽBE.  
SLOVENIJA NE PRAVI SLOVENSKEGA NARODA DO SAMODLOŽBE.  
SLOVENIJA NE PRAVI SLOVENSKEGA NARODA DO SAMODLOŽBE.

MANDAT

VI

IZREDNA  
SEJA

43

## UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejhinih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejhinih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejhini zapisi Državnega zbora. Sejhini zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejhini zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejhini zapisi Državnega zbora. 43. izredna seja (20. september 2013)

ISSN 2385-9490

Pripravil: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, mag. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2013

[www.dz-rs.si](http://www.dz-rs.si)



## **DNEVNI RED 43. IZREDNE SEJE**

1. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA O PROBLEMATIKI REŠEVANJA ZASEBNIH BANK PROBANK E IN FACTOR BANKE Z DENARJEM SLOVENSКИH DRŽAVLJANOV, EPA 1406-VI

2. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Ugotovitev o ponovnem opravljanju funkcije poslanca in o prenehanju opravljanja funkcije poslanke na podlagi 14. člena Zakona o poslancih, EPA 1373-VI

Ugotovitev o prenehanju mandata poslancu Državnega zbora – Gašpar Gašpar Mišič, EPA 1400-VI

Določitev kandidata, ki v skladu s 17. členom Zakona o volitvah v državni zbor postane poslanec za preostanek mandatne dobe namesto poslanca, ki mu je prenehal mandat, ugotovitev o prenehanju opravljanja funkcije poslanca na podlagi 14. člena Zakona o poslancih, in določitev kandidatke, ki bo v skladu s 14. členom Zakona o poslancih opravljala funkcijo poslanke namesto poslanke, ki opravlja funkcijo v Vladi



## VSEBINA

Določitev dnevnega reda .....	7
2. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE .....	7
Ugotovitev o ponovnem opravljanju funkcije poslanca in o prenehanju opravljanja funkcije poslanke na podlagi 14. člena Zakona o poslancih, EPA 1373-VI.....	7
Ugotovitev o prenehanju mandata poslancu Državnega zbora – Gašpar Gašpar Mišič, EPA 1400-VI .....	7
Določitev kandidata, ki v skladu s 17. členom Zakona o volitvah v državni zbor postane poslanec za preostanek mandatne dobe namesto poslanca, ki mu je prenehal mandat, ugotovitev o prenehanju opravljanja funkcije poslanca na podlagi 14. člena Zakona o poslancih, in določitev kandidatke, ki bo v skladu s 14. členom Zakona o poslancih opravljala funkcijo poslanke namesto poslanke, ki opravlja funkcijo v Vladi .....	8
1. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA O PROBLEMATIKI REŠEVANJA ZASEBNIH BANK PROBANK E IN FACTOR BANKE Z DENARJEM SLOVENSКИH DRŽAVLJANOV, EPA 1406-VI.....	8
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	9
BOJAN STARMAN .....	10
DR. UROŠ ČUFER .....	11
DR. BOŠTJAN JAZBEC .....	12
JERKO ČHOVIN .....	13
MAG. MARKO POGAČNIK .....	15
MATEVŽ FRANGEŽ .....	17
MATEVŽ FRANGEŽ .....	17
MATEVŽ FRANGEŽ .....	19
BOJAN STARMAN .....	19
FRANC BOGOVIČ .....	21
MARIJA PLEVČAK .....	23
LJUDMILA NOVAK .....	24
JOŽE TANKO .....	25
DR. BOŠTJAN JAZBEC .....	25
MAG. MITJA MAVKO .....	27
MAG. MITJA MAVKO .....	27
JOŽE TANKO .....	27
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	28
JANI MÖDERNDORFER .....	28
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	28
DR. BOŠTJAN JAZBEC .....	29
DR. UROŠ ČUFER .....	30
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	30
DR. BOŠTJAN JAZBEC .....	31
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	31
MAG. MITJA MAVKO .....	31
MAG. MITJA MAVKO .....	31
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	32
MATJAŽ HAN .....	32
DR. BOŠTJAN JAZBEC .....	32
BRANE GOLUBOVIČ .....	32
RIHARD BRANISELJ .....	33
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	33



MIHAEL PREVC .....	34
JOŽEF HORVAT .....	35
MATJAŽ HAN .....	36
ZVONKO ČERNAČ .....	36
SAMO BEVK .....	39
MARKO PAVLIŠIČ .....	40
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	41
DR. BOŠTJAN JAZBEC .....	42
ALJOŠA JERIČ .....	42
MAG. ANDREJ VIZJAK .....	42
DR. BOŠTJAN JAZBEC .....	43
MAG. IVAN VOGRIN .....	44
ALOJZIJ POTOČNIK .....	44
SREČKO MEH .....	45
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	46
SREČKO MEH .....	46
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	47
MAG. BRANKO GRIMS .....	47
MAG. MITJA MAVKO .....	48
MAG. MITJA MAVKO .....	48
MAG. MATEJ TONIN .....	48
JERKO ČHOVIN .....	48
MAG. BRANKO GRIMS .....	50
JERKO ČHOVIN .....	50
JERKO ČHOVIN .....	50
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	50
MAG. MITJA MAVKO .....	52
MAG. MITJA MAVKO .....	52
JERKO ČHOVIN .....	52
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	52
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	52
JAKOB PRESEČNIK .....	52
DR. LJUBICA JELUŠIČ .....	52
JOŽEF JEROVŠEK .....	54
JERKO ČHOVIN .....	54
MIRKO BRULC .....	54
MAG. BRANKO GRIMS .....	55
MARIJAN POJBIČ .....	55
MARIJAN POJBIČ .....	56
DR. BOŠTJAN JAZBEC .....	57
MARIJAN POJBIČ .....	57
DR. BOŠTJAN JAZBEC .....	57
FRANC JURŠA .....	57
MAG. MAJDA POTRATA .....	58
EVA IRGL .....	58
MAŠA KOCIPER .....	59
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	60
MAŠA KOCIPER .....	61
ALENKA JERAJ .....	61
MAG. MARKO POGAČNIK .....	62
DR. BOŠTJAN JAZBEC .....	63
ROBERTO BATTELLI .....	63
MARJANA KOTNIK POROPAT .....	63
DR. UROŠ ČUFER .....	64
JOŽE TANKO .....	64
DR. BOŠTJAN JAZBEC .....	65
JANI MÖDERNDORFER .....	65
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	66



MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	68
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	68
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	68
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	68
MAŠA KOCIPER.....	68
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	69
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ .....	69
JOŽE TANKO .....	69
JANI MÖDERNDORFER .....	70
JOŽEF JEROVŠEK .....	70
MAG. MARKO POGAČNIK .....	70
JOŽE TANKO .....	70
JANI MÖDERNDORFER .....	71
MIRKO BRULC .....	71
BRANE GOLUBOVIĆ .....	71
ALENKA JERAJ .....	71
MARIJAN POJBIČ .....	71
MARIJAN POJBIČ .....	72
MAŠA KOCIPER.....	72
JOŽE TANKO .....	72
ALENKA JERAJ .....	72
MAG. IVAN VOGRIN .....	73



## Državni zbor VI. mandat

### 43. izredna seja 20. september 2013

---

**Predsedujoči:** Janko Veber.....predsednik Državnega zbora  
Polonca Komar.....podpredsednica Državnega zbora  
Romana Tomc.....podpredsednica Državnega zbora

Seja se je začela 20. septembra 2013 ob 10. uri.

**PRESEDNIK JANKO WEBER:** Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 43. izredno sejo Državnega zbora, ki sem jo sklical na podlagi prvega in drugega odstavka 58. člena in drugega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora.

Prosim vas, da ta hip zbrano prisluhnete. Obveščam vas, da je umrl dr. Jože Zagožen, poslanec Državnega zbora v mandatnem obdobju 1996–2000. Njegov spomin bomo počastili z minuto molka.

V nadaljevanju vas obveščam, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanke in poslanci: gospa Renata Brunskole, dr. Andreja Črnak Meglič, gospod Dragutin Mate, gospod Borut Ambrožič, gospod Franc Pukšič (za začetek seje), gospod Janez Ribič, gospod Matevž Frangež (od 15. ure dalje), dr. Vinko Gorenak in gospa Melita Župevc. Na sejo sem vabil guvernerja Banke Slovenije dr. Boštjana Jazbeca k 1. točki dnevnega reda, predstavnika Državne volilne komisije k 2. točki dnevnega reda in predstavnike Vlade k obema točkama dnevnega reda. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 43. izredne seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v ponedeljek, 16. septembra 2013, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za umik točke z dnevnega reda seje ali širitev dnevnega reda seje nisem prejel, zato Državnemu zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem.

Prehajamo na odločanje o dnevnem redu. Pred tem vas prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav. Gre za prvo glasovanje v jesenskem delu, tako da preverite, če je vse v redu z glasovalnimi napravami. Lahko preidemo na glasovanje?

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 64, proti 1.

(Za je glasovalo 64.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je dnevni red 43. izredne seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.**

Prehajamo na obravnavo **Ugotovitve o ponovnem opravljanju funkcije poslanca in o prenehanju opravljanja funkcije poslanke na podlagi 14. člena Zakona o poslancih.**

Vlada je Državnemu zboru posredovala odločbo z dne 22. 8. 2013, iz katere izhaja, da je Gašparju Gašparju Mišiču prenehala funkcija državnega sekretarja v Kabinetu predsednika Vlade Republike Slovenije. Odločbo Vlade je obravnavala Mandatno-volilna komisija, ki na podlagi 36. člena Poslovnika Državnega zbora predlaga Državnemu zboru, da se na podlagi 14. člena Zakona o poslancih seznanj z naslednjima sklepoma:

Državni zbor na podlagi odločbe Vlade z dne 22. 8. 2013 ugotavlja, da je Gašparju Gašparju Mišiču prenehala funkcija državnega sekretarja v Kabinetu predsednika Vlade Republike Slovenije, zato z današnjim dnem ponovno opravlja funkcijo poslanca.

Mag. Mirjam Bon Klanjšček, ki je opravljala funkcijo poslanke namesto poslanca Gašparja Gašparja Mišiča v času, ko je ta opravljal funkcijo državnega sekretarja, z današnjim dnem preneha opravljanje funkcije poslanke.

Prehajamo na obravnavo **Ugotovitve o prenehanju mandata poslancu Državnega zbora – Gašpar Gašpar Mišič.**

V skladu z drugim odstavkom 202. člena Poslovnika Državnega zbora vas obveščam, da me je poslanec Gašpar Gašpar Mišič 4. 9. 2013 obvestil, da odstopa s funkcije poslanca. Ugotavljam, da mu z današnjim dnem na podlagi 9. člena Zakona o poslancih in tretjega odstavka 202. člena Poslovnika Državnega zbora preneha mandat poslanca. O tem sem obvestil Državno volilno komisijo in jo zaprosil, da Državnemu zboru sporoči, kateri kandidat bo v skladu s 17. členom Zakona o



volitvah v državni zbor postal poslanec za preostanek mandatne dobe namesto poslanca, ki mu je prenehal mandat. Na podlagi obvestila Državne volilne komisije je Mandatno-volilna komisija Državnega zbora pripravila poročilo in predlagala potrditev mandata ter o svoji ugotovitvi poročala Državnemu zboru.

Dovolite, da se ob tej priložnosti v imenu vseh kolegov Gašparju Gašparju Mišiču zahvalim za dosedanje delo v Državnem zboru in mu zaželim veliko uspehov pri njegovem novem delu.

Prehajamo na obravnavo **Določitve kandidata, ki v skladu s 17. členom Zakona o volitvah v državni zbor postane poslanec za preostanek mandatne dobe namesto poslanca, ki mu je prenehal mandat, ugotovitve o prenehanju opravljanja funkcije poslanca na podlagi 14. člena Zakona o poslancih, in določitve kandidatke, ki bo v skladu s 14. členom Zakona o poslancih opravljala funkcijo poslanke namesto poslanke, ki opravlja funkcijo v Vladi.**

Ker Gašparju Gašparju Mišiču z današnjim dnem preneha mandat poslanca, je Državna volilna komisija Državnemu zboru posredovala ugotovitev, da mandat poslanca preide na gospoda Aljošo Jeriča. Glede na sklep Državne volilne komisije, da je mandat poslanca Državnega zbora v drugi volilni enoti za volitve poslanca v Državni zbor z liste kandidatov Lista Zorana Jankovića – Pozitivna Slovenija prešel na Aljošo Jeriča ter ob upoštevanju dejstva, da Aljoša Jerič nadomešča izvoljeno poslanko Tino Komel v času, ko le-ta opravlja funkcijo ministrice v Vladi, bo s potrditvijo mandata izvoljeni kandidat Aljoša Jerič prenehal nadomeščati poslanko Državnega zbora Tino Komel v času, ko le-ta opravlja funkcijo ministrice v Vladi. Ob upoštevanju dejstva, da bo Aljoša Jerič prenehal opravljeti funkcijo poslanca na podlagi 14. člena Zakona o poslancih, pripada pravica, da nadomešča poslanko Tino Komel, naslednjemu kandidatu po vrstnem redu dobljenega deleža glasov v skupnem številu glasov v volilnem okraju z liste kandidatov Lista Zorana Jankovića – Pozitivna Slovenija v drugi volilni enoti za volitve poslancev v Državni zbor. Ta pravica bo prešla na mag. Mirjam Bon Klanjšček. Ugotovitve Državne volilne komisije je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je Državnemu zboru pisno poročala. Poročilo ste prejeli.

Sprašujem, če želi poročevalec komisije v tem primeru besedo. (Ne želi.) Želite besedo predstavniki poslanskih skupin? (Ne želijo.) Želi kdo od poslank in poslancev razpravljati? (Ne želi.) Zaključujemo razpravo in prehajamo na glasovanje.

Prvič, na podlagi 7. člena Zakona o poslancih, 17. člena Zakona o volitvah v državni zbor in 212. člena Poslovnika Državnega zbora glasujemo o naslednjem predlogu sklepa: potrdi se poslanski mandat Aljoši Jeriču, rojenemu 5.

3. 1973, stanujočemu Lokev 122, Lokev. Prehajamo na glasovanje o tem sklepu.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 75, proti nihče. (Za je glasovalo 75.) (Proti nihče.) Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Drugič, Državni zbor se na podlagi 14. člena Zakona o poslancih in 112. člena Poslovnika Državnega zbora seznanja z naslednjim ugotovitvenim sklepom: Aljoša Jerič z dnem potrditve mandata poslanca na podlagi 17. člena Zakona o volitvah v državni zbor preneha opravljeti funkcijo poslanca na podlagi 14. člena Zakona o poslancih. Ugotavljam, da se je Državni zbor seznanil z ugotovitvenim sklepom, da Aljoša Jerič ne opravlja več funkcije nadomestnega poslanca, zato se Državni zbor na podlagi 200., 201. in 112. člena Poslovnika Državnega zbora seznanja še z naslednjim sklepom: ugotovi se, da je poslancu Aljoši Jeriču z današnjim dnem prenehala funkcija podpredsednika Odbora za pravosodje.

Tretjič, na podlagi 14. člena Zakona o poslancih in 112. člena Poslovnika Državnega zbora glasujemo o naslednjem predlogu sklepa: v času, ko poslanka Tina Komel, ki opravlja funkcijo v Vladi, v skladu s prvim odstavkom 14. člena Zakona o poslancih ne more opravljeti funkcije poslanke, opravlja to funkcijo v skladu z drugim odstavkom 14. člena Zakona o poslancih od današnjega dne mag. Mirjam Bon Klanjšček, rojena 18. 7. 1954, stanujoča Pri hrastu 9, Kromberk. Prehajamo na glasovanje o tem sklepu.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 76, proti nihče. (Za je glasovalo 76.) (Proti nihče.) Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Ob tej priložnosti prosim kolega Aljošo Jeriča in mag. Mirjam Bon Klanjšček, da se nam pridružita v dvorani in zasedeta svoji mesti. Ponovno dobrodošla.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA PRIPOROČILA O PROBLEMATIKI REŠEVANJA ZASEBNIH BANK PROBANK E IN FACTOR BANKE Z DENARJEM SLOVENSkih DRŽAVLJANOV.**

Predlog priporočila je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 26 poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom priporočila je skupina 26 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga priporočila dajem besedo predstavniku predlagateljev mag. Andreju Širclju.





**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Spoštovani minister, guverner, državni sekretar, kolegi in kolegice, lepo pozdravljeni!

Pred nekaj dnevi smo dobili novico, da gresta dve banki, in to sta zelo majhni banki v slovenskem bančnem sistemu, v tako imenovano nadzorovano likvidacijo – Probanka in Factor banka, ki imata skupaj manj kot 4-odstotni delež. Za te obveznosti in za njih bodo dali jamstvo državljani in državljanke Republike Slovenije. Z drugimi besedami, v njihovem imenu država z jamstvom milijardo 30 milijonov. Država bo tudi spremenila depozite, ki jih ima pri teh bankah, v lastniški delež, kar je sklep Vlade na eni strani. Če to ne bo zadostovalo za 400-milijonske dodatne dokapitalizacije, potem bo prišlo še do plačila s strani države. Navsezadnje nič takšnega. Dve banki sta šli k vragu, in imata pravico, da gresta k vragu. Vprašanje je samo, kdo bo plačal pogrebne stroške. Nadzorovana likvidacija pomeni, da bosta ti dve banki postopoma izstopali iz trga, kot radi rečejo predstavniki Vlade, tri leta na podlagi posebnega programa, ki ga bo napisala uprava in bo verjetno sprejet v Banki Slovenije. Ti dve banki izstopata s trga zaradi nelikvidnosti. Z drugimi besedami, banki nimata ali nista imeli dovolj denarja za to, da bi poplačevali svoje obveznosti.

Zakon daje več možnosti. Daje možnost stečaja, daje možnost likvidacije, daje možnost dokapitalizacije. Ta način pomeni socializacijo. Pomeni socializacijo vseh terjatev, in sicer tako, da bodo državljani in državljanke plačali vse napačne odločitve, vse napačne odločitve uprav, napačne odločitve nadzornih organov, napačne odločitve nadzornih svetov itd. Pomeni še nekaj več – to, da je država priznala, da sta ti dve banki sistemski banki, ali Banka Slovenije ali Vlada. To, da sta sistemski banki, pomeni, da bodo pričakovanja mednarodnih trgov, mednarodnih institucij in javnosti takšna, da bodo morali tudi v prihodnje reševati banke, če bodo slovenske banke prišle v kritičen položaj na takšen način. Rečeno je bilo, da ta način ne prejudicira načina v prihodnosti. Vendar je tukaj treba povedati, da je bilo že v razpravah rečeno, da bi kakršenkoli drug način pomenil preplah med deponenti. Ti dve stvari sta si v nasprotju, in to bom tudi v nadaljevanju povedal, kajti s tem si Vlada in Banka Slovenije zapirata pot do drugih rešitev.

Kaj določa slovenski bančni sistem? Ima jamstveno shemo, kar pomeni, da so depoziti do 100 tisoč evrov zavarovani z jamstvi drugih bank in na koncu z jamstvom države. Depoziti nad 100 tisoč evrov niso zavarovani. Zaradi tega bodo morali vlagatelji v prihodnje še bolj gledati na to, v katero banko bodo te depozite dajali. Vprašanje depozitarjev, varčevalcev z depoziti do 100 tisoč evrov dejansko ni vprašanje. Depozitov nad 100 tisoč evrov je bilo v teh bankah za 231 milijonov, dokapitalizacija pa bo znašala 400 milijonov, kar

pomeni, da s tem rešujemo tiste depozitarje, ki imajo depozite, večje od 100 tisoč evrov. Rešujemo bogate ali vsaj bolj premožne, kakorkoli že. Če bi se takšna rešitev uporabila za vse banke v Sloveniji, to pomeni breme oziroma verjetno zadolžitev za 14 milijard evrov. Tega denarja Slovenija nima in tega denarja verjetno danes Slovenija ne more dobiti na mednarodnih finančnih trgih. Ali pa lahko dobi 14 milijard po izredno visoki obrestni meri, takšni, ki za prihodnje generacije, za prihodnje rodove pomeni samo to, da bodo odplačevali obresti. Ne pomeni razvoja, pomeni odplačevanje obresti, kar je že danes, saj že danes plačujemo skoraj milijardo obresti.

Kaj to pomeni? Država in s tem davkoplačevalci so prevzeli večje breme, kot bi ga bilo treba. Vsi depozitarji nad 100 tisoč evrov so veseli in verjetno odpirajo šampanjce. Pred tem so si nekateri lastniki tudi izplačali dividende. Banka Slovenije je ugotovila, da v teh bankah obstajajo razmerja med nadzorniki, upravami in največjimi depozitarji, in sicer takšna razmerja, bom rekel, ki niso transparentna. Z drugimi besedami, lastniki so bili največji depozitarji. Največji lastniki so si verjetno dali izplačati tudi depozite, so si izplačali dividende in pustili prazno banko državi. Nekateri pravijo temu, da gre tukaj za, lahko rečemo, incestna razmerja, ki jih je Banka Slovenije ugotovila. Sprejela je določene ukrepe, vprašanje pa je nadzora teh ukrepov in koliko so bili ti ukrepi dejansko učinkoviti. Znano je, da so se v teh bankah financirale tudi določene privatizacije podjetij, da je šlo za klientelistične povezave. Tukaj se lahko vprašamo, ali je bil dejanski namen ustanovitve, če pa že ne ustanovitve, pa vsaj poslovanja teh dveh bank, to, da se ju na koncu izžame, da se ju pusti prazni, nelikvidni, kapitalsko neustrezni, in da se celotno breme prenese na državljane in državljane, na davkoplačevalce.

Stalno poslovanje – verjetno bo nadzor nad tem poslovanjem teh dveh bank pokazal, da je večinoma šlo za ene in iste ljudi, tudi druge, vendar predvsem za ene in iste, ki nastopajo kot lastniki, kot depozitarji, kot nadzorniki in tudi kot člani uprav. Tukaj je to vprašanje na mestu. Na mestu pa je tudi vprašanje, kako in na kakšen način bo država delovala v prihodnje. Ocenjujemo, da na isti način država ne bo mogla reševati bank. Z drugimi besedami, morala bo ukrepati tudi z ostalimi sredstvi, s stečajem, in razložiti prebivalcem in prebivalkam države, zakaj socializacija izgub ni mogoča in zakaj, če govorimo o dveh relativno majhnih bankah s tržnim deležem nekaj čez 4 %, je to edini možen način. Mi menimo, da ni. Slovenska demokratska stranka odgovorno zastopa svoja stališča, ne zaradi tega, da bi naredila kakršenkoli preplah, ne zaradi tega, da bi prišlo do kakršnihkoli nenadzorovanih dejanj. Zato zahteva poročilo z razlogi za likvidacijo oziroma za takšen način. Poleg tega tudi poimenski seznam oseb z depoziti nad 100 tisoč evrov,



sprejetje zakonodaje, s katero se bodo zamrznile vse vloge lastnikov, nadzornikov, članov uprav in njihovih povezanih oseb, seznam izplačil nad 100 tisoč evrov in dokumentacijo v zvezi z nadzorom teh dveh bank s strani Banke Slovenije. Ukrepe na bančnem področju določa Svet Banke Slovenije. Svet Banke Slovenije deluje – mislim, da seje potekajo vsak teden, lahko tudi 14 dni. Na to sejo sta po zakonu vabljena minister in predsednik Odbora za finance in monetarno politiko. Tam se na način, ki ga določa Banka Slovenije, sprejemajo sklepi o tem, kaj je z našim bančnim sistemom, kako bo bančni sistem deloval in kako je nadzorovan.

Pri likvidacijah bank oziroma pri stečajih bank je pomembno še nekaj – zagotovitev odgovornosti. Odgovornost se do danes v slovenskem bančnem sistemu še ni začela ugotavljati. Vedno pridemo do nekega pojma, ki se mu reče bančna tajnost. Vendar vedeti moramo, da pri stečajnih postopkih, pri postopkih likvidacije ni več bančne tajnosti. Če bodo državljani in državljanke s svojimi davki, s svojimi prispevki reševali te banke, reševali tudi zasebne banke, potem bodo zahtevali tudi odgovornost – odgovornost nadzornikov, odgovornost uprav, odgovornost lastnikov. Lastništvo ni samo neka dobrina, lastništvo je odgovornost.

Glede na to, da imamo danes finančno in bančno krizo v svetu, kjer se je že nehala – imeli smo močno krizo v Evropi –, obstajajo različni pojmi, kako poimenovati dejanja v bančnem sistemu v preteklosti in morda še sedaj. Revija Der Spiegel je omenila izraz bančni banditizem. Vprašajmo se, ali imamo bančni banditizem tudi pri nas in ali s temi ukrepi rešujemo bančni banditizem. Če ga, potem so ukrepi napačni. Denar državljan in državljanov ni namenjen reševanju bančnega banditizma. Namenjen je za to, da se bodo v državi počutili varno, in namenjen je za to, da se bosta na podlagi tega denarja, njihovega denarja povečevala standard in blaginja za vse ljudi. Temeljni namen te seje je predvsem to, da se na konkretnih primerih teh dveh bank ugotovi, kakšno je stanje v bančnem sistemu, kako varen je bančni sistem, kaj lahko zagotovi minister, kaj lahko zagotovi guverner, ne nam, ampak predvsem državljanom in državljanke Slovenije. Hvala lepa.

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Hvala tudi vam.

Predlog priporočila je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Bojanu Starmanu.

**BOJAN STARMAN (PS DL):** Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem skupaj!

Odbor za finance in monetarno politiko je na svoji 65. nujni seji dne 18. 9. 2013 kot

matično delovno telo obravnaval Predlog priporočila o problematiki reševanja zasebnih bank Probanke in Factor banke z denarjem slovenskih državljanov, EPA 1406-VI, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom. Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, in v poslovniškem roku so bili vloženi amandmaji poslanskih skupin koalicije, amandmaji k 1., 2., 3., 4. in 5. točki, amandmaji Poslanske skupine SDS k 1., 2., 3., 4. in 5. točki ter priporočila za novo 6. in 7. točko. Seji so prisostvovali predstavniki Ministrstva za finance, Banke Slovenije ter Zakonodajno-pravne službe. Uvodno obrazložitev k Predlogu priporočila je v imenu predlagatelja podal član odbora in poslanec Poslanske skupine SDS mag. Andrej Širčelj, ki je predstavil trenutno situacijo in razloge za sklic izredne seje Državnega zbora. Državni sekretar Ministrstva za finance je uvodoma predstavil zakonsko podlago, na podlagi katere je bila sprejeta odločitev glede nadzorovane likvidacije obeh omenjenih bank. Povedal je, da je bilo jasno, da banki nimata dolgoročno vzdržnega modela in je bolje da zapustita slovenski bančni trg.

V razpravi je viceguvernerka Banke Slovenije predstavila različne načine možnega reševanja nastale situacije ter predložila in razložila, zakaj so se odločili za nadzorovano likvidacijo. Povedala je, da je v obeh bankah v začetku septembra prišlo do hitre zaostritve likvidnostne situacije ter ob tem opozorila na veliko občutljivost depozitarjev na vsakršne slabe informacije v zvezi z bankami. V razpravi so poslanci iz vrst opozicijskih poslanskih skupin spraševali predvsem glede vzrokov hitrega poslabšanja likvidnostne situacije v obeh bankah ter kdaj je Banka Slovenije prvič zaznala, da so v teh bankah težave, in kakšne ukrepe v zvezi s tem je sprejela. Po opravljeni razpravi se je odbor opredelil do amandmajev Poslanske skupine SDS in jih ni sprejel. V skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora je glasoval o vseh delih in naslovu predloga sklepa in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno dopolnilo predloga akta, v katerem so vključeni sprejeti amandmaji. Predlog akta je tudi sestavni del in predlog za sprejetje na Državnem zboru.

Dovolite mi ob tej priliki nekaj svojih opažanj glede na potek seje. Mislim, da bi bilo reševanje problema bolj konstruktivno in bi lahko dobili več odgovorov, če bi predlagatelj zahteval zaprto sejo, ker je zelo moteče, da veliko vprašanj ostane brez odgovora, ker se glede na Zakon o bančništvu ne morejo dati na javni seji. Mogoče bi bila lahko bolj kvalitetna seja. Še eno stvar bi izpostavil. Na seji je bilo finančnemu ministrstvu postavljeno vprašanje glede na soglasje ECB za to garancijo. Povedano je bilo, da je ta garancija začasnega značaja, da bo končna garancija glede izdaje bančnega



poročila šele po sprejetju akta o likvidaciji banke, ki naj bi bil pripravljen v 45 dneh, kar pomeni, da na nek način imamo neko varovalko, da je tudi bančna garancija, ki je bila dana v višini milijarde 20 milijonov evrov, mogoče še pod vprašajem, ker bo morala počakati na dokončni sklep ECB glede dovolitve te garancije kot oblike državne pomoči. Mogoče toliko. Hvala lepa.

**PRESEDNİK JANKO VEBER:** Hvala tudi vam. Predlog poročila je obravnavala tudi Vlada. Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo dr. Urošu Čuferju, ministru za finance.

**DR. UROŠ ČUFER:** Spoštovani predsednik, spoštovani poslanci in poslanke, lep pozdrav!

Po dolgem času parlamentarnih počitnic se znova vidimo, in sem vesel, da sem spet tukaj. Kot vidite, smo bili vmes dejavni, in sem vesel, da sem spet tukaj. Rad bi se vam tudi zahvalil za ta sklic izredne seje, ker mislim, da je to tema, ki je vredna, da se o njej tudi pogovorimo, glede na to, da smo angažirali kar nekaj davkoplačevalskega denarja in da imamo v času, ko po eni strani stiskamo in varčujemo, na drugi strani pa davkoplačevalski denar uporabljamo ne za reševanje bank, ampak za ohranjanje stabilnosti finančnega sistema, kar je normalnim in običajnim državljanom včasih težko razumeti, možnost, da to lahko pojasnimo. Razumem in pozdravljam, da poslanci zahtevajo in tudi pričakujejo večjo transparentnost na tem področju. Ravno tako, da pričakujejo in zahtevajo večjo odgovornost na tem področju. To sta dva popolnoma normalna procesa, ki sta se dogajala ne samo v Sloveniji, ampak tudi v večini evropskih držav, ki so že bile v situaciji, ko so morale likvidirati kakšno banko na kontroliran način. Večina teh bank, ki so bile likvidirane na kontroliran način, če ne celo vse, je bila v privatni lasti. To je tisto, kar sproža kar nekaj dilem in polemik, vendar na koncu gredo vse rešitve in vse ugotovitve, tudi v drugih državah, v to, da je to najprimernejši postopek za normalno poslovanje.

Ko sem gledal, kaj so se v drugih državah pogovarjali ob teh priložnostih, so šle debate v treh smereh. Pričakujem, da bo šlo tako tudi danes pri nas. Prva smer je v tem, ali je denar davkoplačevalcev, ki bo porabljen za ohranjanje stabilnosti sistema, pravilno uporabljen, ali je bila ta odločitev pravilna. Drugič, kdo je odgovoren, ali je prišlo do kakšne zlorabe v teh bankah in koga je treba za to kaznovati. Tretja stvar, ki je mogoče najbolj konstruktivna in tudi najprimernejša, je, ali so kakršnekoli sistemske izboljšave, ki jih lahko naredimo na našem sistemu, da so v primeru, če pridemo v podobno situacijo, lahko stroški manjši oziroma še boljše, če lahko sploh tako situacijo preprečimo. Če začnem s tem, da ko smo bili soočeni s pobudo Banke Slovenije – ta pobuda je prišla še preden je bila formalno dana –, smo se o tem že skupaj pogovarjali, smo

tehtali med tem, kaj je manjše zlo. Ali je manjše zlo dati banko v stečaj ali je manjše zlo dati banko v nadzorovano likvidacijo? Tretje možnosti nismo imeli, ker so bile vse ostale možnosti že izčrpane, in smo imeli samo še dve slabi izbiri. Stroški v obeh primerih so bili primerljivi. Dejstvo je celo, da so v primeru nadzorovane likvidacije stroški nekoliko manjši, ker ko gledate ne samo prvi korak, ki je tisti, ki ga je najlažje izračunati – treba je pogledati tudi drugi korak, kaj bi se zgodilo v primeru stečaja, v primeru, da prihajamo v neko nekontrolirano likvidacijo, ko niso vsi procesi pod kontrolo, in do kam se vse skupaj lahko razširi.

Zaradi tega je mogoče boljše, da povem, kaj pomeni stečaj v praksi. To ni nekaj, kar se zgodi v enem dnevu in je potem naslednji dan življenje normalno. To ni nekaj, kar se da popolnoma izolirati od ostalega okolja, in to ni nekaj, kar je popolnoma brez posledic na normalno poslovanje. Kakorkoli, ti dve banki sta majhni. Skupaj predstavljata 4 do 5 % slovenskega bančnega sistema. To pomeni, da se približno 4 do 5 % slovenskega bančnega sistema, vloge posameznikov, podjetij zamrznejo v trenutku, ko imamo kreditni krč. To pomeni tudi, da se ne zamrznejo samo toliko časa, kolikor traja, ne vem, neko manjše obdobje, ampak dokler ni zaključen celoten postopek poplačila aktive, da stečajni upravitelj zagotovo ve, koliko denarja lahko vsakemu posamezniku izplača. V Sloveniji, kjer že tako ali tako traja kreditni krč, bi to pomenilo, da ga samo še dodatno zaostrimo. Brez posebnega razloga spravimo iz obtoka v Sloveniji bistveno večjo količino denarja, kot jo moramo angažirati, da to lahko naredimo na kontroliran način. Stečaj pomeni še veliko več, ampak o tem verjetno kasneje, potem ko bodo vprašanja.

Mogoče bi dal še nekoliko poudarka na kontekst, v katerem je bila odločitev sprejeta. Veste, da je bančni sistem v Sloveniji ta trenutek relativno šibek. Zaupanje je omejeno, potekajo stres testi in asset quality review s strani mednarodnih revizorjev pod nadzorom ne samo Banke Slovenije, ampak tudi Evropske komisije in ECB. Imamo kreditni krč, ki še vedno ni odpravljen in ki še vedno traja. V takšnem primeru iti v kakršnokoli obliko nenadzorovanega stečaja, kjer se vseh procesov in vsega obnašanja vseh dejavnikov na trgu, ne samo varčevalcev do 100 tisoč evrov, tudi varčevalcev nad 100 tisoč evrov, ne samo v tej banki, tudi v kakšni drugi banki, tudi zunanjih investitorjev, lahko pripelje do tega, da bi to bilo igranje z vžigalicami v prostoru, kjer je zelo veliko hlapov in kjer se običajno to odsvetuje. Naš izhodiščni načrt, ker smo že dalj časa vedeli, da sta ti dve banki šibki banki, je bil, da bi moral biti proces obrnjen, da bi morali najprej okrepiti sistemske banke, da bi jih morali dokapitalizirati, prenesti terjatve na slabo banko in šele potem bi se lotili teh dveh bank. Žal proces ni mogel biti tak, ker smo imeli zunanjo omejitev, da naj bi bil vsiljen stres test in asset



quality review, ki ni trajal samo neko omejeno obdobje, ampak traja dalj časa. Do takrat ni bilo mogoče in še zdaj ni mogoče okrepiti sistemskega dela bančnega sistema, da bi se mogoče potem lahko teh dveh bank lotili na drug način.

Na to smo opozarjali že naše sogovornike na začetku. To je pomemben element, ker to pomeni, da pregled terjatev ne pomeni samo zamika odprave kreditnega krča, za kar je predpogoj prenos slabih terjatev ven, ampak da je v tem času tudi povečano tveganje finančne nestabilnosti zaradi tega, ker je to pomenilo, da mora biti način, kako bomo ti dve banki umaknili s trga, operativno brez napake. Ne smemo si privoščiti nobenega spodrsnjaja, nobene pomanjkljivosti, in smo se zelo potrudili v tej smeri. Naše največje tveganje, ko smo to pripravljali, je bilo, ali bo kakšna govorica ušla, preden smo sigurni, da lahko damo garancijo. Mislim, da nam je to kar dobro uspelo. Žal konec koncev umikanje ene banke iz sistema ni prijetna naloga, je pa neka, ki jo dobiš v svojem portfelju, ki jo je treba narediti, in ko jo poskušaš delati, jo poskušaš narediti čim bolj profesionalno. Mislim, da je bila odločitev, ki smo jo sprejeli, pravilna. Če bi jo sedaj moral ponovno sprejeti, bi sprejel ravno takšno odločitev, in mislim, da je to prava stvar. Konec koncev je nadzorovana likvidacija v Evropski uniji standardni postopek, kako se eno banko umakne s trga. V kar nekaj državah je bilo kar nekaj bank, ki so bile likvidirane na nadzorovan način, in mislim, da v zadnjem času ni bilo nobene, ki bi bila dana v stečaj na nenadzorovan način. Tako da mislim, da, kar se tega tiče, v ničemer ne odstopamo, in je zaradi tega popolnoma naravno, da smo dobili dovoljenje Evropske komisije, da to lahko naredimo in smo to tudi naredili. Najlepša hvala.

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Hvala tudi ministru.

Dr. Boštjanu Jazbecu dajem besedo za predstavitev stališča Banke Slovenije.

**DR. BOŠTJAN JAZBEC:** Dober dan, predsednik, poslanke in poslanci!

Danes sem prvič v tej dvorani – upam, da ne zadnjič –, predvsem z namenom, da bomo lahko še kdaj razložili naše ukrepe in predvsem naše korake v smeri večje informiranosti in preprečevanja kakršnihkoli špekulacij, ki nastajajo mogoče iz nerazumevanja ali nepoznavanja delovanja tako Banke Slovenije kot bančnega sistema. Zakaj odločitev o prenehanju delovanja dveh bank in načini, na katere smo to naredili? Predvsem zaradi tega, ker sta obe banki zašli v likvidnostne težave, ki so se v zadnjih mesecih stopnjevale do te točke, da bi enostavno kakršnokoli prepuščanje teh dveh bank na trgu lahko povzročilo veliko večje posledice za celoten bančni sistem in predvsem za finančno stabilnost. V mislih smo imeli predvsem tri vidike

pri odločanju za kontrolirano prenehanje delovanja obeh bank. Ti trije vidiki so bili z vidika Banke Slovenije najprej finančna stabilnost in varnost vlog. Drugič je bil stroškovni vidik, tretjega vidika, interesnega vidika, pa pri naši odločitvi nismo upoštevali zaradi tega, ker je to odločitev in vidik, katerega Banka Slovenije kot centralni regulator in nadzornik bančnega sistema ne želi in nikoli ne bo upoštevala.

Zakaj ne stečaj obeh bank? Predvsem zaradi tega, ker bi v stečaju po našem mnenju prišlo do prevelike obremenitve za finančno stabilnost v preostanku bančnega sektorja, ki danes ni v najboljšem stanju. Veste, da potekajo pregledi kakovosti aktive in obremenitveni testi v 10 bankah, zdaj samo v 8 bankah, ki bi nam dali natančno oceno o velikosti slabih terjatev v teh bankah in ki nam bi omogočili začetek prenosa slabih terjatev na Družbo za upravljanje terjatev bank. Vmes se je zaradi razmer v obeh bankah pojavila zahteva za našo reakcijo. Naša reakcija je bila predvsem usmerjena v zagotavljanje varnosti varčevalcev v teh dveh bankah. Kot je bilo že povedano, so vsi depoziti, vse vloge v obeh bankah skupaj 631 milijonov evrov. Samo zajamčenih vlog, vlog zajamčenih varčevalcev, ki v tem primeru predstavljajo fizične osebe in male pravne osebe, je približno 400 milijonov. Razlika 231 milijonov so vloge malih podjetij in predvsem gospodarstva. V obeh bankah je skupaj 35 tisoč varčevalcev, ki imajo v povprečju 11 tisoč evrov vlog. Vse vloge nad 100 tisoč evrov so zanemarljivo majhne in s tega vidika predstavljajo vloge gospodarstva, ki bi v primeru stečaja prišlo do velikega likvidnostnega krča.

Kaj bi se zgodilo – po aktivaciji jamstvene sheme, ki v Sloveniji nima sklada, iz katerega bi se lahko črpalo izplačilo zajamčenih vlog do 100 tisoč evrov, bi morale vse banke prispevati 400 milijonov evrov za izplačilo zajamčenih vlog, vlog zajamčenih varčevalcev. Ker tega denarja danes slovenske banke nimajo, bi država tako ali tako morala prispevati 400 milijonov evrov takoj, da bi lahko v 20 delovnih dneh izplačala zajamčene vloge do 100 tisoč evrov. Vse vloge nad 100 tisoč evrov – in med njimi so tudi vloge občin, predvsem s Primorske in Štajerske, ter vloge države – bi bile v primeru stečaja zamrznjene do konca poteka stečaja. Zaradi stečajne zakonodaje in predvsem zaradi neučinkovitosti stečajnih postopkov, ki se vlečejo, bi bilo verjetno pričakovati izplačilo vseh preostalih vlog oziroma premoženja iz teh bank šele v roku enega leta in še to v znesku približno 40 % vseh slabih terjatev oziroma vlog v teh bankah. Ne znam si predstavljati, kako bi slovenski bančni sistem odreagiral v primeru, da bi moral dodatno zagotoviti 400 milijonov evrov za vloge zajamčenih varčevalcev in kaj bi se zgodilo z vsemi malimi podjetniki ter ostalimi pravnimi osebami in skupnem znesku 231 milijonov, če se ne bi odločili za kontrolirano prenehanje delovanja obeh bank. Rad bi to vedel, preden smo se odločili za kontrolirano prenehanje



delovanja obeh bank, vendar tega znanja nimam ne jaz ne nihče od mojih sodelavcev in verjetno tudi vi ne.

Kot veste, nihče ni upal niti komentirati, kaj šele predlagati drugačne rešitve čez vikend, ko smo morali odločitev sprejeti v petek popoldan. Večina komentatorjev in večina kritikov naše odločitve se je pojavila šele v ponedeljek popoldan, ko so ugotovili, da ni nobenega pritiska na preostale slovenske banke in da je načeloma finančna stabilnost zagotovljena. Ali je v resnici zagotovljena, ne vemo zaradi tega, ker smo v tem trenutku še vedno v postopku preverjanja kakovosti aktive in obremenitvenih testov. Prvi rezultati bodo znani v oktobru oziroma konec novembra. Takrat bi morda ta razprava, ki jo imamo danes, potekala malo drugače zaradi tega, ker bomo takrat natančno vedeli, v kakšnem stanju je slovenski bančni sistem. Dokler ne vemo, pa je odločitev, ki smo jo sprejeli na Banki Slovenije in jo predlagali Ministrstvu za finance, po mojem mnenju edina pravilna, saj omogoča nadaljevanje čiščenja bilanc slovenskih bank ter nam daje vsaj malo možnosti, da lahko ponovno oživimo gospodarsko rast, ki bo tako ali drugače lahko prispevala k poplačilu vseh dolgov, ki jih bomo morali v končni fazi vedno plačati davkoplačevalci. Vsako kontrolirano prenehanje delovanja bank in tudi vsak stečaj banke bi v vsakem primeru plačali davkoplačevalci.

Naša odločitev je bila zgolj z vidika, še enkrat, finančne stabilnosti in čim manjših stroškov za davkoplačevalce. Vse zahteve za sklic te seje, ki se nanašajo na Banko Slovenije, bomo izpolnili, vendar v okviru zakonskih pooblastil, kar pomeni, da nekaterih podatkov zaradi spoštovanja Zakona o bančništvu enostavno ne moremo dati. Res pa je, da je na vas poslancih, da ta zakon spremenite, če mislite drugače. Vendar bo v tem primeru Slovenija edina država, ki bo imela drugačen zakon, ki obravnava zaupnost podatkov. Bančništvo in delovanje bank temeljita na zaupnosti podatkov, in v tem primeru je centralna banka tista, ki mora ta zakon spoštovati in ga tudi nadzirati. Velikokrat kritike na račun Banke Slovenije predvsem z vidika neizvrševanja naloge in neizdajanja ukrepov niso upravičene. Zakaj? Od leta 2007 do 2013 je bilo za obe banki, Factor banko in Probanko, izdanih 62 posebnih ukrepov. V 6 primerih smo celo morali naznaniti sum kaznivih dejanj organom pregona. Ni na Banki Slovenije, da preganja kazniva dejanja, ki se dogajajo v bančništvu. To delo morajo opravljati ostali organi. Verjemite mi, da vsakič, ko pride do kakršnegakoli suma kaznivega dejanja oziroma kakršnekoli potrebe po reakciji Banke Slovenije, se to vedno zgodi.

Omenjena je bila še državna garancija, ki jo je Vlada v imenu davkoplačevalcev morala izdati za to, da lahko izvajamo postopek kontroliranega prenehanja delovanja obeh bank. Ta garancija pomeni samo način, na katerega

lahko obe banki izplačujeta depozite, ki so časovno neusklajeni z vsemi terjatvami, ki izhajajo iz aktive bank. Gre za likvidnostno posojilo, ki nam omogoča, da bo vseh 631 milijonov tako zajamčenih varčevalcev kot tudi ostalih pravnih oseb in države lahko izplačano na način, da ne bo povzročilo še večjih pretresov v slovenskem bančnem in finančnem sistemu. Hvala.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala tudi guvernerju Banke Slovenije.

S tem smo se seznanili s predstavitvijo stališča Banke Slovenije. Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Jerko Čehovin bo predstavil stališče Poslanske skupine Pozitivna Slovenija.

**JERKO ČEHOVIN (PS PS):** Hvala, gospod predsednik. Lep pozdrav ministru, guvernerju s sodelavcem! Lep pozdrav tudi vsem ostalim! Spoštovani!

Danes smo se tu zbrali, moram reči, iz meni ne povsem jasnega razloga. Poslanska skupina SDS in prvopodpisani gospod Tanko so zahtevali sklic izredne seje z eno točko dnevnega reda – s Predlogom priporočila o problematiki reševanja zasebnih bank Probanke in Factor banke z denarjem slovenskih državljanov. Začnimo najprej z odgovorom na na videz preprosto vprašanje: zakaj? Če pojasnim, čemu samo na videz preprosto vprašanje, zakaj. Zakaj, se lahko vprašamo vsaj dvakrat. Zakaj je seja sploh sklicana in zakaj reševanje zasebnih bank, če nadaljujem v senzacionalističnem žargonu sklicateljev, z denarjem slovenskih državljanov? To vprašanje je aktualno še posebej po nastopu obeh mojih predhodnikov. Sklicatelji so v svoji utemeljitvi sklica podali kar nekaj pomislekov glede odločitve Vlade in Banke Slovenije. Najmanj, kar lahko rečem na to, je: zanimivo. Banka Slovenije, centralna banka Republike Slovenije, ter člani njenih organov odločanja so po Zakonu o Banki Slovenije neodvisni in niso vezani na sklepe, stališča in navodila državnih ali katerihkoli organov, niti se ne smejo obračati nanje po navodila ali usmeritve. Zares zanimivo. Nekako ne morem verjeti, da sklicatelji tega ob sklicu izredne seje niso vedeli. To je bilo resnično neverjetno.

Zakaj se toliko posvečam temu vprašanju? Odgovor je čisto preprost in verjamem, da tudi razumljiv. Ko pogledamo, kakšna priporočila sklicatelj predlaga Državnemu zboru v sprejetje, in ko ugotovljamo, kakšne so pristojnosti Državnega zbora v razmerju do Banke Slovenije, se zopet vrnem na uvodoma postavljeno vprašanje, zakaj je danes seja sklicana. Mojim pomislekom pritrjuje tudi mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je predlagana priporočila zavrnila kot priporočila izven pristojnosti Državnega zbora. Ta zavrnitev se je nanašala na kar 4 od 5 priporočil. Zopet, spoštovani prisotni, se moram vprašati, zakaj



smo danes zbrani na izredni seji Državnega zbora. K temu prvemu zakaj se bom še vrnil. Nadaljujmo. Drugi zakaj, ki sem ga izpostavil, je: zakaj reševanje zasebnih bank z denarjem slovenskih davkoplačevalcev? Verjetno so želeli vprašati, zakaj sta se Banka Slovenije in Vlada odločili za tako imenovano nadzorovano likvidacijo oziroma zakaj nista preprosto dopustili stečaja obeh, poudarjam, zasebnih bank, saj to možnost dopušča tudi Zakon o bančništvu.

Spoštovani, oprostite, vendar moram reči: saj ni res, pa žal je. Mimogrede, v Evropi so morali v zadnjih 5 letih dokapitalizirati banke v vseh državah, tudi v Nemčiji, na katero se tako radi sklicujemo. Vemo, da so bile dokapitalizacije tudi čisto zasebnih bank izvedene z davkoplačevskim denarjem. Zakaj zasebnih bank? Preprosto, ker ima v Sloveniji v sistemskih bankah in večjih bankah večinske deleže država, v tujini je pa ta delež mnogo nižji. Naj opomnim tudi, da morajo v skladu z novimi pravili Evropske komisije o državnih pomočeh države članice spodbujati izstop neuspešnih bank iz trga. To pomeni, da morajo, ko banka oziroma njeni lastniki ne morejo ali niso sposobni vzpostaviti dolgoročnega uspešnega poslovanja, države članice izvesti postopek izstopa. Ta postopek mora biti voden tako, da se ohrani finančna stabilnost celotnega sistema. Kdo je za finančno stabilnost odgovoren? Banka Slovenije, spoštovani zbrani. Banka Slovenije je tista, ki nosi odgovornost zagotavljanja finančne stabilnosti.

Kot nosilec zagotavljanja finančne stabilnosti je Banka Slovenije tehtala dve možnosti, ki sta se ponujali v primeru obeh bank. Tehtala je odločitev, ali dopustiti stečaj in s tem povzročiti veliko negotovost v celotnem finančnem sistemu, tudi izgube, ki bi jih morali poravnati slovenski državljani. Izplačale bi se le zajamčene vloge v višini do 100 tisoč evrov, pa še to nekje v 20 dneh. Gospodarski zasebni subjekti in tudi javni subjekti bi bili prisiljeni čakati na povrnitev svojih sredstev po zaključku stečajnega postopka. Govorimo lahko že o nekaj letih. Komitenti bi morali svoje obveznosti poravnati takoj. To pomeni, da bi posojila morali vrniti takoj, ne glede na ročnost le-teh. Mimogrede, to bi med drugim uničilo Smučarsko zvezo Slovenije, ki bi takoj morala vrniti skoraj milijonsko posojilo v eni od zadevnih bank. Na drugi strani – tehtanje glede odločitve o nadzorovani likvidaciji, v kateri bi navadni upniki prosto razpolagali s svojimi sredstvi, vloge fizičnih oseb bi bile varne, in to ne glede na njihovo višino, posojila bankam bi se vračala po nespremenjenih pogojih, država pa bi za to jamčila z izdanimi poroštvu Republike Slovenije za obveznosti iz naslova črpanja neposrednega posojila v skrajni sili.

Ne vem, ali je tukaj sploh treba kaj dodati. Mogoče le to, da bi zaradi prepletenosti obeh bank z drugimi finančnimi institucijami v Sloveniji s stečajem le-te okužili. Simptomi okužbe bi bili znižanje plačilne sposobnosti in

ravni kapitala na celotnem ozemlju Republike Slovenije. S stečajem bi prenehale tudi aktivnosti, kot so na primer plačilne storitve, kar bi za slovensko gospodarstvo pomenilo, in v to sem prepričan, usodno obremenitev. Okužba bi povzročila tudi, da bi varčevalci začeli v strahu dvigati svoje vloge, kar bi vodilo v zlom celotnega finančnega sistema. Uvedba stečaja bi pomembno povečala nezaupanje v slovenske banke, kakršnikoli problemi pri izplačilu teh sredstev, ki nastanejo že zaradi reklamacijskih postopkov, bi nezaupanje v druge slovenske banke še povečali, s tem pa tudi nenadzorovan odliv depozitov v tujino. Na to bom dodal le, da reakcije vlagateljev oziroma neodzivnost vlagateljev v smislu odliva vlog v vseh ostalih bankah potrjuje strinjanje z načinom izvedenega reševanja obeh bank. To je tudi najboljši odgovor vsem tistim, predvsem pa sklicateljem današnje izredne seje, na to, zakaj Banka Slovenije in Vlada Republike Slovenije nista dovolili stečaja, zakaj nista dovolili izgube nepredstavljivega števila delovnih mest, zakaj nista dovolili zloma bančnega sistema, zakaj nista dovolili pritiska na javne finance, slovenske davkoplačevalce v obliki velikega števila novih nadomestil za brezposelne, socialne pomoči itd.

Ponovno se bom vrnil k na videz preprostemu, zakaj. Zakaj je danes sklicana ta izredna seja? Naivno bi človek verjel, da zato, da se Državnemu zboru predstavijo ukrepi, ki so jih, to posebej poudarjam, prvič soglasno, s roko v roki dosegli Vlada, Ministrstvo za finance in Banka Slovenije. Prvič smo bili priča usklajenemu delovanju najvišje izvršilne veje oblasti, predsednice Vlade mag. Alenke Bratušek, ministra za finance dr. Uroša Čuferja in samostojnega regulatorja ter nadzornika, guvernerja Banke Slovenije dr. Boštjana Jazbeca. Prvič smo priča tovrstnemu sodelovanju dveh samostojnih organov. Zakaj moje naivno pričakovanje? Ker temu žal preprosto ni tako. Nekateri med nami preprosto ne zmorete ali ne znate razumeti, da se odločitve lahko sprejmejo tudi v soglasju in sodelovanju.

Ko prebiram sklepe priporočila, ki jih je sklicatelj predložil, si ne morem kaj, da se ne bi vprašal, kje živim. Ali nimamo v ustavi zapisane delitve oblasti na zakonodajno – to smo mi –, na izvršilno – to so Vlada in organi pregona – ter na sodno oblast? Priporočila, ki nam jih je predložil sklicatelj v odločanje, tega ne izkazujejo. Še več, v svoji razpravi na delovnem telesu je eden od podpisanih poslancev zahteval, ponavljam, zahteval, da se najdejo pravne podlage oziroma če jih ni moč najti, naj se jih pa ustvari. Vendar je ta poslanec zahteval, da se razkrijejo osebni podatki, zahteval, da se krši kar nekaj predpisov iz zakonov, najmanj pa dva – zakon, ki ureja bančne tajnosti in zakon, ki ureja varovanje osebnih podatkov. Ponovno ne bom omenjal ustave, kjer je v 3. členu opredeljena delitev oblasti, in ne bom ponovno omenjal Zakona o Banki Slovenije, kjer je v 26. členu opredeljeno



razmerje Banke Slovenije do Državnega zbora. Poslanci Državnega zbora, predstavniki najvišje zakonodajne veje oblasti, nikakor ne moremo zahtevati od Banke Slovenije, da zavestno krši zakone, ki smo jih samo v opomin sprejemali v tej hiši. Še več, predstavniki zakonodajne oblasti od Banke Slovenije ne moremo zahtevati nič več kot to, da nam poroča o svojem delu v obsegu svojih pristojnosti. Pika.

V Poslanski skupini Pozitivna Slovenija se ne bomo posluževali manir, ki spominjajo na totalitarne sisteme, na primer na severnokorejski sistem, kjer sta vsa oblast in moč zbrani v enem organu ali človeku, ki ima moč, da nekoga preganja, obtožuje in tudi obsodi. Na taka pravila ne bomo pristali in ne pristajamo. Zakaj ne pristajamo na igro, ki nam jo vsiljujejo sklicatelji? Preprosto, ker verjamemo v pravno državo, verjamemo v neodvisnost organov in institucij, ker verjamemo v nedolžnost, dokler ni dokazano nasprotno. Preprosto verjamemo v demokracijo in demokratičnost. Verjamemo, da bo izredna uprava v obeh bankah, ki ima, mimogrede, 45 dni časa, da predstavi nadaljnje ukrepe, v sodelovanju s pristojnimi organi pregona ukrepala v vseh zaznanih nepravilnostih. To, spoštovani, verjamemo, ne da bi zahtevali, da se krši zakonodaja, ne da bi presegali pooblastila, ki jih kot zakonodajalec imamo.

Spoštovani, mislim, da sem dovolj razumljivo predstavil, čemu sem uvodoma postavil navidezno preprosto vprašanje, zakaj. V predstavitvi stališča Poslanske skupine Pozitivna Slovenija bom izkoristil priložnost, da se zahvalim predsednici Vlade gospe Bratušek, ministru za finance gospodu Čuferju, guvernerju Banke Slovenije gospodu Jazbecu in celotni Vladi, da so v teh težkih, občutljivih in negotovih časih zmogli dovolj poguma in strokovnega znanja in sprejeli najboljšo možno rešitev v danih razmerah. Za takšen korak so dobili tudi pohvalo evropskih oblasti. Čestitam pa jim tudi, da so ukrepe do konca ohranili v tajnosti in s tem preprečili morebitno paniko po ciprskem scenariju. Hvala!

Spoštovani, v Poslanski skupini Pozitivna Slovenija predloge popravljenih sklepov podpiramo. Še enkrat hvala.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala gospodu Jerku Čehovinu.

Kolegice poslanke in kolege poslance prosim, da prisluhnete stališčem poslanskih skupin brez komentarjev, kajti razprave bodo mogoče v nadaljevanju. Sedaj ima besedo mag. Marko Pogačnik, in sicer bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

**MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):** Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. Spoštovani minister, spoštovani guverner, kolegice in kolegi!

Bančni sistem v Sloveniji je v krizi že od leta 2009, in stranka SDS je bila med prvimi, ki je začela opozarjati, da je treba bančni sistem sanirati, kajti v nasprotnem primeru se bo kriza samo poglobljala in zagon gospodarstva ne bo mogoč. Kriza bančnega sistema se je pod vladavino Pahorjeve vlade samo še poglobljala. Danes slovenska podjetja plačujejo bistveno višje obresti kot konkurenčna podjetja v tujini oziroma do kreditov sploh ne morejo priti. Največji sistemski banki, NLB, so bile od leta 2009 bonitetne ocene znižane za 8-krat. Zelo jasno sliko, v kakšnem stanju je slovensko bančništvo, je dala bonitetna ocena Standard & Poor's, ki je pred dnevi zapisala, da je slovenski bančni sistem v podobno slabem položaju kot tisti v Kazahstanu. Kdo je za vse to odgovoren? To zanima predvsem stranko SDS in predvidevam, da tudi davkoplačevalce.

Sedanji predsednik republike Borut Pahor je pred slabim letom dni priznal, da so v času njegove vlade problem bank podcenjevali in da je bila postavljena napačna diagnoza. Glede na stanje treh sistemskih bank, Nove Ljubljanske banke, Nove Kreditne banke Maribor, Abanke, ter likvidacije dveh zasebnih bank, Factor banke in Probanke, bi lahko prišli do zaključka, da so slovenske banke v bistvu neke vrste samopostrežna trgovina, v katero so nekateri izbranci vstopali in izstopali mimo blagajne. Nihče jih ni vprašal, zakaj vstopajo mimo blagajn in dobivajo blago po zelo diskontirani ceni ali praktično zastonj. Račun za izbrance bomo plačali davkoplačevalci. Banka Slovenije kot regulator na tem področju ni zaznala nič. Ni speljala nobenih sanacij, ni sprejela nobenih ukrepov in nobenih ugotovitev na tem področju. Vsaj ne, da bi bila javnost kadarkoli s tem seznanjena. Še pred meseci je guverner Marko Kranjec zagotavljal, da je bančni sistem stabilen.

Zanimivo je, da Komisija za preprečevanje korupcije do danes kljub številnim v nebo vpjajajočim nepravilnostim, ki gredo v stotine, milijone ali celo milijarde evrov, ni ugotovila nobene korupcije v bančnem sistemu, še manj, da bi podala kakršnekoli ugotovitve s konkretnimi imeni. Prva, ki se je začela resno ukvarjati s sanacijo bančnega sistema, je bila vlada Janeza Janše, ki je pripravila tako imenovani zakon o slabi banki, ki pa mu je takratna opozicija, Pozitivna Slovenija in Socialni demokrati, močno nasprotovala, vložila podpise za referendum, kljub temu, da sta bili stranki Pozitivna Slovenija in SD povabljeni k sodelovanju pri pripravi zakona. Strah pred razkritji bančnih nepravilnosti je bil tako velik, da je morala vlada Janeza Janše pasti. V petek, 6. septembra, v večernih urah sta guverner Banke Slovenije dr. Boštjan Jazbec in minister za finance dr. Uroš Čufer objavila, da sta se Banka Slovenije in Ministrstvo za finance odločila za likvidacijo dveh zasebnih bank, Factor banke in Probanke. Glavno vprašanje, ki se nam zastavlja, je, zakaj sta se Ministrstvo za finance



in Banka Slovenije odločila za takšne ukrepe. Pojasnila so bila skopa in, kot se je v nadaljnjih razpravah ugotovilo, v nekaterih primerih celo zavajajoča.

V stranki SDS ocenjujemo, da je nedopustno, da bomo davkoplačevalci sanirali obveznosti zasebnih bank, medtem ko uprava, nadzorniki in deponenti z nad 100 tisoč evri Probanke in Factor banke očitno ne bodo nosili nobene odgovornosti za nastalo situacijo. Zastavlja se vprašanje, zakaj se ni počakalo, da se končajo stres testi bank, in zakaj se ni počakalo z rokom, ki je bil predviden za dokapitalizacijo obeh bank v likvidaciji. Zastavlja se vprašanje, ali bo model, ki je bil izbran za reševanje dveh zasebnih bank, uporabljen za reševanje celotnega bančnega sistema, tudi treh največjih sistemskih bank, Nove Ljubljanske banke, Nove Kreditne banke Maribor in Abanke. Kdo bo nosil odgovornost za nastali položaj? V kakšni meri bi Banka Slovenije kot regulator lahko ravnala drugače v preteklosti in kakšna je odgovornost Banke Slovenije za nastali položaj? Zaskrbljujoče so besede sedanjega guvernerja Banke Slovenije gospoda dr. Jazbeca, ki je na odboru za finance poudaril, da je stanje, kakršno je, posledica tega, da se v preteklosti ni ukrepalo.

Država je dala bankam za milijardo in 30 milijonov evrov poroštev. Končni strošek za davkoplačevalce in izdanih poroštev bo po prvih ocenah finančnega ministrstva 400 milijonov evrov, a morda tudi višji, saj ga bo v celoti pokazala šele likvidacija. A dejstvo je, da bodo vsi navadni upniki Factor banke in Probanke dobili depozite izplačane v celoti ne glede na to, ali so fizične ali pravne osebe, lastniki ali člani nekdanjih in zdajšnjih uprav bank ali nadzorniki, ki svojega dela očitno niso opravili. Problem, ki ga vidimo v stranki SDS, je v celotnem poplačilu vseh upnikov, tudi odgovornih za propad bank. Ministrstvo za finance in Banka Slovenije sta z reševanjem dveh malih bank na ramenih davkoplačevalcev potepala glavno idejo evropske bančne unije, ki predvideva, da naj propadajoče banke kot prvi rešujejo delničarji, lastniki različnih obveznic in imetniki depozitov nad 100 tisoč evrov. Pri tem je ključno, da je država za dve zasebni banki, ki imata skupaj 4-odstotni tržni delež, izdala za dobro milijardo evrov garancij.

V SDS ocenjujemo, da porabljen davkoplačevalski denar ne bo oživil bančnega sistema ali ga naredil delujočega, saj ostaja nerešena glavna težava – sanacija nedelujočih bank, NLB, NKBM in Abanke. Če bi enak pristop k reševanju uvedli še za preostale banke, bi država za sanacijo potrebovala najmanj 14 milijard evrov. 14 milijard evrov! Država se je odločila, da bo z likvidacijo dveh zasebnih bank reševala predvsem varčevalce in podjetja, ki imajo v obeh bankah vloge nad 100 tisoč evrov. Zaščiteni in poplačani bodo tudi vsi lastniki navadnih obveznic – tisti, ki so od obeh bank v preteklosti kupovali njune obveznice, da bi

zagotovili njuno likvidnost. To so bila predvsem podjetja, ki so bila lastniško povezana z bankama. Menedžerji ACH in največji lastniki Factor banke so si v preteklosti izplačali za več kot 30 milijonov evrov dividend, denarja za reševanje banke pa zdaj niso našli.

Slovenska demokratska stranka pričakuje od Vlade Republike Slovenije, od Banke Slovenije in od Ministrstva za finance, da bo razkrit seznam oseb, ki imajo depozite višje od 100 tisoč evrov. V Slovenski demokratski stranki pričakujemo, da bodo Vlada Republike Slovenije, Ministrstvo za finance in Banka Slovenije razkrili seznam oseb, ki so si v obdobju zadnjega leta iz teh bank izplačali več kot 100 tisoč evrov denarja. Banka Slovenije se je vedno sklicevala na tajnost bančnih podatkov. Res je, vendar v sedanji situaciji je zadeva drugačna. Banki sta likvidirani in zasebne banke bomo reševali davkoplačevalci. Pošteno do davkoplačevalcev bi bilo, da vemo, koga bomo reševali. Podatki naj se razkrijejo. Prej je bilo omenjeno, da sta tudi Nemčija in Amerika reševali banke z davkoplačevalskim denarjem. Tudi to je res, vendar je v roku pol leta do enega leta država dobila denar nazaj skupaj z obrestmi. V Sloveniji se to ni naredilo, in verjamem, da se tudi v tem primeru to ne bo naredilo.

V SDS se sprašujemo, zakaj Ministrstvo za finance in Banka Slovenije nista naredila izračunov ostalih načinov reševanja teh bank. Dejstvo je, da je dala država 1,3 milijarde evrov poroštev zasebnim bankam. O težavah obeh bank so mediji poročali že vsaj leto dni. V letnih poročilih so banki prižgali rdečo luč tudi revizorji. S tem ocenjujemo, da Banka Slovenije ni naredila dovolj in da prevzema največjo odgovornost za to. Računovodsko poročilo Probanke, 26. april – Deloitte je pripravil, za Probanko piše: "Kapitalsko tveganje, ponavljajoča se izguba iz poslovanja in nezadostnost delniškega kapitala povzročata precejšen dvom o sposobnosti skupine, da nadaljuje kot delujoče podjetje." 26. april 2013! Revizijsko poročilo za Factor banko, ki ga je izdelala revizijska hiša PWC: "Finančni položaj skupine ter nenačrtovane dejavnosti za vzdrževanje kapitalne ustreznosti in likvidnosti skupine – te okoliščine predstavljajo, nakazujejo, da obstaja pomembna negotovost, ki bi lahko vzbudila bistven dvom o sposobnosti skupine, da nadaljuje kot nedelujoče podjetje." 25. april.

Zakaj Banka Slovenije ni odreagirala takrat? Bi, če bi odreagirala takrat, bila potrebna garancija več kot eno milijardo? Mogoče bi bilo manj, kajti ljudem ne bi uspelo denarja izčrpati iz banke. Zelo zanimivo je, ko pogledamo strukturo nadzornega sveta v Probanki. Veri Mihatovič je po medijih leta 2012 Narodna banka Srbije prepovedala doživljenjsko delo v vseh bankah zaradi malverzacij v Agrobanki. Ali je bila Banka Slovenije o tem seznanjena? Zakaj Banka Slovenije v teh zadevah ni ukrepala? Vera Mihatovič je 29. avgusta postala predsednica nadzornega sveta Factor banke. Še bolj





zaskrblyujoče pa je, da je taista Vera Mihatovič danes tudi članica nadzornega sveta prve pokojninske družbe A. Član nadzornega sveta te družbe je tudi zadnji predsednik uprave Factor banke Ciril. Ali se s tem sprašujemo, da lahko čez par dni v medije zabeležimo, da bo šla še ena pokojninska družba v likvidacijo in da bomo tudi to plačali davkoplačevalci? To so vprašanja, ki jih je treba razčistiti, da se prevzame odgovornost. Kdo je odgovoren? Ocenjujemo, da Banka Slovenije v zadnjem obdobju ni izpolnila nalog, za katere ima pristojnosti, ki bi jih morala imeti po Zakonu o bančništvu in po Zakonu o Banki Slovenije.

V SDS smo zaskrbljeni, ker je iz podatkov razvidno, da sta ti dve banki posedovali depozite povezanih družb države, občin za več kot 650 milijonov evrov. Leta 2010 je država dala Factor banki državno poroštvo za 100-milijonsko obveznico, kar je 44 % vseh vlog in posojil bank, danih Probanki, pomeni državne razvojne SID banke. Bo kdo od pristojnih za denar države, ki je ujet v propadlih bankah, odgovarjal za tvegane poteze in bil razkrit? Verjetno ne. Ker bosta šli banki v nadzorovano likvidacijo, bo ostalo veliko skritega. Pojasnila Ministrstva za finance in Banke Slovenije so bila skopa in v nekaterih razpravah, ki so se pokazale, tudi zavajajoča. V vseh medijih so pisali, da je Evropska komisija dala soglasje k takšnemu načinu. Evropska komisija je dala začasno soglasje. Zakaj ni bilo predstavljeno medijem, da je Evropska komisija dala začasno soglasje in da mora izredna uprava v 45 dneh pripraviti likvidacijski načrt in bo Evropska komisija ponovno o tem odločala? Kaj se naredi, če Evropska komisija ne da ponovno zelene luči?

Bilo je konkretno vprašanje, zakaj se država ni odločila, da bi bila cenejša varianta, da ti dve banki dokapitalizira. Odgovor je bil jasen: obstajalo bi zelo malo verjetnosti oziroma nič, da bi Evropski komisiji dokazali, da bi banki še lahko nadaljevali svoje poslovanje. To so vsi podatki, ki razkažejo, da nekdo ni odreagirjal v pravem času in da je Banka Slovenije kot regulator tukaj ponovno zatajila. Zanimivo vprašanje – ali po "prijateljih v stečaju" imamo sedaj še "prijatelje v bankah". Zakaj je bil kot član izredne uprave, tudi s soglasjem Banke Slovenije, imenovan Matevž Slapničar, prvi nadzornik Merkurja in hkrati član izredne uprave Faktor banke? Merkur vodi Blaž Pesjak, sin Borisa Pesjaka, ustanovitelja in nekdanjega prvega človeka Factor banke. Konflikt interesov – to so nekako priznali tudi člani Banke Slovenije na zadnjem odboru.

V stranki SDS se upravičeno sprašujemo, ali je to res pravi način reševanja bank, ali moramo res davkoplačevalci reševati zasebne vlagatelje in ali ni likvidacija bank zgolj orodje, da se ne bo ugotovila odgovornost in da bodo vse nepravilnosti, kot do sedaj, ostale krite. Ne, stranka SDS bo šla tukaj do konca, in borili se bomo za to, da se tukaj razkrijejo vse zadeve

in da ljudje, ki so za to odgovorni, sprejmejo odgovornost – tisti, ki so te dve banki upravljali, predvsem pa regulator, Banka Slovenije. Hvala.

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Gospod Matevž Frangež bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

**MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD):** Resno računam na ponovitev po moji razpravi. Spoštovane in spoštovani, spoštovani gospod guverner, spoštovani gospod minister! / oglašanje iz dvorane/

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Prosim vas za mir v dvorani!

Gospod Frangež, imate besedo.

**MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD):** Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik.

15. september 2008. Na ta dan je ameriška investicijska banka Lehman Brothers razglasila bankrot in vložila stečaj. Ta banka je bila v relativnem smislu za ameriški finančni sistem približno enako usodna in velika kot obe zasebni banki, o katerih govorimo danes na tej seji, z relativno težo med 4 in 5 %. Ker ameriške finančne oblasti v mesecih pred tem niso ustrezno reagirale, je ta banka šla v stečaj in se je zgodil izjemen spillover efekt, ko je zaradi nestabilnosti in stečaja ene banke prišlo samo do sesutja ameriškega, pač pa globalnega finančnega reda. Prva teza, ki jo je zato treba ob robu današnje seje poudariti, je, da slovenske finančne oblasti v septembru 2013 niso ponavljale napake ameriških monetarnih oblasti v letu 2008.

Glede na to, da je bilo v javnosti prisotnih kar nekaj špekulacij o grozečem stečaju in zlomu obeh omenjenih bank, je prav, da je Banka Slovenije skupaj z Ministrstvom za finance ravnala preventivno in da je v situaciji, ko je slaba likvidnost obeh bank ogrožala njuno solventnost, reagirala na način, da se je odločila za nadzorovano likvidacijo z aktivacijo ukrepov po zakonu o ukrepih za krepitev stabilnosti bank – po zakonu, ki ga je v Državnem zboru predlagala Janševa vlada in ki ga je v Državnem zboru izglasovala koalicija na čelu s Slovensko demokrasko stranko. Prav ta zakon omogoča aktivacijo poroštva za posojilo v skrajni sili, o katerem govorimo danes. Jedro današnje razprave je vprašanje, ali je nadzorovana likvidacija, za katero se je odločila Banka Slovenije, k čemur je dala soglasje tudi Vlada Republike Slovenije in k čemur so dale začasno soglasje tudi evropske oblasti – ali bi bil boljši scenarij stečaj. V uvodu omenjena izkušnja iz ameriške investicijske banke Lehman Brothers že sama po sebi navaja k odgovoru.

Hkrati je treba opozoriti, da bi stečaj še posebej glede na prakso insolvenčnih postopkov v Sloveniji pomenil dolgotrajen in negotov postopek, v katerem bi tudi gospodarstvo s



svojim deležem depozitov v obeh bankah utrpelo silovite posledice stečaja z – če pogledamo doslej veljavno statistiko – zgolj četrtinskim poplačilom svojih depozitov. To pomeni, da bi se samo v gospodarstvu učinek neukrepanja prelil v poglobljanje insolventnosti slovenskih podjetij in zelo verjetno tudi poglobljanje brezposelnosti – novi stečajni in novi brezposelni ljudje. Stečaj bank bi za posojilojemalce, v večini za podjetja, pomenil, da bi morala ta podjetja takoj vrniti kredite. To pa bi pomenilo, da bi stečaj bank povzročil tudi stečaj podjetij s temi obveznostmi. Za deponente to pomeni, da bi se njihovi depoziti znašli v stečajni masi, kjer lahko iz izkušenj ocenimo, da bi bilo povrnjenih le 25 % terjatev v stečajni masi. To ne velja za depozite do 100 tisoč evrov, temveč za depozite nad tem zneskom.

Tudi zato ne preseneča, da se je Banka Slovenije odločila za scenarij zavarovanja tudi depozitov nad zneskom, za katere sicer jamči država na podlagi Zakona o bančništvu. S pravočasno, profesionalno in za slovenske razmere zelo neobičajno, diskretno akcijo sta Banka Slovenije in Vlada Republike Slovenije preprečili razrast panike v slovenskem bančnem sistemu, panično dvigovanje depozitov, ki ne bi bilo omejeno zgolj na omenjeni banki, temveč zelo verjetno na celoten bančni sistem. Če razumemo, da je prav zaupanje v sistem in zaupanje v bančne institucije ter tudi posamično banko ključen motor, ki poganja življenje ne samo bančništva, ampak preko bančništva kot infrastrukture, ki zagotavlja krvni obtok in kri slovenske družbe kot celote, tudi za Slovenijo in vse njene ljudi. Socialni demokrati zato podpiramo pravočasno ravnanje s strani Banke Slovenije z vzpostavitvijo izredne uprave, ki bo v roku nekaj let postopoma in nadzorovano izpeljala likvidacijo bank z njuno odstranitvijo in prenehanjem na bančnem trgu. Prepričani smo, da je ta ukrep prispeval k okrepitvi stabilnosti bančnega sistema.

Ostale banke v bančnem sistemu nimajo težav s solventnostjo in jih ne bo treba reševati na ta način. Država se je v preteklosti z več ukrepi odločila, da reagira z zagotavljanjem ustrezne kapitalske ustreznosti tudi v največjih državnih bankah. Če primerjamo kapitalsko ustreznost teh bank in kapitalsko ustreznost Nove Ljubljanske banke ali Nove Kreditne banke Maribor, vidimo, da med temi ravnmi obstaja velikanska razlika. Po našem prepričanju bi za državljanke in državljane, za davkoplachevalce v tej državi bil najdražji stečaj zaradi vseh naštetih in omenjenih problemov. Ne samo zaradi izgube depozitov države in državnih podjetij v teh bankah, pač pa tudi zaradi učinka prelivanja problema iz teh bank v slovenski bančni sistem kot celoto in v gospodarstvo. Vendarle pa je treba nekaj povedati tudi o političnem kontekstu te teme. Preseneča, da Slovenska demokratska stranka z neodgovornim ravnanjem, z vnašanjem panike, ki je že bila preprečena, grozi temu bančnemu sistemu. To čudi še

posebej zato, ker so bili v tem primeru aktivirani mehanizmi, ki jih je predvidel zakon, ki ga je predlagala prejšnja vlada in ki ga je v Državnem zboru sprejela prejšnja vladajoča večina.

Socialni demokrati smo na problem prezadolženosti slovenskega gospodarstva in na problem bančnega krča opozarjali, odkar se je pojavila svetovna gospodarska in finančna kriza, vse od časa, ko je Slovenska demokratska stranka še vedno trdila, da v Sloveniji problem ne obstaja in da bo Slovenija kriza le oplazila. Pomembno je vedeti, kje je odgovornost za to, da je bila Slovenija ob nastopu krize tako ranljiva in da vse do danes velja za eno izmed držav, ki jo je kriza najbolj prizadela. Treba se je ozreti po vzrokih, tudi po odgovornosti Banke Slovenije, tedaj, ko je slovenski bančni sistem očitno s podeljevanjem kreditov odšel daleč od zdravega razmerja med zbranimi depoziti in danimi krediti. Ne pozabimo pa, da se je treba v iskanju odgovornosti ozreti tudi po voditeljih ekonomske politike v državi v času, ko je ta problem najizraziteje nastal! Splošno znano dejstvo je, da je to obdobje 2004–2008, čas prve Janševe vlade, ko je tudi vlada z različnimi ukrepi, denimo z odločitvami, ki so vezane na dokončanje avtocestnega križa, izrazito prispevala k pregrevanju gospodarstva in s tem tudi k zlomu gradbeništva.

Če pogledamo, kolikšen delež gradbenih kreditov je v tako imenovanih non-performing loans, na naslednih naložbah, vidimo, da je to eden od ključnih problemov. Drugi ključen problem je problem, ki mu danes popularno rečemo tajkunizacija in ki je bil več kot očitno izpeljan z mentorstvom takratnih oblasti. Nekateri od ključnih sestankov v liniji teh odločitev so bili izpeljani, kot je javnosti dobro znano, tudi v premierjevi pisarni. Ne glede na to, da je treba poiskati odgovornost pri voditeljih monetarne in ekonomske politike, je treba odgovornost razčistiti tudi znotraj bančnih institucij in bank samih. Opozarjamo pa, da morajo tukaj ključno vlogo prevzeti tisti, ki so te banke vodili. Bojimo se, da bo vzdušje iskanja krivca povzročilo tudi iskanje grešnega kozla. V slovenskih bankah, še posebej v največjih državnih bankah, smo že soočeni s tem, da je strah med zaposlenimi uničil še tisto malo poslovne kulture, ki je v teh bankah obstajala, in povzročil krč pri sprejemanju odločitev, ki jih gospodarstvo potrebuje. Socialni demokrati želimo prispevati k rasti zaupanja, k okrepitvi stabilnosti. Stabilnost bančnega sistema in zaupanje ljudi vanj imata pri tem eno od ključnih vlog. Socialni demokrati želimo zato zagotoviti, da ta vlada v tem polju sprejema ukrepe, ki to stabilnost krepijo.

Zgrešene in napačne so napovedi o tem, koliko bo nadzorovana likvidacija obeh omenjenih bank pomenila škode za davkoplachevalce. To bomo videli šele tedaj, ko bodo izredne uprave opravile svojo nalogo. Iz ocen, ki jih je pred tedni predstavil minister za finance, izhaja, da bo obseg teh sredstev v



najslabšem primeru, tudi če ne bi ustrezno monetizirali premoženja obeh bank, manjši, kot bi bil učinek neposredno za državo v primeru stečaja. Zato želimo prispevati k pomiritvi in vliti zaupanje ne samo v ta bančni sistem, pač pa tudi v to, da so oblasti na čelu z Banko Slovenije in Ministrstvom za finance v danih razmerah ravnale odgovorno in vestno. V situaciji, ko se napoveduje interpelacija zoper ministra za finance zaradi dejstva, da je bil eden izmed nas, poslanec Državnega zbora, razrešen s funkcije, ki po našem trdnem prepričanju predstavlja konflikt interesov, ne glede na to, da je zakon o ukrepih za krepitev stabilnosti bank ta konflikt interesov očitno preiščeno in vnaprej izločil. Po našem prepričanju ta konflikt obstaja zaradi nesporne in jasne določbe Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, ...

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Gospod Frangež, dovolite, da vas spomnim, da bomo najbrž o tem govorili na interpelaciji, tako da ostanite pri današnji temi.

**MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD):** ... ki poslankam in poslancem prepoveduje izvajanje nadzorniških funkcij v gospodarskem sektorju. Zato tudi to sejo vidimo kot poskus, da se nemir pogloblja, krhko zaupanje slabi in da se iz tega unovči zgolj politična korist tistih, ki imajo velik delež odgovornosti za to, da je Slovenija danes tukaj, kjer je. Hvala lepa.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala tudi vam. Besedo dajem gospodu Bojanu Starmanu, ki bo predstavil stališče Poslanske skupine Državljanske liste.

**BOJAN STARMAN (PS DL):** Še enkrat prav lep pozdrav vsem skupaj!

Lepo so govorili pred mano, da me je kar malo strah. Bančni sistem, problematika bank je res kot vreča kaša, okoli katere hodi maček oziroma vsi hodimo okrog, nihče pa ne izključi kuharstva, na katerem vre ta kaša. Mogoče malo nazaj. Problem našega bančništva ni nastal leta 2009, kot je nekdo rekel. Problematično upravljanje bančnega sistema imamo od vsega začetka samostojne Slovenije in še prej v stari Jugoslaviji, samo na žalost nihče ni opazil, kaj se je v našem bančnem sistemu počelo. Poglejmo gospodarstvo. Gospodarstvo se je velikokrat znašlo v krizi in država je vedno pomagala na nek način, vendar samo nekaterim. Že nekdanji sem pisal in rekel, da smo prišli v "catch the cash" kapitalizem, ko so v podjetjih namesto, da bi se ukvarjali z razvojem, z vlaganjem v nova znanja in nove tehnologije in produkte, menedžerji in podjetniki ugotovili, da je bolje iti po državno subvencijo ali pomoč in si s tem delati dobre rezultate v podjetjih. Potem so tudi ugotovili, da je še bolj enostavno kot državna pomoč, kjer moraš vsaj neke predloge delati in neke plane, iti kar na banko po denar in si s tem zagotavljati

eksistenco. Tudi na nek način vemo, da se dajo v podjetjih ustvarjati dobri rezultati.

To lahko ponazorim z osebno prakso. Leta 1988 v Alpini – razpad jugoslovanskih trgov, velika zadolženost podjetja. Prevzel sem vodenje tega podjetja, ki ni bilo majhno – imelo je tisoč 700 ljudi. Hodil sem okrog kot zmešan in iskal, kdo mi bo kaj pomagal. Nisem bil pravi naslov, pravo ime, da bi kogarkoli dobil, ki bi tovarni pomagal. Potem sem se obrnil na banke – dajte, za božjo voljo, izgubili smo trge, izgubili smo premoženje, hočemo ohraniti ljudi. Ne, ničesar nisem dobil. Potem sem rekel, kaj pa naj zdaj, ali naj vse zapremo. Ne, lotili smo se sanacije podjetja, zelo povečali produktivnost, znižali stroške itd. Ker nismo dobili nobene pomoči, nobenega denarja od nikjer, smo bili prisiljeni, če smo hoteli obstati, poiskati notranje rezerve in poslovati pozitivno. V tem času smo vračali kredite, okrepili podjetje, poiskali nove trge itd. Še nekaj takih primerov bi lahko navedel. Vendar se je pri nas celotno gospodarsko strukturo zapeljalo v prelahkem pridobivanju kreditov, in zdaj je situacija taka, kakršna je. Podjetja brez stalnega, novega dotoka denarja ne morejo funkcionirati, ker so predraga, imajo prevelike stroške. Ker ni več novih kreditov, mora mnogo podjetij zapreti vrata zaradi tega, ker so se na nek način naučila živeti brez tistega, kar bi bilo potrebno – dvigovanja produktivnosti in vsega tega. Zaradi tega imamo grozno in težko situacijo. Poleg tega smo dodali še nekaj specifik.

Moram reči, da je v času nakupovanja delnic, tajkunskih nakupov in vsega tega praktično odpovedal kakršenkoli nadzor. To bi morala vsaj v sistemskih bankah ali večjih bankah Banka Slovenije prepovedati! Povem vam praktično izkušnjo. Ker sem kot predsednik odbora leta 2007 hodil na seje Sveta Banke Slovenije – to sem že večkrat povedal –, sem tam postavil vprašanje, brez pravice glasovanja, ali je res, da dajemo kredite za odkup delnic s tem, da se zastavijo delnice, ki se bodo šele kupile. Kot drugo sem vprašal, za kakšno ceno se postavljajo v garancijo za te kredite, po kakšni ceni se upoštevajo ti vrednostni papirji, ki jih nekateri kupujejo. Odgovor je bil, da je to zelo malo, nepomembno v bančni bilanci, da je to nekaj več kot 2 % ali nekaj takega. Kljub temu sem nadaljeval in sem rekel, ali se jim ne zdi, da je tržna vrednost trenutno kar močno napihnjena. Kaj pa, če bo tržna vrednost teh vrednostnih papirjev padla za 10-krat, kar se je potem tudi zgodilo. Vsi ti krediti so ostali brez varstva, in vnaprej se je vedelo, da tega ne bo nihče vrnil, ker je bila to izključno špekulacija, ki bi morala biti prepovedana, ti menedžerski odkupi in tajkunski odkupi.

Velikokrat sem že povedal, da se ve, kje se nahaja denar za tajkunske nakupe, ki so ga banke dajale brez potrebe in so ga tako rekoč zmetale stran. Vsi mislijo, da imajo ti tako imenovani tajkuni, ki so si direktno ali posredno zagotovili ogromne zneske kreditov, na stotine



milijonov evrov, nekje spravljen ta denar. Nimajo ga. To so bili majhni kurirji, ki niso znali oceniti realne vrednosti teh podjetij in so preplačevali delnice teh podjetij. Ves ta denar je šel tistim, ki so bili lastniki teh podjetij, ki smo jih odkupovali. Ve se, kdo je to bil. Točno se ve, kdo je dobil velike denarje, ki so šli za te odkupe, in iščemo na nepravem mestu. Pri tem moram povedati, da pri tem ni nihče naredil nobenega zakonskega prekrška, zato zastonj iščemo ta denar na teh področjih. Rad bi povedal, da v vsem tem času – v letih 2006, smo slišali prej, 2007, 2008, kako je strmo raslo zadolževanje naših bank. Vem, da je bil takrat letni prirast kreditov, in to v glavnem iz tujine, v naših bankah približno 40 %. Denarja je bilo, kolikor si hotel. Stopili smo v evropsko denarno unijo in našim bankam je bilo lahko dobiti denar. Zadolževali smo se prekomerno, brez potrebe, in danes nas boli glava, ko moramo ta denar vračati.

Kaj so pri tem naredile vlade, Banka Slovenije – prav nobeden popolnoma nič. Naše banke imajo zelo enostavno in lahko vlogo. Morajo na nek način zbrani denar posredovati, posojati. Vemo, da smo tudi SDK ukinili, na primer, in prenesli na banko vse poslovanje tekočih računov in vseh stvari. Poglejte, za minus na tekočem računu dobiš 0, za minus daješ 10-odstotne obresti na letnem nivoju, za minus ne dobiš praktično nič. Že takoj, ko banka dobi naš denar na svoj račun, ima dohodke, in banka živi od razlike med obrestmi na dane kredite in tistimi, ki jih ona posoja. To je vsa logika. Pri tem mora skrbeti, da so krediti, ki jih daje, varno zavarovani. To se je nekaj časa dokaj dobro dogajalo, potem smo pa kontrolo nad tem zapustili. V Banki Slovenije sem videl zelo ostre kontrole pod evropskimi kontrolami po bankah. Res je to tako strokovno, da če prebereš te stvari, skoraj ne moreš razumeti. Nobeden ob vseh teh mehanizmih, in priporočam Banki Slovenije, da nekaj naredi, da bo res imela pravo kontrolo brez vseh velikih umetnosti. Točno je treba vedeti, katere kredite dajejo, kateri krediti so slabi itd. Izgovarjanje za slabe kredite in vse te stvari je po mojem brezpredmetno.

Vsaka banka ima zdaj točne podatke, in zdaj, ko ugotavljamo, koliko je slabih kreditov – točne podatke imamo. Vsako uro so točni podatki in na Banki Slovenije bi jih morali videti online. Točno se ve, kateri krediti so bili oslavljeni, zakaj so bili oslavljeni, v kolikšni meri so bili oslavljeni, koliko jih je še ostalo. Zdaj, kot sem že prej rekel, se vrtimo kot mačka okoli vrele kaše. Vsak dan imamo novo informacijo o teh slabih kreditih v bankah in koliko nas bo to stalo. Da ne bom šel predaleč, zadnji ukrepi in zadnje stvari me navajajo k temu, da ne vemo točno, kaj bi želeli narediti in kaj bomo naredili, koliko nas bo stalo, in delamo paniko med našimi državljani, ker jih je strah, ali bodo še imeli za kruh ali ne in ali bomo vse zmetali v ta bančni sistem, ki nima dna, ki ima vsak dan

druge številke. Povedal bi, da smo dobro leto nazaj tukaj odločali o slabi banki. Imeli smo ljudi, ki sem jih edine razumel, da vedo, kaj hočejo z bankami narediti in sem verjel, da bodo stvar naredili. Mogoče sem bil naiven, mogoče ne, vendar gospod Šušteršič in njegovi pomočniki so po mojem vedeli, kaj hočejo. V tem zakonu sem videl eno pot, po kateri bomo prišli do končne rešitve – hitro, enostavno in poceni za državo. Mislim, da zdaj niti na Ministrstvu za finance niti v Banki Slovenije, ki je prvotno nasprotovala sprejetju tega zakona o slabi banki, nočejo oziroma se niso poglobili v vsebino tega dokumenta.

Ta dokument je predvideval čim hitrejši prenos vseh slabih terjatev z vseh bank na slabo banko, kar bi pomenilo hipno očiščenje slabih kreditov in s tem zagotovljeno pozitivno poslovanje bank naprej. S tem je bilo zagotovljeno reševanje problema – za 5 let je bilo predvideno, lahko tudi za 10 let. Ker te slabe terjatve bi se potem z garancijo za te obdavčevale na daljši rok, in vse skupaj ne bi tako prizadelo davkoplačevalcev, kot če hočemo to kar naenkrat narediti. Potem je ostalo samo še vprašanje vrednosti teh slabih terjatev. Ne vidim pri teh ocenah 4, 5, 6 milijard, ki jih kar mečemo sem in tja. Slaba banka bi prevzela obveznosti brez vseh stvari, ki so že bile odpisane. V bankah je bilo veliko slabih terjatev že odpisanih oziroma so nastale slabitve. Ne vem, zakaj se tega ne lotimo, zakaj ne uredimo teh stvari, zakaj ne pridemo do podatkov. Če bi tukaj ukrepali hitro in učinkovito, bi ta problem imeli že pod streho, in po moji oceni ne bi bil težji kot za davkoplačevalce – v parih letih, 5, 10 letih, bi to pomenilo približno 200 milijonov evrov na leto v končni dokapitalizaciji, ki bi še ostala potrebna.

Sedaj si pa nabijamo nepotrebne dodatne stroške. Imamo rešitve, vendar na nek način bežimo od njih, nočemo jih uporabiti. Mislim, da bi bilo pametno, da pospešimo ta sistem reševanja sistema in da uporabimo te stvari, ki smo jih zapisali v zakonu, ki veljajo, in da pohitimo s tem problemom. Mi pa delamo – ne bom rekel, katera vlada in kateri minister. Izgleda, da v zadnjih letih celo slišimo prejšnjega guvernerja – ne bom rekel sedanjega –, da je naš bančni sistem stabilen, da ima nekaj težav, ampak da glede likvidnosti in tega ni nobenih problemov. Ob tem nam pa nihče ne pove, ampak si lahko preberemo, kako lepo počasi prihaja država. Glede Factor banke itd pa to, do sedaj so lahko zagotavljali likvidnost z depoziti v teh bankah državnih institucij in države, ki so v teh dveh bankah 650 milijonov evrov, in bi jih država izgubila. Do sedaj so reševali na ta način. Podobno tudi v vseh ostalih bankah. 3 milijone 600 in še nekaj imamo po izjavi finančnega ministrstva depozitov v bankah, ki na nek način na tiho zagotavljajo likvidnost celega bančnega sistema, namesto da bi nekdo udaril po mizi in zahteval rešitev tega sistema.



Ravno tako smo sprejeli celo vrsto ukrepov v vseh vladah, kjer na nek način vsi, ki malo pojamrajo ali pa karkoli, da se obnovijo krediti, dajemo bančne garancije. To naše gospodarstvo se bo enkrat moralo soočiti s tem, da bo moralo prešteti vrste in se narediti konkurenčnega, da bo lahko konkuriralo zunaj. Noben ne zaposluje, nič se ne dogaja, šele potem se bodo začele stvari reševati. Država to rešuje z vezavo depozitov v različnih višinah v različnih bankah. To je po mojem na nek način nefer, da se dogaja, ker nas enostavno pelje – danes se to na nek način operativno uporablja kot način reševanja, jutri bo pa brezizhodno, ker tega denarja ne bomo mogli potegniti. Še nekaj. Naši depoziti v bankah prinesejo izredno malo denarja, če pogledate naša poročila o teh stvareh. Tisto, kar se država zadolžuje, je pa izredno drago, saj prihajamo na relacijo, da so izhodne obresti za te depozite skoraj nič, vhodne pa v povprečju 5 %.

Še nekaj glede samih rešitev. Kot sem že povedal, imamo rešitve. Treba je priti na dan s podatki, ne pa se tukaj skrivati za tajnostjo. Slaba banka je tudi predvidevala izpostavo in poseben nadzor za tiste kredite, ki se bodo odpisovali, ki se bodo prenašali. Mogoče je tudi v tem razlog, da tu iščemo vse načine, da se zadeva prelaga in prelaga. Potrebni so novi stres testi itd. Mislim, da smo prav otročji pri teh zadevah. Tudi Evropa zahteva. Izgleda, da tudi v Evropi ne vedo, kaj se dogaja pri nas. Kot da ne bi noben vedel, za kaj se gre, pa je vse kristalno jasno. Banka je bila banka elit, ki je financirala preko podjetij elite, ki je financirala vse, kar je bilo treba, je financirala tajkune. Noben ni nič rekel, ker je cel bančni sistem namenjen temu, in na žalost se nič ne zgodi, nič se ne bo zgodilo. Vsi tiščimo glavo v pesek.

Prosil bi vse skupaj, in če pridem še do stališča Državljanke liste – zelo smem se zavzemati za čim hitrejšo rešitev bančnega sistema in upamo, da se bo nadaljevalo, da si bomo razkrinkali stvari in prišli iz tega, da bodo banke postale profesionalne ustanove brez ne vem koliko članskih uprav z milijonskimi plačami, brez kupov nadzornih svetov, za katere sem že stokrat rekel, da bi vse ukinit, ker delajo samo zgago. To so podjetja, ki so zelo enostavna, ki jih lahko vodi en človek, pogoj je samo, da je pošten in da ni pod vplivom posameznih ali tekočih politik ali pa tistih politik, ki jih ne vidimo. Toliko za zdaj. Hvala lepa.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**

Hvala lepa, gospod Starman. Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil gospod Franc Bogovič.

**FRANC BOGOVIČ (PS SLS):** Lep dober dan, spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani guverner, vsi prisotni!

Pozdravljam, da danes v Državnem zboru govorimo o ključnem problemu, ki duši Slovenijo. Zelo na hitro sem se odzval na

odločitev guvernerja Banke Slovenije in podpri in mu na nek način čestital za potezo, ki jo je naredil tisti petek.

Spoštovani gospod Jazbec! V Državnem zboru ste bili deležni zelo velike podpore. 77 poslank in poslancev vam je na tajnem glasovanju dalo podporo. Izjema je bila stranka SD, ki je takrat dejala, da ne podpira politike, ki jo vodite, kateri naj bi pripadali. Veseli me, da ste bili danes deležni tudi njihove podpore pri vaši potezi, ki ste jo naredili po dveh mesecih in se vam resnično iskreno zahvaljujem za to. V Slovenski ljudski stranki smo bili zelo kritični in smo si kljub polnemu zavedanju glede pristojnosti, ki jih imamo poslanke in poslanci, dovolili kritizirati prejšnjega guvernerja. Avgusta leta 2011 je bila v Državnem zboru razprava, na kateri smo poslanke in poslanci spregovorili o neučinkovitem delu, ki ga je takrat opravljala Banka Slovenije. Gospod Frangež je v svojem uvodu dejal, da so podobno naredili v Ameriki. Ja, 5 let prej so v Ameriki posegli v to gnilo jabolko in poskušali narediti red na tem področju in ga tudi naredili. Mi smo odlašali vseh teh 5 let, in ko ste julija prispeli na krmilo Banke Slovenije, ste v dveh mesecih morali ugotoviti, da bosta v nekaj tednih, kolikor sem uspel slediti, dve banki nelikvidni in bi dejansko prišlo do razpada tega bančnega sistema oziroma velike ogroženosti stabilnosti bančnega sistema. Zato podpiramo to, da ste naredili, kar ste naredili. Podpiramo to, da se danes o tem razpravlja.

Danes so bila tukaj postavljena retorična vprašanja, zakaj. Zelo enostavno, spoštovani kolegice in kolegi. Govorimo o dveh bankah s 4 % bilančne vsote, ki sta, kot vsi zatrjujejo, najbolj ekscesni, in bo tudi ta cena velika in tudi način sanacije naj bi bil takšen, kot je predviden samo za ti dve banki. Vendar pa se bomo, spoštovani kolegice in kolegi, očitno 5 let prepozno v Državnem zboru soočili s tem, da bomo morali ugotoviti, ali je tistih 10 % BDP – 3 milijarde in pol – dovolj za sanacijo teh lukenj, teh pokvarjenosti, ki so se zgodile v teh letih. Ne govorim o teh 5 letih, ampak v zadnjem desetletju in verjetno še kakšno leto več. Zato imajo, spoštovani kolegice in kolegi, naši državljanke in državljani, tisti, ki so nas izvolili, da upravljamo v njihovem imenu, vso pravico, da o tem tu spregovorimo, da nas poslušajo, da bodo vedeli, kakšen bo račun in kdo ga bo plačal. Žal se bo večina tega računa izstavila preko zadolžitve državljanke in državljanom. Glede na številke, ki jih pripravljamo, ki so jasne v naših javnih financah, vsi vemo, da bo, ne vem, iz teh 20 najbrž to prišlo na 25 milijard dolga in da bomo to plačevali desetletja, kar se je v 20 letih po sanaciji bančnega sistema zavleklo v naš bančni sistem.

Danes je bilo tu govora o delovanju pravne države, o zaupanju v to, da je nekdo kriv takrat, ko je obsojen. Predolgo govorimo te floskule, spoštovani kolegice in kolegi. V tej državi smo tik pred tem, da nam bodo drugi morali priti povedati, kaj je treba narediti. Ko



imam pred seboj klipinge, so napisana imena, ljudje z imenom in priimkom. Spoštovani kolegice in kolegi, nekaj 10 ljudi z imenom in priimkom je pripeljalo državo tja, kjer danes je. Če berem in gledam časopise – bom citiral, da ne bo kdo rekel, da razkrivam kakšno bančno tajnost. MMC: "Tu pa so se že pojavile informacije, da bo država reševala tudi depozite tistih, ki jim je banka posodila milijone evrov, a jih še vedno niso vrnil. Factor banka je namreč denar posodila Tomažu Lovšetu, sodelovala pri financiranju Grepa za projekt Stožic, odkupovali so terjatve v naslednem projektu Bužekijan, financirali so propadlo Primorje ter FB Investicije Igorja Bavčarja, med drugim pa so denar posodili tudi KLM Naložbam, preko katerih je Zoran Janković kupoval Mercatorjeve delnice, in Binetu Kordežu. Probanka pa je med drugim nasedla s posojili Viatorju & Vektorju, Trimu, MLM, Medaljonu, Zlati Moneti II ter Avtotehni." V drugem dnevniku z nazivom Dnevnik piše: "Jankovičevih 11 milijonov skrbi, nasedli pri Kordežu, Bavčarju, Horvatu, Pavčku." Omenja se gospoda Srečka Šamperla, ki naj bi s temi krediti prevzel Vodnogospodarsko podjetje Kranj, Miroslava Gnamuša, Janka Zakeršnika. Omenja se brata direktorice Probanke in podobno. To so ljudje z imeni in priimki.

Pred nas pride še sanacija ostalih bank. Tudi tam so imena in priimki, mogoče malo bolj skriti, v večjih sistemih, kot so ti, za katere se na prste obeh rok da ugotoviti, zakaj so nekateri vstopali v to lastništvo, nastavljali uprave, bili skozi desetletje nadzorniki v teh bankah, zakaj so isti ljudje pri teh bankah najemali nekajkrat večje kredite, kot so bili njihovi lastniki in podobno. Računica je zelo enostavna. To so razlogi, zakaj moramo o tem govoriti. Pri pobudi za današnjo sejo se nismo podpisali kot pobudniki, ker v Slovenski ljudski stranki ocenjujemo, da niso tako problematični tisti, ki imajo danes depozite v teh dveh bankah, ampak so problematični gospodje in gospe, ki so skozi desetletje – s tem, ko vemo, da je 10 % potrebnega kapitala, 100 % pa je potem tistih bančnih vlog in še pobranih od drugod – iz teh bank izsesali, izčrpali kredit. Preko teh kreditov in preko nasedlih kreditov, kjer so za imeni, ki sem jih prej omenjal, v medijih že kar številke označene, so te dubioze, te luknje.

Nisem tako prepričan, da so se vsi ti krediti izgubili v papirjih. Tudi tu lahko preberemo, koliko jih je na Kajmanskih otokih, koliko jih je na Cipru, koliko jih je v Lihtenštajnu. Kar lepo po sledi bo treba iti tem ljudem, kajti, kolegice in kolegi, če tega ne bomo raziskali, bomo zelo težko izstavljali račun našim davkoplačevalcem oziroma bomo odgovornost za to prevzemali mi. 15 let sem v aktivni politiki, profesionalni politik, in nisem odgovoren za prav nobeno dubiozo in si ne dovolim, da bom kriv za to, kar smo politiki zavozili. Ko sem šel na sestanek h gospe premierki zaradi fiskalnega pravila, ker sem želel sodelovati pri tem, da je treba v državi toliko porabiti, kolikor ustvarimo,

so mi iz desetih centimetrov klicali in kričali v obraz, da sem lopov. Ne, nisem lopov, lahko javno povem. Verjamem, da je med nami velika večina tistih, ki lahko enako rečemo, lahko pogledamo v oči in z argumenti to dokažemo. Tisti, ki pa so v tej državi ali v bančnem sistemu ali v politiki sodelovali pri teh poslih, ki so spravili to državo na kant, da nas iz nekoč vzorne države danes gledajo kot eno izmed nerazumevajočih držav in držav z najslabšimi trendi – te ljudi je enostavno treba poklicati na odgovornost.

S tega mesta, spoštovani guverner, hvala za ta korak. Pričakujem pa zelo javno – ne vem, če imate v Banki Slovenije vse tiste, ki gredo po tej poti. Upam, da vam bodo sledili. Žal je veliko tistih, ki so bili tudi v teh letih, ko se ni delalo teh korakov. Upam, da bo vaša politika, ki je bila pri vašem imenovanju kritizirana, obveljala, in da boste šli stvarjem do konca in, kar ste dejali, vse odgovorne, ki so v teh poslih sodelovali, na primerno mesto prijavili, da bodo organi pregona končno stekli. V Sloveniji je bilo v zadnjih dveh mesecih kar precej govora o stvareh, ki so se dogajale okoli zvonov. Tam smo ugotavljali velike številke, sedaj imamo drugi paket. Verjamem, da bo pri vzpostavitvi slabe banke prišlo do tretjega, najbrž največjega paketa. Lansko leto sem bil kot minister zelo razočaran, ko smo od Banke Slovenije poskušali dobiti podatke, kaj se dogaja v bančnem sektorju. Gospod minister za finance, dr. Šušteršič, jih je želel dobiti, da bi nam jih predstavil. Stvari so bile nedostopne vladi iz takšnih ali drugačnih razlogov.

Vprašajmo se, kaj se je dogajalo v lanskem letu ob takšnem času, ko naj bi načeloma dogovorili projekt slabe banke, projekt Slovenskega državnega holdinga – dve ključni rakrani slovenske tranzicije, kjer bi pogledali v drobne bančnega sistema in upravljanja z državnim premoženjem. Kaj se je zgodilo? Nasprotovanje – najprej politično, na koncu podpisi, ob pol polnoči, in na Ustavno sodišče zato, da so se postopki zadržali do konca leta. Vesel sem bil odločitve, ki se je zgodila na Ustavnem sodišču, da lahko s tema projektoma nadaljujemo, žal pa po mojem globokem prepričanju, kolikor sem lansko leto razumel krizno situacijo v Sloveniji, krizna situacija ni bila takrat, ko smo sprejeli ZUJF in mnogim Slovenkam in Slovencem odrekli delček pravic. Krizna situacija se je zaostriala, nadaljevala in po mojem globokem prepričanju tudi iz ozadja moderirala takrat, ko je bil željen oster vstop v bančni sektor. Po prvi poti, ki smo jo naredili v vladi, smo šli v sanacijo javnih financ, in zaokrožitev proračuna je bil drugi korak banke. Tam se je zalomilo, kolegice in kolegi. Eno leto je zelo pomembno leto. V enem letu se marsikaj zgodi. Ne da je kdo dvignil depozit iz banke – v teh letih se na različne račune po raznih davčnih oazah prenese mnogo premoženja.

Mislim, da moramo v Sloveniji mnogo narediti na tem. Ta dva primera naj bosta



primera, na katerih se bomo začeli obnašati tako, da bomo govorili tisto, kar je treba govoriti in ukrepali, kar je treba narediti, ne pa da bomo pristajali na to, da govorimo to, kar se dobro sliši. Če bomo še leta govorili to, kar se dobro sliši, bomo morali priznati, da vsi skupaj – gospodarstvo, bančništvo, vlada, parlament – nismo sposobni voditi te države in bodo prišli drugi. Zakaj bodo prišli? Ne zato, ker je nekdo v Evropi dal črno piko nad Slovenijo. Naj zelo poenostavim to zadevo. Če greste k sosedu po 5 tisoč evrov posojila, in če vam verjame, da so v vaši družini dobro delali, če se razumete, vam bo posodil. Mogoče je še kakšen razlog, da vam bo še drugič posodil. Ko prideš pa tretjič k njemu in prihajaš iz hiše, kjer so vsi skregani med seboj, kjer eden krade drugemu, eden zapravlja, drugi dela, in se ne ve, kam ta hiša gre, se bo ta sosed vprašal, ali si še vreden tega zaupanja. Mi smo, spoštovani kolegice in kolegi, del evroobmočja, v katerem takšni kot smo, nismo vredni zaupanja. Nismo vredni zaupanja zaradi tega, ker ne želimo pogledati stvarim v oči in se skrivamo za raznimi floskulami pravne države – kriv, ko je obtožen –, tisti čas pa vsega zmanjka. Na takšen način te države ne bomo pripeljali iz krize.

Zato podpiram to, kar se danes odvija v Državnem zboru. Bodimo kritični, bodimo jasni. Guvernerju Banke Slovenije in finančnemu ministru želim obilo poguma, korajže, ga bosta rabila, kajti iz imen, ki izhajajo, resnično govorimo o nekih kvazi slovenskih elitah, ki so si ta nadimek sami nadali, se desetletja obnašali kot neke kvazi elite, vozili z raznimi jahtami in z vsem razkošjem, ki ga ne moreš zaslužiti v nekem normalnem času, v resnici pa živeli na račun, ki bo zdaj izstavljen davkoplačevalcem. Zato je potrebna ta razprava, in jo z veseljem podpiram in upam, da bomo v Sloveniji končno začeli govoriti to, kar je treba govoriti in narediti to, kar je treba narediti. Spoštovani kolegice in kolegi, tisti, ki ste uskladili proračun brez opozicije, brez pravih stvari – upam, resnično upam, da bo možno tak proračun speljati do konca, kajti račun, ki bo izstavljen za bančni sistem, bo marsikaj od tistega podrl, za kar danes mislite, da imate usklajeno. Tudi tam bo treba govoriti to, kar je res, ne to, kar se dobro sliši. Vsem želim veliko uspeha pri tej razpravi.

**PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:**  
Hvala lepa, gospod Bogovič.

Sedaj bo v imenu Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije stališče predstavila gospa Marija Plevčak.

**MARIJA PLEVČAK (PS DeSUS):** Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim!

V naši poslanski skupini, v Poslanski skupini DeSUS, menimo, da sta vlogi, ki ju zastopata Banka Slovenije in Ministrstvo za finance v okviru njunih pristojnosti in z namenom ohranitve nacionalnega bančnega sistema, na nivoju kredibilnosti in stabilnosti. Primer

Probanke in Factor banke, delniške družbe, je prvi tovrstni primer reševanja zasebnih bank v naši državi z možnostjo dokapitalizacije obeh bank, kar je potrebno zaradi zagotavljanja nujne plačilne sposobnosti. Strinjamo se, da je ključno ohraniti oziroma nadgrajevati stabilen, transparenten in zaupanja vreden ne le bančni, temveč celotni finančni sistem v skladu z zakonodajo in vključitvijo vseh pristojnih organov. Prav tako se strinjamo z izbranim načinom reševanja obeh bank, za katerega se je odločila Banka Slovenije – za nadzorovano likvidacijo, ki pomeni najcenejšo možno rešitev za davkoplačevalce. Ob tem ne smemo pozabiti, da ima veliko slovenskih podjetij svoje depozite v teh dveh bankah.

Osnovni namen tako imenovane celotne reševalne akcije je varovanje stabilnega bančnega sistema v celoti. V poslanski skupini poudarjamo, da so lastniki in akterji zasebnih bančnih subjektov skrbniki svojega premoženja. Popolnoma odgovorni so za svoje poslovanje oziroma dejanja, tudi za izgubo, ki so jo povzročili. Predstavniki Banke Slovenije so v okviru razprave na matičnem delovnem telesu poudarili, da država kot reševalec nastale situacije nastopi kot zadnja in da so bile prej pregledane vse druge možnosti za reševanje. Vsekakor ne smemo pozabiti, da je poroštvo v prvi vrsti namenjeno likvidnosti. V naši poslanski skupini pričakujemo, da bo ta likvidacijski postopek potekal transparentno in, kar je najpomembnejše, da ostanejo vloge depozitarjev varne. Ocenjujemo, da bančni poslovni subjekt, ki več ne izpolnjuje zakonskih bančnih kriterijev, postavljenih v Republiki Sloveniji, preprosto zapusti slovenski bančni trg. V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije tudi menimo, da je dopolnjen predlog sklepa tehten predvsem v smislu stabilizacije slovenskega bančnega sistema, še posebej v delu, s katerim se zagotavlja varnost depozitnih vlog.

Bančniki in tudi nadzorniki morajo upoštevati etična načela, ki veljajo v bankah in v državi nasploh. Vseeno nas v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije skrbi, da bo predviden ukrep porošstva, dokapitalizacije velik finančni zalogaj za državni proračun in posledično tudi za davkoplačevalce. Prav tako se ne moremo znebiti slabega občutka, da izpostavljenost države v primeru obeh bank ne bo tako majhna in da bo vseeno ogrožena zaveza spodbujanja transparentnega financiranja gospodarstva. V Poslanski skupini DeSUS zahtevamo, da bodo odgovorni za nastale razmere v obeh bankah ustrezno kazensko in materialno sankcionirani. Imena so znana, stvari so koruptivne, zadeve kličejo po ostrih sankcijah. Težko nam je sprejeti dejstvo, da bomo reševali zasebni banki s poroštvom oziroma dokapitalizacijo. Ob tem naj še enkrat ponovim, da gre pri poroštvu države za črpanje neposrednega posojila v skrajni sili pri Banki Slovenije v skupni višini malo več kot eno



milijardo evrov. Na to še posebej opozarjamo zaradi dejstva, da je bilo izjemno težko ohraniti sredstva za rekreacijski dodatek upokojencev v predlogu proračuna za prihodnje leto, ki je kaplja v morje glede na ta sredstva.

Kot sem že povedala, v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije podpiramo poročila, ki jih je sprejelo matično delovno telo. Budno bomo spremljali situacijo, ki po zagotovilih Vlade ne bo škodovala državnemu proračunu in morebitnemu zniževanju rekreacijskega dodatka upokojencem. Skladno s priporočili pričakujemo tudi poročilo Vlade in centralne banke, da v roku treh mesecev poročata o vseh nadaljnjih ukrepih, ki jih bosta sprejemali z namenom zagotavljanja stabilnosti slovenskega bančnega sistema in zaupanja vanj.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**

Hvala lepa, gospa Plevčak.

V imenu Poslanske skupine Nove Slovenije bo stališče predstavila gospa Ljudmila Novak.

**LJUDMILA NOVAK (PS NSi):** Spoštovana predsedujoča, spoštovani kolegice in kolegi!

Sanacija bančnega sistema, ki se je začela z nadzorovanimi prisilnima likvidacijama dveh zasebnih bank, Probanke in Factor banke, je že v začetni fazi pokazala na številne nepravilnosti in, lahko rečemo, tudi nezakonitosti v zvezi z izvrševanjem nadzora Banke Slovenije nad obema bankama. Na seji Odbora za finance in monetarno politiko je viceguvernerka pojasnila, da je bil ukrep prisilne likvidacije potreben iz razloga, ker sta bili obe banki zadnjih 14 dni pred sprejetjem sklepa o uvedbi prisilne likvidacije v težki likvidnostni situaciji. Pojasnila je, da sta imeli obe banki težave z likvidnostjo že vse od leta 2010. V Novi Sloveniji ugotavljamo, da v času od leta 2010 dalje Banka Slovenije v primerih Probanke in Factor banke ni izvajala svojih zakonskih nadzornih obveznosti. Banka Slovenije je bila kot nadzorni organ dolžna sprejeti katerega izmed ukrepov po 223. členu Zakona o bančništvu. To je odvzem dovoljenja, postavitve izredne uprave ali pa odločitev o začetku postopka stečaja ali likvidacije obeh bank.

Namesto potrebnih ukrepov je Banka Slovenije v svojih letnih poročilih, ki jih je pošiljala Državnemu zboru in jih tudi predstavljala na sejah matičnega delovnega odbora, vsa leta navajala, da likvidnostna situacija v slovenskih bankah ni problematična. Ta poročila so bila, lahko mirno rečemo, neresnična in zavajajoča. V Novi Sloveniji se zavzemamo za to, da vsak posameznik nosi odgovornost za delo, ki ga opravlja. Veliko odgovornost nosijo najvišji funkcionarji v državi, med katere nedvomno spadajo tudi guverner Banke Slovenije in člani Sveta Banke Slovenije – vsi 4 viceguvernerji, govorim tudi o bivših. Zahtevali bomo njihovo odgovornost za njihove

sprejete odločitve, predvsem pa za njihovo neukrepanje v okviru zakonskih pooblastil in dolžnosti, kar ima hude posledice za naš celoten bančni sistem. Banka Slovenije je ob letošnjem bančnem nadzoru ugotovila, da obe zasebni banki nimata zadosti kapitala za pokritje vseh obveznosti. Postopek prisilne likvidacije po veljavnih predpisih o bančništvu ne bi smel biti uveden. Očitno je, da sta obe banki zreli za stečaj.

Če se je Banka Slovenije kljub drugačnim zakonskim predpisom odločila za uvedbo prisilne likvidacije, in to z namenom, da ne bi omajala zaupanja v naš bančni sistem, se nam ne zdi umestna sočasnost odločitve o uvedbi prisilne likvidacije in imenovanje izredne uprave. Vsekakor bi morala biti v teh dveh bankah predhodno postavljena izredna uprava, ki bi pripravila ustrezna poročila in bilance. Če bi v času trajanja izredne uprave prišlo do povečanih dvigov, ima Banka Slovenije poleg aktiviranja jamstev za hranilne vloge na voljo nekatere inštrumente za zagotavljanje ustrezne likvidnosti, zlasti prepoved izplačil nad višino zajamčenih vlog in prepoved izplačil plač zaposlenim nad višino zajamčenih plač. Teh inštrumentov se Banka Slovenije ni poslužila, čeprav bi s temi ukrepi lahko preprečila večje dvige depozitov in posledično nenadno težko likvidnostno stanje v obeh bankah. Na podlagi ustreznih končnih poročil in bilanc izredne uprave bi se Banka Slovenije dejansko lahko odločila za ustrezne nadaljnje korake, predvsem pa bi izredna uprava lahko že do sedaj ukrenila vse potrebno, da se zoper člane uprav in nadzornih svetov obeh bank, Probanke in Factor banke, vložijo civilne odškodninske tožbe, in tudi, da se zoper njih začnejo ustrezni kazenski postopki v primerih, ko so podani sumi storitve kaznivih dejanj.

V Novi Sloveniji ne pristajamo na to, da se breme slabega vodenja in odločitev o bančnem sistemu preloži v breme davkoplačevalcev. Za svoje odločitve morajo odgovarjati tisti, ki so imeli moč in možnost odločanja. To so člani uprav in nadzornih svetov bank. Pričakujemo, da bo izredna uprava vsaj sedaj svoje delo temeljito opravila tudi v tem pogledu. Zlasti pa morajo izredna uprava in organi nadzora ukrepati proti vsem, ki so z visokimi dvigi depozitov v zadnjem mesecu pred uvedbo prisilne likvidacije povzročili nelikvidnost obeh bank. Če bo kakršenkoli del obveznosti obeh zasebnih bank v postopku prisilne likvidacije prešel v breme davkoplačevalcev – očitno je, da bo, in to ne majhen –, pa mora imeti javnost pravico, da izve, kdo so bili deponenti obeh bank, ki bodo poplačani iz davkoplačevalskega denarja. Vsak mora imeti pravico vedeti, čigave obveznosti plačuje, zlasti še, če se mu take obveznosti naloži brez njegovega soglasja in krivde za nastanek takih dolgov.





**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**

Hvala lepa gospe Ljudmili Novak.

S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo poslank in poslancev.

Izvolite, gospod Tanko – proceduralno?

**JOŽE TANKO (PS SDS):** Postopkovno, ja. Hvala za besedo. Vsem lep pozdrav!

Predvsem v stališču Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, ki ga je predstavil gospod Marko Pogačnik, je bilo postavljenih veliko vprašanj, ki zahtevajo odgovore. Zahtevajo odgovore tako gospoda guvernerja kot gospoda ministra. Preden začnemo z razpravo poslank in poslancev, predlagam, da obe ta trenutek v Državnem zboru prisotni najodgovornejši osebi pokomentirata oziroma obrazložita, dasta odgovore na vprašanja, ki so bila v tej razpravi postavljena. Mislim, da so odgovori na ugotovitve oziroma na vprašanja ključni za nadaljnji tok razprave. Pa še eno opozorilo. Danes se ukvarjamo s ključnim problemom Slovenije. Pričakoval bi, da bi bila danes tukaj z nami predsednica Vlade, da bi kot najvišji politik izvršne veje oblasti predstavila uvodno stališče. Ta seja Državnega zbora je mnogo pomembnejša kot evropski dan mobilnosti, kot mnoge druge stvari, ki se delajo predvsem z vidika piarja. Današnja seja je izjemno pomembna za preživetje našega bančnega sistema, kar je še pomembnejše za preživetje marsikoga od državljanov Republike Slovenije, kajti marsikomu bo, če se bo realiziral ta način programirane likvidacije obeh bank, marsikaj naloženo. Tudi v finančnem smislu, brez da bi kakorkoli participiral pri nastajanju tega problema, brez da bi kakorkoli participiral.

Predlagam, gospa podpredsednica, da zagotovite najprej prisotnost predsednice Vlade. Mislim, da je nedopustno, da se na tak način izogiba odgovornosti. Kot drugo pa predlagam, da takoj dobimo ustrezna pojasnila tako gospoda guvernerja kot gospoda finančnega ministra, preden karkoli naredimo. Če za to niso izpolnjeni pogoji, predlagam, da se seja prekine za toliko časa, da lahko osebe, ki naj bi odgovarjale in ki naj bi zagotovile prisotnost, to zagotovijo in izpolnijo. Hvala lepa.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**

Hvala lepa, gospod Tanko. Tako kot ste vi začeli, bi najprej vprašala, če morda predstavniki Vlade in gospod guverner želijo imeti besedo še preden gremo na razpravo poslancev. Kar se tiče prisotnosti predsednice Vlade, so tukaj predstavniki Vlade, tako da lahko sejo nadaljujemo.

Zdaj bi dala besedo guvernerju, dr. Boštjanu Jazbecu.

**DR. BOŠTJAN JAZBEC:** Teh dveh bank ne rešujemo. Zapiramo ti dve banki. Zaradi tega, ker obstajajo različni načini zapiranja teh bank –

eno je stečaj, drugo je nadzorovano prenehanje delovanja teh bank –, smo se zaradi razlogov, ki sem jih povedal na začetku, odločili za postopek nadzorovanega prenehanja delovanja teh bank. Tudi v tem postopku lahko pride do težav, ki bodo sprožile stečaj. Tega se zavedamo in poskušamo stečaj preprečiti ravno zaradi razlogov, ki sem jih povedal – ker je delež vlog, ki so vezane na gospodarstvo, na pravne osebe, v tem delu nad zajamčenimi vlogami nad 400 milijonov evrov po našem mnenju previsok glede na tveganje, ki bi ga neizplačilo teh vlog povzročilo gospodarstvu. Zraven tega ima država sama od leta 2009 neprestano zaradi vodenja proračuna in zaradi razdelilnika, ki gre po vseh slovenskih bankah, neposredno v obeh bankah za približno 340 milijonov evrov depozitov, ki so vezani na izpolnjevanje proračuna. Če bi prišlo do stečaja, bi bil ta del v obeh bankah vezan, izgubljen vsaj do trenutka poplačila, ki bi potekal v okviru stečaja. Poleg tega je v obeh bankah še za približno 60 milijonov evrov depozitov občin, ki bi v tem primeru ta denar imele zamrznjen vse do konca stečaja, stečajnega postopka, in bi to verjetno ogrozilo nadaljnjo likvidnost in širše probleme države oziroma v tem primeru občin.

Še enkrat, ne rešujemo teh bank, kot je bilo nekajkrat povedano danes, ampak jih zapiramo. Zapiramo jih na način, da lahko v tem trenutku izkoriščamo poročstvo Vlade predvsem zaradi časovne neuskkljenosti izplačila depozitov in na drugi strani vseh obveznosti, ki se morajo povrniti v banke na strani kreditov. Če Evropska komisija ne bi razumela načina, na katerega poskušamo pripeljati do konca ti dve banki, zapreti ti dve banki, nam ne bi dovolila tega predvsem z vidika zagotavljanja finančne stabilnosti. Sami ste nekajkrat poudarili, da so slovenske banke in slovensko gospodarstvo povezani na način, ki ni najbolj transparenten in morda na trenutke celo lahko zahteva kakršnekoli odgovore, ki so vezani na kriminalna dejanja oziroma odgovornost, zakaj je do tega prišlo.

Kot veste, sem guverner šele od 17. julija, in vse, kar počnem, je to, da poskušamo pridobiti čim bolj natančne podatke in pripraviti ukrepe, ki ne bodo nadalje ogrozili finančne stabilnosti v slovenskem bančnem sistemu. Vsi ti ukrepi, ukrepi, ki jih peljemo v zvezi z obema bankama, bi verjetno bili bolj smiselni v trenutku, ko bi imeli podatke tudi za preostali bančni sistem. Vendar zaradi spoštovanja pravil Evropske komisije in predvsem zaradi pravil, ki zajemajo dodeljevanje državne pomoči, ki je vezana na prenose slabih terjatev na Družbo za upravljanje terjatev bank, ne moremo začeti s prenosi slabih terjatev na Družbo za upravljanje terjatev bank, dokler niso opravljeni obremenitveni testi v 10 bankah, zdaj 8 bankah, in dokler niso končani pregledi kakovosti aktive v teh bankah.

Sam bi najraje peljal postopke prenehanja delovanja obeh bank v trenutku, ko



bi imeli te podatke, vendar so dogodki v zadnjih mesecih ali pa vsaj od 17. julija, kot jih razumem, pripeljali do tega, da z ukrepi Banke Slovenije, ki je neprestano izdajala zahteve za dodatno dokapitalizacijo lastnikom in poleg tega vse ostale zahteve, ki izhajajo iz nadzorniške funkcije Banke Slovenije, nismo mogli preprečiti dogodkov, ki bi v končni fazi pripeljali do stečaja obeh bank. Vendar, spet, razlogi, zakaj ne stečaj in zakaj kontrolirano prenehanje delovanja obeh bank, še vedno veljajo. Predvsem zaradi zagotavljanja vsaj trenutne finančne stabilnosti v preostanku bančnega sistema in zaradi stroškov, ki bi jih neposredno utrpela država in del gospodarstva, ki je vezan na obe banki.

Na žalost je tako, da stroške stečaja ali likvidacije v vsakem primeru nosijo davkoplačevalci. Na začetku sem pozabil omeniti, da bodo ne glede na to, po kakšnem postopku bomo zapirali ali bi zapirali obe banki, stroške v vsakem primeru nosili lastniki kapitala in lastniki podrejenih instrumentov. V tem primeru bodo v obeh bankah lastniki obeh bank izgubili 122 milijonov evrov, lastniki podrejenih obveznosti, predvsem podrejenih obveznic, pa 64 milijonov evrov. To je del, ki ga bodo nosili lastniki obeh bank. Med lastniki obeh bank sta samo dve podjetji, od tega ena banka, ki imata depozite več kot 100 tisoč evrov. To so podatki, ki jih vemo, pa vam jih zaradi Zakona o bančništvu ne smemo posredovati, lahko pa zaradi novih direktiv Evropske komisije glede sodelovanje z ostalimi organi to pride na mizo v skladu s priporočili in v okviru naše zakonske obveze. Na žalost je tako. Najraje bi vam vse te podatke povedal, pa vam jih ne smem zaradi Zakona o bančništvu.

Konflikti interesov. Povedali ste za gospoda Slapničarja, da je vezan na delovanje Merkurja. Odločiti smo se morali v dveh dneh. V dveh dneh, od trenutka, ko smo pripravili vse skupaj, smo morali narediti ekipo obeh izrednih uprav, kar je vezano na to, kar je povedala gospa Novak, tudi na to, zakaj že prej tega nismo naredili. Prej smo z vsemi postopki poskušali od lastnikov obeh bank zagotoviti dovolj kapitala. Ker smo sami vezani na izdane odredbe in bi sami sebi kršili odredbe, ki smo jih izdali za obe banki, smo bili pripeljani do točke, ko smo se odločili, da obe banki zapremo. Zapiramo banke, jih ne rešujemo. Zaradi tega smo morali dati v obe upravi ljudi, ki smo jih v tistem trenutku našli. V obeh upravah so ljudje, ki so po našem mnenju po vseh kriterijih, ki veljajo za dodeljevanje licenc uprav v slovenskih bankah, primerni. Prostor je tako majhen, da vsaj z mojega vidika, z vidika guvernerja in prej profesorja na Ekonomski fakulteti, večino teh ljudi poznam. Ne morem trditi, da teh ljudi ne poznam, vendar je šlo tudi za presojo, ki je enaka za člane vseh uprav v slovenskih bankah. Za obe banki so se ukrepi stopnjevali od leta 2010. Kaj se je dogajalo pred 17. julijem, ko sem nastopil položaj guvernerja Banke Slovenije, ne morem komentirati. Lahko pa povem, da je bila

naša reakcija najhitrejša možna od trenutka, ko sem prišel v službo na Banko Slovenije.

Bilo je vprašanje gospe Mihatovič. Gospa Mihatovič je izgubila licenco v Srbiji, kjer v vsaki banki, ki je v postopku likvidacije ali stečaja, licence vseh članov uprav prenehajo na način, ki jim onemogoča kakršnokoli nadaljnje delo v Srbiji. S tega vidika smo bili s tem seznanjeni šele na podlagi člankov, ki so se pojavili v časopisih oziroma glede na vaše reakcije. Rekli ste, da je bila gospa Mihatovič imenovana za predsednico nadzornega sveta Factor banke 5. septembra. Kot veste, smo 6. septembra reagirali v obeh bankah. Sporočilo smo dobili šele 5. septembra. Zdaj pridemo do naslednje stvari. Banka Slovenije je v preteklosti prosila in zahtevala, da se v Zakonu o bančništvu uredi tudi licenciranje članov nadzornih svetov. Kot veste, predlog Banke Slovenije ni bil sprejet. Zaradi tega Banka Slovenije ne more licencirati članov nadzornih svetov bank. Žal je tako, in mi povejte, kako bi lahko uredili to drugače, in bomo to z veseljem uredili. Vendar Banka Slovenije ne piše zakonov, zakone sprejemate v Državnem zboru.

Kar je pomembno poudariti, je to, da se danes večinoma ukvarjamo s slabimi krediti v obeh bankah. Krediti v gospodarstvu se načeloma izdajajo za dolgoročno obdobje. V določenem trenutku so v Sloveniji veljale razmere, ko so bili po vseh kriterijih ti dolgoročni krediti izdani na pravi način in s pravnimi poroštvi, vendar se je vmes gospodarska situacija spremenila in so ti krediti naenkrat postali slabi krediti. Povejte, kako naj Banka Slovenije za 10 let vnaprej ve, kateri krediti se ne bodo vrnili in kateri se bodo normalno vračali. S svojimi nadzorniškimi ukrepi in mehanizmi to spremljamo in poskušamo zagotoviti čim več rezervacij, poskušamo zagotoviti normalno delovanje bank, vendar pa je v Sloveniji prišlo do trenutka, ko so se ti krediti enostavno začeli množiti preko meja normalnega delovanja bančnega sistema. Zaradi tega smo z zakonom, imena katerega ne bom znal pravilno povedati, za posebne ukrepe za stabilnost bank, ki je bil sprejet lani, poskušali in začeli s postopkom čiščenja bilanc slovenskih bank. Iz tega zakona tudi sledi, da bomo slovenske banke poskušali očistiti preko institucije, ki se imenuje Družba za upravljanje terjatev bank.

Vse to so načini, ki nam vsaj v tem trenutku omogočajo, da bomo v nekem doglednem času lahko očistili slovenske banke vseh slabih kreditov. Vendar morate vedeti, da so vsi ti krediti v slovenskih bankah bili izdani s pomočjo vseh nas varčevalcev, ki imamo odprte račune v vseh slovenskih bankah. Te varčevalce poskušamo z našimi ukrepi zaščititi zato, ker si ne znam predstavljati, iz katerega denarja, na podlagi katerih virov bi lahko slovenske banke sploh kdaj izdajale nove kredite. Če ne bomo zavarovali varčevalcev, tistih, ki prinašajo denar v slovenske banke, potem ne vem, kako bo, če sploh bo še kdaj, izgledal slovenski bančni



sistem. S tega vidika vas prosim, da razumete, da Banka Slovenije poskuša zavarovati varčevalce na način, ki nam bo omogočal, da bodo ti varčevalci še kdaj imeli svoj denar v slovenskih bankah.

Kar se je dogajalo na strani kreditov, verjamem, in to je tudi moje mnenje, da je prišlo do nekaterih kreditov, ki nikoli ne bi smeli biti izdani. Tukaj Banka Slovenije z množico ukrepov, ki jih je izdajala, neprestano na te stvari opozarja. Samo v primeru Factor banke in Probanke, še enkrat poudarjam, smo izdali 62 ukrepov, ki bi kakorkoli poskušali vzpostaviti normalno delovanje teh bank. Izdanih je bilo 6 prijav organom pregona. Kaj se dogaja s temi prijavami, ne vem. To je vprašanje za druge pristojne inštitucije. Mogoče se danes zdi, da bi bilo teh prijav lahko več, mogoče jih bo več, vendar v tem trenutku moramo najprej rešiti slovenski bančni sistem, če sploh lahko pričakujemo oživitvev gospodarske rasti, in načine, na katere bomo poplačevali ves dolg, ki bo tudi zaradi sanacije bančnega sistema narastel. Moramo se zavedati, da ne obstaja drugačnega načina, kot to, da bomo vsi davkoplačevalci plačali za slabe kredite v teh bankah. Spet ne vem za noben drug način, ki bi lahko kakorkoli omogočil odplačevanje težav in slabosti, ki se v tem trenutku pojavljajo v slovenskih bankah. Hvala.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**  
Hvala lepa tudi vam.

Sprašujem, če je morda predstavnik Vlade pripravljen dati obrazložitev. Izvolite.

**MAG. MITJA MAVKO:** Hvala lepa za besedo.

Mogoče zgolj dopolnitev tega, kjer je guverner zaključil, in sicer angažma javnofinančnih sredstev, ker je bilo to iz obrazložitve stališča poslanske skupine za razumeti. Bančništvo temelji na zaupanju. Če ni zaupanja, vsi vemo, kam lahko razmere pripeljejo. To pomeni, da morajo vsi organi, ki delujejo, ki kakorkoli posegajo v bančno področje, delovati na način, da tega zaupanja v ničemer ne omajajo. Zaupanje pomeni, da v trenutku, ko pristojni organi ugotovijo, da neka banka nima več dolgoročno vzdržnega ekonomskega modela, na nadzorovan način, na čim bolj primeren način in na način, ki davkoplačevalce najmanj stane, izvedejo ukrepe, ki lahko z urejenimi postopki zagotovijo prenehanje poslovanja tovrstnega subjekta.

Skupaj z Banko Slovenije smo ocenili, da sta primera Factor banke Probanke primera dveh tovrstnih subjektov. Ocenili ste, da smo na ta način celoten bančni sistem v Sloveniji okarakterizirali kot sistemsko pomembnega in s tem potencialno izpostavili blazno velike javnofinančne posledice. Tukaj bi vendarle želeli poudariti, da Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank predvideva različne ukrepe za zagotavljanje stabilnosti

bančnega sistema v Sloveniji, in tukaj velja vendarle poudariti, da za tri največje banke v Sloveniji, NLB, NKBM in Abanko, predvidevamo izvedbo drugih ukrepov, ki bi zagotavljali stabilnost v teh bankah. Kot veste, je osrednji ukrep, ki je v tem zakonu predviden, prenos dela slabe aktive iz bilanc treh obstoječih bank na Družbo za upravljanje terjatev bank in vzporedno zagotovitev zadostnih kapitalskih osnov za nadaljevanje tako očiščenih bank.

V ničemer ne želimo izpostavljati javnofinančnega denarja do te mere, da bi celoten slovenski bančni sistem okarakterizirali kot systemskega, zato številke, s katerimi operirate, niso kredibilne in ne bodo dosegle tovrstnih meja. Zato špekulacije o tem, ali se država lahko zadolži do te mere, da bi lahko financirala vse, na kar ste namigovali, po našem mnenju niso primerne. Kot rečeno, kredibilen načrt reševanja bančnega sistema v Sloveniji je definitivno sestavljen iz vsaj dveh elementov – reševanja tistih bank, za katere menimo, da je dolgoročni ekonomski model vzdržen in jih je primerno reševati, in odstranitve tistih bank s trga, za katere menimo, da dolgoročni sistem ni vzdržen. To rešujemo na urejen način, s čim manjšimi posledicami za javne finance. Hvala.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**  
Hvala lepa tudi vam.

Gospod Tanko, imate proceduralno.

**JOŽE TANKO (PS SDS):** Hvala lepa.

Tukaj smo dobili nekaj odgovorov, nismo pa dobili vseh. Če nekdo prevzame vodenje neke institucije, prevzame vodenje institucije in lahko odgovarja in komentira dejavnost, delo institucije v času pred njegovim mandatom. Pričakovano je bilo, da bi glede na postavljena vprašanja, ki so bila glede teh razkritih revizij, ki so bila sicer nekaj mesecev prej opravljena, dobili tudi odgovor na ta del. Ker Banka Slovenije je institucija, in nekdo zastopa institucijo s svojo zgodovino in s svojimi ravnanji. Glede na to, da je šlo za bližnja pretekla dejanja na tem področju, pričakujemo tudi ta del odgovora.

Drugo vprašanje je to, ki je bilo sproženo, in tudi ni odgovora – zakaj se ne počaka stres testov in bi se potem ukrepalo. To je bilo eno vprašanje. Drugo vprašanje, ki je tudi neodgovorjeno in pomembno – kakšno bo ravnanje Banke Slovenije in Vlade Republike Slovenije v primeru naslednjih podobnih primerov, ki se lahko zgodijo. Ali bo to ravnanje enako? Bo postopek enak? Vprašanje je bilo tudi, ali lahko Republika Slovenija v primeru, ko bi prišlo do identičnega položaja, zagotovi kvoto, ki je nekajkrat oziroma 10-krat večja od te, ki je potrebna za sanacijo teh dveh malih nesistemskih bank. Vprašanje je bilo tudi, zakaj sta se ti dve banki postavili na raven sistemskih bank. Še nekaj drugih vprašanj je bilo, in mislim, da je treba te stvari odgovoriti zelo precizno. Drugo, kar je, bi lepo prosil, da glede na



pomembnost seje Državnega zbora Vlada Republike Slovenije zagotovi najkompetentnejše osebe, politično in funkcionalno, da bodo zastopale stališče v tej točki dnevnega reda. Neodgovorno je, da tukaj ni ne ministra za finance in ne predsednice Vlade, govorimo pa o ključnem problemu Republike Slovenije ta trenutek. To sta povedala tako gospod guverner kot gospod minister za finance. Prosim, predlagam, da vodstvo Državnega zbora tudi s strani izvršne veje oblasti zagotovi ključne najodgovornejše osebe, ki bodo sodelovale pri tej točki dnevnega reda.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**

Hvala lepa.

Gospod Šircelj, proceduralno.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Nimam proceduralno. Govorim kot predlagatelj.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:** Kot predlagatelj, izvolite. / oglašanje iz dvorane/

Izvolite, gospod Möderndorfer, proceduralno.

**JANI MÖDERNDORFER (PS PS):** Danes imamo izredno sejo. Imamo razpoložljiv čas. Gospod Tanko ima toliko časa, da lahko vse v okviru svojih razprav opravi, sedaj pa v okviru proceduralnega postopka odpira vsebinska vprašanja. Prosim, predsedujoča, da ugotovimo, da temu ni tako. Prosim gospoda Tanka, da naj, če želi imeti odgovore – odgovore bo dobil takrat, ko bo za to priložnost. Tudi iz znane prakse točno ve, da včasih kdo odgovori, kadar lahko. Časa imamo ogromno. Imamo še 8 ur razprave. Gospod guverner in minister bosta odgovorila takrat, ko bosta odgovorila. Mogoče tudi kakšno vprašanje postavljate tako, da niti ne vesta, da je potreben odgovor. Ne vem. Ampak to je vaš problem, ne moj. Prosim, da ne zlorablajte poslovnika in proceduralnega vprašanja. Hvala.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**

Hvala lepa.

Ukrejala sem po željah po proceduralnih. Takšen je bil vrstni red. Gospod Šircelj je naslednji, ki ima proceduralno. Nato se je javil gospod Jazbec ... / oglašanje iz dvorane/ Kot predlagatelj, izvolite, se opravičujem. Potem pa gospod Jazbec odgovor.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Hvala lepa za besedo.

Morda bo potem odgovor guvernerja Jazbeca nekoliko daljši glede na to, da bo verjetno še nekaj vprašanj. Najprej je treba odgovoriti na to, kaj predstavlja ta rešitev de facto. De facto država jamči za vse vloge. Jamstvena shema se ne uporablja, jamstvena shema do 100 tisoč evrov. Tu so ob morebitnih – bog ne daj, da se zgodijo – nadaljnjih tovrstnih procesih, nadaljnjih procesih stečaja ali

likvidacije, postopki verjetno jasni. Vsi depozitarji v katerikoli banki bodo zahtevali jamstvo za tudi nad 100 tisoč evrov. To jim zagotavlja, če ne kdo drug, ustava, ker ustava določa, da so vsi enaki. Tukaj je vprašljivo to, ali sedaj ti dve banki za Slovenijo pomenita sistemski banki – de facto, ne de iure. De iure je tako, kot piše v zakonu, kjer se govori o dveh ali treh bankah. Upam, da sta si tu Ministrstvo za finance in Banka Slovenije sedaj že na jasnem, ali sta v Sloveniji to dve banki ali so tri banke. Recimo, da so tri. V nadaljnjih postopkih bo to jasno. To pričakujejo mednarodne inštitucije, to pričakujejo mednarodni trgi in to pričakuje javnost.

V tem pogledu se postavlja vprašanje nadaljnje varnosti finančnega sistema, in sicer, ali bo v tem primeru država lahko zagotovila potrditev številke 14 milijard – je bila s strani Caprirolove dana na Odboru za finance in monetarno politiko pred nekaj dnevi. Tukaj obstajajo neki izračuni, obstajajo izračuni Banke Slovenije itd. Zaradi tega so to sistemske banke, de facto. Zelo sem zadovoljen, da skrbimo za varčevalce in da je ta skrb za varčevalce izredno pomembna. Zakaj so varčevalci pomembni? Zaradi tega, ker prinesejo depozit, in ta depozit predstavlja osnovo za kredit. Banka ima neke obveznosti po zakonih, tudi evropskih direktivah, in mora imeti za to likvidnostno rezervo, če prav razumem, 2 %. Za kredite, ki jih daje nad dve leti, celo nič. Celo 1 % mislim, da je bilo predlagano itd. Kaj to pomeni za depozitarja? Pomeni, da na banko prinesem tisoč evrov depozita in banka ima za to rezervo 20 evrov. To si vzame. Lahko je tudi drugače.

Likvidnostna rezerva je tukaj sestavljena iz različnih zadev. O tem bomo lahko govorili, ampak to pomeni, da so to tudi evropske direktive oziroma evropski predpisi. Skrbi me, ker je guverner rekel, da tudi če bi prišlo do tega, da bi druge banke v sistemu jamčile za te varčevalce, ki imajo do 100 tisoč evrov – in tukaj se govori okoli 400 milijonov –, te druge banke nimajo denarja in bi to preveč vplivalo na njihovo likvidnost in bi tako ali tako morala poseči država, ki je, če banke tega ne naredijo, tista, ki bo jamčila te vloge. Tukaj so te vloge de facto zajamčene s strani države, ker druge banke v slovenskem bančnem sistemu nimajo toliko denarja, da bi lahko jamčile. To me skrbi. Tako sem razumel guvernerja in tako je tudi rekel. Zdaj je vprašanje nadaljnjega systemskega ukrepanja in kaj to pomeni za Slovenijo in za slovenski bančni sistem.

Naslednje vprašanje, ki se pojavlja, je vprašanje depozitov v slovenskem bančnem sistemu. Po nekaterih informacijah ima država v slovenskem bančnem sistemu 3,6 milijarde. Verjetno ta znesek niha iz dneva v dan, ampak vsekakor mislim, da je to nad 3 milijarde. Po podatkih Ministrstva za finance, in to je bilo omenjeno tudi na odboru za finance, je država od tega dobila 80 milijonov obresti. Tukaj se lahko izračuna povprečna obrestna mera in tukaj je sedaj vprašanje, kako država nalaga svoj



denar – ali je ta denar namenjen bolj zaradi humanitarnih zadev, bolj za zagotavljanje likvidnosti, ker slovenske banke ne morejo same zagotavljati likvidnosti. Če je temu tako, potem je dodatna skrb še toliko večja. Tukaj se postavlja vprašanje, zakaj je bilo, mislim, da 347 milijonov teh depozitov v teh dveh bankah, od tega 60 milijonov depozita občin, kot je bilo rečeno, in še država v širšem smislu, še skladi itd. baje čez 600 milijonov. Ali je bil ta denar države v ožjem smislu dan zato, da se zagotavlja likvidnost, in če se je zagotavljala likvidnost na ta način, koliko časa?

Zdaj smo prišli do situacije, ko bo država vzela novo jamstvo in s tem jamstvom jamčila svoj denar, ki ga je vložila v ti dve banki. Tukaj neke racionalnosti ni. Razlogi so verjetno neekonomski, nefinančni. Gospodarjenje z denarjem je, kakršno je, in to vse je vprašljivo. Govorimo o reševanju slovenskega bančnega sistema. Govorimo o tem, da sedaj Evropska komisija, službe oziroma različne inštitucije vrednotijo slovensko aktivo, aktivo slovenskega bančnega sistema. To pomeni, da vrednotijo, koliko ima Slovenija slabih kreditov. Ta odločitev je bila s strani Evropske komisije sprejeta konec junija, ko prve terjatve niso bile prenesene na slabo banko, na Družbo za upravljanje terjatev bank. Mislim, da je bil rok 28. junij, vsaj ta je bil v javnosti omenjen, da bo do tega prišlo.

Zakaj? Mislim, da je razlog zelo preprost – ker nam evropske institucije ne verjamejo. Ne verjamejo nam verjetno zaradi tega, ker smo v preteklosti že bili neverodostojni, in ne verjamejo nam tudi zaradi tega, ker so verjeli Grkom, in so potem prišli drugačni rezultati in so potem ugotovili, da je ta zadeva takšna, kakršna je. Ampak s tem prenosom in rešitvijo za slovenski bančni sistem kasnimo. Tukaj lahko mirno rečem, da je čas denar, in vsak dan kasnitve so te terjatve večje. Zaradi tega bodo večje slabitve, zaradi tega bo slabši položaj in zaradi tega bodo zahteve po dokapitalizaciji večje. Če bi bančni sistem reformirali leta 2009, bi bil strošek celotnega postopka verjetno veliko manjši, kot bo, saj se bo reformiral verjetno nekje v začetku leta 2014, ko se bo to sploh začelo. Tukaj so tiste stvari, za katere je skrb upravičena, in tukaj so stvari, ki se finančno ne izidejo. Finančno se ne izidejo brez dodatnega zadolževanja in brez dodatnega krčenja javne porabe.

Tukaj se postavlja vprašanje – do kam? Tukaj danes ne govorimo o 10 milijonih, 100 milijonih. Tukaj verjetno govorimo, če govorimo o slovenskem bančnem sistemu, o več tisoč milijonih. Kje jih bomo dobili in kako jih bomo dobili? Videnje celotne slike – ko bo vidna celotna slika, bo vedno bolj prihajalo do tega, da bo treba poiskati odgovornost za nastalo situacijo. Ta odgovornost je ključnega pomena, ker bodo na koncu plačevali in plačali celotno bančno reformo, celoten bančni sistem davkoplačevalci, kot je bilo rečeno. Verjetno bodo lahko del tega plačali tudi novi lastniki

bančnega sistema, če bo saniran, ampak verjetno bo to prišlo za tistim, ko ga bo država sanirala. Najprej ga je treba sanirati, potem bo prišlo do tega, da se bo morda finančni sistem lahko prodal. Tukaj je želja in namen te izredne seje, da se ugotovi, koliko časa bo to trajalo, koliko bo stalo, in da se seznanijo slovenske državljane in državljanke z nastalo situacijo, kajti, kot rečeno, plačevali bodo oni. Dolžnost poslancev je, da seznanjajo volivce in volivke. Hvala.

#### **PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**

Hvala lepa tudi vam.

Gospod guverner, imate besedo.

**DR. BOŠTJAN JAZBEC:** Hvala za dodatna vprašanja in pojasnila.

Najprej gospodu Tanku, ki je svoja vprašanja strnil v tri točke. Najprej vloga Banke Slovenije od prej. Ne opravičujem vloge Banke Slovenije, samo povedal sem, kateri so ukrepi, ki smo jih začeli izvajati od 17. julija naprej. Mislim, da bo trajalo predolgo, ampak lahko gremo čez vseh 62 ukrepov, ki smo jih v preteklosti izdali v Banki Slovenije tako Factor banki kot Probanki. Lahko, če želite, gremo čez vseh 62 ukrepov in vam bom natančno razložil, kaj je vsak ukrep zahteval od lastnikov bank in uprave banke. Želite? / oglašanje iz dvorane/ Mislim, da lahko. Bomo pripravili.

Zakaj nismo počakali na stres teste? Najraje bi počakali na stres teste, pa nismo mogli zaradi spremenjene likvidnostne situacije v obeh bankah, ki bi pripeljala do stečaja. Če bi prišli do stečaja, bi se zgodilo, kar sem danes že nekajkrat povedal – večji strošek za davkoplačevalce. Zato nismo mogli čakati na končne rezultate stres testov in k pregledu kakovosti aktive. Kako bomo reagirali na vse ostale banke? To se veže tudi na vprašanje gospoda Šircija. Tako da je maksimalni strošek, če propade celoten bančni sistem, za davkoplačevalce približno 15 milijard evrov. Ta strošek bomo davkoplačevalci morali plačati, če se izbriše slovenski bančni sistem, ki ima v tem trenutku 15 milijard evrov depozitov. Tukaj ne rabiš biti posebej pameten, da vidiš te številke. Lahko sami seštejete in boste ugotovili, da če se v tem trenutku potopijo vse slovenske banke, bomo davkoplačevalci morali plačati za ta strošek ne glede na to, ali so te banke sistemske, nesistemske, pomembne, nepomembne.

Z vidika centralne banke so pomembni vsi varčevalci v vseh bankah. Sistemska banka je po mojem napačen izraz, in z našega vidika, kar sem povedal na začetku, ni pomembno, za kakšno banko gre. Gre za varčevalce, ki prinašajo denar v te banke, in dokler bomo lahko zagotavljali vse, da bodo ti varčevalci varni, bomo izdajali take ukrepe, kot smo jih izdali 6. septembra. Celoten znesek sanacije bančnega sistema bo stal. Ne vem, ali ne razumete, da bo tudi Družba za upravljanje terjatev bank morala



izdati obveznice, na katero bilanco se bodo prenašale slabe terjatve vseh ostalih bank. Tudi te obveznice bodo izdane s poroštvom države, in zdaj je po nekih ocenah planirano, da bo teh obveznic za približno 4 milijarde evrov. Ker ne vemo natančnih podatkov, smo najeli svetovalce v skladu s priporočili Evropske centralne banke in Evropske komisije, ki ugotavljajo višino slabih terjatev v vzorcu 10, 8 bank, preglede kakovosti aktive in potrebno dokapitalizacijo, ki jo bo država morala nameniti predvsem za Novo Ljubljansko banko in Novo Kreditno banko Maribor.

Ko bomo imeli ocene za potrebno dokapitalizacijo, bomo hkrati imeli tudi možnost prenosa prvih terjatev in velikost tega prenosa. Takrat bo Družba za upravljanje terjatev bank, kot izhaja iz Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank, morala izdati obveznice s poroštvom države. Vse skupaj stane davkoplačevalce in vse skupaj bomo vsi plačali, ne glede na to, kako velik bo ta znesek. Kje bomo dobili denar? Verjetno se bomo morali za to zadolžiti, ker tega denarja danes v Sloveniji ni. Vse, kar počnemo, počnemo z namenom, da bi prepričali mednarodne finančne trge, da se lahko zadolžimo in da bomo ta denar nekoč tudi vrnil. V tem trenutku vsi veste bolje od mene, da je to nemogoče in da so obresti na slovenski dolg nad 6 % – približuje se 7 %. Vsi ukrepi, ki jih izvajamo, so namenjeni predvsem temu, da bi obrestna mera na naš dolg padla in da bi se lahko dolgoročno vzdržno zadolževali. Vsaka razprava o tem, koliko bo to znašalo in kdo bo to plačal, je po mojem nepomembna zaradi tega, ker se končni znesek vsaj za banke ve. Še enkrat ponavljam, če propadejo vse slovenske banke, bo strošek za davkoplačevalce približno 15 milijard evrov, plačali bomo pa vedno davkoplačevalci. Hvala.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**  
Hvala lepa tudi vam.

Gospod minister, izvolite, imate besedo.

**DR. UROŠ ČUFER:** Mogoče bi samo dal pojasnilo, ko ste vprašali, kako bomo ravnali v naslednjih primerih. Rekel bi, da odgovorno, tako kot smo do sedaj. Če bi imeli ta trenutek tri banke, za katere bi mislili, da bi morale iti v prisilno likvidacijo, bi dali tri banke v prisilno likvidacijo. V Sloveniji smo imeli samo dve banki in samo dve banki sta šli v prisilno likvidacijo. Za druge banke, katere moramo kapitalsko okrepiti, so drugačni instrumenti, glede katerih je delno odgovoril že guverner, in ne prihaja do takih zneskov.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**  
Hvala lepa.

Gospod Šircelj v imenu predlagatelja, izvolite.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Hvala lepa.

Vsekakor želim še odgovor glede depozitov države v teh bankah. Še enkrat, govorim o tem, da ima država precej depozitov v bančnem sistemu, in kaj se s temi depoziti počne. To je naložba države, 80 milijonov od 3 milijard in še nekaj. To ni ravno neka dobra naložba. Vprašanje je, če je varna naložba. Kot vidimo zdaj, ni varna naložba. Takšne zadeve so izredno pomembne, ker se na eni strani zadolžujemo, država se zadolžuje, zadolžila se je po 5,65-odstotni, 5,60-odstotni obrestni meri pri zadnji zadolžitvi – popravite me, če so kakšne decimalke narobe –, na drugi strani pa ima depozite, ki jih nekam nalaga. Tukaj je vprašanje ekonomike, tukaj ni vprašanje tega, da je treba nekemu pomagati, humanitarne dejavnosti itd. Govorimo o finančni ekonomiji.

Naslednje vprašanje, ki je izredno povezano s tem – govorimo o obremenitvenih testih. Tukaj bi bilo zelo dobro slišati, in veliko podatkov bi dobili, če bi ugotovili, kakšne so te obremenitve, kaj pomeni obremenitveni test za 10 bank. Upam, da bo 10 bank ostalo v obremenitvenem testu, da ne bosta ti dve banki, ki sta šli zdaj v likvidacijski postopek, izločeni. Mislim, da bi to prekrilo oziroma zastrlo celotno sliko slovenskega bančnega sistema, in to ne bi bilo dobro. Kot drugo, kakšni so tisti pogoji, kakšne so te obremenitve. Kaj obremenitev pomeni? Obremenitev pomeni, da se predvidijo neke drugačne okoliščine, v katerih bodo te banke poslovale – to naj bi bili obremenitveni testi –, na primer padec potrošnje za toliko in toliko odstotkov, padec BDP za toliko in toliko odstotkov, zmanjšanje depozitov za toliko odstotkov. To je vnaprej določeno. Na tej podlagi se delajo obremenitveni testi. Kakšni bodo rezultati, je odvisno od realnosti teh obremenitvenih predpostavk na eni strani, in od tega, koliko te banke še zmorejo. Rezultati bodo jasni tako ali tako za NLB že v mesecu oktobru, za ostale banke bojša s koncem novembra. Takrat bomo lahko pripravljeni, in da ne bi bili preveč negativno presenečeni, da ne bi bili kakšni šoki, se te stvari verjetno da predvideti že zdaj.

Tukaj je še eno izredno pomembno vprašanje za ti dve banki – koliko kreditov so tema dvema bankama dale državne banke in ali bosta ti dve banki šli na Družbo za upravljanje terjatev bank? Pod državne banke uvrščam Novo Ljubljansko banko, Novo Kreditno banko Maribor in še paradržavno Abanko. Kako se rešuje? Kajti tukaj gre za vprašanje, ali se preko teh jamstev, ali se preko teh dokapitalizacij rešujejo tudi državne banke. V kakšni relaciji bo to z reševanjem državnih bank preko Družbe za upravljanje terjatev bank? Res je, Družba za upravljanje terjatev bank bo morala izdati obveznice z jamstvom države ali brez jamstva države. Mislim, da sta možni obe možnosti. Ampak teh jamstev je v tem zakonu določenih za 4 milijarde. Milijarda in 30 milijonov, kot



razumem, je že porabljenih za ti dve banki, kajti tudi ti dve banki sta šli v ta sistem. Če je temu tako, potem ne vem, od kje so dovolj 4 milijarde, ki so tu zdaj napisane. Kajti ti dve banki sta šli v sistem. 25 % za dve banki, ki imata 4-odstotni tržni delež, 25 % jamstev. Hvala za odgovor.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**  
Hvala lepa.

Gospod guverner se je javil k besedi.

**DR. BOŠTJAN JAZBEC:** Najprej odgovor na vprašanje o depozitih države. Depoziti države so v zadnjih 4 letih, in bodo z Ministrstva za finance to povedali, ne glede na to, katera vlada je bila na oblasti, približno 300 milijonov evrov v obeh bankah. To zaradi tega, ker si ne znam predstavljati, da bi slovenska vlada oziroma proračun imel depozite v tujini. Na ta način se na eni strani zagotavlja uresničevanje proračuna in na drugi strani likvidnost bank. Drugo vprašanje – obremenitveni testi. Lahko vam damo natančne podatke glede predpostavk obremenitvenih testov, ki se opravljajo v skladu s priporočili in direktivami Evropske centralne banke. Kot veste, se v okviru sistema evropskih centralnih bank za naslednje leto pripravljajo obremenitveni testi in pregledi kakovosti aktive za vse evropske banke ravno z namenom ugotavljanja stanja v evropskem bančnem sistemu in z namenom ustanavljanja enotnega bančnega regulatorja.

Sam sem drugačnega mnenja. Mislim, da je bolje, da namesto 10 bank, delamo teste samo za 8 bank zaradi tega, ker sta ti dve banki bili tako problematični, da bi pokvarili teste in bi zahtevali še več denarja, ki je potreben za dokapitalizacijo bank in za prenose na Družbo za upravljanje terjatev bank. Tretje vprašanje. Vsi krediti bank tema dvema bankama so znašali približno 300 milijonov evrov, ne glede na časovno obdobje. Večji del znotraj tega so državne banke. Na zadnje vprašanje bo verjetno Ministrstvo za finance imelo bolj podroben odgovor. Kolikor vem, je poročilo za ti dve banki izven danega poročila za izdajo obveznic Družbe za upravljanje terjatev bank. Zaradi tega se tisto poročilo ne spreminja. Hvala.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**  
Hvala lepa tudi vam.

Gospod Šircelj, imate besedo kot predlagatelj.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Glede poročila. Čudim se, da je to izven Družbe za upravljanje terjatev bank. Če je to izven Družbe za upravljanje terjatev bank, potem mora priti to poročilo v Državni zbor in ga mora Državni zbor potrditi. Kajti za poročila zakon, ki ureja Družbo za upravljanje terjatev bank, jasno določa, da je to 4 milijarde. Posebna medsektorska oziroma medministrska komisija to določi, nakar gre to na vlado. Če je to poročilo izven, potem je to poročilo dano po Zakonu o javnih financah. Po

Zakonu o javnih financah mora Državni zbor odobriti to poročilo, tako kot ga je odobril za TEŠ, in tako kot ga je odobril verjetno še za koga. To pomeni, in to je treba tudi razčistiti, da če je to poročilo izven tega zakona, potem ga ni, ker mora najprej priti v Državni zbor.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**  
Hvala lepa.

Besedo dajem še predstavniku Vlade.

**MAG. MITJA MAVKO:** Hvala lepa za besedo.

Zelo enostavno razložljivo. Če si pogledate 24. člen Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank, jasno govori, da je možno dati poročilo izven zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije in izven omenjenih 4 milijard poročila, ki jih država lahko nameni Družbi za upravljanje terjatev bank. 24. člen zakona, prvi odstavek, jasno govori, v kakšnem primeru je mogoče dati tovrstno poročilo. Tu gre za poročilo za zagotavljanje likvidnosti v skrajni sili. V skrajni sili se ve, kaj pomeni – v primeru tovrstnih ukrepov, ki so bili izrečeni, v primeru zagotavljanja likvidnosti v času nadzorovanega prenehanja banke, ko likvidnost zagotavlja Banka Slovenije. S tega vidika je pravno zadeva popolnoma urejena.

Morda zgolj dve dopolnitvi glede na prejšnja vprašanja. Prvič, zakaj teh dveh bank ni smiselno ohraniti v sklopu vaje obremenitvenih testov. Če so obremenitveni testi namenjeni temu, da ugotovimo, koliko kapitala naj bi posamezna banka potrebovala v naslednjem obdobju za normalno, vzdržno ekonomsko delovanje, potem je popolnoma jasno, zakaj ju ne zadržujemo v obremenitvenih testih, ker ti dve banki na srednji rok in na dolgi rok ne bosta več poslovali. Zato smo se strinjali z Banko Slovenije in tudi z evropskimi sogovorniki, da se ti dve banki izvzameta iz izvedbe obremenitvenih testov. Se bo pa delo na analizi kakovosti aktive, ki se že izvaja v obeh bankah, smiselno uporabilo tudi za pripravo načrta likvidacije obeh bank. Delo, ki je že bilo opravljeno, delo, ki se opravlja, ne bo opravljeno zaman, temveč bo smiselno uporabljeno za načrt likvidacije.

Bilo je še vprašanje v zvezi z depoziti države. Res je, trenutno sistem enotni zakladniški račun države izkazuje stanje približno 3,6 milijarde evrov. Vendar pa to ni povprečno letno stanje, temveč ta številka niha v odvisnosti od samega izvrševanja proračuna, od odplačila glavnice, od našega refinanciranja na trgih. Povprečno stanje je običajno med 2 in 2,5 milijarde evrov. Zakaj je letos številka toliko višja, je tudi popolnoma jasno – zaradi dinamike izvrševanja proračuna in predvsem zaradi dejstva, da imamo na računih potrebna sredstva za dokapitalizacijo bank v skladu s sprejetim proračunom iz bilance B, ko bodo zaključeni skrbni pregledi in obremenitveni testi in ko bomo lahko tudi v skladu z dovoljenjem Evropske



komisije, ker vendarle gre za postopke državnih pomoči, tovrstne dokapitalizacije izvedli. Hvala.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**  
Hvala lepa tudi vam.

Še enkrat v imenu predlagatelja, gospod Šircelj.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Omenjenih je bilo 62 ukrepov Banke Slovenije. Guverner, kakšni so učinki teh ukrepov? Če se nekaj napiše na papir, je nekaj, če se pa dejansko nekaj naredi, in ima to nek učinek, potem verjetno do tega ne bi prišlo. Zelo sem vesel, da bomo dobili predpostavke glede obremenitvenih testov. Ne vem, morda veste kakšne že sedaj. Glede na to, da ste omenili, da je varnost depozitov omejena, sprašujem, kakšni ukrepi bodo na tem področju. Govorimo o tem, da bančni sistem ne more zagotoviti jamstva za depozite do 100 tisoč evrov. Država bi morala tako ali tako nastopiti in prevzeti jamstvo, tako ste omenili – da bančni sistem tako ali tako ne more prevzeti tega jamstva.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**  
Hvala lepa.

Proceduralno ima gospod Han.

**MATJAŽ HAN (PS SD):** Hvala lepa, spoštovana podpredsednica.

Dal bom proceduralni predlog, bi pa prej dva stavka rad povedal. Tri ure se vrtimo v začaranem krogu, ker predlagatelju te seje ni nič jasno. Zanimivo pa je, da je predlagatelj pisec zakona o DUTB, človek, ki je bil zaposlen na DUTB oziroma je bil neizvršni direktor in kobajagi o bančništvu vse ve. Potem ugotovimo, da ne prebere zakona, ne pozna členov in tukaj muči vse nas, poslanke in poslance, predvsem pa slovensko javnost. Bil sem zelo zaskrbljen pred to sejo in sem tudi danes zaskrbljen nad situacijo, ki je v bančnem sistemu, da ne govorim, kaj se dogaja s preiskovalnimi ekipami na terenu danes. Vendar sem pomirjen kot državljani Republike Slovenije, ker mi je znal jasno, odgovorno povedati gospod Jazbec kot guverner Banke Slovenije. Sedaj gre tu za politične finte – bom povedal zaradi javnosti –, kjer gospod Šircelj in SDS hočeta z nepotrebnimi vprašanji gospoda Jazbeca, ki ni vaje politikanstva, spraviti v situacijo, da mu bo zmanjkalo časa, da bodo oni lahko še dve uri po tistem nastopali. S tem, da poslanci po treh urah še nismo dobili ene besede, vsaj da bi pohvalili ali karkoli, zato predlagam, da, gospa podpredsednica, daste na glasovanje, da prekinemo s to sejo, izglasujemo tiste sklepe in gremo domov. Hvala lepa.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**  
Hvala lepa za ta proceduralni predlog.

Imamo omejen čas, vsaka skupina toliko, kolikor ga je na voljo. Prosila bi, da s sejo nadaljujemo. Gospod guverner se je javil k

besedi, potem bi pa morda res prešli še na razpravo ostalih poslank in poslancev.

**DR. BOŠTJAN JAZBEC:** Vprašanje, kaj je bil učinek 62 ukrepov. Učinek 62 ukrepov je bil ta, da smo 6. septembra začeli s postopkom zapiranja obeh bank. Drugo vprašanje pa je bilo jamstvo 400 milijonov evrov zajamčenih depozitov. Danes nobena banka ne more tega zato, ker v Sloveniji nimamo jamstvenega sklada, kot ga imajo v nekaterih drugih državah. Kadarkoli pride do situacije, ki se nam dogaja zdaj, morajo vse banke v slovenskem bančnem sistemu solidarno jamčiti za izplačilo vlog zajamčenih varčevalcev. V tem trenutku 400 milijonov dodatnega denarja, potrebnega za izplačilo, ni, in zaradi tega bi država morala začasno dati denar, ki bi ga potem zahtevala od vseh bank v sistemu. Tak postopek je tudi pripravljen za vse ostale banke v primeru, če do tega pride. Kot sem povedal, zdaj ni nobenega suma, da bi v katerikoli drugi banki prihajalo do takih problemov, kot smo jih imeli v Factor banki in Probanki, zato ni, vsaj v tem trenutku, nobenega upravičenega dvoma in suma, da ne bi zmogli še naprej zagotavljati varstva vseh vlog. Še na vaše prejšnje vprašanje, ali so vloge države v slovenskih bankah varne – da, toliko kot so varne vloge čisto vsakega, slehernega varčevalca. Hvala.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**  
Hvala lepa tudi vam.

Z razpravo bomo nadaljevali, in sicer je na vrsti gospod Brane Golubović.

**BRANE GOLUBOVIĆ (PS PS):** Lep pozdrav vsem skupaj!

Na nek način sta s temi strokovnimi odgovori, umirjenimi odgovori, direktnimi in neposrednimi odgovori guverner in predstavnik Vlade povedala in odgovorila na vse, tako da bi to, kar je gospod Han predlagal, resnično lahko naredili – odpri še razpravo o teh priporočilih, glasovali in šli domov. Dejstvo je, da to kaže tudi na nek nov veter, ki ga hočete ali nočete prinašati ta vlada – odkrito, transparentno, umirjeno delovanje. Ponovil bi tisto, kar je v enem izmed mnogih odgovorov – in ko nekateri ne boste želeli slišati odgovorov, ga boste na koncu vprašali, kaj je jedel za zajtrk. Vam bo še to odgovoril in še vedno ne boste želeli slišati tistega, kar vam želi povedati. Dejstvo je, da je guverner povedal, da banke zapiramo, in če banke zapiramo, ne rešujemo lastnikov delnic, niti ne rešujemo lastnikov podrejenih obveznic. To je eden prvih primerov v Sloveniji, kolikor jaz spremljam, da ne rešujemo lastnikov. Lastniki bodo izgubili toliko in toliko milijonov – mislim, da je bilo rečeno slabih 200 milijonov.

Druga stvar, kar je povedal guverner in je zame zelo pomembno, je to, da če bi šli v stečaj, bi davkoplačevalci ravno tako plačevali, mogoče celo bistveno več, in bi določena podjetja v Sloveniji propadla. Če propadejo





določena mala in srednja podjetja, ki imajo kredit v eni od teh dveh bank – če prav razumem, bi morala takoj vrniti ta kredit –, bi pomenilo, da ne bi mogla več poslovati. Po vsej verjetnosti bi šla tudi ta podjetja v stečaj. Če gredo ta podjetja v stečaj, imajo težave njihovi partnerji, partnerska podjetja. Pridemo do težav s plačevanjem, do brezposelnosti oziroma odpuščanja, in na koncu tako ali tako vse preide na proračun socialnih transferjev. Osebnost se mi zdi, da je odločitev, ki jo je sprejela Banka Slovenije skupaj z Vlado, odločitev, ki je gledala cel gozd, in cel gozd je Slovenija. Ni gledala samo dveh dreves in kdo ima kaj notri.

Dejstvo je tudi, da so bili v zgodovini, bližnji in daljni, majhni dogodki, do katerih so bili nekateri indiferentni, do katerih se ni opredelilo, se jih ni pravilno reševalo, in so povzročili velike krize. V globalnem svetu je to še lažje. Ni več majhnega dogodka in zato je pomembno, da so se Banka Slovenije, Ministrstvo za finance ter Vlada Republike Slovenije tega problema lotili tako, kot so se ga. Še nekaj glede odgovornosti. Odgovornost tistih, ki so pripeljali do tega stanja, se počasi kaže. Počasi se bodo soočili s posledicami svojih dejanj. Današnje hišne preiskave v Novi Ljubljanski banki in s tem povezanimi, priprtje enega od vodilnih bančnikov ter sum oziroma preiskava drugega vodilnega bančnika kažejo na to, da se v tej državi nekaj dogaja in da piha drugačen veter. Rekel bi, da je likvidacija teh dveh bank, teh dveh dreves pravilna odločitev, ki gleda celotno Slovenijo in nas je obdržala nad vodo. Hvala lepa.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**  
Hvala lepa.

Razpravo bo nadaljeval gospod Rihard Braniselj.

**RIHARD BRANISELJ (PS DL):** Hvala, podpredsednica.

S strani predlagatelja smo dobili celo vrsto korektnih vprašanj in tudi s strani guvernerja in ministra smo bili deležni korektnih odgovorov. Ta trenutek ugotavljam, da se bom lahko odločil glede na sklepe, in ugotavljam tudi, da je to šolski primer, kako mora odreagirati Banka Slovenije in kako mora odreagirati Vlada – hitro, odločno in strokovno. Mislim, da je bil ta ukrep pravilen in hiter. Pred nekaj dnevi smo obhajali, če temu tako rečem, 5-letnico, odkar se je sesula neka minorna banka v Ameriki, in videli smo, kakšne so bile posledice, ko se je zatresel bančni sistem po celem svetu in smo še vedno v neki krizi, ki se je začela ravno tam. Iz nekega preplaha, nezaupanja itd.

Če pogledamo, kako so se lotili nastanka krize v drugih državah posebej v bančništvu, ugotavljam, da so odreagirali hitro, učinkovito in tiho. Samo v Nemčiji so v letu 2008 injicirali 10 % BDP direktno v banke in zadevo rešili hitro, učinkovito in tiho. V Veliki Britaniji 15 % BDP v banke, s tem da so jih nekaj podržavili, ampak to ni pomembno. Bistveno je, da so vse

te stvari reševali z javnim denarjem. Nacionalne banke in vlade so odreagirale tako, kot je treba. Tudi v Švici imamo primere – leto 2008 bliskovita akcija vlade, centralne banke, 4,8 milijarde evrov novega kapitala, 50 milijard iz banke na slabo banko in 20 milijard dokapitalizacije iz kreditov. In zadevo so nekako rešili. Vidimo, da so ti ukrepi funkcionirali. Mi smo po 5 letih ugotovili, da smo dali v banke 2 % BDP. Jasno je, da bo treba ta delež žal povečati, in brez tega reševanja ne bo.

Prva Janševa vlada leta 2008 tega problema sploh ni zaznala. Niso zaznali, da bi bilo v bančništvu karkoli narobe. Pahorjeva vlada ga je zaznala, vendar ga je podcenila. Druga Janševa vlada je ta problem zaznala in se ga je resno lotila reševati. Spomnimo se, kako smo sprejemali zakon o slabi banki, če temu tako rečemo. Opozicija je temu nasprotovala do nezavesti. Imeli smo tudi grožnje z referendummi itd. Zamudili smo eno leto, da se je zdaj ta zadeva nekako uveljavila in da gremo po poti, ki je bila začrtana že zdavnaj in nam je vsem jasno, da je edina pravilna in se jo je treba držati. Sedanja vlada sledi temu, vendar ugotavljamo, da Evropska komisija komplicira z nekimi dodatnimi stresnimi testi itd., in ponovno izgubljam dragocen čas. Šteje pa vsak dan.

Vidimo, da opozicija ni prepričana, da je likvidacija boljši način kot stečaj. Lahko rečem: seveda je. Boljši način in edini način, in ne znam si predstavljati, da bi si privoščili nenadzorovan stečaj. To pomeni paniko, odliv depozitov itd. Če pridemo do tega, da si to privoščimo, to pomeni, da ne bo več kreditiranja in se bo ustavila gospodarska rast oziroma sploh ne bo prišlo do gospodarske rasti. Ne samo to – ker ne bo denarja, bomo plače izplačevali v bonih, v krompirju, v blagovni menjavi. Tega se moramo zavedati in s tem se ni za igrati. O odgovornosti je bilo veliko govora in se s tem strinjam. Odgovornost je tisti drugi del, ki sledi reševanju bank. Prepričan sem, da se ta odgovornost že izvaja. Pravosodje, policija funkcionirata. To vidimo iz dneva v dan, in mislim, da moramo tem institucijam zaupati. Ni mi pomembno, da dobim podatke, ki so ta trenutek bančna tajnost, pomembno pa je, da jih dobijo tisti, ki so v tej državi prvi poklicani, da se s tem ukvarjajo. Ta trenutek uživajo moje polno zaupanje. Hvala lepa.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**  
Hvala lepa tudi vam.

Gospod Šircelj, imate besedo kot predlagatelj.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Hvala lepa.

Gospod Braniselj, tukaj moram vseeno intervenirati glede na zadeve, ki ste jih povedali – da Janševa vlada ni nič naredila za male vlagatelje in da Janševa vlada ni bila tista, ki je predložila dejansko zakonodajo, na podlagi katere so zaščiteni mali vlagatelji oziroma na



podlagi katere so zaščiteni vlagatelji do 100 tisoč evrov. Tukaj vam lahko povem, da je Janševa vlada, in takrat je bil še finančni minister pokojni dr. Bajuk, pripravila zakon, sprejela zakon, tudi na podlagi evropskih direktiv, o tem, da se jamstvo preostalih bank in jamstvo države zagotovi za male vlagatelje. To je bilo proti koncu te vlade, leta 2008. Mislim, da je že nov Državni zbor sprejel to odločitev in sprejel to zakonodajo. Sprejela in predlagala Državnemu zboru je pa to Janševa vlada konec leta 2008. Tako da je to, da Janševa vlada ni nič naredila, marsikdaj za lase privlečeno.

**PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:**  
Hvala lepa, gospod Šircelj.

Besedo ima gospod Mihael Prevc.

**MIHAEL PREVC (PS SLS):** Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovani guverner, spoštovani državni sekretar, spoštovani kolegice in kolegi!

Na začetku lahko rečem, da se mi ta razprava, ki jo poslušam, sploh zdaj, zadnja vprašanja s strani predlagatelja in tudi odgovori s strani guvernerja – vse to se mi zdi zelo smiselno. Ta razprava se mi zdi smiselna predvsem z vidika, da imamo v tej dvorani predstavnike odgovornih institucij, predvsem tiste najbolj odgovorne – Banka Slovenije, ki je, lahko rečem, najbolj odgovorna za takšno stanje bank, kot ga imamo danes v Sloveniji. Vemo in to govorimo že ves čas in že kar nekaj časa to poudarjamo – stanje slovenskih bank je zelo slabo, in o tem danes tudi razpravljamo. Vemo, da je stanje bank v Sloveniji slabo, da to ni od včeraj. Vemo, da se to vleče že kar nekaj časa, in vemo, da bi že leta 2009, ko so se pojavile te težave v bankah, Banka Slovenije morala ukrepati, pa žal ni. V Slovenski ljudski stranki smo že takrat zelo pogosto in tudi strglas opozarjali, da mora Banka Slovenije bolj aktivno pristopiti k težavam, ki so se pojavljale v bankah. Iz magnetograma sem potegnil nekaj informacij, in sicer 9. marca 2011 se je prav na zahtevo Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke sestal odbor Državnega zbora za finance in monetarno politiko in se takrat spoprijel z vprašanjem odgovornosti predvsem za nepokrita bančna posojila. Takrat so bili sprejeti tudi neki obvezujoči sklepi. Soglasno so bili sprejeti sklepi, ki so Banko Slovenije pozvali k poročanju o stanju v bančnem sistemu.

Lahko rečem, da je tedanji guverner Banke Slovenije, dr. Kranjec, veliko govoril o tem, da banka ustrezno nadzoruje sistem, da ukrepa in da v bančnem sistemu ni nobenih problemov z likvidnostjo. Banka Slovenije je sicer izvajala ukrepe v obliki priporočil, zahtev, opozoril, odredb in podobno, a vemo, da se ravno veliko ni zgodilo, zato – mislim, da je prav, da to poudarim – je tedanji predsednik Slovenske ljudske stranke Radovan Žerjav večkrat pozval prejšnjega guvernerja Banke Slovenije k odstopu. Vemo, da so se po tem v

bančnem sistemu zadeve hitro slabšale. Razmere na kreditnem trgu so bile iz meseca v mesec slabše. Sedaj vemo, da je vztrajno rasel tudi delež slabih kreditov. Lahko rečem, da smo v Slovenski ljudski stranki aktivno poskušali, posebej poudarjam, z vidika politike izvajati pritisk na aktivnejše izvajanje nadzora, ob tem pa smo bili zelo pogosto deležni očitkov, kako je Banka Slovenije neodvisen organ in da politika tukaj nima nikakršnega mesta. V strokovnih krogih se ni samo šušljalo. Vsi, ki kaj pomenijo v bančništvu v Sloveniji, so vedeli, mnogi tudi o tem javno spregovorili, kako kritično stanje je v Factor banki in v Probanki že nekaj let nazaj, razen morda tistih, ki bi to morali prvi vedeti – Banka Slovenije. Oni pa se tega verjetno niso zavedali.

Banka Slovenije je sicer pozivala k nujni dokapitalizaciji teh dveh bank, zgodilo pa se žal ni nič. Zato po mojem prepričanju novi guverner Banke Slovenije po tem hitrem pregledu, ki ga je imel – zelo malo časa je imel na razpolago –, ni imel druge izbire kot to, kar se je zgodilo. Prepričan sem, da je bil ukrep, ki ga je izvedel novi guverner Banke Slovenije gospod Jazbec, v tej situaciji edini logičen ukrep. Dejstvo je, da sta bili obe banki na robu likvidnostnega zloma. Preprosto se ju je pustilo čakati mnogo predolgo v tej agoniji. Izgovarjanje na možnost bančnega stečaja se sliši všečno. To je verjetno lahko reči. Vendar kaj bi pomenil stečaj banke v tej državi? To je zame zelo pomembno vprašanje. Prepričan sem, da bi to pomenilo, da je Banka Slovenije kot ključni nadzorni organ pogrnila na celi črti in da položaja ne obvladuje. Ob tem se je treba z vso odgovornostjo zavedati, kaj bi se dogajalo na bančnih okencih drugih bank, če bi v petek popoldne del slovenskih varčevalcev, tudi če so to samo podjetja in tudi če so to tisti, ki imajo več kot 100 tisoč evrov depozita na računih, izgubil svoj denar. Kaj bi to pomenilo za slovenski bančni sistem? Kaj bi to pomenilo za zaupanje v slovenski bančni sistem? Prepričan sem, da katastrofo.

Po mojem mnenju je nadzorovana likvidacija boljša rešitev kot nekontrolirani stečaj, ampak samo pod enim pogojem – če bo izredna uprava, ki jo je postavila Banka Slovenije, ne samo izvedla to likvidacijo, pač pa pregledala tudi transakcije med vsemi povezanimi osebami. Za obe banki je značilna prepletenost vlog, in sicer lastniških, nadzornih in vodstvenih funkcij ter celo glavnih komitentov teh bank. Kreditiralo se je sorodnike, kreditiralo se je povezana podjetja, ogromno denarja se je namenilo za menedžerske prevzeme posameznikov, ki so bili tako ali drugače povezani s tema dvema bankama. Če imajo vsi ti udeleženci danes srečo, da banki ne moremo preprosto pahniti v stečaj, pa naj preiskovalnim organom vsi ti posamezniki pojasnijo, od kje visoke nagrade, od kje visoka izplačila dividend družb, ki so lastniki in bi morali dokapitalizirati svoje banke, od kje odobritve tako visokih in



nezavarovanih kreditov, od kje tako visoke plače vodstvenih delavcev.

Danes je bistveno vprašanje, kaj pomeni likvidacija teh dveh bank za celovito sanacijo bančnega sistema, ki jo moramo v Sloveniji izvesti. Zaenkrat je po mojem mnenju s tehničnega vidika to, kar se je sedaj zgodilo, kaplja v morje, saj vemo, da imata obe banki kvečjemu okoli, tako kot smo danes že večkrat slišali, 4 % tržnega deleža v Sloveniji. To je res, vendar nadzorovana likvidacija teh dveh bank, o kateri danes govorimo, pomeni nek preizkus za državo, predvsem pa za Banko Slovenije, ki je prevzela vlogo izredne upraviteljice. Prepričan sem, da nadaljevanje sanacije bančnega sistema ne bo uspešno brez kazenskih in odškodninskih posledic za odgovorne v teh dveh bankah in pozneje tudi ostalih bankah. Preprosto ne bo. Zakaj? Ker ga slovenska javnost ne bo sprejela. Brez podpore državljanov temu projektu, projektu sanacije slovenskih bank, uspešne sanacije ne bo. Zelo preprosto, ljudje imajo dovolj tega, da se milijoni evrov iz proračuna namenjajo za financiranje bank, celo nekaterih zasebnih, hkrati pa nas na drugi strani vsak mesec čaka nova davčna obremenitev – danes dvig DDV, jutri davek na nepremičnine, pojutrišnjem zamrznitev davčnih olajšav, da o norih idejah o ukinjanju občin in podobno niti ne govorim.

S tega mesta kot poslanec, spoštovani guverner, apeliram predvsem na vas, na Banko Slovenije, da imate sedaj čudovito priložnost, da lahko preko svoje izredne uprave v teh dveh bankah razkrijete nepravilnosti. Lahko razkrijete povezave, sem prepričan, saj se praktično dogajajo vsem na očeh. Konec koncev obstaja tudi ustrezna zakonodaja za odvzem nezakonito pridobljenega premoženja. Točno to bi se moralo v takšnem primeru zgoditi – razlastnjenje vpletenih, odvzem premoženja itd. Imamo zakonsko osnovo, da te zadeve lahko izpeljemo. Če bi potem to prakso nadaljevali tudi v drugih bankah, bi mogoče celo lahko prepričali ljudi, da bo sanacija pomenila nov začetek in da ne bo šlo samo za vnovično premostitveno obdobje, da je še možno ustvariti konkurenčen bančni sistem, od katerega bodo imeli največ ravno uporabniki – bančne storitve po konkurenčnih cenah –, slovensko gospodarstvo pa prepotreben svež denar za svoj razvoj.

Še enkrat, od Banke Slovenije pričakujem, da bo že v tej začetni fazi sodelovala s preiskovalnimi organi oziroma z Nacionalnim preiskovalnim uradom in Specializiranim državnim tožilstvom, ki sta oba zadolžena za pregon gospodarskega kriminala, in da bo poiskala poimensko odgovornost za stanje v bančnih bilancah. Banka Slovenije je neodvisna institucija, vendar je tudi institucija v službi državljanov in državljanov. Naj jih tokrat ne pusti na cedilu. Hvala.

**PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:**  
Hvala lepa tudi vam, gospod Prevc.

Besedo ima gospod Jožef Horvat.

**JOŽEF HORVAT (PS NSi):** Hvala lepa, gospa podpredsednica. Dragi kolegice in kolegi, spoštovani gospod guverner dr. Jazbec s sodelavkama, spoštovani državni sekretar!

Namesto uvoda bi rad komentiral izjavo spoštovanega kolega Frangeža. Obžalujem, da ga ni v dvorani. Vem, da ni korektno od mene, ampak najbrž v deficitu idej permanentno kaže kot na enega od izvirnih grehov – na izgradnjo slovenskih avtocest, ki smo jih v mandatu 2004–2008 res pospešeno izvajali. Tu me boli, da posredno kaže tudi na izgradnjo pomurke, kot popularno rečemo avtocestni povezavi z Madžarsko. Nikomur, niti največjemu sovražniku, če ga imam, ne bi privoščil, da bi mimo njegove hiše dnevno peljalo 5 tisoč težkih tovornjakov in ga zastrupljalo s plini. Ker kamionarji so tisti, ki najbolj razumejo prost pretok v Evropi, in to so razumeli že od 1. maja 2004 naprej.

Kolegice in kolegi, pozdravljam današnjo razpravo. Vidim, da na nek način držimo skupaj pri tem, ko hočemo poiskati zlikovce, ki so Slovenijo pripeljali do te faze, v kateri danes je, še posebej slovenski bančni sistem. Tu moramo držati skupaj. Vse vas izjemno cenim in verjamem, za vsakega dam roko v ogenj, da je poštenjak, kljub temu, da v javnosti dobivamo zelo slabe ocene. Ampak pogledajte, kaj se dogaja. Ta razprava je in bo kvalitetna danes. Že dolgo ne verjamem več v slučaje. Verjamem, da so zadeve v našem življenju krmiljene od zgoraj, ker sem verujoč človek. Žal so tudi od spodaj in s strani. Zakaj je danes natančno eno uro pred to sejo izbruhnila informacija, da je zadržan predsednik uprave NLB gospod Medja, in da je v preiskavi tudi dr. France Arhar, prvi od nadzornikov NLB? Zato, da se današnja razprava nevtralizira – v medijskem prostoru bomo relativno malo omenjeni. Današnje razprave tukaj se je marsikdo bal in se je boji. Takšen je scenarij dogodkov v Sloveniji, ki jih nekdo upravlja, nekdo krmili. To je manipulacija s slovensko javnostjo, z državljanami in državljanji. Dokler se državljanji ne bodo zavedali, da so manipulirani dnevno, ne bo nič drugače.

Danes tu pogrešam ministra za pravosodje. Stokrat sem že ponovil, da slovensko gospodarstvo in vsi mi vpijemo o pravni državi. Marsikaj bomo danes sklenili, terjali odgovornost. Dragi kolegice in kolegi, ne bo se zgodilo nič, nihče ne bo odgovarjal. Dovolite, da po svoje razumem sporočilo guvernerja Banke Slovenije, ki ga po tem njegovem nastopu oziroma nastopih jemljem kot iskrenega sogovornika z Državnim zborom. Večkrat je povedal, da ne bo komentiral početja Banke Slovenije v preteklosti. Seveda ne bo, ker je gentleman. Ampak jaz to razumem, da je dejansko – velikokrat smo skupaj na Odboru za



finance in monetarno politiko in tudi na plenarnih sejah videli in opozarjali na nadzorstveno funkcijo Banke Slovenije. Pri teh dveh bankah je žal ni opravljala. To je moje gledanje. Ko so lastniki, upravljavci, nadzorniki in ne vem, kdo še, Factor banke in Probanke videli, da je konec lanskega leta začel veljati zakon o ukrepih za krepitev bančnega sistema v Sloveniji, so verjetno tudi videli, da je šalo vrag vzel, in so banki spravili na kolena. Ko je 17. julija prišel novi guverner, sta banki že bili mrtvi. Naredijo lahko samo obdukcijo, in ja, pogrebni stroški, kolega Šircelj, so veliki. Žal bo sedmina še bistveno dražja.

Nič drugega ne pričakujem. Pripravljen sem pomagati s svojim denarjem, da bomo bančni sistem rešili, ker ga gospodarstvo potrebuje. Terjam pa odgovornost, terjam pošteno upravljanje, poštenje. Poštenje ni ne levo ne desno, čeprav, kot je kolega Bojan Starman rekel, je bila banka verjetno banka elit. Na nek način sočustvujem s tistimi, ki prihajate iz leve politične provenience, ker so tudi te elite iz leve politične provenience. Pa pustimo danes to. Ponovno si na nek način želim, da bi stopili skupaj in enkrat že od izvršilne veje oblasti, od sodne veje oblasti zahtevali ukrepe, realizacijo naših zahtev, ker drugače se nam vsi samo smeji. Žal še nimamo enotnega mehanizma za reševanje bank, o katerem smo govorili na včerajšnji seji Odbora za zadeve Evropske unije, ki bo čez 10 let težak 60 milijard, ampak ti dve banki ne bosta rešeni iz tega fonda. Kot razumem in kot je že bilo povedano, jih ne rešujemo, ampak jih kontrolirano likvidiramo.

Ko sem že, kolegice in kolegi, pri evropskih zadevah – če bi imel možnost, bi dal ukor Kolegiju predsednika Državnega zbora. To pa zato, ker je danes štirim odborom za pogovor z evropskim komisarjem gospodom Johannesom Hahnom, dal samo eno uro. To je sramota, kolegice in kolegi, to je delanje norca. Ko bomo pa govorili o Evropi kot zunanji sovražnici, potem bo pa 8 ur na razpolago. Iz kohezijskih sredstev, iz evropskih skladov imamo edini denar za razvoj te države. Dobimo komisarja enkrat na leto in potem se z njim štirje odbori pogovarjamo eno uro. Tega ne morem sprejeti in nikoli ne bom sprejel. Predlagam, kolegice in kolegi, da morda vsi skupaj razmislimo, da bi pristojni odbor, Odbor za finance in monetarno politiko, imel redne mesečne seje, kjer bi se sestajal tudi z guvernerjem, ker sem ga razumel kot dobrega sogovornika z Državnim zborom, in da sproti spremljamo, kako poteka sanacija slovenskega bančnega sistema. Res, zanimivo bi bilo videti, kaj se je dogajalo v teh dveh bankah od uveljavitve zakona, ki je vzpostavil tudi tako imenovano slabo banko. Če bi bil Borut Pahor, potem bi verjetno rekel: takrat ko se je ta zakon uveljavil, so podgane začele zapuščati ti dve banki. Hvala lepa.

**PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:**  
Hvala lepa tudi vam.

Proceduralno, gospod Han.

**MATJAŽ HAN (PS SD):** Samo, da bo jasno, gospod Horvat. Kolegij žal ni odločal o tem, kako dolgo bi se lahko pogovarjali z gospodom Hahnom, ker kolegij o tej stvari ne odloča. Sem član kolegija in se o tej stvari tudi sekundo nismo pogovarjali, tako da morate to vprašanje nasloviti drugam. Kar se tiče levih in desnih elit, menda mene ne štejete k Zvonu Ena, ker tudi tam je veliko, bom rekel, desnih elit, ki so naredile luknjo v bančnem sistemu, pa so verjetno vam pripadale. Ampak če se bova zdaj midva obkladala v smislu levica in desnica, ne bova prišla daleč.

**PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:**  
Hvala lepa.

To je bila zloraba proceduralnega predloga. Nadaljujemo z razpravo. Gospod Zvonko Černač, imate besedo.

**ZVONKO ČERNAČ (PS SDS):** Lep pozdrav, spoštovani!

Kolega Horvat je rekel, da sočustvuje s tistimi, ki prihajate iz leve politične provenience, ker tudi elite, ki jih rešujete skozi žepe davkoplachevalcev, predvsem tistih malih, prihajajo iz leve politične provenience. Mislim, da je treba sočustvovati z vsemi, ki ti dve banki rešujejo in ki bodo to sanacijo plačali. Največje breme bodo nosili tisti z najnižjimi dohodki – delavci, kmetje, upokojeanci, predvsem pa mladi, ki se jim na ta način jemlje njihova prihodnost. V preteklih dneh in tudi danes smo slišali kar nekaj, temu bi rekel, neodgovorov in nepojasnih, ki odpirajo nova in nova vprašanja v zvezi s postopkom, ki je bil sprožen v primeru teh dveh relativno nepomembnih bank v slovenskem bančnem prostoru. Verjamem, da sta bili pomembni za elite leve politične provenience, če ponovno uporabim ta izraz, kar je odraz dejanskega stanja, in za podjetja, ki jih ne samo obvladujejo, ampak so njihovi lastniki in bodo očitno še naprej ostali lastniki. Niti evro se ne bo vzel iz njihovega žepa za sanacijo teh bank. Nista pa bili ti dve banki glede na delež, ki ga imata in ki je pod 4 %, pomembni v bančnem prostoru. Predvsem nista bili pomembni, da bi se ju v povezavi s stabilnostjo bančnega sistema reševalo na način, da se vsem plača vse, tudi tistim, ki imajo vloge nad 100 tisoč evrov.

Danes je bilo nekajkrat rečeno, da je bil ta način boljši, da je bila boljša likvidacija in da dobijo vsi plačano vse, tudi tisti veliki, najbogatejši. Slišali smo, da je za cca 270 milijonov tega denarja nad 100 tisoč evrov, kot če temu ne bi bilo tako. Rečeno je bilo, da je za davkoplachevalce ta postopek cenejši. Kako, vas vprašam – kako? Če bi tisti, ki imajo nad 100 tisoč evrov, dobili maksimalno 100 tisoč evrov, in če bi država, ko je svoj delež, svojo terjatev, svojo naložbo pretvorila v lastniški delež,



zahtevala, da to storijo tudi vsi nad 100 tisoč evrov, da ta presežek, te vloge pretvorijo v lastniški delež teh novih bank v postopku likvidacije, gotovo ta strošek za davkoplačevalce ne bi bil višji, ampak bi bil nižji. Bi bil pa manj ugoden za gospe in gospode, ki še naprej kolobarijo v nadzornih svetih, upravah in še kje drugje v Republiki Sloveniji. V bolj urejeni državi, kot je Republika Srbija, tega ne morejo več početi, ker so nekateri dobili dosmrtno prepoved opravljanja kolobarjenja po teh nadzornih svetih in upravah. Slišali smo, da so nekateri celo v finančnih institucijah, kot je prva pokojninska družba itd., kjer se bojim, da bomo s takšnim pristopom, kot so ga leve vlade ubrale pri bančnem sistemu v preteklih letih, čez 5 let priča podobnim scenarijem tudi na tem področju. Potem boste ponovno prišli in rekli, da je to treba pokriti, ker se je nekaterim zalomilo.

Zaradi tega je, spoštovani, ta razprava pomembna, če bo imela kakšen učinek v miselnem preskoku oziroma v glavah tistih, ki očitno ne ščitite javnega in državnega interesa, interesa ljudi in davkoplačevalcev, ampak ščitite interese nekih lobijev – to je več kot očitno. Kajti danes je bilo večkrat rečeno, da če 6. septembra v petek popoldne ne bi bil sprejet takšen scenarij, kot je bil, bi se s tem porušila stabilnost slovenskega bančnega sistema – vsi bi kar planili po vloge in bi šli divjati v te banke. Zagotovo, posebej tisti, ki dobijo 500 ali pa 600 evrov na mesec. Zagotovo bi planili po tistih nekaj tisoč evrih, za katere vedo – to je bilo večkrat javno povedano –, da so njihove vloge do 100 tisoč evrov v vsakem primeru varne. Bi pa verjetno kakšen od tistih, ki ima nekaj milijonov, planil – tisti, ki že ni, ko je izvedel, v kakšnem stanju sta ti dve banki, kar je že vedel. Skozi bilance je to videl, ker je bil v te strukture vpleten. Tisti so v glavnem povzročili ta problem, ki ga zdaj vlada Alenke Bratušek rešuje na tak način kot ga – nelikvidnost banke itd.

S to tako imenovano programirano likvidacijo jih ta vlada na račun malih ljudi še nagrajuje. Mislim, da je dosti večja grožnja za nadaljnjo stabilnost slovenskega bančnega sistema in za okrnitev zaupanja ljudi v slovenske banke, kolikor ga je še ostalo, današnja izjava guvernerja, ki je rekel, da vse slovenske banke, več kot 96 %, v tem trenutku ne bi bile sposobne zagotoviti 400 milijonov za pokritje zajamčenih vlog do 100 tisoč evrov. Ta izjava je bolj problematična. Ima dosti večjo težo, je realna, temelji na argumentih, bila je izrečena s strani verodostojne osebe, ki je končno povedala, kje naš bančni sistem je – kar so vsi prejšnji guvernerji skrivali. Tudi tisti, ki je nekaj dni pred stečajem kupil delnice banke Lehman Brothers in zoper katerega se v vseh teh letih ni sprožil niti en postopek, pač pa je v obdobju po tistem, ko je naredil za približno 30 milijonov dolarjev škode Banki Slovenije in s tem državi, še veselo sedel na več ministrskih položajih ali vsaj na enem. Toliko o tem, kako bodo odgovorni odgovarjali in kateri.

Na drugi strani tožilstvo in policija, celo specializirani oddelki, zaslišujejo ljudi glede mnenj, ki jih izrečejo na javnih tribunah. Kot je rekel kolega Horvat, dokler bo ta mentaliteta in ta oblast od tistih, ki so problem in ki so del neke, oprostite izrazu, politične mafije, v tej državi nihče ne bo odgovarjal. Tudi ta postopek, ki je v bran v tem primeru govori o tem, da bodo zaščiteni ostali še naprej zaščiteni, ne samo kar se tiče njihovega kapitala, ki so si ga prigrabili v zadnjih 20 letih, pač pa tudi glede njihove osebnosti, kazenske in drugačne odgovornosti. Danes nismo dobili odgovorov na kar nekaj bistvenih vprašanj – zakaj vlada Alenke Bratušek rešuje tiste, ki imajo depozite v višini preko 100 tisoč evrov, če je evropska usmeritev, da je treba z namenom zagotavljanja stabilnosti bančnega sistema poskrbeti predvsem za manjše vloge, za tiste do 100 tisoč evrov, ki niti niso tako majhne, bodimo poštene. Relativno malo ljudi ima tako visoke vloge na bankah.

Usmeritev Evropske unije je tudi, da morajo v takem primeru, kot se je zgodil v Probanki in v Factor banki, ki sta bili zelo ozko interesno povezani banki glede na to kolobarjenje, sorodstvo, interesno in drugačno, in tudi nasploh, tudi v drugih bankah, glavno breme, odgovornosti, konkretne odgovornosti, tudi finančne, prevzeti tisti z depoziti nad 100 tisoč evrov. Nikakor ni dopustno glavnega bremena prevaliti na denarnice davkoplačevalcev, kar se je zgodilo v primeru teh dveh bank. Nekdo je danes rekel, mislim, da iz Državlanske liste, da je to šolski primer, kako naj bi se banke reševale. Ali res? Ko se bo res zalomilo – in če ta slaba banka ne bo zaživela – kaj podobnega v eni od večjih bank, ali boste tudi tam pokrili vse vloge nad 100 tisoč evrov? Iz kje jih boste pokrili, kdo bo to plačal in do kdaj bo to mogoče? Zakaj se ni naredilo tisto, kar bi vsak normalen gospodar naredil – da bi terjal odgovornost tudi od tistih, ki so najbolj odgovorni, da bi zahteval, da enak delež bremena, kot ga prevzema država s pretvorbo tega deleža, prevzamejo tudi ti s temi depoziti? Zakaj nikomur od lastnikov, vodilnih članov nadzornih svetov teh zasebnih bank ni bilo zamrznjeno premoženje v petek, 6. 9., dokler se postopki ne končajo? Zakaj proti nobenemu ne teče postopek zaradi odgovornosti?

Še več, zakaj nekateri očitno nadaljujejo zasedbo teh visokih položajev v številnih drugih podjetjih in drugih pomembnih institucijah? Zakaj? Ali morebiti zaradi tega, ker gre za strukturo, ki izhaja iz, tako kot je bilo rečeno, leve politične provenience, ker gre za pripadnike ali simpatizerje bivše Združene liste socialnih demokratov, LDS, tudi nekatere nekdanje visoke politike? Eden izmed njih je nekaj časa sedel na tistem mestu kot predsednik Državnega zbora. Takrat, pred 20 leti, sicer ni bil težak nekaj milijonov evrov oziroma celo 10 milijonov evrov – danes je. Ali je temu tako zaradi tega, ker gre za ljudi, ki so v zadnjih 20



letih – pazite, v zadnjih 20, ne v zadnjih 50 ali pa 100 letih – obogateli, katerih premoženje znaša ne nekaj 100 tisoč ali nekaj milijonov, ampak več 10 milijonov evrov? Očitno je velik del tega premoženja posledica takšnih ali drugačnih kolobarjenj in mahinacij s temi finančnimi zneski na način, kot se je dogajal tudi v bančnem sistemu v Republiki Sloveniji.

Če je bil ta postopek narejen zaradi tega, ker je bila vlada Alenke Bratušek v skrbi za podjetja, ki so v portfelju teh bank, da bi delavci zaradi tega izgubili delo, potem bi bilo mogoče ta korak razumeti, če bi istočasno začasno zamrznila vse to premoženje in vsi ti ne bi bili več lastniki teh podjetij. Potem bi bilo mogoče razumeti, da bi se gospodom, ki so sedaj lastniki Perutnine, Trima, ACH in ne vem še česa, to premoženje začasno zamrznilo in da potem, ko se bodo bilance izčistile, vidimo, komu na koncu še ostane. Tako kot je sedaj, da bodo vsi ostali lastniki tega premoženja, davkoplačevalci pa bodo plačali breme sanacije teh bank v višini preko milijarde evrov, mislim, da ni prav in da je primer, kako ne bi smeli ravnati. S tem ne bomo povečali zaupanja ljudi v to državo in institucije pravne države in zaupanja ljudi v naš bančni sistem. Na ta način, da bo velikim, tistim, ki so v največji meri odgovorni za situacijo, ostalo vse, in da bodo te banke reševane preko denarnic malih ljudi, malih varčevalcev, bi rekel, da Vlada na nek način podpira bančni banditizem, o čemer je danes govoril kolega Šircelj, sicer bi z mehanizmi, ki jih ima na voljo, preprečila nadaljnje kolobarjenje teh ljudi po upravah, nadzornih svetih in še katerih posameznih institucijah v tej državi.

Ta model je tudi pričakovanje ljudi za naprej. Kjerkoli se bo zalomilo, kar sem že rekel, ljudje pričakujejo, da bo pristop enak in da bodo tudi v naslednjih primerih vloge vseh do neomejene višine varne. To pričakujejo nekateri, ki so imeli bistveno manjše vloge, mogoče samo nekaj tisoč evrov, pa so jih v preteklih 20 letih zaradi stečaja banke Les, Elanove banke, izgubili v celoti. Taisti pristop danes pričakujejo tudi, recimo, varčevalci hranilnice Sicura, pa ne gre za zneske do 100 tisoč evrov. Tam je šlo v glavnem za zneske do 10, 20 tisoč evrov. Vse so izgubili. Taisti pristop pričakujejo sedaj tudi za nazaj, kajti ta dva postopka sta se dogajala v isti državi, v istem sistemu. Ta model, ki je bil vpeljan tukaj – prav je, če se gremo neko pravično državo, da se uveljavi tudi za te ljudi. Tam je kar nekaj osebnih zgodb. Ljudje so varčevali za starost, za vnuke, za šolanje, nekateri zato, da bi šli na operacije itd.

V obeh teh bankah oziroma v banki in hranilnici, ko govorite o odgovornosti, se noben postopek uveljavljanja odgovornosti ni zaključil na način, da bi odgovorni odgovarjali. V primeru Elana veste, da je sodnik pozabil napisati pravočasno sodbo. V primeru hranilnice Sicura pa je že v postopku, ki se je vlekel toliko časa, programirano vse skupaj zastaralo. Sedaj odgovarja stečajni upravitelj, ampak ta ne bo

prinesel denarja, ki je v hranilnici Sicura izpuhtel. Če se to ne bo naredilo, potem bo v javnosti še večje prepričanje, da gre na nek način za sistemsko krajo v tej državi, predvsem tistih, ki so del neke politične nomenklature, in da tudi te ta vlada ščiti, vse ostale pa ne. V času druge Janševe vlade smo s strani Socialnih demokratov, predvsem vidnega predstavnika – takrat mislim, da je bil vodja poslanske skupine – gospoda Janka Vebra, ki je sedaj predsednik parlamenta, poslušali zelo močne izjave o tem, da je bil program privatizacije državnih podjetij, ki ga je sprejela Janševa vlada – ta, ki ste ga vi potem pozno spomladi letos sprejeli, je bil bistveno slabši –, veleizdaja. Kako bi lahko s takimi socialdemokratskimi besedami oziroma s takim besednjakom, kot je bil takrat uporabljen, poimenovali reševanje bogatih lastnikov dveh bank v lasti tranzicijske levice iz denarnic malih ljudi? S tem mislim na socialdemokratski besednjak izpred nekaj mesecev. Je to veleizdaja slovenskega naroda? Ali je to mogoče rop, kraja upokojujencev, delavcev, kmetov, predvsem pa rop prihodnosti mladim, ki jim s takšnimi odločitvami jemljete njihovo prihodnost? Zaradi te in podobnih odločitev bodo bogati še bogatejši, za mlade pa bo vedno manj služb.

Verjamem, da bi marsikdo ob tej zadnji razpravi rekel, da gre za populizem, ampak mislim, da smo populizem najslabše vrste lahko spremljali v preteklem letu, ko ste več kot pol leta blokiral rešitve za boljše upravljanje državnega premoženja in ko ste več kot pol leta blokiral tako imenovano slabo banko, zaradi česar bodo zdaj davkoplačevalci plačevali še višje zneske, na eni strani za sanacijo teh bank in na drugi strani zaradi tega, ker je upravljanje z državnim premoženjem še bistveno slabše in še bolj tovariško, kot je bilo kdajkoli. Nenazadnje populizem te vlade, najslabše vrste, lahko spremljamo danes. Ravno na dan, ko parlament razpravlja o resni problematiki, ki bo davkoplačevalce stala višjih davkov in višjih obremenitev v milijardnih zneskih, mlade pa oropala njihove prihodnosti, poteka policijska preiskava, ampak pazite – ne proti tistim, ki so v Novi Ljubljanski banki odobrvali kredite. Z imeni in podpisi so vsi navedeni, za vse se ve, ki so vedeli v trenutkih, ko so jih podpisovali, da ne bodo nikoli vrnjeni. Policijska preiskava ne poteka proti tistim, ampak poteka proti predsedniku sedanje uprave gospodu Medji in proti predsedniku nadzornega sveta gospodu Arharju. Zanimivo! Mislim, da ste vrhunski scenaristi, vendar se tudi ovce enkrat naveličajo, da se jih striže, in verjamem, da se bo to zgodilo tudi v tej državi.

Danes smo slišali s strani najbolj odgovornih, in tudi v preteklih dneh, da so banke v Sloveniji v slabem stanju, in verjetno je del tega slabega stanja tudi posledica neukrepanja v preteklosti. Velik del te odgovornosti, po moji oceni največji, nosi Pahorjeva vlada. V letu 2009 je bil ta problem na mizi, bil je transparenten,



znan, tudi podkrepjen z vsemi izračuni in informacijami, in takrat bi bilo treba pristopiti k začetku reševanja tega problema. Da je bila to napaka, je priznal celo vaš nekdanji predsednik in predsednik vlade gospod Pahor. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo maja leta 2009 med paketom ukrepov za reševanje gospodarske situacije predlagali tudi ustanovitev tako imenovane slabe banke – pred več kot štirimi leti –, in predlagali smo, da se ta uveljavi ob polni odgovornosti članov uprav, nadzornih svetov in tudi lastnikov bank tam, kjer gre za zasebne banke.

Ta sanacija bančnega sistema je draga. Očitno bo še dražja, in to v veliki meri zaradi tega, ker tega nismo naredili takrat, kajti tega procesa nismo oziroma niste začeli v letu 2009, in tudi zaradi tega, ker ste nekateri na populističen način v lanskem letu pol leta blokirali tako imenovano slabo banko. Tisto, kar se mi zdi zelo problematično, je tudi zaupnost podatkov. To mantra glede bančništva smo poslušali zadnjih 5, 10 let, in tudi ta vlada želi očitno pod krinko zaupnosti zaščititi vse odgovorne za to stanje. Ni podatkov o tem, kdo je dvigoval te višje zneske v teh dveh bankah v zadnjih mesecih, v zadnjih letih. Ni podatkov o tem, kdo in zakaj je odobral posojila, kakršna je odobral. Očitno tudi nihče ne bo odgovarjal. Nihče od tistih, ki naj bi odgovarjali, ne bo odgovarjal za te rabote. Namesto da bi jim zaplenili premoženje ali ga vsaj začasno zamrznili, jih nagrajujete z vedno novimi položaji. Če zaključim. Sanacija bančnega sistema v tej državi bo bistveno dražja, kot bi bilo treba, da bi bila, plačali pa jo bodo predvsem mali ljudje zaradi tega, ker očitno eni politični opciji ni v interesu, da bi se te stvari razčistile. To ji ni v interesu zaradi tega, ker očitno s tem ščiti ljudi, ki so tako ali drugače kapitalsko vpeti v ta omrežja.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

Gospod Samo Bevk in za njim Marko Pavličič.

**SAMO BEVK (PS SD):** Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovani zbor!

Prepričan sem, da bi do te izredne seje na pobudo SDS prišlo ne glede na to, ali bi Probanka in Factor banka šli v nadzorovano likvidacijo ali v stečaj, in bi posledično v slednjem primeru lahko prišlo tudi do panike na bančnem trgu. Zelo poveden je podatek viceguvernerke Banke Slovenije, da so se med bančno krizo na Cipru v 14 dneh znižali depoziti tudi v slovenskih bankah, in to kar za pol milijarde evrov. Za pol milijarde evrov v 14 dneh zaradi Cipra. Tako bi v primeru stečaja dveh sicer minornih bank s strani SDS najbrž poslušali, kako je Banka Slovenije dopustila stečaj bank in posledično s tem povzročila paniko med varčevalci in množično dvigovanje denarja z bančnih računov na vseh bankah v

Sloveniji. To bi lahko povzročilo dokončni zlom bančnega sistema v državi. Spomnimo se, katere ukrepe smo najprej sprejeli na začetku krize konec leta 2008 in v letu 2009. Z zakonom smo v Državnem zboru dali državno garancijo za vse vloge varčevalcev do 100 tisoč evrov in tako bistveno okrepili zaupanje naših varčevalcev, da so njihovi prihranki varni.

Danes sta me tako minister dr. Čufer kot guverner dr. Jazbec prepričala, še posebej dr. Jazbec, ko je navedel primer, da so se kritike na ukrep usule šele v ponedeljek popoldne, ko je bilo vsem jasno, da med varčevalci ni prišlo do panike. V ponedeljek popoldne so bili tako že vsi pametni. Res je tudi, da sta bili obe možnosti slabi in da je Banka Slovenije izbrala manj slabo možnost. Zato je prav, da vsi, ki so za to poklicani, zahtevajo osebno odgovornost vseh tistih, ki so odgovorni za slabo stanje v našem bančnem sistemu. Za velik del krize, v kateri smo že 5 let, je kriv pohlep dela slovenske elite, od menedžerjev, bankirjev, odvetnikov in tudi politikov ter številnih drugih sfer naše družbe. Če bi se vodilni v gospodarstvu ukvarjali z razvojem svojih podjetij in ne s tem, kako jih bodo s poceni izposojenim denarjem olastinili, s tem, kako čimbolj izkoristiti javna, državna in občinska sredstva na javnih razpisih, kar je povzročilo, da smo številne investicije bogato preplačali, bi bile razmere danes bolj obvladljive. Tam, kjer so investirali v razvoj, kjer so sprejemali bolj pametne odločitve, danes ni krize ali pa je bistveno manjša, kot na primer Krka, Kolektor, Gorenje, Revoz in še bi lahko našteval.

Še nekaj o elitah. Kolega Horvat je rekel, da gre za politično levo usmerjene elite. Te elite že dolgo nimajo ničesar več z levico. To so elite pohlepa, ne pa elite desnice ali levice. Slovenija danes potrebuje nov razvojni model. Nekaj malega smo k temu prispevali včeraj na seji treh parlamentarnih odborov, ki so jo predlagale tri koalicijske poslanske skupine, o zeleni proračunski reformi. Dokument Umanotere je prof. dr. Emil Erjavec, edini, ki se je iz akademske sfere udeležil razprave, označil za dobro strokovno politično provokacijo, opozicija pa za piar potezo kolega Matevža Frangeža. Res, Slovenija danes potrebuje nov razvojni model. V ospredje moramo postaviti gospodarski zagon, nove velike infrastrukturne naložbe, sanacijo bančnega sistema, omogočiti davčne olajšave za raziskave in razvoj ter spodbuditi nekatere gospodarske panoge, kot so gradbeništvo, farmacevtska in avtomobilska industrija, lesarstvo, ter bolj učinkovito črpati evropska sredstva, ki so trenutno edini investicijski potencial te države. Danes sta me tako guverner kot minister prepričala, da je bila narejena prava poteza, in s tem zaključujem svojo razpravo. Hvala lepa.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

Gospod Marko Pavličič, potem Aljoša Jerič.



**MARKO PAVLIŠIČ (PS DL):** Hvala za besedo, gospa podpredsednica.

Banka Slovenije se je skupaj z Vlado odločila, da preseka ta gordijski vozec slovenskih bank. Resda gre šele za prvi voziček, glede na velikost dveh bank, o katerih je danes govora, toda potrebna je bila odločna reakcija in sem zadovoljen, da je do nje prišlo. Likvidacija ali stečaj, je vprašanje. Likvidacija naj bi predvidoma stala 400 milijonov. Velik del tega je posledica prevrednotenja nepremičnin, ki zaradi stanja na trgu še kar izgublja vrednost, vsem nam pa je jasno, da ob tovrstnih prodajah, kjer moraš prodajati na silo, pride do ustreznih diskontov. Nadalje do slabitev pride tudi pri prenosu kreditov na druge banke, kjer se ravno tako obračuna nek diskont. Ob 2 milijardah bilančne vsote 400 milijonov stroškov likvidacije predstavlja 20 %. Ob stečaju pa se tipično izgubi 75 % vrednosti, saj gre za precej hitrejšo likvidacijo sredstev, kar se odraža tudi na samih diskontih. Tudi najuspešnejši tovrstni projekti so prišli do najmanj 60-odstotne izgube, kar pomeni, da je bilo rešenih le 40 % sredstev – v najuspešnejših primerih, ne v stanju, kakršnega imamo v bančnem, gospodarskem in nepremičninskem sistemu danes v Sloveniji.

Če ob tem v obzir vzamemo depozite širšega sektorja države, je jasno, da bi bil rezultat za državljane in občane – občine imajo kar nekaj sredstev deponiranih v obeh bankah – še bolj zanič, tudi v primeru stečaja. Ta gora javnega denarja v teh dveh bankah zahteva odgovor. Del je bil verjetno naložen zaradi visokih obresti in brez upoštevanja tveganja, ampak del pa prav gotovo izvira tudi iz prijateljskih, da ne rečem pajdaških povezav. Podatek, da lastniki nimajo pomembnega deleža med depoziti, ne preseneča, saj banko ustanoviš zato, da potem delaš dobiček s tujim denarjem. Zato, da ga delaš s svojim, banke ne potrebuješ. Pravičnost odločitve Banke Slovenije potrjuje tudi začasna odredba Evropske komisije, ki pred dokončno potrditvijo potrebuje likvidacijski načrt, ki ga bo izredna uprava pripravila v 45 dneh. Izredni upravi bank vodita tujca, kar vseeno daje upanje, da se bo ta gordijski vozec končno začel razpletati brez posegov takšnih in drugačnih tovariških omrežij stricev in botrov. Lahkotnost, s katero marsikdo ponuja stečaj kot tisto zveličavno rešitev, kaže ne le na to, da daje prednost populizmu pred resno obravnavo konkretnih podatkov, ampak na popolno nerazumevanje delovanja bančnega sistema.

Efekt ciprske zgodbe, kjer so bile vloge vseh zamrznjene za en teden in je bilo jasno, da majhni varčevalci ne bodo izgubili ničesar, ter ob vedenju, da je Ciper popolnoma drugačna zgodba kot Slovenija, je iz slovenskih bank odšlo 500 milijonov depozitov. Kaj bi za Slovenijo in za slovenske banke pomenilo, če bi časopisi v mastnem tisku na naslovnici objavili "Slovenski banki gresta v stečaj", si lahko zgolj predstavljamo. Nedvomno bi bili najbolj veseli

bankirji onkraj meje. Le-ti se nam smejejo in morda pri kom celo lobirajo za takšen razplet. Tu se ne morem znebiti občutka, da tisti, ki so leta 2007 izvolili prejšnjega guvernerja, ki so bili vmes v vladajoči koaliciji, težko sprejmejo dejstvo, da se je sedaj začelo odpirati omare z okostnjaki. Tudi sam upam, da bodo ustrezni seznanili čimprej odšli na ustrezne institucije in da jim bodo v druge institucije, takšne z rešetkami, sledili tudi do sedaj očitno zaščiteni. Vnaprej se opravičujem tistim, ki jih bom pozabil omeniti, ampak primeri Tovšakove, Kordeža, Bavčarja jasno kažejo, da se je s tem začelo in se bo nadaljevalo.

Na koncu še o tem, da rešujemo privatne banke. Rešujemo? Likvidacija pomeni ukinitve, ne reševanje. Likvidacija pomeni, da bodo lastniki izgubili vse, pa ne le lastniki, ampak tudi imetniki nekaterih podrejenih vrednostnih papirjev, ki so zavestno ali nezavestno sprejeli višje tveganje, ki jih takšni papirji prinašajo v zameno za višje obljubljene donose. Ne nazadnje je očitno, da se za radikalne ukrepe – in likvidacija banke je radikalen ukrep – pristojni nekako lažje odločijo, če gre za zasebne banke. Pri državnih pa se ves čas operira z dokapitalizacijami, z reševanjem, ki pa jim ni videti konca, kot tudi ne stroškom, ki jih nalagamo davkoplačevalcem. Tudi tukaj je treba presekat s tovrstnimi dejanji. Ampak če pri privatnih bankah še lahko razumemo, da je bil v ozadju pohlep lastnikov, ki so projekt zavozili, kako razumeti to, da smo zavozili tudi državne banke. Verjetno gre za isti pohlep, vendar v tem primeru še vedno nedefiniranih akterjev z delovanjem iz ozadja – tukaj je parlamentarna komisija, ki obravnava tovrstno problematiko, še kar dolžnik. Gospod predsednik te komisije, računamo na vas. Če potrebujete našo dodatno podporo pri odločnosti, vam jo v svojem imenu sedaj izražam. Ja, žal nas tudi pri državnih bankah še čaka reševanje zavožene situacije, vendar ravnanje in predvsem odziv Banke Slovenije, vsaj meni daje zaupanje v slovenski bančni sistem. Akcija je bila izvedena skrbno v sodelovanju z institucijami Evropske Unije in do skrbno izbranega trenutka informacije niso prehajale v javnost. Po sprejeti odločitvi se odgovorni niso zapirali v svoje pisarne, ampak so ves čas ustrezno in transparentno komunicirali. Likvidacijo teh dveh bank tako razumem kot prvi korak, da se ta netransparenten preplet politike in zasebnih interesov pretrga. Kot prvi korak k nekemu normalnemu bančnemu sistemu, ki bo izvajal svojo primarno funkcijo, z zbiranjem depozitov na eni strani in kreditiranjem podjetij na drugi strani. Ne morem se znebiti občutka, da je bil bančni sistem do sedaj podrejen nekaterim drugim ciljem, tako s strani politike na levi kot s strani politike na desni strani. To se pa najbolj kaže ... / izklop mikrofona/

**PODPREDSIEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.





Mag. Šircelj kot predlagatelj, izvolite.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Hvala lepa.

To vsekakor zahteva nek odziv na to, kar je povedal gospod Pavlišič. Namreč, povedal je toliko stvari, da je človek pravzaprav kar začuden, kaj vse bi bilo lahko dobro in kaj vse se je dejansko zgodilo. Med stečajem in likvidacijo obstaja razlika in tukaj ne more biti kar enoznačno nekaj boljše od nekaj drugega, zato ker če bomo to stalno govorili, potem dejansko stečaja ne bomo nikoli uporabili, tudi takrat, ko bi ga morali. Tudi v prihodnosti, ko bi ga morali. Če je to model za reševanje slovenskega bančnega sistema, potem je pa to popolnoma zgrešen model. Zaradi tega ker je bistvena razlika tukaj jamstvena shema in odgovornost. Pri likvidaciji se odgovornost in jamstvena shema dejansko ne bosta porabili oziroma uporabili se bosta za vse, tudi nad 100 tisoč evrov. In da bi zdaj zaradi teh 230 milijonov, kolikor se govori o teh depozitih nad 100 tisoč evrov, od tega so tukaj še depoziti bank, govorimo še o državnih bankah, ki imajo spet poseben status in tako naprej – ne moremo kar avtomatično reči, da je to boljše, to je slabše in tako naprej. Namreč, pripeljali bomo Slovenijo dejansko v stanje, ko bomo rekli, da so pač slovenske banke orožje za uničenje Slovenije, da ne rečem množično. In tukaj je treba biti previden. S takšnim načinom se prikriva in se bo tudi naprej prikrivala dejanska odgovornost. In ne nazadnje je to v nasprotju s smernicami Evropske unije. Smernice Evropske unije in evropske institucije pozivajo in rečejo, da naj najprej banke rešujejo lastniki. Potem naj jih rešuje bančni sistem in na koncu naj jih rešujejo davkoplačevalci. Mi delamo ravno obratno; najprej jih rešujejo davkoplačevalci, lastniki so izpraznili banke, lastniki nimajo več premoženja, glasovalne pravice so jim odvzete – Banka Slovenije jim jih je. Navsezadnje bodo davkoplačevalci zdaj tisti, ki bodo reševali banke, s tem bodo pa postali revnejši in revnejši; postali bodo revnejši in revnejši, seveda na račun bogatih, na račun tistih, ki se jim daje jamstvo tudi za 100 tisoč evrov.

Drugo, kar je treba tukaj povedati in kar tudi piše v vladnem dokumentu, je, da bo poleg jamstva milijarde država dokapitalizirala ti dve banki s 400 milijoni evrov. To se pravi, država bo dala davkoplačevalski denar v procesu sanacije, zato da se bosta ti dve banki na dolgi rok, tri, štiri leta, sanirali in da bo šlo dejansko za poplačilo teh obveznosti, ki so vprašljive. Tako da, postopek je popolnoma drug in uporaba denarja iz naslova dokapitalizacije za ti dve banki je seveda vprašljiva. Ker na koncu ne bo ostalo nič, dali bomo pa še 400 milijonov in teh 400 milijonov bo šlo iz proračuna. Različno – za eno banko več, za drugo manj.

Zato je tukaj še eno pomembno vprašanje, in sicer da se s tem zakriva odgovornost. Lažje se bo po mojem mnenju na

ta način zakrila odgovornost nadzornih svetov in uprav, kot bi bilo v stečajnem postopku, to je moje mnenje. In mnenje, ki se danes tukaj pojavlja, predvsem z nasprotne strani, da je treba socializirati vse izgube, je preživeto. Danes to ne gre. Mogoče smo v preteklosti 50 let vse socializirali, nihče ni nikoli vedel, kdo je dajal kakšen kredit. Dajali so se politični krediti, nadaljevanje je sledilo v državnih bankah. To, da so danes državne banke v istem statusu kot privatne banke in da so državne banke ravno tako slabo upravljane, je seveda posebno vprašanje, za katerega upam, da ga ne bomo obravnavali na naslednji ali eni izmed naslednjih sej zato, ker bo prišlo spet v eni drugi banki do nekkih težav. Ampak bančni sistem danes – presenečen sem in zelo zaskrbljen na podlagi tega, kar je rekel guverner, da ostale banke nimajo denarja za to, da bi krile te depozite. Pojavlja se seveda še eno vprašanje v zvezi s tem; ali bomo reševali preko sanacije teh dveh bank tudi državne banke. Ker kot smo slišali, so tudi državne banke dale kredite tema dvema bankama. To je potem nek paralelni proces, ki verjetno ne bo potekal tako transparentno, kot bi moral potekati, če se to rešuje preko Družbe za upravljanje terjatev bank. Tukaj ko govorimo o levi provenienci je treba povedati še nekaj. Poglejte si lastniško strukturo teh bank; pogledajte, kdo so lastniki, in pogledajte, kateri lastniki od teh lastnikov so v stečaju. Oni so šli v stečaj ali v likvidacijo, kar pomeni, da banka sploh nima lastnikov. In na koncu teh podjetij si pogledite osebe. Poglejte si, katere fizične osebe stojijo za vsemi temi bankami oziroma za vsemi temi podjetji, ki so lastniki. Zadeva je jasna, bili so že naštet. In jasno je tudi, katere družbe so tukaj financirali in kdo je bil v nadzornem svetu. Sprenevedati se v tem, da je najlažje nekaj socializirati in ne zahtevati odgovornosti, to je zdaj dejansko vprašanje.

Sam ne bi s tako veliko gotovostjo, tudi če je bil zdaj sprejet ta ukrep, govoril o zveličavnem modelu likvidacije in o tem, kaj bi se zgodilo, če bi bil stečaj. Mislim, da če se ne razloži ljudem razlike med likvidacijo in stečajem – je lahko zelo zabrisana in samo besedno, če nekdo reče likvidacija, likvidirati, drugi pa stečaj, mislim, da se na podlagi tega ne bi čisto nič zgodilo in ne bi bilo zaradi tega nobene panike na bančnih okencih in podobno. Zaskrbljujoče pa je, da je naš bančni sistem v takšni situaciji, v kakršni je, kar danes lahko slišimo. In zaskrbljujoče je, da se odlaga in odlaga z bančno sanacijo. Tisto, kar naj bi bilo narejeno že junija, ni bilo narejeno zaradi nezaupanja evropskih institucij v naš bančni in finančni sistem. To je! Seveda lahko finančni minister Schäuble reče, da naj Slovenija kar naredi bančno in finančno sanacijo, če tako hoče. In jo bo naredila z zadolževanjem po enormnih obrestnih merah. Obrestne mere, nižje obrestne mere so na razpolago v okviru reševanja bank v okviru Evrope. Seveda to pomeni popolnoma nekaj drugega; če želi Slovenija dobiti kredite z



nižjimi obrestnimi merami, potem bo morala tudi kaj narediti. To ni predlog, to beremo po časopisih, nam celo grozi. Slabo pa je jemati kredite po takšnih obrestnih merah, da se prihodnji rodovi zadolžijo in bodo tako ali tako delali samo za obresti. To pa mislim, da se lahko na levi in na desni strinjamo. Hvala lepa.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

K besedi se je javil guverner, izvolite.

**DR. BOŠTJAN JAZBEC:** Najprej bi odgovoril na vprašanje – strošek dokapitalizacije. Celoten strošek likvidacije za proračun in za Vlado Republike Slovenije je ocenjen na 400 milijonov, dodatni znesek dokapitalizacije je tam zgolj zato, da se zagotavlja minimalna solventnost obeh bank. Kot veste, morata imeti po kapitalskih zahtevah obe banki vsaj 8 % kapitalsko ustreznost, kar pa lahko v postopku likvidacije znižamo na 0,5 %, in to je zahtevek za dodatno dokapitalizacijo, ki nam omogoča črpanje posojila v skrajni sili s strani Evropske centralne banke. Zgleda, da smo se napačno razumeli. Banke imajo 400 milijonov evrov, ki bi jih lahko aktivirale v jamstveni shemi, vendar bi bil po našem mnenju v tem trenutku pritisk na likvidnost vsega ostalega bančnega sistema prevelik in bi lahko prišlo do problemov v ostalem delu bančnega sistema. Čudi me to, da zdaj ugotavljamo, da je slovenski bančni sistem v težavah. Mislim, da smo v resnih težavah in to že nekaj časa, in vemo tudi, da so NLB, NKBM in Abanka v postopku pridobivanja državne pomoči in da zaradi tega opravljamo določene aktivnosti, ki jih sami ne moremo izpeljati, ne da bi upoštevali direktive Evropske komisije in Evropske centralne banke, predvsem z vidika izvajanja obremenitvenih testov in pregleda kakovosti aktive.

Nekajkrat je bilo poudarjeno, klic po odgovornosti za slabo ravnanje uprav, nadzornih svetov in lastnikov teh bank. Lastniki bank bodo izgubili ves svoj denar, to je 122 milijonov neposredno lastniki kapitala in 64 milijonov lastniki podrejenih obveznic. Odgovornost za slabe odločitve obeh uprav, lastnikov in nadzornih svetov pa lahko iščemo v obeh postopkih, tako v postopku stečaja kot v postopku kontrolirane likvidacije. Žal pa naša zakonodaja ne omogoča zamrznitve vlog in vseh ostalih slabih kreditov, depozitov in ostalih lastniških deležev v povezanih osebah, kar pa ni spet problem Banke Slovenije, pač pa neustrezne zakonodaje, ki v tem trenutku ne obstaja v Sloveniji. Hvala.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

Gospod Jerič, za njim mag. Vizjak.

**ALJOŠA JERIČ (PS PS):** Hvala lepa za besedo, predsedujoča.

Najprej naj začnem z navedbami gospoda Šircija in Černača, da se panika in množični dvigi na bančni okencih ne bi zgodili. To seveda ni res in bom tudi razložil zakaj. Naj omenim ugotovitev oziroma pomemben podatek, ki ga danes tukaj nisem slišal, in sicer da banki sploh nista bili insolventni, temveč zaradi naglega povečanja dviga depozitov nelikvidni oziroma bi v kratkem času postali nelikvidni, ena banka v dveh, treh dneh. Kaj to pomeni? Seveda, šli bi v stečaj. Zakaj je prišlo do tega naglega dviga depozitov? To je nedvomno povezano z ugibanji v časopisih, kjer so nekateri, tudi priznani ekonomisti, odkrito govorili o bližajočem se stečaju. Se pravi, zgodila se je panika in v tem smislu so bili članki na nek način prerokba, ki se sama uresniči.

Pa pogledjmo še enkrat, kaj bi pomenil stečaj. Kaj bi se zgodilo s podjetji, ki imajo pri teh bankah najeta posojila? V primeru stečaja bi jih, kot smo slišali, morala takoj vrniti. To bi v tem težkem trenutku, v katerem se nahaja naše gospodarstvo, pomenilo kolaps teh podjetij in posledično sistema. Zadalo bi končni udarec gospodarstvu. Res ne vem, kdo v tej dvorani bi si želel tega scenarija. Ta scenarij bi takoj povzročil splošno paniko in sigurno povzročil, da bi tako fizične osebe kot tudi investitorji začeli svoje vloge dvigovati. Zgodil bi se skratka ciprski scenarij – že videno –, ko bi naša država prisilno zaprla vse banke ter omejila dvige zneskov. Prišlo bi do domino efekta. V dani situaciji je Banka Slovenije nič drugega kot rešila sistem zaupanja, da bo denar v bankah tam tudi ostal v prihodnje. Če pa je opozicija prepričana, da je bilo ukrepanje Banke Slovenije zgrešeno, ali potem meni tudi, da so vse druge države, tudi Nemčija, ravnale narobe, ko so v zadnjih petih letih, kot smo slišali, dokapitalizirale tudi lastne zasebne banke. Kot sem to že enkrat na tem mestu povedal, gre pri ukrepu likvidacije dveh bank za gašenje požara. Požara, ki bi se zelo verjetno razplamtel čez celotno ozemlje Slovenije, ostalo pa bi veliko pogorišče. Naj vas na koncu tudi jaz opomnim na dejstvo, da bi bili v primeru stečaja danes vsi ravno tako tukaj na izredni seji Državnega zbora, razlika pa bi bila v sklicatelju, ki ne bi bila opozicijska stranka, ampak trojka.

Zahvaljujem se za izčrpne obrazložitve tako guvernerja Banke Slovenije kot ministra za finance in podpiram njihovo odločitev kot edino pravilno v dani situaciji. Hvala.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

Mag. Vizjak, za njim mag. Vogrin.

**MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS):** Spoštovani!

V primeru Factor banke in Probanke ne gre za nobeni sistemski banki, temveč gre za projektni banki gospodarske elite s političnim pedigrejem. Več kot očitno je, da sta bili ti banki ustanovljeni za posebne operacije, parkirišča in tajkunske kredite. Slišali smo, katera podjetja so



v ozadju, tudi bivši politiki, celo bivši predsednik Državnega zbora, gospod Herman Rigelnik, stoji kot povezana oseba v lastniški strukturi teh bank. Več kot očitno je, da so bile aktivnosti te banke vse prej kot usmerjene v neko skrb za varčevalce, za stabilnost finančnega sistema. Bolj je jasno, da je šlo pravzaprav za posebne finančne institucije posebnim ljudem za posebne projekte. Nič narobe, če gredo takšni konglomerati k vragu, če se zavozijo, vendar nastane problem, če je država izpostavljena v teh finančnih institucijah prekomerno. Na matičnem delovnem telesu, Odboru za finance, smo slišali, da je država v teh dveh sistemih izpostavljena – država, državna podjetja, občine, zavodi – preko 650 milijonov evrov. To je tretjina bilančne vsote obeh bank. In spoštovani guverner, v kateri sistemski banki v Republiki Sloveniji v državni lasti je država v najširšem smislu toliko izpostavljena kot v teh dveh zasebnih bankah, ki imata zgolj slab 4 % tržni delež? Prepričan sem, da je bila država v teh dveh bankah nadpovprečno, nesorazmerno izpostavljena in je na nek način financirala te operacije, o katerih sem govoril. Ščitila je likvidnost teh bank, kajti te banke bi morale propasti že bistveno prej, če bi država oziroma z državo povezane osebe na svoja sredstva gledale kot dober gospodar in jih potegnile ven iz teh nečednih poslov. Ampak ne! Država je vztrajala v teh bankah – občine in tako naprej –, ker so tudi nekoliko špekulirali zaradi višjih obrestnih mer. Mislim, da je vaš predhodnik ubral 62 neučinkovitih ukrepov, ki so rezultirali na koncu v to mantro, o kateri danes govorimo. Če bi regulatorna oblast ukrepala odločneje, pravočasno v tem bančnem sistemu in v tem konkretnem primeru, o teh žalostnih posledicah za slovenske davkoplačevalce danes verjetno ne bi govorili.

Spoštovani guverner, zanima me, kako komentirate in zakaj je po vaši oceni prišlo do tako visoke izpostavljenosti države in z državo povezanih oseb v teh konkretnih bankah? Zakaj, recimo, občine in drugi niso varčevali v bankah, ki ponujajo le nekoliko več varnosti, ne nazadnje tudi zaradi državnega lastništva in zaradi tega, ker imajo in nosijo nek sistemski pomen? Najbolj me skrbi, spoštovani guverner, to, da stres testi v teh dveh bankah ne bodo dokončani. Kar pomeni, da ne bomo nikoli seznanjeni z vzroki, odgovornostjo slabih terjatev in ne nazadnje s posledicami, ki jih bodo nosili odgovorni za to. Prepričan sem, da bi skozi dokončanja stres testov nalili slovenski javnosti več čistega vina, kot pa ga bo to z nadzirano likvidacijo na podlagi likvidacijskega načrta. Menim torej, da ta maneuver hitre likvidacije oziroma likvidacije v tem trenutku ni samo posledica zmanjšanja likvidnosti, lahko je bil to zgolj povod, dejanski vzrok je pa, da se prikrijejo nečednosti, ki so se dogajale v preteklosti in katerih so polne bilance teh bank.

Zanimivo je tudi, kako to, da so se zgolj v nekaj tednih poslabšale likvidnosti, ko pa je

država s 300 milijoni evrov depozita, kot smo slišali, in 650 milijonov siceršnje izpostavljenosti, verjetno tudi v okviru obveznic in podobnih oblik – tako dolgo je to trajalo, pri čemer je potem hipoma, v nekaj dneh, prišlo do same likvidacije. Težko se res upremo, sploh zaradi tega, ker so že aprila revizorska mnenja kazala, da so to banke, podjetja, ki ne morejo poslovati več normalno brez nekih ekstremnih sprememb in vložkov.

Spoštovani guverner, ob teh likvidacijah je grenak priokus, da se s tem postopkom zaradi nedokončanja stres testov želi nekaj prikriti in še več, da je država zavestno skozi izpostavljenost vložkov v teh bankah, te banke ohranjala pri premoženju in s tem omogočila celo kupico tveganih poslov, ki so sedaj izkazali kot slabe naložbe.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

Izvolite, guverner.

**DR. BOŠTJAN JAZBEC:** Leta 2009 je bila izpostavljenost države do obeh bank več ali manj nespremenjena. Glede na to, da sta banki manjši, je bila ta izpostavljenost večja, kot ste pravilno ugotovili, kot v ostalih bankah. V nobeni drugi banki država ni v tolikšnem znesku izpostavljena kot v teh dveh bankah. Vendar od leta 2009 so bili neposredni depoziti države v obeh bankah več ali manj za obe banki skupaj na ravni 300 milijonov evrov.

Odgovor na drugo vprašanje, zakaj nismo počakali do konca obremenitvenih testov. Zato ker bi šli banki prej v stečaj. Če ne bi reagirali s postopkom kontrolirane likvidacije, ki smo ga začeli 6. septembra, bi v eni izmed teh bank v ponedeljek, torek pač morali razglasiti stečaj. Še enkrat, testi bi verjetno pokazali samo večje obremenitve oziroma večje zahteve po kapitalu tudi v vseh ostalih bankah. Zaradi tega je po našem mnenju prav in celo koristno, da teh dveh bank ni v obremenitvenih testih.

Glede odgovornosti pa še enkrat poudarjam, da je popolnoma vseeno, po katerem postopku bi zapirali te dve banki, ali s pomočjo stečaja ali s pomočjo kontrolirane likvidacije. Odgovornost za kazniva dejanja namreč presojuje in jih preganjajo pristojni organi, organi pregona. In s tega vidika bo Banka Slovenije vsekakor sodelovala z vsemi naznanitvami in vsemi ugotovitvami glede kaznivih dejanj v teh bankah. Še nekaj moram poudariti. Bil je omenjeno poročilo o bankah in smernice Evropske komisije. Centralna banka mora ščititi varčevalce in ključna stvar je, da se ti varčevalci zaščitijo. Hkrati so ti varčevalci tudi davkoplačevalci. Ne glede na vse skupaj, tudi meni ni najbolj prijetno, da spravljamo dve banki iz bančnega sistema. Tudi meni ni prijetno, da se na ti dve banki veže toliko govoric in toliko različnih špekulacij. Vendar pa vam zagotavljam, da bo Banka Slovenije v okviru zakonskih pristojnosti sodelovala z vsemi organi pregona



na način, ki bo razjasnil vprašanja, ki se danes odpirajo na tej seji. Hvala.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

Mag. Vogrin, za njim gospod Srečko Meh.

**MAG. IVAN VOGRIN (NeP):** Hvala lepa, gospa predsedujoča, za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani gostje! Poskušal bom dati nekaj dodane vrednosti.

Minister Uroš Čufer je navedel naslednje: "Odločali smo se, kaj je manjše zlo, stečaj ali likvidacija, kje so manjši stroški." In povedal, da so manjši stroški pri nadzorovani likvidaciji. Glejte, stanje, v katerem smo, je posledica takšnega dela – ni nobenih izračunov, ni nobenih dokazov, ni nobenih simulacij. Vsak državljan, ki gre po kredit, mora izpolniti kreditno polo, dokazati kreditno sposobnost, če vzame nekoliko večji kredit, mora dati jamstvo. Kje so tu jamstva? Kje so izračuni? Ljudje, ki so na pomembnih in odgovornih mestih, guverner Banke Slovenije, minister za finance, pridejo v parlament brez izračunov, brez dokazov. In še enkrat sprašujem, v kakšni državi živimo, da blebetamo o 400 milijonih! Z veseljem sporočam državljanom in državljanom, da bodo še bolj zdravi, ker bodo še višji davki in bodo še bolj lačni, zato bodo še bolj suhi, ker debelost je škodljiva, suhost pa dobro vpliva na zdravje. Teh 400 milijonov se bo prelilo v višje davke, nižje plače bomo imeli in tako dalje. Tudi tisti državni uslužbenci tukaj, veste. To so vse napačne odločitve, ki temeljijo na "menim". Glejte, citiram: "Ne smemo si privoščiti nobenega spodrsllaja." Je navedel finančni minister. Kdo jamči? On? Je podpisal osebno menico? Kakšno poroštvo je dal? Ko sem sam napravil napačne odločitve v svojem podjetju, 4 milijone je bilo to podjetje po cenitvi Kreditne banke Maribor vredno leta 2008. Danes ni vredno nič, ker je v stečaju. Izgubil sem premoženje podjetja in lastno premoženje. Glejte, kaj delate, državni sekretar! Lepo je, prideš s fakultete, narediš magisterij, potem pa vedriš in blefiraš. Namenoma sem šel preštudirati karierno pot guvernerja, ministra za finance in vas, ki ste zdaj tukaj. Tipična karierna pot državnega birokrata. In viceguverner kaže s prstom na prejšnje guvernerje. Bil pa je viceguverner takrat, ko bi ta banka po mnenju vseh vas morala delati nadzor. V kakšni državi živimo, ljudje moji dragi? A veste, da sem vesel, da počasi vre, ker 400 milijonov bomo obesili državljanom na njihov ne varčevalni račun, ampak dolžniški račun, ker ga tudi oni ne morejo plačati. Bomo šli po denar spet v Ameriko, mogoče v Bruselj ali kamorkoli drugam in bomo plačali visoke obresti za te obresti, bomo pa dvignili davke, neposredne in posredne. Doslej nismo skoraj ničesar drugega delali, v dveh letih skoraj, kar smo v parlamentu, ampak zviševali posredne in neposredne davke; sodne takse, cestnine, vinjete, DDV. Ljudje moji dragi, ali smo

normalni? Vam jaz prečitam, kaj je napisal gospod s Ptuja. Preposlal vam bom, pa ne mi reči, da sem nesramen.

Guverner banke je rekel naslednje: "Krivda ni na Banki Slovenije, ampak v neustrezni zakonodaji." V nas! To vedno govorim, da je parlament izvor vsega. Ustrezne zakone sprejmemo, ampak 70 % sistema je napačnega. Ni problem v medijih, mi imamo institucije, ki ne delujejo in 70 % ljudi v teh institucijah je v klanu. Mi smo klanska država in državo ne obvladuje mafija, ampak mafija je sama država. Hvala lepa.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

Sporočili so mi, da je prej na vrsti še gospod Alojzij Potočnik, potem gospod Meh.

**ALOJZIJ POTOČNIK (PS PS):** Hvala za besedo.

Dogodek, ki se je zgodil, pravzaprav težko velja za presenečenje. Po vsem tem, kar sem v zadnjih dneh slišal in prebral sem v veliki meri prepričan, da sta Banka Slovenije in Vlada vlekli, če rečem po šahovsko, dovolj dobre poteze. Mislim predvsem glede na razmere, glede na omejen čas, na okoliščine, na dejstva, na možnosti. Vsled tega sem v teh dneh sem ter tja med posameznimi čudenji, ki se pojavljajo na raznih sestankih in v kuloarjih, začuden, povsem pa – to moram posebej poudariti – razumem razprave in zahteve po pojasnjevanju vzrokov bančne in tudi siceršnje krize in vprašanja, vključno s tistim in še posebej s tistim, odgovornosti, ker se z njo pač presoja, kaj je dobro in kaj ni prav. Vendarle je pred manj kot letom dni Državni zbor sprejel zakon, ki je predvidel natančno takšno situacijo in takšne razmere, v katerih je treba ukrepati. Mislim na Zakon o ukrepih za krepitev stabilnosti bank. Morda so med avtorji tega zakona z redkimi izjemami, ki se jim opravičujem, danes tisti, ki imajo v razpravi očitne težave z 20., 24. in 25. členom imenovanega zakona in uredbe o izvajanju teh ukrepov. Kot bi rekel poslanec Horvat, je zakon dober in smiseln, če ga lahko izvajamo, če je izvedljiv in imamo od njega kakršnokoli korist. Od institucij, za katere menim, da se v tem trenutku in v tej godlji držijo relativno dobro, k državljanom – nekateri jih danes neprestano imenujete samo davkoplačevalci. To je zožitev, ki je včasih nepotrebna. Torej, zgodba je izmišljena in vsaka podobnost z resničnimi dogodki in osebami je zgolj slučajna. Sedim z dvema znancema. Ugotovila sta, med sicer sproščenim kramljanjem, da sta komitent ali klienta, kakorkoli že hočete, iste banke, ene od tistih, o katerih teče danes beseda. Na tej banki sta hodila k različnim ljudem in k različnim okencem. Prvi je najel kredite, investiranje v nepremičnine pred leti, kar že razumete. Pred leti – zlom, a je nekako anticipiral nekatere dogodke in podjetje zgodaj spravil v stečaj. Ne govori dosti, a videti je, da ga dolg ni pretirano



potolkel, da ga ni oplazil, in sklepam, da jo je dobro odnesel. Drugi je pred prav tako tremi leti preko posrednika v tej isti banki kupil obveznice. "Gospodarno in varno naložen denar," so mu takrat dejali. Do zanj črnega petka, ko bolje pogleda prospekt izpred treh let in v lasti ima podrejene obveznice in za mizo sprašuje, kaj je kapital ena. Ista banka, zelo različni posli in dve zelo različni usodi. Za isto mizo v tistem trenutku sedita strah in pogum. Popolnoma narobe kot na začetku tega procesa pred tremi leti. Med njima je zgolj banka kot svojevrstna vezna posoda, a samo eden od njiju se sprašuje, kaj je v bistvu šlo narobe.

In danes tudi tukaj v predstavitvah in razpravah odgovarjamo marsikaj in moram reči, da so pojasnila zelo korektna in takšna, da jih lahko tudi javnost razume. Tisto, kar je razlika, tisto kar je novo, in na to posebej sedaj opozarjam, je, da danes razpravljamo po dolgem času o ukrepih. Razpravljamo o ukrepih. Se je začelo in mislim, da bi morali skupaj ugotoviti, da je to dobro. Zaupam tudi ljudem, ki stojijo na tem začetku. So začeli. So pa bile priložnosti že prej, se strinjam, toda to spada v neko drugo območje, v območje samospraševanja. Nekatera vprašanja, ki se danes odpirajo tukaj, v bistvu postavljamo sebi. Mnogi od nas, smo tukaj sedeli dalj časa in mnogokrat se tudi izza govornic sliši, ko se politična kredibilnost podpira s tem, koliko let je kdo v tem parlamentu.

Še nekaj o socializaciji. Ta beseda se je v zadnjem času res uveljavila. V tej diskusiji danes se interpretira izrazito slabšalno. Verjetno gre za izraz iz sporočila o bančništvu, sedaj citiram: " ... ki kot ključni cilj pomoči bankam opredeljuje finančno stabilnost, kot ključno pot do tega pa porazdelitev bremen, po angleško 'burden share'. " Najlepša hvala.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

Sedaj pa ste na vrsti gospod Srečko Meh, naslednji mag. Branko Grims.

**SREČKO MEH (PS SD):** Hvala lepa.

Pravzaprav je izjemno težko odgovoriti na vprašanje, v kakšni državi živimo, ki ga je postavil ravno prej naš kolega, in kdo je za to odgovoren. Gospe in gospodje, mi tukaj. Tudi mi. Vsak toliko časa, kot je tukaj sedel, s toliko moči, kot jo je imel skozi poslansko skupino in skozi glasove, ki smo jih tukaj dajali. Sam dve leti in še danes rečem, da mi je žal, da sem stopil v ta kotel, v katerem nenehno iščemo sovražnike, nasprotnike in tiste, ki so krivi in mi nismo nič krivi. Odgovarjam pa za tisto, kar sem delal prejšnjih petnajst let, in verjamem, da sem poskušal narediti maksimalno dobro za tisto, za kar so me ljudje na nek način tudi izbrali. Kakšna je pot v tej Sloveniji – saj poznamo prav vsakega od nas, kaj je naredil in česa ni naredil, za vsako diplomo, ali je bila narejena ali je bila plagiata. Vse to vemo in vse to s pridom

izkoriščamo, kadar nam paše. Ampak tukaj smo tisti, ki bi morali sprejemati takšne zakone, po katerih bi se dalo učinkovito spremljati in tudi sankcionirati vse tiste, ki so narobe naredili.

Veste, mene tudi ni novica o likvidaciji teh dveh bank in poroštev 400 milijonov doletela pripravljenega. Nekako sem imel zadaj razpravo treh ali štirih let o poroštvu države Slovenije za Blok 6, kjer bo država dobila 50 milijonov evrov iz porošstva. Pa sem danes dobil odgovore, ki so mi povedali, na kakšen način bi nekdo moral delati in bom poskušal moje stališče tudi povedati.

Danes je bilo tukaj rečeno, kako so delale druge države – hitro, učinkovito in tiho. Kako delamo pa mi? Če smo zdaj začeli delati učinkovito, hitro in tiho, da ni nihče slišal, kaj se je tukaj dogajalo, vsaj v javnosti ne, potem je to, kar zdaj delamo, prav. Prav zato, da morda dvignemo zaupanje naših državljanek in državljanov, da tisti, ki so za to odgovorni, delajo in da dobivamo odgovore, ki smo jih postavili. Dobil sem odgovore zakaj likvidacija in zakaj ne stečaj in na nek način to sprejemam in tudi podpiram. Sprašujem pa lahko tudi to, če vemo, da je izpostavljenost 600 milijonov v teh dveh bankah, kot sem to razumel danes, tako velika – državnega depozita –, zakaj tega gospe in gospodje nismo prekinili takrat, ko smo imeli to možnost. Zakaj? Zakaj to ni naredila vlada Janeza Janše v enoletnem mandatu, če je bilo aprila jasno, kaj je tukaj narobe. Zakaj tega nismo naredili? In če zdaj govorimo o levi provenienci – oprostite, leva ali desna provenienca, kadar govorimo o tistih, ki delajo narobe, ni pomembna. Pomembno je, da vsi skupaj stopimo in smo za to, da levo in desno spravimo tja, kamor sodi – za zapahe. Da jim vzamemo tisto, kar je treba narediti – to je naša naloga. Ne zdaj govoriti, da je bil Rigelnik tukaj leva provenienca. Naj zdaj jaz rečem da je bil Bavčar desna, da je Šrot desna, da je Zidar desna, da je ta desna. Lahko o tem govorimo, a ne pri teh bankah v istem kontekstu. Kam smo prišli s takšnim govorjenjem? Vsi, ki so naredili to, kar pravite, morajo odgovarjati, ampak ne tukaj v tem Državnemu zboru. Mi ne obsojamo, gospe in gospodje, mi lahko postavljamo samo temelje, na katerih bodo lahko pravosodni organi, sodstvo naredili tisto, kar morajo narediti. In sodstvo, gospe in gospodje, dela. Dela tudi danes, tudi včeraj je delalo. Sam ne verjamem, da je vse od zgoraj. Ne verjamem. Veste, če bi bilo vse od zgoraj, potem bi bil red. Ne verjamem, da je tudi vse od spodaj, ker bi bil potem red. Verjamem v to, da smo ljudje takšni in drugačni in da ti ljudje to delajo in da smo tudi mi ljudje. Ampak smo zakonodajno telo in to zakonodajno telo mora narediti svoje.

Poglejte, danes smo govorili o odgovornosti. Tukaj ni predsednice Vlade, da bi lahko odgovarjala za vse predsednike vlade nazaj, odkar so težave; za Pahorja, za Janšo in za teh šest ali sedem mesecev te vlade. Ta vlada je svoje pravzaprav naredila in je sprejela



poroštvo o likvidaciji teh dve bank in za to bo odgovarjala. Ne more pa odgovarjati za tisto, kar ni naredila vlada Janeza Janše in kar ni naredila vlada Boruta Pahorja. Zato se mi zdi, da je tako pomembno, da je vsak od teh odgovoren in da za to tudi odgovarja.

Veste, če nekdo pravi, da bi mi morali delati tako, da bi ustvarjali zaupanje, potem to tudi naredimo. Če v tem kontekstu komentiram ali povem svoje mnenje o tem, da se nenehno grozi s trojko, da nam naš evroposlanec govori o tem, da Slovenija ne more preživeti, ne da bi zaprosila za pomoč Evropo, trojko, potem je pri nas nekaj hudo narobe. Če ne bomo znali vzpostaviti s seboj tolikšnega zaupanja in enotnosti, da lahko sami samostojno odločamo o tem, na kakšen način bomo najceneje prišli do sanacije vsega, kar smo naredili v preteklih letih, potem nam res ne more pomagati nihče – ne zgoraj, ne spodaj, zato potrebujemo vsaj tri in sem odločno proti tem trem.

Sedaj je čas, v tem trenutku tukaj, da politično voljo strnemo v to, da obsodimo vse, ki so karkoli narobe delali in da vzpostavimo takšno zakonodajo, ki bo pravosodnim organom omogočila učinkovito ukrepanje in tudi sankcioniranje. Torej, strnimo vrste in živimo v državi, na katero bomo tudi naprej ponosni. Druge države pravzaprav nimamo.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

Gospod Šircelj kot predlagatelj.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Hvala lepa. Glede te razprave in glede odgovornosti se v nečem s kolegom Mehom še celo strinjam, in sicer strinjam s tem, kot je rekel, da nismo mi tukaj tisti, ki obsojamo. To dejansko drži. Vendar je potem v istem govoru na koncu rekel, da je pa treba obsoditi vse, ki so narobe delali. Tukaj je prišel v nasprotja. Najprej je rekel ne, potem ja, kakorkoli že. Se pa strinjam, smo zakonodajni organ in treba je sprejemati takšno zakonodajo, da bo čim bolj učinkovita tako na področju financ kot tudi na vseh ostalih področjih. Tudi to, da nekateri stalno opozarjajo na trojko in tako naprej, ni neka grožnja komurkoli ali karkoli – mislim, da se moramo zavedati, da smo v Evropski uniji, da smo se odločno na referendumu o vstopu v EU odločili in tam pač veljajo neka merila, veljajo neka pravila, kako delovati in tudi kakšne javne finance mora država dejansko imeti, tako na področju fiskalnega sistema, tako na področju bančnega sistema in še marsikje drugje. Navsezadnje je ta vlada dala zavezo Evropski uniji in ta vlada je dala tudi zavezo, da bo naredila nove ukrepe za to, kaj in kako narediti, in da bo sanirala bančni sistem in da naredila tudi, da bo fiskalni sistem takšen, da bo v okviru meril, ki jih je postavila Evropska unija, če govorimo o primanjkljaju 3 % in tako naprej.

In če govorimo o levi provenienci, pač govorimo in tu ni nič narobe. Če govorimo o

desni provenienci, tudi ni nič narobe. Navsezadnje se vsi ljudje združujejo, vsi ljudje ustanavljajo neka društva. Prebral sem, gospod Meh, da ste vi ustanovni član Foruma 21 iz leta 2004. V tem ne vidim nič narobe. Forum 21 je imel neke povezave in je imel tudi gospodarske, ekonomske in podobne zadeve. Sam sem mogoče tekmoval v kakšnem športnem društvu, pa zaradi tega ni nič narobe, pa tudi član Slovenske demokratske stranke sem in mogoče tudi še kakšnega društva, pa državni sekretar sem bil – nič takšnega. Je pa nekaj res in tukaj gre za sociološko vprašanje, kdo je vodil niti in koliko časa v zadnjih 50 letih. Leva ali desna provenienca? Odvisno, kam se kakšna stranka uvršča, pa kam se je komunistična partija uvrstila, v leto ali desno. Tukaj lahko spet o tem govorimo. Navsezadnje ni nič narobe, ampak ve se, da če se določene proveniencie začnejo ukvarjati z gospodarstvom, s financami, če koristijo svoje mreže, če koristijo svoje povezave, če koristijo tudi to, da na podlagi nekih povezav dobijo ugodnejši kredit ali kredit, za katerega ni jamstva, potem pa nastane problem, nastane težava. In o tem se pogovarjamo. O tem govorimo, ko govorimo o odgovornosti in o lastnikih teh dveh bank. Lastnike bank si lahko pogledate na internetu in boste videli in jih prištejte v neko provenienco. Meni je popolnoma jasno.

Se pa strinjam z zadnjim, kar ste rekli, da pa mi nismo tisti, ki bomo obsojali. Moramo opozarjati na nepravilnosti, tudi na povezave, tudi na to, da se je marsikaj zgodilo pod mizo in netransparentno. Hvala lepa.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

Ste bili narobe razumljeni?  
Izvolite.

**SREČKO MEH (PS SD):** Veste, prav žal mi je, ampak nikoli nisem bil član Foruma 21 in nikoli nisem bil v nadzornem odboru ali svetu, sploh pa ne ustanovni, in nikoli nisem bil v nadzornem svetu Termoelektrarne Šoštanj, kot je bilo rečeno, oziroma Holdinga Slovenske elektrarne. Nikoli. Se pravi, da bi bilo absolutno prav, da se govori tako ... Lahko pa je bil kakšen Meh. K sreči je to dober priimek, s tem še ga nosim.

Kot drugo, govori se ta vlada, pa govori se ona vlada. Tudi vlada Janeza Janše je bila naša vlada – govorimo o naši vladi, ki jo vodi pa Alenka Bratušek. In ko sem jaz govoril o obsodbi, zagotovo nisem mislil, da imamo pravico koga obsojati. Lahko ga obsojamo in rečemo, da je levi in ta desni slab. Ampak nimamo ga pravice obsojati. Obsojati ga mora sodstvo in to sem rekel. Pravosodje – oni so tisti, ki morajo to narediti. Zato se mi zdi, da bi bilo to prav.

O teh 50 letih, gospod Šircelj – to pa je izpod pasu. O tem ne bom govoril. Takrat sva bila najbrž v isti partiji, kot vsi takrat, in takrat smo bili dejansko tudi z Janezom Janšo na čelu.



Ampak, gospe in gospodje, to ni tema, o kateri govorimo danes. Danes govorimo o tem, da bi ljudem povedali, da Državni zbor razpravlja o pomembni tematiki sanacije slovenskih bank in stabilnosti slovenske države. Če če o tem govorimo, potem ostanimo pri tej temi. Hvala lepa.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

Gospod Šircelj kot predlagatelj.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Gospod Srečko Meh, če niste bili ustanovni član Foruma 21, vam verjamem. Samo pač piše ime Srečko Meh na internetu in tam seveda so ti podatki.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

Mag. Branko Grims, za njim mag. Tonin.

**MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS):** Hvala.

Kadar se v tej dvorani oglasijo prav visoko doneče besede, se ponavadi potem skrivajo zelo pritlehni interesi in bojim se, da to tudi danes ni prav nič drugače. Prej je en spoštovani kolega iz koalicije rekel, da sta pri teh odločitvah vodila strah in pogum. To je lahko njegov pogled, bojim pa se, da sta bila zraven tudi pohlep in brezvestnost. In o tem pohlepu in brezvestnosti danes teče beseda. Če ste prebrali vsaj tisto dokumentacijo, ki je na razpolago in ki je bila tudi v časopisih že javno objavljena, gre za ravnanje ljudi, ki so v času, ko je neko podjetje, ki je lastnik teh dveh, za katere danes prevzemajo davkoplačevalci odgovornost, naredilo 22 milijonov evrov izgube in si obenem izplačalo 30 milijonov evrov dividend. To je klasičen model roparskega izčrpanja enega podjetja. Pri tem so očitno odpovedale vse kontrolne institucije, od Banke Slovenije, ker je to povezano z lastništvom banke, do vseh ostalih, ki imajo nadzor nad tovrstnim početjem znotraj gospodarskega sistema Republike Slovenije. Zagovor, da gre za privatne firme, v trenutku, ko se račun za to početje izda davkoplačevalcem, enostavno ni več sprejemljiv. Takrat je treba pogledati realno sliko in zato tudi odpade retorični trik spoštovanega kolega iz koalicije, ki je šel na tisti ruski vic "razpršuj po kolektivu". Vsi so odgovorni. Ne, gospe in gospodje, v tem primeru bi prebral en odstavek Stanislava Kovača: "Od leta 1990, ko je razpadla totalitarna SFRJ in nastajala nova slovenska država, tako brutalne medijske cenzure, kot smo ji priča pri propadu Probanke in Factor banke ter brisanju sledi, ki vodijo h Kučanovemu omrežju iz Foruma 21 in bankrotiranjem v nacionalnem interesu, ni bilo v času nove države še nikoli. Na koncu sta vlada Bratuškove in Banka Slovenije račun za to veliko svinjarijo izdala davkoplačevalcem." Tako komentator. V tem primeru, ko ste nekateri govorili, krivi smo tisti, ki sprejemamo zakone,

vsi zakoni obstajajo, da bi nadzorne institucije reagirale že na tisto početje ki sem ga malo prej opisal, pa se nihče ni premaknil. In nihče me ne bo prepričal, da v tem primeru ni Banka Slovenije prišla s tem predlogom na vlado, vlada pa to takoj sprejela, zato da bi pokrila dejstvo, da v preteklosti ni ustrezno upravljala svoje kontrolne naloge in se zato točno ve, kdo je odgovoren. Vlada, ki pa je to potem požegnala in prevalila v žepe davkoplačevalcev, pa je odgovorna za ta del in tudi vsi tisti, ki to zagovarjate. Kajti zelo zanimiva logika je potem iz tega, kar je povedal predstavnik finančnega ministrstva za ti dve banki. Torej, gre za zasebni banki, vezani na Forum 21, z zelo zanimivim poslovanjem, ki sem ga že opisal, ko si pri lastništvu podjetja, ki ima 20 milijonsko izgubo, gospodje izplačajo 30 milijonov evrov dividend. V teh primerih, gospe in gospodje, je ena logika. Ko bo šlo za vse ostale, bo pa druga. Pa gre za privatne banke.

Pa še nekaj. Zadeva morda ne bi tako zelo bodla v oči, če ne bi sprejemali odgovornosti, kolektivne odgovornosti, to se pravi, posegli v žepe davkoplačevalcev celo nad tistim maksimumom, ki ga jamči država, to je 100 tisoč evrov, za katerega za vse depozite jamči država Slovenija. In tukaj se postavlja zanimivo vprašanje. Zelo rad bi zdaj videl vse tiste silne protestnike, ki so protestirali in vpili proti Evropi in krutemu kapitalizmu, ki izkorišča v Evropi, in podobne neumnosti, ki smo jih poslušali celo pomlad. Kje so zdaj? Oni bi po mnenju Stanislava Kovača, če spet citiram: "... morali v tem trenutku biti pred Kučanovo hišo v ljubljanskih Murglah, Mencingerjevim inštitutom v centru Ljubljane, pred vilo tajkuna Hermana Rigelnika in še pred vilami drugih tajkunov na čelu s Pajenkovo in Glaserjevo." Pa kolikor vem, danes tam ni nobenih protestov. Namreč, če so takrat govorili o krutem kapitalizmu – to, kar ste vi sprejeli, da se v žepe davkoplačevalcev prevali odgovornost tudi za tiste vloge nad 100 tisoč, za katere država sploh ne jamči, je bolj krut kapitalizem kot pa tisto, kar priporoča Evropa. Kajti v priporočilih Evrope je, da se jamči do 100 tisoč evrov, to je evropska norma. Kar je več, je pa vaša odločitev v korist tistih, ki so najbogatejši, kajti za te v tem primeru očitno gre. Velikanska večina Slovenk in Slovencev samo sanja o tem, da bi imela depozite nad 100 tisoč evrov. Upam, da se vsi strinjamo.

Če se enkrat gre na tovrstno solidarnost, je treba vedeti, kakšne bodo tudi posledice. Očitno samo z namenom prikrivanja odgovornosti za preteklo neodgovornost Banke Slovenije, nadzornih institucij in vseh tistih, ki bi morale svoje delo opraviti, pa ga niso in so edini, ki bi ga lahko – gospe in gospodje, tisti, ki govorite o preteklih vladah in tako naprej, morate vedeti, da nadzor nad poslovanjem bank lahko vrši samo Banka Slovenije, da se v to vlada neposredno sploh ne sme vtikati. To bi pa že lahko vedeli, da je to celo evropska norma. Seveda je pa zelo zanimivo, da se potem pojavi



neka nova vlada, ki solidarno razdeli odgovornost za prejšnjo neodgovornost Banke Slovenije, vseh tistih, ki so bili lastniki teh dveh bank in pa vseh kontrolnih institucij, ki svojega dela niso opravile, tako da poseže v žep davkoplačevalcev. Ampak veste, kakšen bo končni učinek tega? Končni učinek tega bo, da bo že sicer preobremenjeno podjetništvo plačevalo še višje davke, s katerimi jih že sedaj preobremenjujete in jim nalagate še nove in nove, od nekih absurdnih vinjet do napovedanih obremenitev za stavbe in nepremičnine in tako dalje, zaradi česar oni ukinjajo investicije. Primer Akrapoviča, ki se je odpovedal že začetni investiciji, ki bi odprla 100 delovnih mest v Beli Krajini, ki jih tako krvavo potrebuje, zgolj zaradi vaše politike in pretiranega obremenjevanja gospodarstva, kar v končni fazi pomeni manj delovnih mest, še manj denarja in na koncu bomo zaradi vaše zgrešene politike, zaradi vašega prikrivanja, tovrstnega slabega početja, neodgovornosti, morda tudi kriminala, vsi skupaj slabše živeli.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

Izvolite, državni sekretar gospod Mavko.

**MAG. MITJA MAVKO:** Hvala lepa.

Če smem samo eno kratko pojasnilo, da ne bi preveč zahajali v zgodbo o obsegu vlog nad 100 tisoč evrov. Pri veliki večini tistih vlog nad 400 milijonov evrov, ki so v teh bankah, ne gre za vloge, ki bi bile nad 100 tisoč evrov, ampak gre za vloge predvsem gospodarskih družb, ki niso upravičene do izplačil po shemi za zajamčene vloge. Torej, 231 milijonov evrov vlog, ki so nad 400 milijoni zajamčenih vlog, pripada gospodarskim družbam. So tudi nekatere vloge, ki so nad 100 tisoč evrov, definitivno, ni nobene potrebe po skrivanju tega, ampak velika večina tega pa pripada gospodarskim družbam in te bi ostale brez vlog v primeru stečaja banke. Hvala.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

Mag. Tonin, potem gospod Čehovin.

**MAG. MATEJ TONIN (PS NSI):** Spoštovane kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Že dolgo časa, več let se ukvarjamo s tem, kako in na kakšen način sanirati slovenski bančni sistem. Ves čas smo izpostavljali tri največje državne banke, ampak začelo se je pa na zadnjem koncu. Začeli smo z dvema majhnima privatnima bankama, katerih lastniki so premožni Slovenci, ki so do premoženja prišli skozi obdobje tranzicije. Ti dve banki sta v času konjunkturalne financiranja najrazličnejše prevzeme in tudi dajali kredite brez pravega kritja. V času krize imata kar naenkrat težave z likvidnostjo in sta kapitalsko neustrezni. Na nek način reševanje, saniranje ali likvidiranje teh dveh

bank daje grenak priokus, da se v imenu stabilnosti rešuje vse tiste, ki so s tema bankama upravljali neodgovorno, da se rešuje tudi neodgovorne lastnike bank in da za to plačujemo vsi. To je zagotovo grenak priokus, ki se ga ne moremo znebiti.

Guverner je danes dejal, da bi stečaj ali likvidacijo, oba primera, plačali davkoplačevalci. Ampak na nas v parlamentu je, da se vprašamo, katera izmed teh dveh stvari pa bi bila cenejša za državo in za davkoplačevalce. Sam mislim, da bi bil za državo in za davkoplačevalce cenejši stečaj kot pa nadzorovana likvidacija.

Danes smo slišali tudi podatek, da ima velika večina varčevalcev v teh dveh bankah manj kot 100 tisoč evrov, v povprečju, kot je rekel guverner, tam nekje okrog 11 tisoč. Sprašujem se, komu zdaj zagotavljamo stabilnost, če pa bi velika večina ljudi tako ali tako zapadla v tisto kvoto, ko jim država jamči do 100 tisoč evrov. Komu? Ali morda tistim, ki so imeli nad 100 tisoč evrov in so najverjetneje vedeli, kaj se bo zgodilo, in so svoj denar umaknili v kakšno drugo banko? Ne želim špekulirati. Državni sekretar je prej rekel, da veliko večino vlog nad 100 tisoč evrov predstavljajo podjetja, ki jim država ne jamči teh 100 tisoč evrov. Res je, ampak ali ni kar nekaj podjetij, ki so bila lastniki teh bank in hkrati tudi komitenti te banke. Potem se človek vpraša, če so se lastniki teh bank v nekem trenutku odločili, da za ti banki ne bodo več skrbeli, da ne bodo več vlagali v kapitalsko ustreznost teh bank, zakaj bi potem država in vsi skupaj reševali ta podjetja, če so se oni najprej neodgovorno obnašali do svojih lastnih bank in do vseh ljudi, ki so v teh bankah.

Kakšno sporočilo danes dajemo? Sporočilo gre nekako v to smer: če zavozite projekt, ki se ga lotite, potem na koncu za vaše težave poskrbi država. Za kakšne neodgovorne poslovneže je to zagotovo dobro sporočilo, za vse tiste navadne državljane, ki imajo manj kot 100 tisoč evrov, pa zelo slabo sporočilo. Ljudski rek pravi, da mora biti kazen vzgojna, v tem primeru kazni niti ne bo. Nekateri pravijo, da je to dobro za stabilnost bančnega sistema, sam pa mislim, da bi morda preprečili kakšne podobne ekscese v prihodnosti, bi bila tudi kakšna kazen potrebna.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

Gospod Čehovin, potem gospod Presečnik.

**JERKO ČEHOVIN (PS PS):** Hvala, gospa podpredsednica.

Danes smo slišali vrsto stvari, ki s točko dnevnega reda nimajo neposredne povezave, pa strokovnih, nestrokovnih ali pa čisto političnih. Raje bi se držal dnevnega reda, ki je bil na tej seji predlagan. In najprej moram reči in demantirati tiste, ki govorijo, da gre za sanacijo privatnih bank. Pri vseh bankah gre za sanacijo





bank, v privatni ali državni lasti. Že sama ustanovitev tako imenovane slabe banke je sui generis dejanje, po katerem se socializirajo sprejeti krediti. To vemo vsi. Anglija je dala 15 % BDP za sanacijo bančnega sistema, izključno zasebnega, Avstrija 11, Nemčija 14, mi smo za enkrat dali za sanacijo 2 %. Boljše, da ne bi dali nič, seveda ne bi bili zadovoljni.

Druga neresnica, ki se je pojavila, da lastniki ne bodo nosili bremena likvidacije. To enostavno ne drži. Ker gre za državne pomoči, obstajajo pravila, ki jih je Evropska unija sprejela in po katerih najprej breme nosijo lastniki, potem so na vrsti lastniki podrejenih vrednostnih papirjev v višini vrednosti podrejenega vrednostnega papirja, ta kapital se šteje, kot je bilo danes že povedano, v kapital 1 banke, in šele potem so na vrsti davkoplačevalci. Dejstvo torej je, da bodo lastniki tu ostali brez svojega dela, prav tako bodo morali lastniki podrejenih vrednostnih papirjev prevzeti rizik lastnine in šele na koncu so davkoplačevalci tisti, ki prevzamejo breme likvidacije. Zakaj je ta likvidacija za davkoplačevalce sicer slaba, ampak še vedno boljša kot stečaj? Zato, ker je postopna, ker se ne zgodi hipno in ne obremenjeni kot pri stečaju davkoplačevalskega denarja na tekoče leto, ampak se to odvija več zaporednih let in je možno tudi programirati. Velika verjetnost pa je, da je tudi cenejša.

Glede samih bank, ki sta doživeli ta ukrep, bi rekel tako, da je bil skrajni čas, ker ena banka bi verjetno v roku enega tedna šla v stečaj in bi bilo popolno presenečenje na bančnem trgu, druga pa verjetno v roku enega meseca in pol. Mislim, da bi bilo kvečjemu narobe, če Banka Slovenije ne bi predložila vladi predloga glede tega, kar se je zgodilo. To bi bilo narobe in potem bi lahko upravičeno skakali in tukaj razpravljali, zakaj so opustili ukrepanje. Ne nazadnje naj vas spomnim, drage kolegice in kolegi, ta guverner je nastopil svoje delo 17. julija in to tudi z veliko podporo predlagateljev. Kaj pomeni to, da je v tem času izgubil vaše zaupanje? Ali vaša odločitev ni bila prava? Takrat, ali zdaj vaše razmišljanje ni pravo? Skratka, pri prvem resnem ukrepu, ki sta ga tako banka kot vlada začeli delati, jih napadamo. Mi sprašujemo, ali je prav ali ne, s tem, da nihče ne zna pojasniti, ali bi bil stečaj boljši, kot je ta nadzorovana likvidacija. Nihče tega ne zagotavlja. Po bitki je vsak general, pa tudi kakšen nižji oficirski čin, pameten. Ampak dejstvo je, da se je ta ukrep zgodil, da smo dobili adekvatna pojasnila, da je gospod guverner pripravljen ta pojasnila dati, po mojem mnenju glede na to, da so vsi guvernerji malce konservativni, še celo preveč. Ni problem pri tem, da nimamo sogovornika. Problem je to, da v preteklosti nismo imeli. Zakaj ga pa nismo imeli? To boste pa vedeli tisti, ki ste pritiskali takrat pred petimi, šestimi leti gumb takratnega guvernerja, ki je trdil vse do konca, da ni problemov ne z likvidnostjo ne s solventnostjo. Saj morda je tudi tako bilo! Kot mi je znano, so

bili vsi predsedniki vlad že od leta 2010 naprej opozorjeni na problem prav teh dveh bank. In kaj se je zgodilo? Nič se ni zgodilo. Banke so delale naprej po modelih, ki smo jih imeli priliko danes slišati. Če mene vprašate, je to res svetovni unikum, da imamo v modelu upravljanja bank, ustanavljanja bank, neke hibridne dvoživke ali pa celo troživke. Tako da si lastnik in deponent in posojiljemalec. To je lahko samo v Sloveniji možno. Ampak kdo je tisti, ki je to dovolil? Kdo je tisti, ki je to dopustil vsa ta leta? Mislim, zdaj se pa čudimo. Mimogrede, danes je bilo, češ da so te banke pravzaprav neke bančne trdnjave, slišali smo, levih političnih banditov, nekaj v tem stilu. Ampak ali mi sploh vemo, kdo je v tem bančnem sistemu naredil največjo bančno luknjo v Sloveniji? Zvon 1, Zvon 2 v lasti ... V čigavi lasti? V čigavi lastni, vas sprašujem? Samo ta luknja je večja, kot je skupaj 5 naslednjih luknjačev. Samo te, samo eden. To pomeni, da to, kar poskušate danes govoriti, da gre za problem leve provenience, ni res. Vsi so veselo ali pa si še polnijo svoje žepe iz teh bank. Ne nazadnje je adekvatno vprašanje, zakaj se pokojnemu Andreju Bajuku kot finančnemu ministru – danes že tretjič postavljam v tem parlamentu vprašanje – ni dovolilo, da bi uveljavil zakon o garanciji, po katerem je bilo prepovedano za garancijo uporabiti tako imenovane delnice, ki jih šele kupuješ. Zakaj ni ta zakon stopil v veljavo 1. 1. 2007, kot ga je Andrej Bajuk pripravil? Zakaj je bil sprejet šele 1. 1. 2008? In če gledamo danes strukturo bančnih posojil, se je 70 % vseh tajkunskih zgodb zgodilo takrat v tem letu. 70%! Upam, da bo tudi preiskovalna komisija – mimogrede, to je njena naloga, in ji dajem vso podporo. Želimo, da gospod Pogačnik s svojo komisijo čim prej pride do rezultatov in da tudi tukaj poroča parlamentu. Ni pa naloga parlamenta, da lastni listine in kreditne pogodbe in da o tem danes govori v Državnem zboru. To je naloga nekoga drugega.

Naslednje vprašanje. Glede tega, zakaj se ni dopustilo, da bi banke te stresne teste opravile do konca. Zato, ker bi šle prej v stečaj – to je že tudi guverner povedal. Postopek likvidacije bank pa ni noben pogoj, da se bodo zakrile odgovornosti. Celotno nasprotno, pozivamo vse činitelje, tudi izredni upravi obeh teh bank, da razkrijejo eventualne nezakonitosti in jih tudi ustrezno sankcionirajo s prijavo organom pregona. Tu mislim, da mora biti pravo sporočilo tega parlamenta, ne pa da se sedaj, zato ker nekomu ne odgovarja ta sistem, sprašujemo, zakaj je banka ta predlog predlagala Vladi. Hvala bogu, da je končno ta generacija mlajših ljudi, od 45 let naprej, začela ukrepati, da se ne boji ukrepati! To moramo podpirati v tem parlamentu, to je naša naloga. Nimam nobenih zavor, nisem član nobenega foruma, ne zbora za republiko, niti nobenega nadzornega sveta bank, ne gospodarskih družb v državni lasti, vendar pa se dobro zavedam, da imajo pa nekatere družbe, ki so tudi v delno državni lasti,



že svoje depozite v tujini. Če bomo mi to nažigali, če uporabim ta izraz v parlamentu, se bo še povečalo, bomo pa dejansko ogrozili likvidnost in posledično solventnost tudi ostalih bank. V tem trenutku slovenski državljani našim bankam še zaupajo in zaupajo tudi monetarni oblasti, ker jamči za njihove vloge. In danes, ko govorimo o tej voajerski skušnjavi, da bi videli, kdo ima tiste depozite od 100 tisoč naprej, je guverner zelo lepo povedal, da gre v glavnem za gospodarske družbe. Ti so glavni deponenti.

Druga stvar, vse vlade do sedaj so v te dve banki, zato da so zagotavljale likvidnost in solventnost, nalagale depozite, vključno z nekaterimi občinami. To pomeni, da je ta ukrep hotel zaščititi predvsem proces, ki se mora kot takšen na primeren način odvijati v teh bankah. Kaj to pomeni? Da bo poslovanje bank potekalo nemoteno. Pomembno je, da bodo vsi navadni upniki deponenti in kreditorji banke, ne glede na status osebe, fizična ali pravna, poplačani, njihovi depoziti pa so varni ne glede na višino posameznega depozita in bodo v celoti izplačani ob dospelosti, saj bosta banki delovali do zaključka vseh poslov. Stranke bodo še naprej lahko nemoteno poslovale, tako z bančnimi karticami, opravljale plačilni promet in ostale bančne storitve. Tudi gospodarske družbe, predvsem samostojni podjetniki, ki so navadni upniki banke, bodo s sredstvi banke razpolagali nemoteno, imetniki hibridnih in drugih podrejenih dolžniških instrumentov, ki imajo podobne lastnosti kot lastniški pa bodo, žal, sodelovali pri delitvi bremen. Z delitvijo bremen med delničarje in podrejene upnike se omejuje državna pomoč na najmanjšo potrebno in se zmanjša potrebne izdatke iz državnega proračuna. Kreditne pogodbe, ki so bile sklenjene, ostajajo v veljavi, kreditodajalci morajo odplačevati svoj dolg do dospelosti. Nikakor pa jim ne bo treba predčasno poplačati dolga. Strošek prenehanja poslovanja bodo v prvi vrsti nosili lastniki obeh bank, to pomeni delničarji, nato imetniki podrejenih finančnih instrumentov, preostanek pa država Republika Slovenija. To je ta normalen red. In vem, da to večina tistih, ki danes razpravlja, ve, vključno z gospodom Širceljem kot predlagateljem. Vprašanje je, ali želimo banke v stečaju ali ne, ampak to je vprašanje ene politične opcije, ki je danes to rekla. To je stališče SDS, ki trdi, da je boljši stečaj. Nasprotno ostali govorimo, da je ta postopek, ki ga je izbrala Vlada na predlog Banke Slovenije, boljši in ustrežnejši in da ne povzroča panike, daje neko upanje v že tako ali tako načeto kredibilnost bank in daje solidno podlago za sanacijo bank.

In še nekaj. Dobro veste, tudi gospod Šircelj dobro ve, da za to, da nekatere terjatve oziroma nekatere zadeve niso bile prenesene na slabo banko, ni kriva vlada oziroma finančno ministrstvo, ampak zahteva, ki jo dodatno postavlja Evropska unija, da moramo prej predhodno popraviti te stresne teste zaradi tega, ker upravičeno ne verjamejo, da jim dajemo

prave podatke ali pa vsaj da smo jim v preteklosti dali prave podatke. To je razlog. In glede na to, da so ustanavljali v Evropi ta mehanizem delovanja, ki bo zbral približno 60 milijard, verjetno bi bilo noro, če ne bi tega mehanizma v bodočnosti uporabili, ne da bi dodatno obremenjevali naše davkoplačevalce. O tem bi morali govoriti in še enkrat povem, ti prenosi se bodo dogajali po teh stresih in takrat bi bila za nas tudi naloga, da pozovemo in zaprosimo guvernerja, da nam poroča, kako so se ti stresni testi odnesli, kakšna je višina tako imenovanih slabih terjatev in kako bo naprej.

To je pa seveda naloga parlamenta, ne pa da danes govorimo o tem, ali bi bil stečaj boljši kot to, da zdaj dvomimo v Banko Slovenije, ki je samostojna institucija. Hvala.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Bi najprej gospodu Grimsu dali možnost za repliko, potem pa gospod Šircelj kot predlagatelj.

**MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS):** Hvala, gospod Čehovin, ampak moram vas opozoriti, da se ravno s tem načinom stresnemu testu za ti dve banki izognemo in zaradi tega situacija in vse poslovanje in vse zgodbe vezani na ti dve banki nikoli ne bodo transparentne. To je ravno v nasprotju s tem, kar ste govorili, in v skladu s tem, kar sem poudaril sam. Bi me pa izjemno zanimalo mnenje Vlade Republike Slovenije, kako bo izbrana metoda sanacije teh dveh bank, beri njihova prevaletev vsega na žepe davkoplačevalcev, vplivala na izboljšanje našega položaja na lestvici svetovne ekonomske svobode kjer, kot verjetno veste, smo se žal znašli pod to vlado skupaj z Republiko Kongo, Zimbabvejem in Čadom nekje popolnoma na repu lestvice, daleč za vsemi drugimi evropskimi državami. In bi me res zanimalo mnenje Vlade, kako bo to izboljšalo ta naš položaj?

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

Gospod Šircelj, izvolite. Replike na repliko pa ni.

**JERKO ČEHOVIN (PS PS):** Proceduralno!

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Proceduralno pa izvolite.

**JERKO ČEHOVIN (PS PS):** Prosim, da opozorite tiste, ki imajo repliko, da se držijo teme. Ker nisem govoril ne o Kongu ne o Zimbabveju in ne o ničemer tam.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa za opozorilo. Gospod Šircelj, izvolite.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Hvala lepa, gospa podpredsednica.



Gospod Čehovin pravi, da ni primerno ali pa da ni v redu, da danes tukaj govorimo o problematiki bančništva in teh bank. Mislim, gospod Čehovin, da je ne samo naloga, ampak osnovna dolžnost poslanca, da o tem govori in da o tem seznanja državljane in državljanke, navsezadnje so ga oni volili. In državljani in državljanke morajo imeti informacije o tem, kaj se je dogajalo. Morda kdaj ni dovolj, da samo službe za stike z javnostmi podajajo te informacije, ki so seveda zelo usmerjene, uporabljajo se določeni mediji, uporabljajo se tudi določeni sogovorniki, ki morajo v določenem trenutku hvaliti določen ukrep, kjer ne sme biti dvoma. Problem je dvom. Skozi zgodovino lahko govorimo o dvomu, vendar mislim, torej dvomim in tudi to je dovoljeno. Glede vsakega ukrepa, ki ga naredi Vlada, ki ga naredi Banka Slovenije se lahko dvomi, ker je lahko boljši. To je prvo vprašanje.

Druga zadeva. Verjamem, da zakon o družbi za upravljanje terjatev bank oziroma za ukrepanje, da bančni zakon in tako naprej, ko govorimo o propadu bank, nima dosti dobrih rešitev. In sam se s strinjam tistimi, ki pravite, da sta dve slabi rešitvi in katera je boljša. Vendar, katera je lahko še slabša? In katera ni slabša in za koga je slabša in za koga je slabša na prvi trenutek in za koga je slabša na dolgi rok? Kajti to, ali je bila ta odločitev v redu ali bo v redu izpeljana, bomo seveda še videli. Tudi guverner, ki nam daje korektne odgovore na vprašanja, je omenil, da skozi cel postopek lahko pride tudi do stečaja in da je ta postopek seveda precej precej zahteven. Vprašanje je tudi, kaj bo cenejše in za koga bo cenejše. Za enkrat državljani in državljanke plačujemo vse. Plačujemo vse zablode bančnega sistema, plačujemo vse napačne odločitve, plačujemo vse nenadzorovane kredite, plačujemo vse kredite, ki nimajo ustreznih jamstev in pač za enkrat to delamo in za enkrat je odgovornost tistih, ki so dejansko nekaj naredili na podlagi takšnih ali drugačnih informacij, takšnih in drugačnih vez ali nezvez, tukaj minimizirana. In verjetno to ni dobro. To ni dobro za celotno družbo, ne samo za ta del ali samo za bančni del. Zdaj ko govorimo o guvernerju, ne govorimo o odgovornosti guvernerja. Na začetku sem povedal, da sprejema odločitve svet guvernerjev in v svetu guvernerjev so viceguvernerji, namestnik guvernerja in tako naprej. Na internetu se lahko vidi, kdo so te ljudje in oni sprejemajo te odločitve. Pred 17. junijem so sprejemale neke druge osebe, takrat gospoda Jazbeca ni bilo v svetu guvernerjev in takrat gre odgovornost za tiste odločitve seveda njim. Nastopa pa gospod Jazbec tukaj kot predstavnik te institucije in mislim, da glede osebnih vprašanj ni kaj, da bi bilo tukaj treba karkoli reči, da se zdaj njega za karkoli krivi.

Drugo je vprašanje povezav in tudi povezav, političnih povezav in mrež – kako se je to zgodilo. Verjamem, da je zelo slabo, če politiki postanejo gangsterji. Ampak katastrofalno pa je,

če gangsterji postanejo politiki. To je pa veliko slabše in bi se morali tudi zamisliti. Kako bo potekalo in kaj bo s tem dolgoročnim bančnim sistemom in kaj se bo zgodilo po tako imenovanih obremenitvenih testih, je še zelo veliko vprašanje. Ti obremenitveni testi in ponovna analiza aktov slovenskih bank so nastali zaradi neverodostojnosti podatkov, ki jih pošilja v Evropo Banka Slovenije, ki jih je pošiljala v Evropo Banka Slovenije – govorim o preteklem času, pred 17. junijem – in ki jih je pošiljala v Evropo slovenska Vlada ali pa bankirji posebej. Zato temu ne verjamejo in zato Evropa zaustavlja proces, kar pa pomeni avtomatično večje stroške, kar pa pomeni avtomatično več davkoplachevalskega denarja. In evropski mehanizem, če govorimo o evropskem mehanizmu reševanja, daje državam članicam možnost, da finančne težave rešijo na ustrezen način. Ne po tržnih merilih, ampak po merilih, kjer veljajo za posojila, za kredite nižje obrestne mere ob pogoju, da narediš določene zadeve, ki jih Evropa že vnaprej predpisuje. Danes imamo evropski semester in vsi proračuni morajo iti v Bruselj na pregled. Na evropskem semestru v Bruslju sva bila celo enkrat skupaj. Evropa ne moremo tukaj izključiti in Evrope ne moremo tukaj postaviti v pozicijo, da je enostavno zdaj sovražnik, in da je trojka nek sovražnik. Pač ni. Če nismo dovolj pridni, potem pride do tega, da poseže Evropa zaradi stabilnosti monetarne unije. Saj tukaj ni kaj.

Tako da meni se zdi popolnoma pomembno in potrebno, da se o tem govori in tudi da se govori o tem, ker v Sloveniji imamo neko posebno, imamo neko specifično, namreč da imamo, če vzamemo še SID banko, več kot 60 % bank, ki so v državni lasti. Sam sem nekoliko v skrbeh, ko bodo te banke prišle v podoben položaj ali če bodo prišle v podoben položaj ali samo katera od njih. Da pa se danes govori o zasebnih bankah in o odgovornosti glede zasebnih bank in nadzornih svetov, je pa to zaradi tega, ker bodo plačali nekaj – bilo je rečeno tudi 120 milijonov in tako naprej – ti zasebni lastniki. Vendar bo cena te sanacije veliko večja. Če ne moremo reči, ali je več v okviru stečaja, ker bo po mojem mišljenju cenejši, če ne moremo reči, ali je dražji stečaj ali likvidacija, pa vsekakor lahko rečemo, da njihovo premoženje ne zadostuje za pokritje celotnega projekta sanacije teh dveh bank.

Ugotovilo se je, Banka Slovenije je ugotovila, da so te banke nelikvidne, da te banke niso več zmožne poslovati, kar pomeni, prvič, da nimajo kapitala, kar je tudi ugotovljeno, in drugič, da nimajo denarja. Če tega nimajo, pomeni, da je nekdo iz tega ven pobral denar. Denar so pobrali lastniki tudi v obliki dividend, še pred kratkim. In to je narobe. To pa je moralno sprevrženo, če ne drugega, če nimamo zakonodaje. Na to pa je treba opozoriti, da se tudi zakonodaja spremeni. Hvala.



**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

Gospod Mavko je želel besedo, izvolite.

**MAG. MITJA MAVKO:** Hvala lepa.

Zgolj na kratko, ker je bilo direktno vprašanje glede mnenja vlade, kam se s tovrstnim ukrepom premikamo na indeksu ekonomske svobode. Zelo enostavno. Kot je bilo danes že pojasnjeno, gre za ukrep, ki je v Evropi nekaj popolnoma normalnega. Banke, ki so slabe banke, ki nimajo dolgoročne zmožnosti preživetja na trgu, se da v likvidacijo in likvidacijski postopki se običajno speljejo na organiziran način, tudi s pomočjo državnih pomoči. Nekaj podobnega je naredila vrsta držav v Evropi; Danska je dala v likvidacijo pet bank, Nemčija ena banko, Finska eno banko v zadnjih treh letih, Nizozemska, Španija, Velika Britanija dve banki, vse s pomočjo državnih pomoči. Če je tu mogoče namigovanje na to, da se s takšnim ukrepom premikamo v družbo Zimbabveja ali Konga, bomo mogoče vsaj v dobri družbi skupaj z drugimi državami s takšnim ukrepom.

**PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:** Hvala lepa.

Gospod Čehovin, repliko ste želeli. Izvolite.

**JERKO ČEHOVIN (PS PS):** Hvala.

Zelo na kratko. Z gospodom Širceljem se ne razumeva samo v eni stvari. Namreč, trdim oziroma podpiram stališče, ki ga je povedal guverner banke, in sicer ko je rekel, da bi stečaj Probanke in Factor banke ogrozil celoten bančni sistem. Medtem ko gospod Šircelj pa dopušča možnost, da bi bil stečaj boljši, kot pa je ta nadzorovana likvidacija. Drugače pa po vsebini, da se razumemo, in tudi glede evropskih mehanizmov in tako dalje, so meni zadeve jasne in nori bi bili, če jih ne bi znali uporabiti.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Če prav razumem, gospod Šircelj, imate repliko.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Ja, predlagatelj.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Izvolite. Kot predlagatelj.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Veste, na pamet reči, da stečaj avtomatično, in to je bilo rečeno na Odboru za finance in monetarno politiko, pomeni paniko – takšen argument je dejansko brez dokazov, ker lahko katerikoli ukrep povzroči paniko. In izločiti en ukrep, to je stečaj, kot možnost za reševanje slovenskega bančnega sistema, tudi ni v redu in ni korektno in je slabo, zato ker bomo lahko prišli v situacijo, ko se bo pa to zgodilo in takrat bo to avtomatično slabo. In zaradi tega je tu dvom in zaradi tega sta dve slabi rešitvi, ena več slabih

rešitev ali podrešitev kot druga. In še enkrat, če smo se odločili pri tako imenovanih nesistemskih bankah de iure, teh dveh majhnih bankah, smo se de facto odločili za sistem, ki bo veljal tudi za ostale banke. Če bo veljal za ostale banke, se zadeva ne izide in to je problem.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Naslednji razpravljavec je gospod Jakob Presečnik. Pripravi naj se dr. Ljubica Jelušič.

**JAKOB PRESEČNIK (PS SLS):** Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Gospod guverner, gospod državni sekretar, kolegice in kolegi!

Prej je gospod Čehovin rekel, da je guverner konservativen, da je malo konservativen. To seveda podpiram in to je prav. Sam si ne predstavljam guvernerja, ki ni konservativen – upam, da mi bo to potrdil –, bojim pa se, da je bil kateri od drugih guvernerjev premalo konservativen, da ne bom rekel, kakšen je bil, ampak zagotovo premalo konservativen in tudi zato smo v situaciji, v kateri smo, in ti dve banki rešujemo šele v tem času, leta 2013, kar bi bilo zagotovo potrebno že prej.

Kot sta povedala že naš predstavnik v mnenju in kolega, ki je diskutiral, podpiramo predlagane ukrepe Banke Slovenije in to, kar je v nadaljevanju sprejela Vlada. Seveda pa tu postavljamo vejico, ne pike, torej, ob napovedi guvernerja, da bodo drugi organi šli po sledi sumljivih poslov, ki jih je omogočila navzkrižna prepletenost uprav, nadzornih svetov, sorodstvenih vezi, kolegialnih vezi in tako dalje v teh bankah in bojim se, da mogoče še v kateri drugi. Sprašujem se tudi, kot seveda mnogi drugi, kje je bil do letošnjega poletja regulator, torej Banka Slovenije, kje je bila v preteklih letih. Iz naše poslanske skupine so bili večkrat dani danes že omenjeni pisni in ustni pozivi v Državnem zboru k odgovornosti prejšnjega guvernerja in organov Banke Slovenije ter pozivi k ukrepanju Banke Slovenije. Dejstvo je, da se v strokovnih krogih ni samo šušljalo. Vsi, ki imajo kakršnokoli besedo v bančništvu v Sloveniji, so vedeli, kako kritično stanje je v Factor banki in Probanki, že nekaj let nazaj, razen morda tistih očitno, ki bi morali vedeti, to je v Banki Slovenije.

Ker nimam več veliko časa, ponavljam, da se v Poslanski skupini SLS in tudi sam osebno se strinjam, da je nadzorovana likvidacija boljša rešitev kot nekontrolirani stečaj, ker konec koncev ne vem, ali si lahko v koaliciji in opoziciji privoščimo kakšno davčno paniko, domino efekt ali karkoli podobnega. Hvala lepa.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala tudi vam.

Besedo dajem dr. Ljubici Jelušič. Pripravi naj se gospod Jožef Jerovšek.

**DR. LJUBICA JELUŠIČ (PS SD):** Najlepša hvala, spoštovani predsednik, za besedo.

Ugotavljam, da ima današnja izredna seja več zelo pomembnih in dobrih lastnosti.



Imeli smo priložnost poslušati natančne in zelo jasne odgovore spoštovanega guvernerja dr. Jazbeca. Pa tudi minister za finance dr. Čufer in državni sekretar mag. Mavko sta pripomogla k temu, da je zdaj naše vedenje o vsebini ukrepa s 6. septembra 2013 bistveno večje. Seveda je vprašanje, ali hočemo poslušati vaše odgovore in ali jih hočemo ustrezno razumeti v kontekstu, v katerem ste nam jih dali, zlasti zato, ker ste na nekatere od dilem, ki so tu postavljene, odgovorili večkrat. Denimo, guverner je dvakrat povedal, da tudi lastniki nosijo breme izgube, pa nekateri razpravljavci še vedno trdijo in se sprašujejo, zakaj lastniki ne nosijo bremena izgube. Mislim, da ste vsaj dvakrat že tudi povedali, da v teh dveh bankah stresni testi ne bodo opravljeni zaradi tega, ker ne bosta imeli prihodnosti, ker se te obremenitveni testi delajo za banke, za katere se računa, da bodo imele še neko vlogo v našem monetarnem sistemu. Za banki, ki gresta v likvidacijo, se pač to ne bo zgodilo. In tudi jasno je, da stresni testi vsebinsko niso testi za kazenski pregon, ampak so finančni instrumenti za preverjanje sposobnosti aktivne bank, angažiranosti njenih sredstev in pa njene sposobnosti obstoja na trgu v prihodnosti. Se pravi, da za kazenski pregon, kar bi nekateri radi, da bi stresni testi pokazali, bo treba uporabiti neke druge instrumente, ki so na razpolago v tej državi, in upam, da boste v postopku nadzorovane likvidacije dejansko prišli tudi do podatkov, ki bodo omogočili kazenski pregon, kajti to je v interesu vseh nas. Vsi mi bi radi vedeli in videli, da tisti, ki so odgovorni za stanje v teh dveh bankah, o katerih danes govorimo, zato na ustrezen način odgovarjajo, če je treba tudi preko sistema kazenskega postopka. Pojasnili ste nam tudi, da sistem, ki je uporabljen za ti dve banki od desetih slovenskih bank, po vsej verjetnosti ne bo uporaben za druge banke in sem vesela, da je tako, ker ste nam v bistvu s tem povedali, da preostalih osem, upamo, da ne bo šlo v likvidacijo. In tisti, ki ne nenehno sprašujete in govorite prav o tem in postavljate vprašanja, ali bodo tudi ostale banke šle v Sloveniji po istem postopku, v bistvu namiguje, da bi radi, da bi še ostalih osem šlo v likvidacijo. Mislim, da moramo z veseljem ugotoviti, da če je ta prva faza bančne sanacije pokazala to, da bo preživelo vsaj osem bank v tem sistemu, potem je to dobro. Torej zato, če prav razumem, kar nam pripovedujete, sta ti dve banki po posebnem postopku obravnavani zaradi tega, ker sta pač edini dve v taki fazi oziroma v takem stanju, da pa morebiti za ostale vendarle je še nekaj upanja v našem bančnem sistemu.

Dobra stran današnje razprave je tudi v tem, da imamo možnost na točki, na kateri smo danes, postaviti v prihodnosti neko obdobje, v katerem bi želeli, da nam tako Banka Slovenije kot Vlada Republike Slovenija znova pojasnita stanje sprejetih ukrepov, pa tudi ugotovitev stresnih testov. O tem prihodnjem obdobju smo v priporočilih zapisali, da bi to bilo v treh

mesecih. Upam, da bomo znova imeli priložnost na enako odprt in preprost, vsem razumljiv način slišati vaše odgovore. Dobra stran te razprave je tudi v tem, da počasi odkrivamo neke luknje v zakonodaji, ki vseh naših pričakovanj ne zadovoljujejo, ampak to pomeni, da smo zakonodajalci dolžni, seveda ob pomoči ustreznih strokovnjakov, zakonodajo dopolniti ali pa spremeniti, tako da bi ustrezala tudi našim željam, denimo po zamrznitvi premoženja lastnikov in tako naprej. Slaba stran današnje seje je pa v tem, da predlagatelji na to sejo niste bili dovolj pripravljeni in da zdaj že šesto uro nekateri znova in znova ponavljate ista vprašanja in odpirate ene in iste dileme. V bistvu ne sprejmete odgovorov, o katerih sem prej govorila, in so jih guverner, minister in pa državni sekretar povedali zelo jasno, zelo preprosto in tudi zelo odprto. Kar pomeni, da se mi postavlja tudi vprašanje, kaj pa bi pravzaprav vi oziroma vaša vlada naredili, če bi trajala do 6. septembra 2013. Ali bi se ob po vsej verjetnosti podobni ugotovitvi pri dveh bankah odločili za to, da bi začeli deliti banke na tiste, ki so po lastnikih in po tistih, ki imajo v njih kapital, bolj leve in na tiste, ki so bolj desne? In bi tiste, ki so bolj leve dali v stečaj, ostale pa v nadzorovano likvidacijo oziroma ostale bi pa dali na pladnju prihajajoči trojki? Kaj bi pravzaprav naredili? To, kar razumemo iz diskusij oziroma odgovorov naših spoštovanih gostov danes, je, da je bil postopek nadzorovane likvidacije ena od slabih možnosti. To sta minister in guverner rekla že takoj prvi dan, da ne govorita z veseljem o izbiri tega postopka, hkrati sta pa tudi – tudi guverner danes – jasno povedala, da to še ne pomeni, da lahko vendarle v prihodnosti, če ne bi bilo možno drugače, pride tudi do stečaja. Gre za to, da je bila izbrana metoda sanacije, ki je postopna. Stečaj je takšen, da ni več povratka nazaj na nadzorovano likvidacijo. Razumem, da so pri tej hitri, na videz neznanu odločitvi oziroma dobro skrivani odločitvi odgovorni izbrali tisto, ki daje še možnost popravnih ukrepov.

Opozorila bi tudi na naša morebiti prevelika pričakovanja glede evropskega mehanizma za reševanje bank. Od tam od leta 2014 ne bo tako preprosto dalje jemati denar za popraviljanje svojih napak, ker bo mnenje o tem, ali nam to pripada ali ne, dajalo še veliko organov, zlasti evropskih, vključno z Evropsko komisijo. Skratka, preden bomo zaprosili evropski mehanizem za reševanje bank za pomoč, bomo tudi presneto velikokrat doma premislili, ali se je dobro obrniti na mehanizem ali je bolje poiskati takšne rešitve, ki nam jih danes predlaga guverner.

Razumem vaše odločitve, jih podpiram, predvsem pa se tudi zahvaljujem za odgovore in čas, ki ste si ga danes vzeli in nam pojasnjevali stvari, ki ste nam jih že večkrat pojasnili. Tisti, ki slabo razumemo te zahtevne bančne zadeve, pa rabimo, da se nam to pove večkrat. Upam, da bomo vsaj od danes dalje ne ponavljali istih vprašanj. Hvala.



**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala tudi vam. Besedo dajem gospodu Jožefu Jerovšku, pripravi naj se gospod Mirko Brulc.

**JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS):** Hvala lepa, gospod predsednik. Kolegice in kolegi, guverner!

Pridružujem se tistim, ki menijo, da je današnja razprava izjemno pomembna. Tudi moja predgovornica se je v večini s tem strinjala. Navedla je nekaj pozitivnih, nazadnje pa je rekla, da so ista vprašanja. Normalno! Kajti, tista stran, ki je branila ljudi, ki so izropali banke, tudi Probanko in Factor banko, je danes še bistveno močnejša v medijih, v propagandi. Jih ščiti in brani kar naprej in naprej. Milijonkrat moramo ponoviti, da so ljudje v Sloveniji, ki so izropali Slovenijo, ki so državljane spravili na beraški boben, ki zaradi tega ne bodo mogli šolati svojih otrok, ne bodo dobili služb. Ti bodo pa bogatili ob bogatinovi mizi naprej in kupovali še po znižani ceni, ko bodo iz tujine prenašali ta denar v naša podjetja. To je treba ponavljati kar naprej in naprej! Ljudje v svoji dobrosrčnosti in naivnosti ne razumejo. Naplahtate jih z nekaj 20 tisoč evrov in naj se za tisto zaletijo in tisto problematizirajo naprej. Tukaj pa, kjer so v igri milijarde, pa ne.

Gospod Rigelnik je v avgustu vzel 7 milijonov dividend iz bankrotirane banke. Ali ni to kaznivo dejanje? 7 milijonov! Ampak naši ljudje ne vedo, če ne bom prevedel, da je to 300, 200 novih avtomobilov znamke Passat. To je vzel ven, ob tem, da je vse druge opeharil. In drugi. Gospe in gospodje, zaradi tega sem kritičen do tega, da bomo to prenesli na ramena naših državljanov, da boste zaradi tega nižali minimalne plače in kar naprej nove davke. Za takšno ravnanje je gospod Čehovin na začetku rekel, da naj bi se gospe Bratušek zahvalili, čestitali. To je točno tisto, kar so morali povedati gladiatorji – cesarjevo rimo, preden so šli v smrt: "Ave, Caesar, morituri te salutant!" Hvaljena, predsednica Vlade, umirajoči te pozdravljajo. Ali bo to vaš uradni pozdrav za državljane?

Glejte, moram reči, da gospodu guvernerju zaupam že zato, ker je Bistričan, ker sva oba Bistričana. Upam, da se ne bo pokvaril, da bo tako dosleden, kot sem jaz ves čas, kljub temu, da sem že dolgo politik. In gospod guverner je rekel na začetku, da kadarkoli bodo opazili, da je treba prijaviti kaznivo dejanje znotraj bank, bodo to storili. Vem, da so ga iztisnili iz sveta bank pod prejšnjim guvernerjem, zato ker je verjetno motil tiste stare klane, ki so šli do te oligarhije. Seveda pa bo moral prijaviti tudi za nazaj in ko se bo spravil, bo verjetno rabil štirinajst dni samo zato, da bo imena pisal, ki so se prekršila zoper to državo. 80 milijard – veste, kakšen denar je to? Omenil bom še tretjega Bistričana, dr. Vehovarja, ki je rekel, da to, kar se dogaja v bankah, je zločin. In do sedaj za ta zločin ni odgovarjal nihče. Bo pa treba odgovarjati in tudi del tega denarja, ki so ga nakradli, pripeljati nazaj.

Moram pa tukaj reči ... Kolega Bevk je prej rekel, da levica že dolgo nima nič s to elito pohlepa. Lepo vas prosim! Factor banka, mi je rekel en finančni direktor druge firme, je bila hišna banka gospoda Topleka in s solastništvom Taluma ju je križem križem prepredel. Gospod Toplek je bil vaš kandidat na volitvah, za izvajalca je vzgojil gospoda Levaniča, ki je zdaj državni sekretar. To je tako prepleteno, da ne zanikati teh sledi, teh tac – kot kača. To so vaši ljudje, gospodje in gospe. Gospod Kučan in Stanovnik sta Pozitivno Slovenijo ustanovila zato, da bodo lahko čim dlje ščitili ta bančni banditizem, da bodo to prikriivali, da bodo ščitili, zdaj pa bi še naj pozdravljali: ave, predsednica Vlade. Ja, pa kam smo prišli?

To, kot je bilo rečeno, znotraj bančništva in tukaj v Factor banki, Probanki, o lastnikih in podobno, je bil incest. In če je incest pri človeški reprodukciji, povzroči degeneracijo in naše banke so zdaj degenerirane, tako kot je to v genetiki. To je treba presekat, drugače nam ne gine poguba te države. Hvala.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala tudi vam. Prosim? Želite repliko, gospod Čehovin.

Izvolite.

**JERKO ČHOVIN (PS PS):** Ja, ker je kolega Jerovšek uporabil moje ime, imam repliko. Vem, da se je on sicer pripravil na ta svoj govor kar precej časa, imam tudi jaz nek latinski rek, ki se glasi pa takole: "Qui bene bibit bene dormit, qui bene dormit non peccat, qui non peccat, vadit in caelum, ergo, qui bene bibit, vadit in caelum."

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Besedo dajem gospodu Mirku Brulcu, pripravi naj se gospod Marjan Pojbič.

**MIRKO BRULC (PS SD):** Po takih govorih je težko imeti razpravo, ampak naj se malo vrnem, pa bi povedal, da so Grimsove besede, vezane na Kučana in na Forum 21, že šlager sezone, ampak od tega nima nihče nobene koristi. Ja, vaše besede so to. Poglejte, pričakoval sem res strokovno in tudi za javnost razumljivo razpravo in veliko take razprave je bilo tukaj v tem Državnem zboru in mislim, da je tudi tako prav. Seveda pozdravljam odločitev Banke Slovenije, finančnega ministrstva in guvernerja pri reševanju teh dveh bank, se pravi kontrolo prenehanja delovanja teh bank. Tukaj je treba veliko treznosti, pameti in paziti, da se ne zgodi kakšen nemir in da ne gre v veliko škodo davkoplačevalcev. Res pa je, da v tem primeru ni nobene potrebe, da bi kdo čustvoval z levico, kot je rekel kolega iz Nove Slovenije, ali z Združeno listo ali s Socialnimi demokrati. Maslo na glavi imajo tajkuni, špekulanti, prevaranti, koristoljubneži in me prav malo briga, s katere strani neba so. Verjamem v pravni red. To, kar se dogaja, povzroča velik nemir v naši družbi, mnogim se tresejo hlače, seznami so dolgi,



imena so objavljena v časopisih. Se pravi, tajnosti ni več. Verjamem tudi medijem in prav je in pričakujem, da bodo prišli na vrsto, da se bodo odvijali ti procesi na sodiščih in da bodo šli tja, kamor morajo.

Veste, moj problem je, da še vedno ne zaplenimo nezakonito pridobljenega premoženja. To sem že nekajkrat govoril, pravniki potem rečejo, da imamo zakonodajo, ni je treba sprejemati ali spreminjati – potem pa dajmo začeti z akcijo! Pa dajmo vzeti premoženje in ga dati v državno blagajno. Zakaj so to Hrvati naredili z levo roko, brez velikih razprav? Poberejo vse velike avtomobile – berem v časopisu –, dajo jih gasilcem, Rdečemu križu in ne vem komu, da ne stojijo tam nekje v deponiji, izgubljajo vrednost in delajo stroške državi. To je en takšen droben vzorec in če so oni pametnejši, jih dajmo dohiteti. Da ne govorim o blagajnah in še marsičem, da ne govorim o zemljiškknjižnem dolgu. Zdaj pripravljamo neko spremembo zakona, da se v bodoče te zadeve ne bi bilo možno zlorabiti. Ampak res smo počasni, vedno se neki lobiji zbudijo, rušijo zadeve in stvari ne gredo naprej in ne vem, iz katere strani, ali govorimo o dimnikarjih ali o komurkoli. Teh polen je ogromno. Tukaj pa mora vlada kdaj udariti po mizi, dati predlog v Državni zbor in mi se moramo poenotiti.

Berem v časopisih, v zadnjem času kar nekajkrat, željo po tem, da se vsaj pri nekaterih zadevah poenotimo. Ta tema je danes takšna, da bi lahko enako govorili. Z majhnimi razlikami, nič hudega, ampak očitno je naš interes skupen; tajkuni morajo nesti porcijo, tisti revež, komitent, ki ima tam pet tisoč evrov, mora tisti denar dobiti, podjetja, ki so vlagala, če niso bile špekulativne zadeve, morajo to dobiti nazaj in dve banki bosta ugasnili. Hvala bogu, saj jih imamo tako preveč, na vsakem vogalu, in tega ne kontrolira nihče več.

Mislím, da je govor o nezaupanju v bančni sistem neupravičen. V naši domovini vsak, ki ima pet minut časa ali ima prostor za kolumno, piše o tem, da mora priti trojka, da smo zanič, nismo sposobni in ne vem, kaj še vse. Potem pa gledaš, kakšna je situacija na terenu, recimo na Goriškem imamo celo vrsto pozitivnih rezultatov in o tem ne bo nihče nič pisal. Še Peterle iz Bruslja ima čas pisati neumnosti, kako smo odvisni od Evrope in smo skupaj velika družina, nič hudega, če nas tolčejo po glavi. Oni hočejo, da znižamo zajamčen osebni dohodek, oni hočejo, da se odrečemo socialnim pravicam. To je tudi Evropa, prosim lepo, ker nismo za vse dober vzorec. Mi pa živimo z nekim načinom življenja, od katerega ne bi rad odstopil, da grem k zdravniku in imam to storitev takoj brezplačno in podobno.

Vsebinska današnje seje je res takšna, da bi nas morala poenotiti, tudi po uvodnem govoru gospoda guvernerja, ki je prvič javno nastopal v Državnem zboru, njegov nastop je pohvale vreden, ker je bil razumljiv, konkreten, brez politikantstva in brez besednih bravur, kar

je pomembno, da ga vsak občan lahko razume, zakaj je treba nekaj narediti in kakšen je recept za delo naprej. Verjetno danes ne bomo več odkrili Amerike, lahko se samo čez ta prostor obmetavamo s tem, kdo in čigav je kdo bil. Ni važno, čigav je bil. Vsi, ki so delali slabo, morajo nesti porcijo in to je moja želja. Hvala.

**PRESESEDNIK JANKO VEBER:** Repliko ima najprej gospod Grims.

**MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS):** Hvala.

Ker sem omenjal Forum 21 in spoštovanega gospoda Kučana, sem izključno citiral članek gospoda Kovača, to niso bile moje besede, pač pa mnenje enega od najbolj uglednih komentatorjev v Sloveniji, pa vam pomagam še z enim odstavkom: "Dominantni mediji se znova posmehujejo slovenski javnosti, ko cenzurirajo osnovno dejstvo, da sta bili obe propadli banki pomembna odskočna deska za koncentracijo kapitala Kučanove tovaršije, pod krinko zlaganega nacionalnega interesa, ki ga je odločilno zasnoval Jože Mencinger, s katerim je Kučan skupaj ustanovil Jankovićevo Pozitivno Slovenijo." To lahko vse preverite v članku v kolumni v Financah.

Kar pa se tiče vaše trditve, da bi morali zapleniti nezakonito pridobljeno premoženje, pa vas moram spomniti, da je to vrhunec sprenevedanja. V tem parlamentu je bila potrjena mednarodna resolucija, ki je zavezovala k zaplembi nezakonito pridobljenega premoženja. Takrat je vlada, ki je bila Pahorjeva, dala pridržek k temu, to se pravi, da se ne zapleni nezakonito pridobljeno premoženje, in jaz osebno sem predlagal, da se ta pridržek črta, pa je kompletna tranzicijska levica glasovala proti, torej proti zaplembi nezakonito pridobljenega premoženja. Danes govorite drugače, ampak vaše takratno glasovanje je pa neizpodbitno. In točno ste vedeli, zakaj ste tako glasovali takrat, ko je bil čas za te ukrepe.

**PRESESEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Naslednji razpravljavec je gospod Marijan Pojbič, pripravi se gospod Franc Jurša.

**MARIJAN POJBIČ (PS SDS):** Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik.

Najprej je bilo veliko rečenega, kako je treba zaupati našemu finančnemu sistemu. Lepo vas prosim, da tisti, ki sedite tukaj, vprašate naše državljanke in državljane in vam bodo točno povedali, kaj si mislijo o slovenskem finančnem sistemu in tistih, ki s tem sistemom upravljajo. In tukaj ni nikogar, ki bi na to vprašanje lahko odgovoril namesto naših državljanek in državljanov. Oni točno vedo, za kaj gre. Danes je bilo povedanih veliko zelo pomembnih stvari in prepričan sem, da jih treba povedati še 10, 20, 100 ali 150-krat, da bi naše državljanke in državljani to slišali na pravi način. Vsi se zavedamo in dejstvo je, da določena skupina ljudi v tej državi poskuša storiti vse, da



večina državljanek in državljanov Republike Slovenije ne bi razumela problema in dejstva, s katerim se srečujemo. Zato se je Slovenska demokratska stranka in tudi sam med njimi, odločila, da to zadevo predstavimo slovenskemu človeku na takšen način, da bodo razumeli. To je za uvod.

Spoštovani! Sprašujem se, kdo v državi ima pravico, da na račun delavcev, upokojencev, socialno ogroženih družin in vseh tistih državljanek in državljanov, ki živijo pod pragom revščine, sprejme odločitev, da z državnim poroštvom zavaruje depozite privilegirancev, milijonarjev, tajkunov in vseh tistih posameznikov, ki živijo v izobilju, prav na račun prej omenjenih skupin. Ali je morda Bratušek tista ali je morda Virant ali je morda Erjavec ali morda Lukšič in SD stranka, ki vseskozi zagovarja, da je nacionalni interes obdržati banke v državni lasti in tako še naprej omogočati nove kraje ter lopovščine mafiji in stricem iz ozadja. Prepričan sem, da takšne pravice v tej državi nima nihče, res nihče, še manj pa izvajati javni kriminal. In tistim, ki takšne odločitve sprejemajo, je treba reči navadni kriminalci, ki jih je treba takoj zapreti. Takoj! Vprašajte slovenski narod, pa boste videli, kaj vam bodo povedali.

Kako dolgo bomo še poslušali, da nimamo pravice dobiti podatkov, ker so tajni ali bančna skrivnost in tako dalje? Kako dolgo bomo še dovoljevali, da nam pred očmi kradejo iz naših žepov? Kako dolgo bomo še poslušali, da je bilo ogromno milijard denarja pokradenega, vendar nimamo pravice vedeti, kdo stoji za tem, kdo je to naročil in kdo je to pokradel? Prepričan sem, da je temu treba narediti konec. In vsem, ki so v teh in ostalih bankah v Sloveniji sedeli v nadzornih svetih, bili imenovani v uprave bank, bili neodgovorni lastniki – torej, preden se stvari ne razčistijo –, je treba zaseči celotno premoženje in od njih zahtevati, da dokažejo, od kod jim kapital. Če ni dokazov, se premoženje odvzame in se denar vrne v državni proračun. To je treba storiti takoj in brez izjeme! Zakaj to govorim? Poglejte, kaj vse premorejo nekateri, ki so sodelovali v upravah in nadzornih svetih teh bank, in kako živijo. To je pisalo v marsikaterem slovenskem časopisu, zraven so bile slike hiš in vsega tega. Od kod jim kapital? Kako si lahko nek povprečen Slovenec z delom, ki ga ustvarja, ki dela 8, 10 ali 12 ur, lahko kaj takšnega privošči? Kdo si lahko to privošči, razen seveda tistih, ki ravnajo tako, kot ravnajo, in izkoriščajo sistem skozi povezave, skozi lobije in prihajajo do teh velikih nepremičnin ali pa tudi premičnin, kot se je to dogajalo doslej in kot je bilo razvidno iz dokumentov, ki so jih predstavile določene novinarske hiše v naši domovini. Še en praktičen primer bom navedel, ki je bil danes že velikokrat izpostavljen. Gospod Rigelnik, ki ga vsi poznamo, vsi vemo, kdo in kaj je. Sedel je v Državnem zboru, bil celo predsednik Državnega zbora, če se ne motim – izplačilo 6,9 milijona

evrov dividend nekaj tednov pred likvidacijo Factor banke! In tu vidim problem Banke Slovenije. Če bi Banka Slovenije pravočasno ukrepala, sem skoraj prepričan, da do tega ne bi moglo priti. Da si na eni strani nekdo izplača takšne dividende v tako kratkem času, na drugi strani pa vskoči država in z odločitvijo, kakršno je sprejela, zaščiti vse tiste, ki imajo vložene svoje depozite, tudi nad 100 tisoč evrov. Prav tako bi Banka Slovenije morala preučiti vlogo in odgovornost uprav, nadzornih svetov obeh bank ter njihove povezave oziroma posle z lastniki. Vse vloge, ki jih imajo lastniki, člani uprav in nadzornih svetov ter z njimi povezane osebe bi morali zamrzniti oziroma pretvoriti v lastniški kapital. Prav tako sprašujem kdo, zakaj in s kakšnimi pooblastili je nalagal državne depozite v ti dve banki. Danes je bilo povedano, da se je vedelo, da imata okoli 4 % tržni delež, država pa je v ti dve banki naložila okoli 600 milijonov od okoli 3,6 milijarde evrov, kolikor naj bi imela depozitov, kar je skoraj petina državnih depozitov. To je neverjetno! Ta odgovor si državljanke in državljanji zaslužijo. In kje je tukaj odgovornost Banke Slovenije? Ali lahko Banki Sloveniji zaupamo? Mislim in menim, da nikakor ne. Za Slovenijo dobro ali pa zelo dobro plačano delo, ki ga imate tisti v Banki Slovenije – svojega dela niste opravili za zelo dobro plačilo.

Za konec tudi zahtevam v imenu volivcev Republike Slovenije, da izvemo, kdo so tiste osebe, ki imajo naložene depozite, ki so večji od 100 tisoč evrov v teh dveh bankah in katere so tiste osebe, ki so si v zadnjem času izplačale dividende oziroma dvignile naložene depozite. Prav tako sprašujem, kdo je kriv za takšno stanje v bankah in ali je bila sprožena preiskava proti upravam in članom nadzornega sveta. In še čisto za konec, sprašujem gospoda Erjavca, ali je svojim upokojemcem povedal, da bodo s tem, ko je Vlada, v kateri sedi tudi on, sprejela to odločitev, zaradi takšne rešitve izgubili vsak po 200 evrov. Ali je Virant vprašal policiste in vse tiste, ki so zaposleni v notranjem ministrstvu, če so za to, da bodo izgubili 200 evrov? Ali je predsednik SD Lukšič vprašal socialno ogrožene in ministrca ...

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Gospod Pojbič, da vas samo spomnim, da nista ne gospod Virant ne Lukšič v Državnem zboru. Ne jih imenovati, da bi dala odgovor, ker ga ne moreta dati.

**MARIJAN POJBIČ (PS SDS):** Prosim, ne prekinjajte me zaradi tega, ker so to člani Vlade Republike Slovenije, ki je to odločitev sprejela. Zato vas lepo prosim, da me ne prekinjate! Imam samo še minuto, da zaključim. Če ste zdržali doslej, dovolite, da poslanke in poslanci v Državnemu zboru povedo, kar mislijo. To je legitimna pravica, ker zastopamo interese naših državljanek in državljanov, vsaj sam to počenjam. In sem ponosen na to in zato sem tukaj, da





povem, kar mislim, kar so mi državljanke in državljani povedali, ko so glasovali zame.

Za konec še. Ali je gospa Alenka Bratušek vprašala ekipo tajkunov, kaj si mislijo o tem, če so pripravljeni plačati 200 evrov za to, da bodo poplačane te stvari? Torej, na podlagi odločitve, ki jo je sprejela Vlada. Ti bodo zagotovo to naredili, saj so dobili nekaj stotin milijonov na takšen ali drugačen način.

Spoštovani gospod predsednik, prepričan sem, da je bila ta seja izjemno pomembna, da je ta seja izmed najpomembnejših državotvornih sej, na kateri se razpravlja o tem, ali bo ta država obstala ali ne bo obstala. To je temeljno vprašanje in to je vprašanje za vsakega, ki živi v Republiki Sloveniji. Mislim, da bodo Slovenke in Slovenci počasi prišli do zaključka in ugotoviti, da je treba nujno nekaj v tej državi spremeniti, da se od besed ne da živeti. In to je temeljno vprašanje v tej državi.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

K besedi pa se je prijavil guverner, dr. Boštjan Jazbec, izvolite.

**DR. BOŠTJAN JAZBEC:** Hvala.

Pričakujem in zahtevam od gospoda Pojbiča, da se mi opraviči, ker me je obdolžil da sem kriminallec. Gospod Pojbič, me poslušate? Pričakujem in zahtevam, da se mi opravičite, ker ste me obdolžili, da sem kriminallec, ker sem predlagal ukrep, s katerim – ne razumete – mali človek izgubi manj kot pa v primeru stečaja. To je vloga Banke Slovenije, katere guverner sem, in zato ne bom dovolil, da me boste obdolževali za kriminalca.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Želite podati odgovor gospod Pojbič? Imate besedo.

**MARIJAN POJBIČ (PS SDS):** Gospod guverner, tega nisem rekel. Rekel sem samo, da bi lahko imenovali tiste ljudi. Prosim lepo, da si preberete magnetogram in iz tistega vam bo zelo jasno, ker ga imam tukaj in vam lahko preberem točno, kar sem povedal, in niti približno nisem govoril v tem kontekstu.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Gospod Jazbec, izvolite.

**DR. BOŠTJAN JAZBEC:** Rekli ste, da so tisti, ki so predlagali ta ukrep, kriminalci.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Vendarle pri teh razpravah ni odveč, da smo pozorni na to, kako se izražamo, in tudi moja intervencija je bila namenjena zgolj in samo temu, da opozorim, da tisti, ki ste jih imenovali, nimajo možnosti dati odgovora v današnji razpravi in so seveda v zelo nemogočem položaju, če se jih omenja.

Gospod Jurša, izvolite. Pripravi pa se gospod Franc Breznik.

**FRANC JURŠA (PS DeSUS):** Gospod predsednik, hvala za besedo. Moj pozdrav velja guvernerju s sodelavko, kakor tudi državnemu sekretarju Ministrstva za finance!

Ko sem razmišljal o tem, ali se sploh javiti oziroma ali se odjaviti s predloga za razpravo, sem se vseeno odločil, da bom nekaj kratkih stavkov povedal. Verjetno s to mojo razpravo ne bom odkril tople vode, se pravi vrelca termalnega kopališča. Na samem začetku moram reči, da nisem niti bančnik niti ekonomist in da se mogoče na zadeve manj razumem kot nekateri govorci pred menoj. Znam pa logično in kmečko razmišljati in delati tudi iz tega, kar so drugi povedali, ustrezne zaključke. Glede na to, da sem danes slišal kar nekaj zelo pomembnih stavkov, sem rekel, da jih bom mogoče ponovil in dodal še mogoče moje osebno razmišljanje. Bilo je rečeno, da bodo vse stroške plačali davkoplačevalci, tako tisti, ki imajo najnižje prihodke – tukaj me skrbi za tiste ljudi, ki imajo do 500 evrov prihodkov, pa tudi 600 in 700 evrov. Malo manj me skrbi za tiste, ki imajo bistveno večje prihodke, in so posledično vplivali na to, da so banke in bančni sistem v Sloveniji v takšni situaciji, v kakršni so. Davkoplačevalci so v preteklosti že plačevali vse to, kar so bančniki naredili narobe. Dokapitalizacije, katere so se vrstile kot gobe po dežju, so vedno zahtevale davkoplačevalski denar. Zato mislim, da bi moral biti predlog, ki je bil formiran znotraj Državnega zbora in je bil povezan tudi s tem, da se ustanovi tako imenovana slaba banka, realiziran. Zelo spoštujem kolega Bojana Starmana, ki je v predstavitvi stališča poslanske skupine to tudi omenjal. Mislim, da če bi to izpeljali do konca pravočasno, bi imeli bistveno manj težav, kot smo jih imeli in kot jih imamo sedaj.

Glede same elite – banke so bile in so banke elit. Saj to je največji problem, da so tisti, ki so imeli ustrezne obraze, dobivali tudi ustrezne kredite ne glede na to, ali so imeli temeljne podlage za pridobitev takih kreditov. Takšni in tisti, ki so jim dejansko omogočili, da so dobili ustrezne kredite – tukaj mislim predvsem na uprave, ki so vodile banke, na lastnike bank, predvsem tudi na nadzornike bank, da bi morali te zadeve urejati na takšen način, da do teh zadev ne bi prišli –, ti so odgovorni. Slej ko prej bomo morali vse odgovorne pripeljati pred roko pravice. In roka pravice mora odločiti, kdo je povzročil stanje, v kakršnem je bančni sistem in posledično je v takem stanju tudi država Slovenija. Poglejte, ne morem soglašati v nobenem primeru, in veste, da moje razprave niso nikoli preveč ideološke, da so politične elite iz leve ali desne provenience. Politične elite so z vseh, ne glede na stran neba. Govorimo o tistih elitah, ki so temeljito izkoristile ta bančni sistem in posledično Slovenijo kot državo.

Ja, zelo me skrbi in sprašujem se, kam in na kakšen način nas je informiral predhodnik sedanjega guvernerja Banke Slovenije, gospoda dr. Jazbeca, ki ga spoštujem in cenim in tudi



vse, kar je povedal, nekako podpiram. Mislim, da so bile odločitve kljub vseeno v redu, ker dejansko ne prinašajo takšnega gorja, kot bi ga lahko prinesle, če bi bil postopek drugačen. Ta bančni sistem je v resnih težavah. Pred pol leta ni bil v resnih težavah, sedaj pa je naenkrat v resnih težavah. Tudi tistega, ki nam je to govoril, bi morali pripeljati in bi moral odgovarjati za tiste izjave, ki so na nak način dezinformirale nas, ki smo sedeli oziroma sedimo v Državnem zboru. Hvala lepa.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Med razpravo je prišlo do nekaterih odgovorov razpravljavcev, tako da je naslednja razpravljavka mag. Majda Potrata, pripravi pa naj se Ljubo Žnidar.

**MAG. MAJDA POTRATA (PS SD):** Hvala za besedo, gospod predsednik.

Spoštovani gospod guverner! Dejstvo, da ste bili v Državnem zboru izvoljeni s tako prepričljivo večino, bi me moralo tudi danes peljati v razpravo, ki bi bila zvezana z večjo stopnjo zaupanja v vaše odločitve, kot smo ji priča danes. Pomanjkanje zaupanja v institucije ni samo slovenski problem, ampak vseevropski. Tudi banke so zaradi razmer, v katerih smo, pogosto tarča posameznikovega ali pa skupinskega nezaupanja. To je še posebej zanimivo zaradi tega, ker so nekoč javnomnenjske raziskave kazale ravno visoko stopnjo zaupanja v banko, Banko Slovenije in v tedanjo valuto, tako kot tudi v novo valuto. Zakaj govorim o zaupanju in zakaj sem se te stvari lotila tako? Zaradi tega, ker se sprašujem, kaj pravzaprav lahko pričakujem od razprave, ki je oprta na tezo, da gre za problematiko reševanja zasebnih bank Probanke in Factor banke z denarjem slovenskih državljanov. V to točko dnevnega reda je pravzaprav vgrajena teza, ki jo hočete vi s svojimi strokovnimi pojasnili ves čas zavračati in demantirati, ker govorite o tem, da ne gre za reševanje, ampak gre za nadzorovano likvidacijo teh dveh bank. In ste nadzorovano likvidacijo pravzaprav izbrali kot manj slabo rešitev ob stečaju. Če je izhodiščna teza tako postavljena in če si stojita nasproti politični diskurz in strokovna argumentacija smo danes priča temu, kako se strokovna argumentacija težko prebije prek političnega diskurza, ki z nenehnim ponavljanjem izhodiščne teze utrjuje v ljudeh apriorno prepričanje, da je ravnanje banke in njihovih predstavnikov proti javnemu interesu, zlasti interesu malih varčevalcev. To je tisto, kar me ob današnji razpravi posebej skrbi, ker se sprašujem, ali bo današnja razprava utrdila zaupanje ljudi v to, da je država tista, ki jamči za depozite malih varčevalcev in ki ne bo prepričevala varčevalcev, da bi dvigovali svoje depozite iz slovenskih bank in jih selili kam drugam, ker sem sedaj slišala, da ste iz Slovenske Bistrice, se pravi na ono stran, zlasti v Avstrijo ali kam drugam. Ampak Avstrija se zdaj zadnje čase v razpravah kaže skoraj kot

obljubljena dežela. Torej, to je zame tipičen problem.

Sama pa sem vašo razpravo in vašo argumentacijo razumela kot pojasnjevanje neke zelo preudarne odločitve, ki jo od guvernerja banke tudi pričakujem. In ta preudarnost se potem povezuje tudi s tem, da je mogoče pričakovati počasno obnavljanje zaupanja. To je v teh časih potrebno, če naj bi se, tako kot radi govorimo, poenotili in ugotovili, katere so naše skupne točke, za katere bi vsi družno morali delovati, zato da bi se država izklopala iz krize. To je moj temeljni razmislek ob tej razpravi. Nisem ne finančnica ne ekonomistka, zato se v strokovno razpravo ne morem spustiti, ampak sem ob tem razmišljala politično kot političarka. Hvala lepa.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

V nadaljevanju dajem besedo Evi Irgl, pripravi pa se gospa Maša Kociper. Izvolite, gospa Irgl.

**EVA IRGL (PS SDS):** Najlepša hvala za besedo, gospod predsednik.

Najprej se želim zahvaliti guvernerju Banke Slovenije, ki že ves dan tako potrpežljivo in tudi zelo korektno odgovarja na vsa naša vprašanja, česar pa ne moremo reči za ministra za finance, ki ga pravzaprav sploh ni v tej dvorani. Res je, da ima tukaj namestnika, državnega sekretarja, ki se vsake toliko časa oglasi, ampak ob tako pomembni temi, mislim, da bi minister za finance pa vendarle moral biti tukaj. Prav tako menim, da bi tukaj morala biti predsednica Vlade. Predsednica Vlade ima čas za vse druge stvari – ima čas za to, da jo 15 minut v živo gledamo, kako izstopa iz vlaka in se nato s kolesom pelje do Vlade, nima pa 15 minut časa za to, da bi prišla v ta Državni zbor in pojasnila, zakaj so se na Vladi, seveda skupaj z Banko Slovenije, odločili, da gredo v nadzorovano likvidacijo Factor banke in Probanke. Mislim, da gre za bistveno bolj pomembna vprašanja, kot pa je vožnja z vlakom ali s kolesom. Ampak danes ni tukaj ne ministra ne predsednice Vlade. In bi želela, če bi minister prišel nazaj, zastaviti vprašanje, kako si on predstavlja, da bodo državljani ob tem, ko jim Vlada že tako ali tako totalno zateguje pasove, ko nalaga vedno nove in nove davke, kako si minister, ki ga zdaj pozdravljam v dvorani, predstavlja, da bodo ti isti državljani danes še iz lastnih žepov reševali Probanko in Factor banko ali, če se bolj enostavno izrazim, reševali tajkunske kredite. To se mi zdi ključno vprašanje in upam, da bo minister nanj tudi odgovoril.

Zanima me tudi in pričakujem, da mi bo minister pojasnil oziroma odgovoril, kakšne odpravnine bodo prejeli direktorji teh dveh bank, ali so jih že in če bo to spet na plečih državljanov in državljanov. Zanima me, ali je minister že zahteval kakršnokoli odgovornost v tej zvezi. Meni se ne zdi tako pomembno, ali se je vlada odločila za to, da gre v nadzorovano likvidacijo,



ali pa bi se odločila za stečaj ali kakšno drugo obliko. To se mi ne zdi tako bistveno, se mi zdi pa pomembno, da bi tisti, ki so sprejeli to odločitev, se najprej skupaj usedli in rekli: oprostite, kdo nam bo pa še verjel, če najprej ne terjamo odgovornosti za tiste, ki so bančni sistem pripeljali do tega, kar imamo zdaj. Zato pričakujem, da bo minister za finance pojasnil, ali je sprožil že kakršnekoli postopke glede odgovornosti. Mislim, da je tukaj ključen moment na ministru, guverner je postal guverner šele junija, če se ne motim, zelo argumentirano in korektno pojasnjuje naša vprašanja, daje korektne odgovore, minister pa žal, ne vem, če to zmore. Morda bo lahko kasneje sam pojasnil, ampak vendarle bi pričakovala, da se do teh stvari bolj odgovorno obnašamo.

Vlada v tem trenutku uničuje socialno državo. To lahko vidimo, ampak tisti, ki so bili v preteklosti, so imeli polna usta socialne države, konkretno iz Pozitivne Slovenije se sedaj niti enkrat ne oglasijo na nobeni od sej. Najšibkejšim in najranljivejšim nalagate vedno nove davke, sedaj pa jim nalagate še to, da plačujejo oziroma rešujejo tajkunske kredite. Pričakujem, da bo minister pojasnil, ali je sprožen kakršenkoli postopek v zvezi z odgovornostjo. Seveda pa morajo biti potem speljani še ostali postopki, ki pa niso vezani na ministra, ampak na ostale organe. Hvala.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Gospod minister, želite odgovoriti na vprašanja? Boste še počakali. Naslednja razpravljalnica je gospa Maša Kociper, pripravi naj se gospa Alenka Jeraj.

Izvolite, gospa Kociper.

**MAŠA KOCIPER (PS PS):** Predsednik, hvala lepa. Lep pozdrav tudi gospodu guvernerju, gospodu ministru za finance!

Za razliko od kolegice Irgl in nekaterih drugih kolegov na levi strani res težko verjamem v izključno in samo dobronamernost vaše stranke, da se opravi ta tako pomembna debata, in v tako silno potrebo, da sta na njej ves čas prisotna minister za finance ali pa celo predsednica Vlade. Mislim, da imata morda predsednica Vlade in minister za finance v teh težkih časih tudi kaj drugega za početi, kot poslušati štiriurno razpravo, ki bi se po mojem mnenju brez težav zaključila po 30 minutah, ko sta guverner Banke Slovenije in pred njim minister za finance utemeljeno in natančno obrazložila celotno zadevo, tudi za vse tiste, ki zadnje dni niste brali časopisov in spremljali medijev. Ker mislim, da bolj kvalitetnega, jasnega, vsakomur razumljivega nastopa in utemeljitve, ki smo je bili danes deležni s strani ministra za finance in guvernerja Banke Slovenije, pa res težko pričakujemo. Mislim, da sta še enkrat s stališča strokovnjakov, kar brez dvoma sta, strokovnjakov na področju bančništva, obrazložila, zakaj je bil ta ukrep nujen in zakaj ga je bilo treba v teh okoliščinah

storiti točno tako, kot je bil narejen, in točno na takšen način. Zelo poljudno za tiste, ki ne razumejo, sta obrazložila, kakšne so prednosti nadzorovane likvidacije v primerjavi s stečajem. Povedala sta tudi, da je takšna praksa v državah Evropske unije, ki se v principu poslužujejo samo takšnega načina nadzorovane likvidacije in praktično nikoli stečaja. Zato je naša država tudi pridobila dovoljenje Evropske unije v tej zadevi. Obrazložila sta še enkrat, kaj pomeni nadzorovana likvidacija. To je eden skrajnih ukrepov, ki jih lahko predlaga Banka Slovenije, ki je, kot vemo, regulator celotnega bančnega sistema in ki pri svojem nadzoru ne more razlikovati med lastništvom države ali zasebnim lastništvom, ampak opravlja vlogo regulatorja in nadzornika nad celotnim bančnim sistemom. V primeru te nadzorovane likvidacije je Banka Slovenije imenovala tudi izredno upravo, ki ima namen in nalogo narediti čim bolj tekoč, čim manj obremenjujoč način zapiranja tega poslovnega objekta, v primeru teh dveh bank. V tem času banka izpopolnjuje vse obveznosti do deponentov, kot so ti tudi zaščiteni z evropskimi pravnimi akti, kar pomeni, da varuje zlasti navadne upnike. Zato so vaše insinuacije o tem, komu se želi pomagati, povsem neprimerne. Poleg tega Banka Slovenije, ki imenuje izredno upravo, izredni upravi naloži tudi jasna pooblastila, med drugim to, kar je treba storiti za likvidacijo banke v postopku delovanja banke, in tudi, da mora v postopku likvidacije izredna uprava pregledati poslovanje in ukrepati v primeru nepravilnosti in pri tem sodelovati s policijo, NPU in drugimi organi pregona, recimo tožilstvom, po potrebi. Se pravi, tudi vaše insinuacije, da se želi kaj prikriti, zaščititi, niso povsem na mestu. Zato oprostite še enkrat, če ne morem verjeti v vašo dobronamernost pri tej zadevi.

Ključna zadeva tukaj je bila zagotoviti stabilnost bančnega sistema in to je tudi ključna naloga Banke Slovenije in to je seveda tudi naloga finančnega ministra in države. Kaj bi se lahko zgodilo, če bi ljudje podvomili v naš bančni sistem do te mere, da bi res začeli dvigovati depozite na drugih bankah? Ali je res treba tvegati, da se kaj takšnega zgodi, tudi s takšnimi brezplodnimi razpravami? In poleg tega, skozi celotno štiriurno razpravo nihče od vas ni znal odgovoriti na vprašanje, ki ste ga postavili – v čem bi bil stečaj boljši od nadzorovane likvidacije? Gospod Potočnik je imel zadnjič v Odmevih dvakrat priložnost na vprašanje novinarja odgovoriti točno na to vprašanje. Odgovorite v imenu predlagatelja, v čem bi bil stečaj boljši od nadzorovane likvidacije. Žal tega odgovora nismo dobili in ga očitno tudi ne bomo dobili v tej razpravi. Zato ker tega odgovora ni mogoče dobiti, ker je ta razprava zopet namenjena samo temu, da pogrevate stare in stare zamere, zgodbe, nas delite na levo, desno, tranzicijsko, takšno in drugačno ter netite spor med ljudmi. In navajate neke komentatorje, ki skriti pod komentatorskimi



mnenji brez kakršnekoli kazenske ali odškodninske odgovornosti opletajo vse povprek in dajejo svoja ekspertna mnenja o tem, kaj bi moralo biti in kako. Škoda, da nobeden od teh komentatorjev ne upa stopiti naprej, zagrabit in potegniti to državo ven iz težav. Nekateri so celo imeli možnost v preteklosti, pa žal tega niso naredili ali pa ni bilo iz njih vse skupaj nič.

Kot običajno ne morem sestiti na te vaše teze o tem, da je treba poiskati odgovorne zdaj in ta trenutek. Najboljše, da kar sami poslanci po principu "kadija tuži, kadija sudi" že kar tukaj izza govornice poslanci SDS poveste, kdo je kriv, za kaj je kriv, da ga je treba takoj zapreti, da je guverner kriminallec in tako naprej. V tej državi imamo organe, ki so odgovorni za to, da preganjajo ta kazniva dejanja. Vloga Banke Slovenije je tukaj nekaj povsem drugega in jo je guverner lepo obrazložil. Na tem mestu mu tudi sama čestitam za odličen debi v parlamentu in izjemno potrpežljivost v današnji razpravi.

Potem pa seveda na koncu še vprašanje, zakaj, dragi kolegi, tako pametni, tako vsevedni, niste to, kar je treba narediti, da bi se naš bančni sistem saniral, naredili že pred časom. Problem teh dveh konkretnih bank je eskaliral že pred enim letom, ko ste bili na vladi točno vi. Zakaj niste takrat poskušali pregovoriti guvernerja Banke Slovenije ali v skupnem dogovoru – odgovornost je skupna, to so velike zadeve – najti rešitve? Zakaj ni takrat prišlo do primernih ukrepov? Nekateri med vami ste bili dolga leta vpeti v te postopke, pa ne bom zdaj naštevala po imenu, kdo in kje je bil državni sekretar, pa nadzornik in tako naprej – to ni moj stil, to je vaš stil. Ampak zakaj niste tega naredili takrat, ko je bilo treba. In zdaj zvrčati spet krivdo na nekatere, ki smo tukaj v tem parlamentu leto in pol, ali pa na guvernerja, ki je tukaj še manj, ali pa na ministra, ki je tukaj pet mesecev, je pa res neprimerno.

Skratka, zaključujem s tem, da je odgovornost treba najti in da je odgovornost treba najti na način, ki je v neki demokratični državi primeren, preko ustreznih organov. Do takrat pa morajo vsi drugi organi narediti to, kar je potrebno. V konkretnem primeru je 231 milijonov vlog v teh bankah pripadalo manjšim podjetjem, malim podjetnikom in fizičnim osebam. Če ste vi mnenja, da bi bilo treba te ljudi pustiti na cedilu, je to pač vaša pravica, mi mislimo drugače. Da je manjši strošek likvidacije, kot je strošek stečaja, pomeni tudi manjši strošek za državo, je tudi nekaj, kar je po našem mnenju dobro, po vašem mnenju pa očitno ne, ker je lov na čarovnice pač pomembnejši od vsega drugega. In če se argumenti, ki so bili danes več kot dobro predstavljeni s strani ministra in guvernerja, ne skladajo z vašimi stališči in navedbami, ponovno toliko slabše za argumente. Hvala.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala tudi vam.

Gospod Širčelj kot predlagatelj, izvolite.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Hvala lepa.

Kolegica Kociper se pač postavi v pozo ocenjevanja drugih in njena beseda je verjetno nad vsemi in ona si vzame pravico, da ocenjuje celoten Državni zbor, vsakega posameznika, še posebej pa poslanke in poslance Slovenske demokratske stranke. To je poza, ki nekaj pove o sami osebi. Tu ni nobene brezplodne razprave. Tu je zelo konkretna razprava o največji težavi, ki jo ima danes Slovenija – to je bančni sistem in to je sanacija bančnega sistema. In odgovorno smo pristopili k temu vprašanju, ne na podlagi nekih govoric, ne na podlagi nečesa kar tako iz zraka. Je pa vedno treba pogledati lastniško strukturo. In ta lastniška struktura kaže določena podjetja, določene posameznike, ki so v preteklosti nastopali v tej ali drugi vlogi, na tej ali drugi strani, levi ali desni, saj ni nobene težave – je leva, je desna in sredinska in tako naprej. Ampak ta ocena, bom rekel, nekje zviška, kako je tu vse slabo in tako naprej, je popolnoma brez kakršnihkoli argumentov, je pač govor zaradi govora in očitanje nedobronamernosti je iz trte izvito.

Večkrat sem že povedal glede obeh postopkov, likvidacije in stečaja. Stečaj je hitrejši. Pri stečaju se ne uporabi denarja davkoplachevalcev, veliko manj. Depoziti se pretvorijo v deleže. Hitreje je končano. In zaradi tega je lahko tudi bolj transparenten, upravlja ga stečajni upravitelj in tako naprej. Ima pozitivne lastnosti, ima pa verjetno tudi nekaj negativnih lastnosti, v kar sploh ne dvomim. Tako kot jih ima tudi likvidacija, takšna ali drugačna. Ima nekaj slabih lastnosti. Veliko denarja davkoplachevalcev se bo potrošilo, veliko bo napisanega, govorjenega nekaj let o tem in tako naprej. In tukaj se postavlja veliko vprašanj. Tako da ni ne leve ne desne in glede argumentov bi morali nekoliko omiliti svojo razpravo ali pa vzeti nekatere zadeve nazaj.

Zakaj nismo naredili že pred časom? Zelo jasno. Poglejte, danes je bilo rečeno, da od leta 2009 Slovenska demokratska stranka predlaga razrešitev bančnega vprašanja in to s posebno Družbo za upravljanje terjatev bank ali, če želite, slabo banko. Ta razprava poteka v Sloveniji približno že od takrat. Vedno več je zdaj tistih ali pa vas je tistih, ki se nekako želite sprijazniti tudi s to ustanovo oziroma z reševanjem tega vprašanja preko neke posebne družbe. V letu 2011 je bilo to nemogoče. V letu 2012 je bilo rečeno, da ste popolnoma proti tej posebni instituciji, da jo zavrčate in da na takšen način ni možno reševati slovenskega bančnega sistema, ampak samo z dokapitalizacijo. Odgovarjam na vaše vprašanje, zakaj nismo tega naredili prej – zaradi tega, ker ste blokirali te zadeve. Zaradi tega, ker ste šli na Ustavno sodišče, zaradi tega, ker so bile tu same blokade, ker ni bilo nikomur do transparentnosti postopkov. Zato se ni moglo tega narediti. Zaradi tega, ker je bil postopek



zaustavljen za tri mesece, zaradi tega, ker so se zbirali podpisi, nosili podpisi in tako naprej. Ne bom šel sedaj v detajle – tudi zaradi tega. In zaradi tega je danes, ko zelo argumentirano govorimo o teh zadevah in ko tudi guverner Banke Slovenije argumentirano govori o teh zadevah, en tak večni nagovor – ne vem, če je ravno primeren, mislim, da je neprimeren. To je odgovor.

Gospa Kociper, govorili ste tudi glede državne pomoči in Evrope. Evropa je dala dovoljenje, da tukaj ne gre za prepovedano državno pomoč, in nič več in nič manj. Mislim, da je tudi s strani Banke Slovenije in ministrstva prišla informacija, vsaj bila je v javnosti, da to ni model za vse ostale primere. Torej, kateri model pa še imamo? Poleg modela likvidacije še model stečajja. Zaradi tega sem že vnaprej povedal, da ni dobro za slovenski bančni sistem, za varnost slovensko bančnega sistema, za slovenske vlagatelje, da en model izključite iz tega, da bi ga bilo kadarkoli možno uporabiti. Ni dobro zaradi tega, ker ga bo morda kdaj treba še zagovarjati. Morda. Si ne želim, da bi ga, ampak morda. Tukaj ne gre za nobene insinuuacije. Gre za konkretne zadeve. V čem je bistvena razlika? Kakorkoli že, saj danes se pogovarjamo, ali je toliko vlog gospodarstva, toliko posameznikov in tako naprej, ampak zaščiteni so vsi, tudi tisti, ki imajo vloge nad 100 tisoč evrov. Z drugimi besedami to pomeni, da smo imeli nek institut, ki ga imamo v tej državi, to je jamstvena shema, po kateri so zaščiteni vloge le tiste do 100 tisoč evrov, in da ta institut enostavno ne uporabljamo ali pa v državi ne velja ali pa ni možno, da bi deloval, ker bi imele banke zelo velike težave, če bi morale namesto teh dveh bank poplačati 400 milijonov evrov, kot je bilo rečeno, in bi zaradi tega tako ali tako nastopila država. Veste, obstajajo velike vsebinske v zvezi s tem in ta razprava danes ni popolnoma nič insinuirana in ni popolnoma nič brezplodna. Navsezadnje je veliko govorcev samih priznalo, tudi z nasprotni strani, da je razprava plodna. Če vam ni, da v petek popoldan sedite tukaj in rešujete bančni sistem, vam pač ne morem pomagati, lahko kako boljše porabite ta čas.

Druga zadeva je pa glede odgovornosti. Tukaj moram reči, da nihče, vsaj sam nisem mislil, da bi kdo na podlagi stresnih testov ugotavljal kakršnokoli odgovornost. Mislim, da to ni bilo nikoli rečeno. V tej dvorani nisem slišal, da bi bilo to rečeno, da bi kdo to delal. In tudi nihče nikoli ni govoril o levih in desnih bankah, čeprav mi je to sedaj prvič prišlo na misel in sem začel prešteti, katere so desne banke, če je kakšna desna banka. Za vse veljajo enaka merila, za vse velja enak zakon, iste institucije in tukaj ni na podlagi tega ničesar.

Je pa res, 25 ali 24 bank je v državi, sedaj jih bo 22, pa jih še nikoli nisem začel deliti na leve in desne, sedaj sem se pa začel spraševati, če lahko kdo pomaga, katera je desna in katera je leva banka. Hvala lepa.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala tudi vam.  
Repliko želi gospa Maša Kociper.

**MAŠA KOCIPER (PS PS):** Hvala lepa.

Ko zmanjka argumentov, gremo pač na diskreditacijo, gospod Šircelj. Če vam moj način ni simpatičen, prosim, da me razumete, če se ne sekiram preveč. Vsem pač ne moremo biti všeč. Ne glede na to pa morate tudi meni dati pravico, da povem svoje mnenje. In moje mnenje je tako, kot sem ga povedala. Če lahko tukaj govorite že toliko in toliko ur ene in iste zadeve, dovolite, da tudi poslanec enkrat na sejo pove svoje mnenje na način, ki se njemu zdi ustrezen.

Ampak nisem se zato oglasila. Oglasila sem se zato, ker ste zopet ponavljali to mantra, ki jo tudi v medijih sedaj ves čas ponavljate, da je PS, naša stranka, blokirala slabo banko in tako naprej. Glejte, podpisi so se zbirali do roka, ko bi bil zakon razglašen, prej zakon ne bi mogel biti razglašen in potem je predsednik Državnega zbora spoznal, da fotokopije podpisov niso veljavne. Prav nič nismo blokirali slabe banke in vsega, kar je v zvezi s sanacijo bančnega sistema treba narediti. Je pa res, da ste bili do nedavnega neizvršni direktor tam in mogoče ste pa vi kaj prispevali, da gre vse tako počasi. In glede na to, da ste lahko toliko časa opravljali dve plačani službi, predlagam, da mogoče glede na to, da je zdaj treba na hitro te odgovorne lastnike najti – to pa ste rekli, lastnike –, še to vi prevzamete, samo mogoče za dve plači, ne še za dodatno tretjo. Hvala.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Naslednja razpravljavka je gospa Alenka Jeraj.

**ALENKA JERAJ (PS SDS):** Hvala za besedo.

Danes že cel dan govorimo o bankah in kadar se pogovarjamo o bankah, je treba govoriti tudi o zaupanju. Če zaupanja ni, potem tudi ni dobrega bančnega poslovanja. Mi bi verjetno zaupali banki in tudi odločitvi ministra za finance in guvernerja banke, če ne bi bilo preveč čudnih naključij in vedno istih imen, ki jih srečujemo.

Če beremo članke, in tega je kar precej, pridemo do imen. Eden izmed svetovalcev uprave Probanke je bil tudi gospod Borut Jamnik, nečak nekdanje poslanke SD, gospe Brede Pečan. Govori se tudi, da je tisti, ki je priskrbel stranke v Probanki – namreč, jaz in še nekdo se zmeniva, da bova ustanovila banko, potem pa je problem dobiti stranke, kako bodo stranke prišle v to zasebno banko, kako bodo zaupale takšni banki in zato je moral nekdo poskrbeti. Nekateri pravijo, da je bil to ravno gospod Jamnik. Kar verjetno ni bilo težko, ker ga najdemo povsod, v Kad, Modri Zavarovalnici, bil je nadzornik v Zavarovalnici Triglav oziroma to mislim, da je še zdaj, v Pivovarni Laško, Mercatorju, Telekomu in najbrž še kje, pa niti vsega ne morem naštet. Potem se srečamo še z enim imenom, Herman Rigelnik, kar nekaj vas



je o njem že govorilo, ki je tudi največji, 40 % lastnik Factor banke. V člankih lahko spet preberemo, da je gospod Herman Rigelnik odšel jeseni v zaslužni pokoj, za to dobil 390 tisoč bruto odpravnine, najbrž do danes že kaj zapravljal od tega, ampak poglejmo, kaj se je pa dogajalo z njegovimi podjetji. Podjetje Protej – si je izplačal 6,9 milijona dividend. Potem tudi še eno podjetje, ki spada pod skupino ACH. V letih od 2009 do 2012 je skupina ustvarila za 22 milijonov evrov celotne izgube, o izgubi govorimo, medtem ko je bilo v istem obdobju za financiranje menedžerskega odkupa Proteju namenjeno kar 30 milijonov dividend. To je precej čudno poslovanje, najbrž pa gospod Rigelnik ve, zakaj tako. Potem srečamo ime gospe Romane Pajenk, ste tudi nekateri že omenili, dolgoletne predsednice uprave, tudi ustanovne članice Foruma 21, ki ga žal moramo omenjati, ker se ta ista imena pojavljajo tudi tam. Poleg tega je bil leta 2001 na njihovi prireditvi ob obletnici ustanovitve banke gospod Kučan, ki je takrat zelo pohvalil gospod Pajenk in takrat smo se začeli pogovarjati o nacionalnem interesu, ki je očitno privedel do takšnih rezultatov, ki jih imamo danes. Z njo je povezan še nek nečak ali nekdo, ampak zdaj tega imena ne najdem. Gospa je bila ovadena, tožilstvo je sicer ovadbo zavrglo, ampak na to se je k sreči Banka Slovenije pritožila, ker je očitno ocenila, da je prišlo do zlorab oziroma kaznivih dejanj. Potem je tukaj gospod Roman Glazer, dolgoletni predsednik nadzornega sveta Probanke, prvi mož Perutnine Ptuj, tudi ustanovni član Foruma 21 – ne boste verjeli. In ne vem, kaj je ta gospod delal, kako je nadzoroval svojo kolegico, da je banka prišla v rdeče številke oziroma da jo moramo danes reševati. Potem srečamo gospo Tatjano Fink, dolgoletno predsednica uprave Trima, tudi nadzornica v Probanki gospe Pajenk. Kako opravlja svoje delo? Očitno slabo, če se stvari dogajajo tako, kot lahko tukaj preberemo. In še nekaj takšnih imen bi lahko našli. Pred časom smo lahko prebrali, da so predstavniki Banke Slovenije, takrat sicer še pod vodstvom prejšnjega guvernerja – mimogrede, mislim, da bi si zaslužil kakšno kazensko ovadbo in je to najbrž naloga novega guvernerja, če je ugotovil, da svoje naloge ni opravil tako, kot bi jo moral, ker ima podatke, mi jih pa nimamo, razen kar vam zdaj berem, člankov –, prišli k predsedniku Vlade, gospodu Janši, in predlagali, da se obe banki pripojita k Novi Kreditni banki Maribor in se lepo dolgovi obesijo nekam drugam. Ker se zaveda, da je tisti, ki mora reševati privatne, zasebne banke, lastnik, je seveda to zavrnil, kar je tudi v skladu z EU smernicami in s tem, kar ste naredili, te smernice kršite in to dobro veste.

In še enkrat k zaupanju. Članek Slovenska mafija, vam ne bom vsega prebrala: "Koreličev varovanec Borut Jamnik ..., Tomaž Kuntarič vedno le desna roka Boruta Jamnika ..." – si boste lahko prebrali. Potem naslednji članek: "Gradis skupina G ne bo predočil bančne garancije za gradnjo garaže Kozolec 2,

ker bo mestna občina prekinila pogodbo z njim, ker so imeli garancijo Factor banke, pa vsi vemo, kaj se je z njo zgodilo," je povedal gospod Jankovič. Mimogrede, podjetje KLM naložbe, ki je v večinski lasti gospoda Jankoviča, Factor banki dolguje enajst milijonov evrov. In ta banka je sodelovala tudi pri velikem projektu v Ljubljani oziroma v konzorciju, bank, ki so financirale Stožice. Potem še nek članek, Banka Slovenije je priznala, Probanka v težavah že leta 2010: "Banka Slovenije je prve težave Probanke opazila že pred tremi leti, kljub temu je leto dni pozneje dopustila, da se je banka, ki jo je vodila Romana Pajenk, v dokapitalizaciji še tesneje prepletla s svojimi strankami."

Skratka, s tem, kar ste se odločili v Vladi in Banki Sloveniji, ste pokazali, da podpirate tajkune, najbogatejši razred, da bo nekdo, ki živi v štirideset kvadratov velikem stanovanju z minimalno plačo, plačeval za tistega, ki živi v vili z bazenom, ima vikend ali dva. Več o tem si lahko preberete v prejšnjem Reporterju z vsemi slikami, kdo in kje si je opomogel, odkar je bil povezan s Probanko ali Factor banko.

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Naslednji razpravljavec je mag. Marko Pogačnik.

**MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):** Spoštovani predsednik, bom zelo kratek.

Glavno stališče sem povedal že v uvodni razpravi, še vedno pa sam ocenjujem, da glavno odgovornost za stanje v slovenskem bančništvu nosi Banka Slovenije kot regulator, kajti pri 14 milijardah izgube, ker če tega regulator ni mogel prej videti potencialnega tveganja za sanacijo bančnega sistema, mislim, da ni druge variante kot to. Tudi med besedami novega guvernerja smo lahko razbrali, da gredo nekateri očitki na račun prejšnjega vodstva, da se odredbe, ki so bile sprejete, niso dale spreminjati. Predvsem je zaskrbljujoče – in mislim, da je nujno potrebno, da se spremenita dva ključna zakona, in sicer Zakon o Banki Slovenije in Zakon o bančništvu, kar je tudi že navedel novi guverner –, da kljub izjavam oziroma kazni, prepovedi upravljanja poslov ene izmed nadzornic, da Banka Slovenije ni mogla odreagirati. Pričakujem, da bo Banka Slovenije pod novim vodstvom temeljito prenovila ta sistem in pa predvsem, da se bo odkrila neka odgovornost. Zdi se mi tudi nepošteno ali pa bi rekel zaskrbljujoče, da ste vi kot guverner danes priznali, da ste s to informacijo v zvezi z Agrobanko razpolagali, vaši predstavniki zadnjič na odboru so pa v magnetogramu dvakrat ponovili, da s to informacijo niso razpolagali.

Še enkrat, pošteno do davkoplačevalcev bi pa bilo, glede na to, da sta šli dve zasebni banki v likvidacijo in da bomo davkoplačevalci krili te stroške, ki niso majhni, pogovarjamo se potencialno o eni milijardi poročstva, da se ta imena nad 100 tisoč evrov



depozitov tudi razkrijejo. Imamo samo še eno vprašanje, na katerega mislim, da nisem dobil odgovora od ministra za finance ali od guvernerja. Evropska komisija je dala začasno odredbo za to. Kakšen je lahko še naslednji postopek v primeru, da Evropska komisija ne bo zadovoljna z likvidacijskim načrtom, ki ga bosta pripravili izredni upravi obeh bank? Hvala.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Besedo dajem dr. Boštjanu Jazbecu, izvolite.

**DR. BOŠTJAN JAZBEC:** Najprej bi vas opozoril, da sem povedal, da je morebitni strošek, če zapremo vse slovenske banke, 14 milijard evrov, zato mislim, da ste napačno razumeli ali pa zdaj na svoj način razlagate ta strošek, ki je mogoč. To je mogoče, če zapremo vse banke in še to samo zajamčenih varčevalcev. Vseh vlog v slovenskem bančnem sistemu je pa 24 milijard in takrat, če se dobro spomnite, sem povedal, da če zapremo vse banke, je takšen strošek. Zakon o Banki Slovenije in Zakon o bančništvu lahko spremenite in potem bomo edina država v Evropski uniji, ki bo imela zakone drugače napisane, kot so v skladu z direktivami in priporočili Evropske centralne banke. In tretja stvar. Povedal sem, da sem iz časopisov izvedel o gospe Mihatovič, kar pomeni, da moji kolegi iz Banke Slovenije niso lagali na seji odbora. Hvala.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Naslednji ima besedo gospod Roberto Battelli, pripravi naj se Marjana Kotnik Poropat. Izvolite, gospod Battelli.

**ROBERTO BATTELLI (PS NS):** Hvala lepa, gospod predsednik.

Jasno je, da ne gre za reševanje teh bank, ampak za tisto, za kar Banka Slovenije in Vlada menita, da je najbolj smotrni način, kako ublažiti posledice prenehanja delovanja teh bank in posledice tega na bančni sistem in posledično že spet znižanje škode za davkoplačevalce na takšen način. To je v redu s tem, da seveda prevzimate odgovornost za takšen način glede na primere, ki nas še čakajo, ampak to, kar bega, je na nek način defenzivnost institucij pred temi problemi. Kot da se je institucije ukvarjajo s posledicami, ne pa z vzroki. In če se ne ukvarjamo z vzroki, potem pomeni, da se bomo lahko tudi v bodoče stalno srečevali s potrebo po tem, da se ogenj gasi, ostane pa pogorišče. Gašenje pa dosti stane. Ta defenzivnost institucij je nekaj, kar skrbi. Vzroki so po navadi narejeni iz dveh elementov: kako in zakaj. Verjamem, da Banka Slovenije nima po svoji institucionalni vlogi vseh instrumentov za to, da ta kako in ta zakaj odpravi. Jih ima delno. Ampak ne morem pa verjeti, da, kot je bilo včeraj rečeno na Odboru za finance, Vlada nima teh instrumentov. Torej, dobro bi bilo, da se ne

negira te možnosti, in dobro bi bilo, da Vlada začne javno in jasno delovati na način, da se kaj takega ne bo moglo več ponoviti.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Besedo dajem gospe Marjani Kotnik Poropat. Pripravi naj se gospod Jože Tanko.

**MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS):** Hvala. Spoštovane, spoštovani!

Danes je bilo že veliko povednega o problematiki reševanja obeh bank, to je Probanke in Factor banke, z denarjem davkoplačevalcev. Sama se ne morem postaviti na stališče tistih, ki menite, da je način reševanja obeh bank z likvidacijo neprimeren, nasprotno. Povedati moram, da me je prepričalo stališče Vlade, gospoda ministra, državnega sekretarja in argumenti, ki jih je navedel guverner Banke Slovenije, spoštovani gospod Jazbec. Nadzorovana likvidacija, katero je podprla Banka Slovenije, je tudi po mojem mnenju na podlagi prej navedenih stališč primernejša rešitev obeh bank od stečaja. Stečaj obeh bank bi najprej pomenil to, da bi po končanem stečajnem postopku vlagatelji prejeli zelo malo, ocenjeno je, da do 25 % vrednosti svojih vlog. Ker so med vlagatelji tudi gospodarske družbe, bi lahko pomenilo to tudi likvidacijo teh družb, posledično pa bi ostali brez dela številni zaposleni. Torej, posledica stečaja bi bila tudi povečana brezposelnost, ki je že tako zelo visoka v naši državi. To pa je problem. Povedano je že bilo tudi to, da bi lahko ob uvedbi stečaja nastal med državljanji preplah in vlagatelji bi začeli dvigovati svoje vloge, in to dvigovati ne samo v teh dveh bankah, ampak nekdo je danes rekel tukaj, tudi v vseh drugih bankah v naši državi. Tudi to bi imelo zelo negativne posledice, saj bi se med državljanji spodbudilo nezaupanje do bank in do kot bi to pripeljalo, lahko samo ugibamo.

Zato bom podprla način reševanja obeh bank z nadzorovano likvidacijo. Pri tem pa želim povedati, da pričakujem, da bo Vlada naredila vse, da bodo lastniki, uprava in člani nadzornih svetov odgovarjali za vse kršitve zakonov, za nevestno delo in slabo vodenje obeh bank, ki je pripeljalo do situacije, v kakršni sta danes.

In na koncu mi dovolite, spoštovani minister, še eno vprašanje. Želela bi odgovor; uprave so bile zamenjane, ali so v teh upravah zdaj novi ljudje. Ali so to ljudje, ki so vredni zaupanja in niso razpeti ne na levo in ne na desno in da politika nima in ne bo imela vpliva na njihovo delo. Hvala lepa.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Želite odgovoriti na ta vprašanja. Boste počakali še do konca?

Gospa Poropat, izklopite mikrofona. Hvala.

Gospod minister, imate besedo.



**DR. UROŠ ČUFER:** Najlepša hvala.

Bom izkoristil priložnost, da odgovorim kar na vsa tri vprašanja, ki so. Mogoče najprej kar se tiče vprašanje terjanja odgovornosti. Terjanje odgovornosti je pravzaprav zelo pomemben element pri reševanju težav v bančništvu. Samo po sebi to ne bo rešilo nobene težave, je pa zelo pomembno za naprej, kako se bo v nadaljevanju poslovalo in način, kako se bo to preprečevalo. Mislim, da se moramo vsi zavedati, da postopek terjanja odgovornosti ne sme biti v ničemer drugačen v primeru, če gre neka banka v stečaj ali pa če gre neka banka v kontrolirano likvidacijo. V obeh primerih je škoda povzročena in v obeh primerih je treba iskati odgovornost. To se mi zdi zelo pomemben element. Druga stvar, na katero bi razširil terjanje odgovornosti. Ne samo takrat, kadar neka banka preneha s svojim poslovanjem, ker gre pač v stečaj ali likvidacijo, tudi v primerih, ko se upravljajo javna sredstva, javni denar za dokapitalizacijo bank, za pokrivanje izgube, ki potem ne gredo v stečaj, je ravno tako treba terjati odgovornost. Tudi ta vidik je treba poudariti. Zato smo, ko smo z Banko Slovenije pripravljali mandatno pismo izredni upravi, dali še dodatno zavezo upravi, da kadar odkrije kakšno nepravilnost, in nepravilnosti mora iskati, potem tudi sproži ustrezne postopke. Slišali smo tudi, da to že tako ali tako piše v Zakonu o gospodarskih družbah, da je to odgovornost vsake uprave. Vendar ko smo se takrat o tem pogovarjali, se nam je zdelo pomembno, da to napišemo še v mandatnem pismu, zaradi tega, da damo temu ustrezno prioriteto, da bo izredna uprava vedela, da je to tudi za nas pomembno. Prepričan sem, da se bo izredna uprava obeh teh bank tega lotila na sistematičen način, da bo to delala dosledno in da bo tudi nadzorni svet, ki ga predstavlja Svet Banke Slovenije, to spremljal in da bodo dejansko vsi ti postopki stekli. / oglašanje iz dvorane/ Ne vem, ker to so interne informacije v banki, ampak prepričan sem, da so začeli to gledati, tako kot so začeli pripravljati vse ostalo.

Drugo vprašanje je glede začasnega dovoljenja Evropske komisije. Postopek odobritve dovoljenja je dvofazen, tako kot je v vseh postopkih odobritve dovoljenja državne pomoči vsaki posamezni banki. V prvem delu postopka komisija dovoli, da se banko lahko rešuje, in v drugem delu postopka komisija pove in da odobritev za plan likvidacije. To je zelo pomembno zaradi tega, ker kaj bi bilo, če bi pripravili plan likvidacije, ki bi trajal 30 let, ki ne bi bil nikakršen plan likvidacije, pa bi ga lahko tako imenovali. Kar pomeni, da si pravzaprav komisija pridrži, da na koncu pogleda plan likvidacije, da vidi, da je ta plan likvidacije ustrezno hiter in da pripelje do ustreznih rezultatov. Zaradi tega je ta postopek dvofazen in zaradi tega je druga faza potem vezana na plan likvidacije.

Kar se tiče novih izrednih uprav v teh dveh družbah, ali so to ljudje, ki so vredni zaupanja. Te nove izredne uprave je postavil nadzorni svet, Banka Slovenije v funkciji nadzornega sveta. Oni so opravili vse postopke in sem prepričan, da so te postopke opravili pravilno. Ne samo, da so to ljudje, zaupanja vredni, ampak imajo tudi ustrezne sposobnosti in znanje, da lahko to zadevo na tak način opravijo.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Naslednji ima besedo ima gospod Jože Tanko.

**JOŽE TANKO (PS SDS):** Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegi!

Pred nami je razprava o najpomembnejšem, največjem problemu Republike Slovenije ta trenutek. Žal moramo ugotoviti, da na tej seji ni predsednice Vlade, čeprav smo v svoji zahtevi posebej napisali, da se jo povabi na sejo Državnega zbora. Tudi ko smo opozorili, da bi bilo dobro, da bi bila tukaj, se je ni poiskalo, ni našlo. Gospod minister pa je v 7, 8 urah skupaj s svojim državnim sekretarjem porabil 10 ali 13 minut za razpravo o vseh številnih vprašanjih, ki so bila naslovljena na gospoda guvernerja in Vlado Republike Slovenije. Mislim, da je guverner svoj del naloge, ki smo jo pričakovali, opravil korektno, solidno, je predstavil argumente. Vlada je pa izgubljena, ni predsednice Vlade, ni ministra, ni nikogar, ki bi kakorkoli odgovarjal na te stvari. Ne vem sicer, zakaj se je to zgodilo, ampak glede na to, da danes potekajo preiskave nekaterih oseb s strani NPU in so bila nekatera pridržanja, je morda pridržana tudi predsednica Vlade, če slučajno preiskujejo vlogo nadzornikov Nove Kreditne banke v vseh teh obtožnih predlogih, ki jih je novi direktor NKBM vložil. Najbrž zna biti tudi tukaj problem.

Rad bi vas opozoril, da smo lani meseca julija imeli v Državnem zboru izredno sejo Državnega zbora na zahtevo bivšega guvernerja, da smo obravnavali takrat stanje v slovenskem bančnem sistemu in kljub temu, da je tedanji guverner iniciral to razpravo, pravzaprav ni dal nobenih podatkov o stanju bremen v slovenskem bančnem sistemu. Bile so številke od dve milijardi do štiri in pol, odvisno od metodologije, zornega kota in tako naprej. Danes govorimo o številki sedem in pol milijard. Leto dni je minilo zadeva se je dvignila, povečala za 100 %. In tukaj vidim en del tega problema. Drugi del tega problema je tudi to, da se je v preiskavo bančnega sistema vtaknila Komisija za preprečevanje korupcije. Meseca marca je objavila bombastično poročilo o ugotovitvah v bančnem sistemu, ampak samo najavila, da so veliki problemi. Ni prišla ven z eno številko in z enim imenom. Tudi institucija, ki se je spotaknila v vse te malverzacije v bančnem sistemu, ni bila sposobna identificirati problema





s številko, niti z imeni in priimki, ker ocenjujem, da je to izreden problem.

Sicer smo v svojem sklepu za sejo odbora predlagali, da se razkrijejo tudi imena in bremena, tako kot je v skladu z Zakonom o bančništvu predvideno za te izredne primere, stečaje ali likvidacije. Žal je bila tudi koalicija tista, ki je ta naš predlog sklepa povzela in storila vse, da do teh razkritij v skladu z Zakonom o bančništvu ne pride. Tukaj v bistvu ne morem razmišljati drugače, kot da je ta naš bančni sistem nek strogo zaprt ekosistem, v katerega ne sme nihče niti pokukati, kaj šele, da bi kakorkoli kakšen list papirja v tem ekosistemu obrnil. To je Natura 2000 v bančništvu ali pa nek sistem, ki smo ga poznali iz časa bivše Jugoslavije, ki se mu je reklo Gotenica. Kdo je vstopil v sistem, ni prišel več ven. In pravzaprav ta sistem v bančništvu deluje na podoben način.

Kolega Veber je nedavno nekaj mesecev nazaj govoril o kraji stoletja in o veleizdaji. Smo pred konkretnimi številkami, pred konkretnimi ugotovitvami. Pričakoval sem, da bo gospod Veber na to temo odprl in razvil kakšno razpravo v Državnemu zboru, ampak ni bilo razprave in ni bilo niti soglasja koalicije zato, da bi prišlo do razkritij, kdo so osebe, ki so s svojim delovanjem povzročile luknjo v bančnem sistemu. Žal tudi od predlagateljev tega ukrepa nismo dobili niti približno nobene SWOT analize, kaj je primernejši ukrep. Moramo se zadovoljiti z ustnimi interpretacijami, kaj bi se zgodilo, če bi se zgodilo in če bi izvedli nek ukrep. Mislim, da bi morala za resen problem, ki ga imamo v državi, tako Banka Slovenije kot Vlada Republike Slovenije pripraviti neko SWOT analizo, če je treba zapreti sejo, da o tem tudi Državni zbor lahko opravi razpravo in ve, da je to tako in da je to edini ukrep. Od nas v bistvu zahtevate, da gremo na zaupanje, ampak zaupanje je povzročilo to stanje, ki ga imamo sedaj, je povzročilo enormno bančno luknjo, enormni problem v državi. Glede na to, da je bilo delovanje obeh teh malih bank tipično za neko piramidalno shemo, ni bilo javnosti predstavljenega nobenega ukrepa proti odgovornim. Tipično za piramidalno shemo je, da so izjemno visoke obresti na depozite, na vloge in da se prijateljsko razporejajo krediti z nizkimi obrestnimi merami. To je tipično za piramidalno shemo. Upam, da je gospod Kranjec to ugotovil. Takrat, ko je predstavljal težave slovenskega bančnega sistema, ti dve bančnici ni omenil z eno besedo. Sedaj sta glavni slovenski problem. Ko sem prej govoril o dediščini – tisti, ki prevzame funkcijo za svojim naslednikom, prevzame tudi dediščino. Zanima me v tem konkretnem primeru, kakšni bodo ukrepi, kakšne bodo sankcije proti tistim, ki so v Državni zbor prišli in niso iskreno povedali, za kakšne probleme gre v bančnem sistemu.

Govorili ste o tem, da je Banka Slovenije sprejela 62 ukrepov proti tema dvema bankama v zadnjih dveh, treh letih. Če so bili ukrepi izpeljani v skladu z navodili Banke

Slovenije, potem gre za problem Banke Slovenije. Če banki nista izvajali ukrepov Banke Slovenije, bi morale slediti sankcije, tudi odvzeti licenc. Zanima me, kdo iz teh bank kot nadzornik ali kot član uprave je izgubil licenco, če slučajno ni izvajal ukrepov, ki jih je predpisala Banka Slovenije. Ti podatki morajo obstajati.

Gospod Čehovin je v svojem uvodu povedal, da če bomo kaj komplicirali, da bo imela težave Smučarska zveza Slovenije. On ve, kdo je komitent ene izmed teh bank. Zakaj ne razkrijemo še ostale komitente, da tudi mi to vidimo. To je predlagamo tudi v svojih sklepih. Moram reči, da je to pravzaprav po mojem mnenju velik problem. Nekdo nekaj ve, celo drži najbrž tole, kar je povedal, vse ostalo je pa skrito. Vlada Republike Slovenije, predsednica Vlade, gospod minister, Banka Slovenije ne dajo podatkov na mizo. Mislim, da je pošteno, če bo vsak od nas dal 200 evrov za sanacijo bančnega sistema, da vemo, za koga gre, za katerega reveža z jahto, vilo v tujini, na Cipru, gre teh 200 evrov, ki jih bomo darovali. To je ofer, po domače povedano.

Glede zakonov, zakoni so dobri, samo izvajajo se ne. Za izvajanje Zakona o bančništvu, nadzornik je Banka Slovenije – bankirji so osebe, ki se jih ni dotaknilo čisto nič. Niti eden v bančnem sistemu, ne v teh malih bankah ne v velikih, ni izgubil licence. Tu je odgovornost regulatorja izjemno velika. Hvala lepa.

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Guverner dr. Jazbec, izvolite.

**DR. BOŠTJAN JAZBEC:** V bistvu so posledice ukrepov, ki so bili izdani proti obema bankama, pripeljale do tega, da sta tako predsednica kot članica uprave Probanke izgubili licenco. Lastniki Probanke pa so izgubili glasovalne pravice. Hkrati pa so bili vsi ukrepi izvajani, razen ukrepov dokapitalizacije, ki pa so na koncu pripeljali do tega, kar smo izvedli 6. septembra, začetek postopka kontroliranega prenehanja delovanja Probanke.

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Naslednji ima besedo gospod Jani Möderndorfer.

**JANI MÖDERNDORFER (PS PS):** Dober dan. Spoštovani vsi!

Glede na to, da smo že kar nekaj časa v tej dvorani in vsi v resnici ugotavljamo, da je že čas, da gremo počasi proti koncu, lahko z veseljem ugotovim naslednje; prepričan sem, da sta tako guverner kot minister na današnji seji odgovorila na večino vprašanj, zagotovo pa bosta v prihodnosti imela še možnost odgovarjati, kajti sam postopek nadzorovane likvidacije v resnici ni še končan. In zagotovo bo slej ko prej prišlo tudi vprašanje, kako in kaj se je pravzaprav zgodilo takrat, ko bo ta postopek zaključen. Zato sem prepričan, da je opozicija, ki



ima vso pravico in nalogo, da opravlja svoje delo v Državnem zboru, sklicala izredno sejo v prvi vrsti prezgodaj, v drugi vrsti pa jo je predvsem sklicala izključno in samo z enim samim namenom, zlorabiti čas in še kar naprej uporabljati metodo, ki jo ima, strašiti in nagovarjati tiste, ki bi radi slišali, da je v tej državi res čisto vse, ampak res čisto vse narobe.

Sem pa prepričan, ker sem se med današnjo razpravo v bistvu ukvarjal z enim samim vprašanjem, to pa je, kako bi izgledalo danes, če bi imeli istega guvernerja in prejšnjo vlado in bi se zgodil popolnoma enak postopek. Seveda izredne seje opozicija na tej strani ne bi sklicala. Zagotovo ne, ker nismo imeli nikoli nobenih resnih potreb po tem, je pa res, da bi prihajala drugačna sporočila z istim postopkom na drugačen način. Izgledalo bi približno takole: danes smo likvidirali dve tajkunski banki, razlastili tajkunske lastnike delnic in lastnike spekulativnih obveznic ter rešili mala in srednja podjetja in navadne vlagatelje ter nekatere občine. Izrednim upravam pa smo tudi naložili, da vsak najmanjši sum kaznivega dejanja let tega naznaniti. Policija pa, kot že veste, danes tudi dela in je že na delu. Takšen proglas bi se lahko zgodil samo pri prejšnji vladi, ampak žalostno pri celi zgodbi je, da bi uporabljali popolnoma enak postopek. Tega, na katerega se danes obešate in pravite, da je vprašljiv, da je dvomljiv, da je preveč odprtih vprašanj. Daleč od tega. Z vami se popolnoma strinjam, vsako vprašanje je koristno, če le dobi svoj odgovor. Nekateri odgovori so danes prišli, za nekatere odgovore pa bo treba počakati. Kajti za to, kar si želi gospod Tanko, da bi imeli že danes nekatere na visicah in jih dobesedno označili in peljali kot na neki kazenski poti in jih izobešali v prid nekim njihovim namenom za predvolilne boje, je jasno, da v tej državi tako ne gre. V tej državi smo se z ustavo in zakoni odločili, kdo in kdaj ima kakšno nalogo.

Seveda smo v tej razpravi danes slišali tudi druge teme in moram reči, da sem bil na koncu presenečen nad gospodom Tankom, ki na eni strani pravi, da dajmo odpreti vsa imena in povedati, kdo je kdo, na drugi strani pa predlaga guvernerju in tistim, ki so za to pooblaščen, da naj, če je potrebno, zapremo sejo. To dvoje ne gre skupaj. To dvoje preprosto ne gre skupaj iz enega razloga, če ste že zahtevali izredno sejo, je prav, da je odprta, zato da bodo Slovenci in Slovenke slišali tiste odgovore, ki so potrebni. Ne na način, kot se ga poslužuje SDS na Twitterju in potem ponovi že po vnaprej znanem scenariju še gospod Tanko v svoji razpravi, ampak predvsem tisto, kar je treba, da bančni sistem ni v najboljši kondiciji in, kar je najbolj pomembno, da se je sanacija bank s tem korakom tudi začela.

Koliko bomo plačali in kaj vse bo, sem prepričan, da lahko danes samo ocenjujemo, ne moremo pa dati točnih števil, ker bo to s samim postopkom ugotovljeno šele na koncu in tudi razloženo. Zraven naj povem naslednje. Gospod

Tanko, predsednico Vlade kar naprej vabite sem – moram reči, da danes v tej dvorani sedijo vsi, ki so potrebni, da legitimno dajejo odgovore na vaša vprašanja. Nihče drug ta trenutek ni dolžan še dodatno razlagati, lahko pa po institutu, ki ga kot opozicija in poslanec imate, postavite poslansko vprašanje predsednici Vlade in boste dobili odgovor. Tisto, kar je zame pomembno in za nas v naši poslanski skupini, je predvsem to, da se je postopek začel. Zraven tega pa, da bomo imeli več kot jasne rezultate in tudi poročilo. Osebnost me predvsem zanima, kaj bo naprej. Kako bo izgledala sanacija bančnega sistema, kajti mislim, da, in to je tudi vaša pravilna ugotovitev, gospod Tanko, da je to najpomembnejše vprašanje v državi.

Danes smo, upam, pomirili slovensko javnost, da stvari tečejo v pravi smeri, in to je zame edini pravi odgovor. Upam, da bomo danes čim prej zaključili sejo in si prišparali nekaj več energije še za ostale stvari, predvsem pa razbremenili tiste, ki delajo na tem postopku. Današnja razprava je – moram reči na koncu – zame žalostna predvsem zaradi tega, ker sem mislil, da boste po izkušnjah, ki jih imate, kaj drugačni. Vidim, da živite v istih vzorcih, pomembne so vam samo točke in kazanje na kamerah, zato sem v resnici žalosten. Obema, ministru in guvernerju, pa hvala lepa za dober postopek in za pravilno pot, predvsem pa za zelo jasne in suverene odgovore. Hvala lepa.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala tudi vam.

Obveščam vas, da smo v okviru splošne razprave omogočili besedo vsem tistim, ki ste se prijavili k razpravi. Sprašujem pa, če želi še v okviru splošne razprave besedo Vlada? Ne želite. Mogoče guverner Banke Slovenije? (Ne.) Mogoče še predlagatelj?

Mag. Andrej Šircelj.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Hvala lepa za besedo. Spoštovani predsednik, kolegi in kolegice!

Ne morem se strinjati s tem, da je bila ta razprava nepotrebna ali da se je zgodila prezgodaj in tudi ne s tem, da je v tej državi čisto vse narobe in da pač to mi govorimo, daleč od tega. Mislim, da je bila razprava zelo konkretna, dobili smo nekaj odgovorov, nekaj jih nismo dobili. Verjetno jih bomo dobili v prihodnje. Dobili smo nekaj podatkov, nekaj jih bomo verjetno še dobili. Tistega, kar smo dejansko zahtevali v naših zahtevah, nismo dobili. Mislim pa, glede na to, da je bila z vseh strani poudarjena odgovornost in poudarjeno predvsem to, da moramo odgovorno ravnati in da je treba v bančnem sistemu zahtevati tudi odgovornost drugih, da primerno ravnajo – predvsem uprave, nadzorni sveti, nadzorni organ Banka Slovenije in tako naprej –, da bodo seveda nekateri naši predlogi, ko bomo glasovali, sprejeti in ne zavrnjeni, tako kot so bili na Odboru za finance in monetarno politiko. Navsezadnje bi s tem vsi razpravljavci dokazali, da tisto, kar govorijo,



dejansko tudi mislijo in potem naredijo. Kajti, nekaj je govoriti o odgovornosti v bančnem in finančnem sistemu, drugo pa je, da se to udejanji s tem, da določene ukrepe tudi sprejmeš.

Težko je odgovarjati na hipotetična vprašanja; kaj bi bilo, če bi bilo, kaj bi bilo, če bi bila tukaj neka druga vlada, če bi bil nek drug guverner, kaj bi se zgodilo z bančnim sistemom in kako bi takrat dejansko reagirali. Mislim, da so to pač hipotetična vprašanja, ki želijo verjetno poslušalce ali gledalce odmakniti od dejanskih težav, ki jih imamo, odmakniti od tega, da bi lahko bilo še slabše ali da še ni dovolj slabo, mislim pa, da bi lahko bilo tudi veliko bolje, še posebej, če bi neka druga vlada naredila pred tem že marsikaj, kar tukaj ni bilo storjenega. Dvomim, da so Slovenci in Slovenke dobili odgovore, za katere določamo mi tukaj, da jih morajo dobiti oziroma da je potrebno, da jih dobijo. Spoštujem Slovence in Slovenke in mislim, da jim ne moremo povedati, kateri odgovori so tisti, ki pa so za njih pravilni in česa ne smejo pri tem izvedeti. Mislim tudi, da so dovolj pronicljivi in da lahko odgovore razberejo s samih razprav. Daleč od tega, da bi jim jaz določal, kaj smejo in kaj ne smejo izvedeti. Tisto, kar lahko rečem, je, da morajo izvedeti resnico in mi jim moramo povedati resnico. Upam tudi, da se slovenska javnost ni danes preveč pomirila, zato ker mislim, da tudi ni bila preveč razburjena. Kakorkoli že, ti postopki potekajo, kakor potekajo, in če ni razloga za pomiritev, potem mislim, da tudi ni treba, da o tem govorimo.

Glede na to, da smo dobili nekatere odgovore, nekatere bomo verjetno še kasneje, verjetno bodo kakšni odgovori natančnejši, predvsem s strani vlade glede tega, kako se sredstva državnega proračuna dajejo v določene banke in kakšna je ta vloga. Verjetno bomo o tem razpravljali še ob kakšni razpravi o proračunu ali pa ob kakšnih drugih javnih razpravah, zato da tukaj niti ne bi vztrajal, ampak je še veliko odprtih vprašanj.

Bi pa, glede na to, da se vsi danes, vsaj tako sem razumel ali pa vsaj večina nas, zavzemamo za odgovornost in transparentnost postopkov, tudi glede tega mislim, da se strinjamo, predlagal, da ta spoštovani zbor, kolege in kolegice, enostavno zaveže Vlado in Banko Slovenije s tem, da v roku osmih dni podata pisno podrobno poročilo o razlogih, ki so vodili do odločitve za nadzorovano likvidacijo Probanke in Factor banke, ter zakaj se je ravno v tem času to sprejemalo. Mislim, da bo lahko. Navsezadnje so to že povedali in slišali smo, da je bila likvidnost izredno problematična. Mislim, da je to dobro tudi zaradi tega, da dejansko dokumentiramo te razloge, in da se bodo tudi kasneje, ko bodo znanamci ali kdorkoli že razpravljali o tem, imeli obrniti na to pisno podrobno poročilo. Poleg tega predlagamo, da se posreduje poimenski seznam oseb z depoziti nad 100 tisoč evrov, ki so jih imeli vlagatelji v

Probanki in Factor banki. Tukaj se gre za poročilo Vlade oziroma davkoplačevalcev, gre za to, da so ti depoziti nad 100 tisoč evrov izven jamstvene sheme, to je nekaj ekstra glede na zakonodajo. Razumem dejansko stanje, razumem težave bančnega sistema, da lahko nastanejo težave, če tudi ostale banke jamčijo s svojim denarjem oziroma s svojim denarjem poplačajo te depozite izven 100 tisoč evrov, ampak mislim, da bi bilo korektno, da to dobimo. Poleg tega predlagamo Vladi v sodelovanju z Banko Slovenije – Vlada je predlagatelj –, da takoj izvede ustrezne ukrepe oziroma predlaga ustrezno zakonodajo glede zamrznitve vseh vlog, ki jih imajo pri Probanki in Factor banki lastniki obeh bank, bivši člani uprave nadzornih svetov ter povezane osebe. Mislim, in to je bilo rečeno z več strani, da je treba te vloge, če pride do kakršnihkoli ugotovljenih kazenskih dejanj, ki jih bo ugotovilo sodišče, nameniti za sanacijo obeh bank oziroma proračunu Republike Slovenije. Poleg tega bi želeli dobiti tudi seznam oseb, ki so od leta 2000 naprej dobile izplačanih 100 tisoč evrov in, da Državnemu zboru Banka Slovenije predloži oziroma posreduje pregled, nadzore in sklepe, o katerih je govoril že guverner. Mislim, da je govoril o 62 sklepih. Ne vem, ali je šlo za eno ali za dve banke, kakorkoli že – za obe banki 62 sklepov. Razumem, da jih je težko vse povedati. Gre za precej zahtevno materijo in mislim, da bi to lahko dobili, kot razumem guvernerja, ni nobenih težav, da bi nam to posredoval. Poleg tega predlagam, da Državni zbor sprejme odločitev, da se od Vlade zahteva, da mu v roku osmih dni poda poročilo, ali je Republika Slovenija zmožna v skladu s 14. členom Ustave izvesti poplačilo depozitov vseh državljanov in državljanov. O tem smo že nekaj slišali, lahko pa dobimo od Vlade ali od Banke Slovenije to tudi pisno. Slišali smo številke, kaj to pomeni za depozite do 100 tisoč evrov – da je to 14, 15 milijard. Mislim, da je to popolnoma razumljiv predlog. In še tisto, kar sem prej povedal, da bi želel dobiti od Vlade oziroma predlagam, da Državni zbor sprejme takšne sklepe, da se dobi poročilo o tem, zakaj je tako visok delež državnih depozitov naložen v Probanki oziroma Factor banki. Korektno poročilo bi bilo, da bi se takšno poročilo nanašalo na vse banke, govorimo o 3,2 ali 3,4, 3,6 milijardah – različno, skratka več kot tri milijarde. In kakšno politiko vodi Vlada Republike Slovenije do teh bank – ali je to predvsem zato, da se pomaga pri likvidnosti – ter tudi po kakšnih pogojih je to dogovorjeno oziroma kakšne obresti dobi slovenski proračun za ta denar.

Gospa in gospodje, to so predlogi, o katerih smo tudi danes posredno veliko govorili in če želimo preiti od besed k dejanjem, potem predlagam koaliciji, da te predloge podpre. Hvala lepa.

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Hvala tudi vam.



S tem smo opravili splošno razpravo in jo zaključujem. Prehajamo pa na razpravo o točkah dopolnjenega predloga sklepa in o vloženih amandmajih. Najprej dajem v razpravo amandma k prvi točki dopolnjenega predloga sklepa. Sprašujem, če želi kdo razpravljati o amandmaju k prvi točki? Ugotavljam, da ni prijavljenih k razpravi za obrazložitev prve točke.

Gospod Šircelj, amandma k prvi točki.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Še enkrat, amandma k prvi točki govori o tem, da Državni zbor zahteva od Vlade in Banke Slovenije podrobno poročilo o razlogih, ki so vodili do odločitve za nadzorovano likvidacijo Probanke in Factor banke. O tem smo danes že govorili, dopolnim lahko samo to, da je treba nadzorovano likvidacijo gledati tudi z zornega kota primera, če bi takšen sistem veljal tudi za druge banke in kaj to dejansko pomeni. Iz razprave sem razbral, da ni težav, da bi se amandma k prvi točki sprejel in zato pričakujem, da bo ta amandma Slovenske demokratske stranke sprejet. Hvala.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Želi še kdo razpravljati o amandmaju k prvi točki? Ugotavljam da ne in zaključujem razpravo o prvi točki. Odpiram razpravo o amandmaju k dopolnjenemu predlogu sklepa, in sicer k drugi točki. Želi kdo razpravljati o tem amandmaju?

Predlagatelj Slovenska demokratska stranka, gospod Šircelj.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Tudi k drugi točki je amandma, in sicer da se posreduje poimenski seznam vseh oseb z depoziti v višini nad 100 tisoč evrov. Ti depoziti bodo zavarovani s strani države, ti depoziti ne gredo v jamstveno shemo in je to neka ekstra storitev države do lastnikov teh depozitov. Ekstra, zakaj? Zato, ker niso v jamstveni shemi. Mislim, da bi bilo potrebno, da tiste osebe, pravne ali fizične, ki imajo depozite nad 100 tisoč evrov, Banka Slovenije posreduje, da bomo vedeli, koliko jih je in kateri so ter ali obstajajo pri teh depozitih kakršnekoli povezave z lastništvom, povezave z nadzornimi sveti, povezave z upravami in tako naprej. Navsezadnje Banka Slovenije dobiva od posameznih bank podatke o tem, koliko delnic in ostalih ugodnosti imajo člani uprav in člani nadzornih svetov. Ti podatki obstajajo in že po Zakonu o bančništvu jih Banka Slovenije ima. To bi tudi pomenilo, da bi lažje preprečili, kot sem že omenil, tako imenovana incestna razmerja, ko je največji depozitar lahko tudi glavni lastnik, glavni nadzornik in zraven vpliva še na upravo. Skratka, ta razmerja je morda zaslediti tudi v teh dveh bankah, zato mislim, da je to potrebno. Hvala lepa.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala tudi vam.

Želi še kdo razpravljati o 2. točki oziroma o amandmaju k tej točki? Ugotavljam,

da ne. Zaključujem razpravo k 2. točki. Prehajamo na obravnavo amandmaja k 3. točki dopolnjenega predloga sklepa, predlagatelj Slovenska demokratska stranka. Želi kdo besedo?

Mag. Šircelj.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Amandma k 3. točki glasi, da Državni zbor predlaga Vladi in Banki Slovenije, da predlagata ustrezno zakonodajo z namenom zamrznitve vseh vlog, ki jih imajo pri Probanki in Factor banki lastniki obeh bank, bivši člani uprave, nadzornih svetov ter povezane osebe. Mislim, da je bilo danes o tem veliko razprave. Mislim, da je tudi veliko razpravljavcev reklo, da morajo lastniki odgovarjati s celotnim premoženjem. Ne bom še enkrat ponavljal vseh razprav o tem, kje je sedaj to premoženje. Ne bom komentiral člankov iz različnih revij, ki slikajo jahte, vile in tako naprej. Bi pa apeliral na vse vas, da podprete ta amandma zaradi tega, ker je to dobro za slovenski bančni sistem, slovenske državljane in državljanke ter za to, da bodo vsi postopki potekali transparentno. Hvala.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala tudi vam.

Želi še kdo razpravljati o 3. točki? Ugotavljam, da ne. Zaključujem razpravo k 3. točki. Odpiram razpravo o amandmaju k 4. točki, predlagatelj Slovenska demokratska stranka. Želi kdo besedo? Mag. Šircelj.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Hvala, gospod predsednik. Še enkrat na kratko.

Predlagamo poimenski seznam oseb, ki so iz naslova depozitov dobile izplačanih več kot 100 tisoč evrov ter v povezavi s tem, ali gre za upravo, nadzorni svet, lastnike, povezane osebe. Mislim, da bi bilo prav, da se ugotovi, kako je uprava poslovala v zadnjem obdobju, kako je nadzorni svet nadzoroval ta izplačila in komu so bila posredovana, še posebej zaradi tega, ker je javno znano, da so bile izplačane določene dividende lastnikom. Skratka, najprej dividenda, potem pa tako imenovana nadzorovana likvidacija, s katero se prenese breme na davkoplačevalce.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Želi še kdo razpravljati k 4. točki?

Gospa Maša Kociper.

**MAŠA KOCIPER (PS PS):** Hvala lepa.

Glede na ta izvajanja bi vendarle opozorila na mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je v svojem mnenju v zvezi s priporočili izpostavila institucionalno neodvisnost Banke Slovenije v skladu s katero, to je po 152. členu Ustave, je Banka Slovenija kot institucija samostojna in ni dolžna upoštevati navodil Vlade, parlamenta ali drugih organov in tudi drugi organi v skladu s tem načelom ne smejo spreminjati ukrepov Banke Slovenije. Zato so ta priporočila povsem v nasprotju s temi načeli in



posegajo tudi v obveznosti Banke Slovenije, da varuje podatke, da varuje zaupnost vlog – o tem je bilo danes veliko povedanega. Banka Slovenije je k tej zaupnosti zavezana po zakonu. Ta zakon lahko poslanci, če se vas bo dovolj nabralo, seveda spremenite. Bomo pa pač, kot je povedal guverner, edina država na svetu, ki bo imela takšno zakonodajo.

V delu, v katerem predlagatelji predlagajo izvedbo nekaterih ukrepov, pa je Zakonodajno-pravna služba poudarila, da gre ponovno za poseg v izključno pristojnost Banke Slovenije kot samostojnega in neodvisnega regulatorja, tako da bi bila lahko celotna priporočila morda v kakšnem drugem primeru spoznana kot neustrezna za sejo zborna.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.  
Mag. Šircelj.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Hvala lepa.

Spoštujem neodvisnost Banke Slovenije. Vem, da je Banka Slovenije neodvisna in ne vidim nobenega problema. Danes govorimo o likvidacijskih in stečajnih postopkih. V stečajnih in likvidacijskih postopkih se bančna tajnost obravnava nekoliko drugače. To je prvič.

Drugič. Glede na to, kar je povedal guverner Banke Slovenije, glede na načela transparentnosti, glede na načela pravičnosti, ker bodo vsi davkoplačevalci plačevali izgube sanacije teh bank in imajo pravico vedeti, prosimo Banko Slovenije, da Državnemu zboru posreduje te podatke, o katerih sem govoril – z vso neodvisnostjo. Vendar bančna tajnost pada, ko se začnejo stečajni in likvidacijski. Tako ali drugače. Postavljajo se moralna in etična vprašanja – kako so poslovale banke, komu so dajale kredite, kdo se je okoristil in če se je, kdo. Lahko se ni nihče. Dokler sodišče tega ne dokaže, so vsi nedolžni. Vendar glede na toliko razprave, glede na vsebino razprave, mislim, da je primerno, da Državni zbor pridobi te podatke. Hvala lepa.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Želi še kdo razpravljati o amandmaju k 4. točki? Ne. Zaključujem razpravo o amandmaju k 4. točki in odpiram razpravo o amandmaju k 5. točki, predlagatelj Slovenska demokratska stranka. Želi kdo besedo?

Mag. Šircelj.

**MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS):** Hvala lepa.

Danes je bilo omenjenih 62 ukrepov, ki jih je Banka Slovenije izvedla v teh dveh bankah oziroma priporočila banki, kako morajo ravnati. Teh 62 ukrepov želimo pridobiti v Državnem zboru. Glede na to, da jih je guverner Banke Slovenije že začel razlagati, glede na časovno omejenost, mislim, da ne bi smelo biti nobenih

težav, da nam Banka Slovenije posreduje njene sklepe o teh 62 ukrepih. Hvala lepa.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

S tem smo izčrpali razpravo o amandmajih k posameznim točkam, zato zaključujem razpravo. Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih. Odločanje bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 20. 9. 2013. Pregled ste prejeli na e-klop. Prosim vas, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Prehajamo na odločanje o amandmaju k 1. točki dopoljenega predloga sklepa. Lahko glasujemo?

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 33, proti 43.  
(Za je glasovalo 33.) (Proti 43.)  
Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju k 2. točki dopoljenega predloga sklepa. Lahko glasujemo? Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine ali lastnem, gospod Tanko? Poslanske skupine. Izvolite.

**JOŽE TANKO (PS SDS):** Hvala lepa.

Ta amandma se nanaša na to, da se v skladu z Zakonom o Banki Slovenije – v amandmaju so tudi citirane določbe – na podlagi drugega in tretjega odstavka 228. člena Zakona o bančništvu in pete točke prvega odstavka 231. člena Zakona o bančništvu v roku 8 dni posreduje poimenski seznam oseb z depoziti v višini nad 100 tisoč evrov in z njimi povezanimi osebami, ki jih imajo v Probanki in Factor banki in bodo s poroštvom države poplačani iz javnih sredstev. V primeru, da Državni zbor tega amandmaja ne izglasuje, potem glasuje tudi proti določbi 228. in 231. člena Zakona o bančništvu, ki to za primere stečajev ali likvidacij izrecno nalaga. In sprašujem se, čemu so potrebne takšne skrivnosti in koga se ščiti v primeru, da se takšen amandma na priporočilo ne izglasuje. Koga se ščiti? Celó če zakon določa, bo očitno koalicija glasovala za to, da se te osebe ne razkrije, te in z njimi povezane osebe. Vprašamo se lahko, ali še lahko govorimo o zaupanju v slovenskem bančnem sistemu, ali so izredne uprave, ki so imenovane, vredne zaupanja pri tej likvidaciji obeh bank in tako naprej. Skratka, očitno je, da gre za neko zgodbo, v kateri se ne želi priti na nek transparenten način do seznanitve s tistimi, ki imajo deleže, ki imajo vloge nad 100 tisoč evrov in bodo poplačani z davkoplačevalskim denarjem. Teh 100 tisoč evrov je krepko nadpovprečna vloga v Republiki Sloveniji, plačevali bodo pa tisti z morebitnimi znižanimi socialnimi transferji, z morebitnimi znižanimi pokojninami, z morebitnimi dodatnimi obdavčitvami premoženja, zato da se bo zagotovilo tistih 160 milijonov evrov za poplačilo vlog, ki so višje od povprečne.



In mimogrede, spoštovani gospod minister, ta višina oziroma ta znesek je približno polovica zneska, ki ga boste iskali v proračunu s stiskanjem drugih davkoplačevalcev oziroma z iskanjem novih virov. Približno polovico boste podelili ljudem, ki imajo nadpovprečno visoke depozite. Zato predlagamo, da se te osebe razkrijejo.

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Želi še kdo obrazložiti glas?

Gospod Jani Möderndorfer v imenu Poslanske skupine Pozitivne Slovenije, izvolite.

**JANI MÖDERNDORFER (PS PS):** Saj bom zelo kratek. Danes smo sedeli tukaj osem ur in smo poslušali, zakaj to ni mogoče. Ne vem, zakaj se zdaj sprenevedamo in zavajamo, kako bomo razkrili nekaj vsečnega. Verjamem, da bi rad vsak moj stric in teta z veseljem vedel, kdo ima te depozite nad 100 tisoč, če pa to zakonsko ni mogoče. Dajmo preprosto povedati. Ni problem, vložite zakon – pozval vas je guverner – in dajmo to spremeniti, ta trenutek je neizvedljivo. Takšnega predloga oziroma amandmaja ne bomo podprli. Hvala.

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Želi še katera od poslanskih skupin obrazložiti svoj glas? Ne želi. Vidim, da je nekaj zainteresiranih za obrazložitev glasu.

Gospod Jerovšek, izvolite.

**JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS):** Hvala lepa.

Ker gre tukaj za amandma, ki pravi, da se objavijo lastniki depozitov nad 100 tisoč in z njimi povezane osebe; ker gre v tem primeru v Factor banki in Probanki za ljudi in povezane osebe, ki so v celoti del paradržave, z največjim vplivom, ki so jo spravili na kolena; ker smo slišali, da je ena takšnih oseb gospa Vera Mihatovič, ki jo kar naprej kadrujejo; ker zadnje čase minister za finance kadruje zelo sumljive ljudi v razne institucije in tudi po incestnih zvezah, je izjemno pomembno, da se to objavi, da se ta bacil neke ustavi, da najdemo nek antibiotik, ki bo na to bolezensko motnjo učinkoval. In zaradi tega se tako branite tega razkritja, tega komplota! Vem, da morate ščititi, da ste bili ustanovljeni zaradi tega, da to ščitite, ampak zaradi državljanov, ki so pred revščino na račun tega, da bomo to pokrivali, je pa to treba objaviti in naj bodo državljanji obveščeni in osveščeni. Kdo jim lepo govoriči, je pomemben v družbi, v bistvu jim pa vsak dan krade iz žepa. Hvala.

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Obrazložitev glasu, mag. Marko Pogačnik.

**MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):** Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Kolegice in kolegi!

V SDS smo absolutno za to, da se spoštuje Zakon o Banki Slovenije in Zakon o bančništvu, predvsem pri delujočih bankah, tu se moramo pa zavedati, da gre za dve nedelujoči banki, ki sta šli v likvidacijo. Ti dve banki se bosta sanirali na račun davkoplačevalcev. Rešuje se tiste, ki imajo depozite nad 100 tisoč evrov, na račun davkoplačevalcev. Gre za nedelujoči banki, likvidacijski postopek in druge stvari. In mislim, da bi bilo pošteno do vseh davkoplačevalcev, gre za priporočilo, da se pridobi seznam, ki ga Banka Slovenije posreduje Državnemu zboru. Pri spremembi določenih delov Zakona o bančništvu pa mislim, da bo ta zakon potreben spremembe predvsem pri tem, kdo je lahko nadzornik, kdaj se nadzorniku izteče mandat in predvsem, kdo je lahko član uprave in kdaj se kakšno upravo odpokliče. Če bi to zakon vseboval, verjamem, da ne bi govorili o 80-milijardnih luknjah, ampak bi bila zadeva drugače sanirana. Osebo bom ta predlog podprl. Še enkrat, pošteno se mi zdi do vseh davkoplačevalcev. Gre za dve nedelujoči banki, ki sta šli v likvidacijo in kjer se bodo depoziti nad 100 tisoč evrov reševali na račun davkoplačevalcev. Hvala.

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Hvala tudi vam.

Lahko preidemo na glasovanje?

Obrazložitev glasu še gospod Tanko.

**JOŽE TANKO (PS SDS):** Hvala lepa.

V obrazložitvi tega člana oziroma tega priporočila smo zapisali tudi določbo člana – upam, da je gospod Möderndorfer to prebral. Glede prepovedi ali dovolitve razkritja. Razkritje teh zaupnih informacij je dopuščeno v primeru kazenskega postopka in v primeru stečaja ali prisilne likvidacije banke, to je določba zakona, tretji odstavek 228. člena. Ne potrebujemo popolnoma nobene spremembe zakona. Tu samo naložimo Banki Slovenije, da to izvede, ko pravite, da imamo ne vem kakšne zakone, neučinkovite in ne vem kakšne. Imamo zakonsko rešitev. Koalicija z nepodporo temu amandmaju pa se zavestno izogiba in blokira objavo oseb, ki so udeležene v postopku stečaja oziroma prisilne likvidacije banke. Torej, kaj se gremo? Zakaj se sprenevedate? Koga se ščiti? Katera imena so tista, ki ne smejo priti na dan v tem proračunu? Navsezadnje bomo vsi pri poskusih finančne sanacije udeleženi, ker bomo plačali preko novih davkov, preko proračuna, za pokritje teh stvari. In navsezadnje je poročilo Republike Slovenije naše. Žal mi je, da je koalicija tako trda pri teh zadevah, da zavestno blokira sprejetje priporočila, ki je skladno z določbo Zakona o bančništvu. Gospod minister najbrž to ve, zato se je verjetno tudi izognil razpravi, ki smo jo imeli prej, ampak tako je to pri nas urejeno. Mislim, da je minimalni standard, da se to spoštuje.

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.



Obrazložitev glasu, gospod Jani Möderndorfer.

**JANI MÖDERNDORFER (PS PS):** Seveda sem proti tudi sam osebno. Ampak to, kar je rekel gospod Tanko, je nekaj nezaslišanega – v hramu demokracije pozivamo na nezakonitost. Še enkrat, preprosto to tako ne gre. Imate preiskovalno komisijo o bankah, dajte tam pogledat vse, kar lahko, seveda bo zaprta seja, pa nihče ne bo vedel, razen vi, in dajte tam to vse pogledat. Istočasno, po uradni dolžnosti vsi, ki so naredili karkoli nezakonitega, morajo to ustreznim organom prijaviti. Tako da tu ne gre za nobeno trdost koalicije, ampak gre samo za tisto, kar bi moralo biti v parlamentu dejansko vsem primarno, to pa je zakonitost, gospod Tanko, nič drugega.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Preden dam naprej besedo za obrazložitev glasu, seveda so ta opozorila iz klopi umestna, polemiziranje ni dovoljeno. Vendar če se ga že v prejšnji fazi poslužujejo govorniki, ki so obrazložili glas, potem je za pričakovati, da bo nekdo poskušal odreagirati. Lepo vas prosim, dajmo se zavedati, da smo v fazi obrazložitve glasu in povejte, zakaj boste glasovali za ali proti amandmaju k 2. točki predlogov sklepov.

Gospod Brulc, obrazložitev glasu.

**MIRKO BRULC (PS SD):** Spoštovani! Glasoval bom proti temu amandmaju iz preprostega razloga, ker ni potrebno, da v tem priporočilu ukazujemo komurkoli, da upošteva zakon, ki je v veljavi. In če je ta zakon v veljavi, zakaj pa potem ne napišete tudi, da iz ustave prepisemo nekaj v ta zakon in rečemo, da mora to Banka Slovenije upoštevati. Ni potrebe. Glasoval bom proti temu predlogu.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Obrazložitev glasu še gospod Golubovič.

**BRANE GOLUBOVIČ (PS PS):** Lep pozdrav! Trikrat, štirikrat je guverner, ki ga je podprla tudi SDS – mislim, da je samo SD takrat javno rekla, da ne bo –, povedal, da teh podatkov ne more dati. Da napeljujemo Državni zbor na nekaj nezakonitega, ko nam reče spoštovana oseba, guverner, ki ima veliko podporo, da tega ne more narediti, da lahko sicer spremenimo zakon in to naredimo in bomo edina država v Evropi, potem zelo težko podprem nekaj, kljub temu da bi želel mogoče tudi sam videti te podatke. In še nekaj je. Pa dajmo konec koncev, ker je bilo danes toliko govora o tej odgovornosti, narediti, da Državni zbor sprejme zakon, da vsa kazniva dejanja na področju bančništva, privatizacije, pa dodajmo še orožarske posle, ne zastarajo. Tudi to lahko naredimo in se bo odgovornost odkrila z neko novo generacijo, ki bo želela to odkriti. Tako da bom glasoval proti temu amandmaju, verjamem pa, da znotraj preiskovalne komisije o

nadzoru nad bankami odpremo tudi to vprašanje. Hvala.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Lahko preidemo na glasovanje? Še ne. Obrazložitev glasu, gospa Alenka Jeraj.

**ALENKA JERAJ (PS SDS):** Kolege bi rada opomnila, da je preiskovalna komisija o bankah, govori o bankah v državnih lasti. Pomeni, da zasebnih bank v okviru preiskovalne komisije ne moremo preiskovati. Očitno ste slabo prebrali naš predlog, tako ali tako pa se nekateri trudijo, da bi komisija čim manj naredila. Še enkrat. Državni zbor predlaga Banki Slovenije, da mu na podlagi drugega in tretjega odstavka 228. člena Zakona o bankah ter 5. točke prvega odstavka 231. člena Zakona o bankah v roku osmih dni posreduje poimenski seznam vseh oseb z depoziti v višini nad 100 tisoč evrov in z njimi povezanimi osebami, ki jih imajo v Probanki d. d. in Factor banki d. d., in bodo v zvezi z izdanim poročtvom Vlade poplačani iz javnih sredstev. Ta dva člena, ki sem ju navedla, govorita o tem, da morajo varovati podatke in so tajni, razen v primeru – torej, ta prepoved, da morajo varovati podatke in jih ne smejo nikomur posredovati, velja, prepoved iz drugega odstavka pa ne velja za zaupne informacije, ki so potrebne za izvedbo kazenskega postopka in v primeru stečaja ali prisilne likvidacije bank. O tem se danes pogovarjamo. Obe banki sta v prisilni likvidaciji, torej imamo na podlagi zakona pravico te podatke dobiti. Sedaj je samo vprašanje, kdo jih želi dobiti, kdo pa ne ali pa jih nekateri že imate, nekateri pa nikoli ne moremo priti do tistih podatkov, da bi lahko ukrepali. Se nam pa vedno potem očita, da nismo svojega posla naredili. Tako da bom predlog, ki smo ga dali v SDS, podprla.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Obrazložitev glasu, gospod Pojbič.

**MARIJAN POJBIČ (PS SDS):** Spoštovani gospod predsednik, hvala lepa!

Sam bom tudi ta predlog Slovenske demokratske stranke podprl. Mislim, da sta vodja poslanske skupine Jože Tanko in Alenka Jeraj zelo jasno obrazložila, zakaj je to mogoče. In ne morem verjeti, da sedijo v tem parlamentu vodje poslanskih skupin, ki ne razumejo in ne poznajo zakonodaje. To je neverjetno! To je skrajno neverjetno. Jaz sem zaprepaščen! Moram reči, da mi je nerodno, da sedim v takšnem parlamentu, kjer vodja ene največjih poslanskih skupin ne pozna zakonodaje in govori popolne neumnosti.

**PREDSEDNIK JANKO VEBER:** Gospod Pojbič, sem že opozoril, da plemike niso dovoljene. Kako bodo glasovali, so povedali. Vi povejte svoje stališče.



**MARIJAN POJBIČ (PS SDS):** Samo še zaključim.

Kot sem že povedal, bom glasoval za to in rad bi povedal, da je za to državo, za slovenski narod izjemnega pomena, da izvemo, kdo so tisti, ki imajo kapital nad 100 tisoč evrov, in z njimi povezane osebe. S tem bi lahko ta država in vsi tisti, ki bi morali razkriti sivo eminenco, ki ruši slovensko državo – da jo razkrijemo pred slovensko javnostjo in enkrat vidimo, kdo so tisti, ki v ozadju manipulirajo s slovensko državo in kradejo denar vsakemu posamezniku, vsakemu Slovencu in Slovenki. Temu moramo narediti konec. Prepričan sem, da ga ni v tem parlamentu, ki nima interesa, da bi enkrat prišli do tega cilja. To sivo eminenco je treba nujno razkriti in slovenska javnost mora to vedeti. Ker če vse te probleme plačujemo, je prav, da vemo tudi, kdo so tisti, ki nam iz žepov kradejo denar.

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Glas bo obrazložila še gospa Maša Kociper.

**MAŠA KOCIPER (PS PS):** Seveda bom glasovala proti temu amandmaju tudi zato, ker prej člen, na katerega se sklicuje opozicija ni bil pravilno tolmačen. To navodilo o uporabi podatkov za potrebe kazenskega postopka zavezuje člane izredne uprave, da pri opravljanju svoje funkcije pri upravljanju banke v tem prehodnem obdobju o morebitnih odklonih in sumih kaznivih dejanj obvestijo ustrezne organe. Za razliko od SDS, ki bi ljudi zapirala, da ne rečem kaj drugega, že ko bi bili samo omenjeni na listi komitentov, se v pravni državi najprej počaka, da se ustrezni postopki procesirajo. Ko bodo pa ljudje na sodišču na podlagi teh postopkov na javnem sojenju, boste pa lahko za vse tiste, pri katerih je podana dovolj visoka stopnja suma, tudi videli, kdo so bili. Je pa res, da o tem ne boste sodili vi, ampak tisti, ki so za to po zakonu pooblašteni.

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Ugotavljam, da lahko preidemo na glasovanje o amandmaju k 2. točki.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 31, proti 43.

(Za je glasovalo 31.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju k 3. točki dopolnjenega predloga sklepa. Lahko glasujemo? Prehajamo na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 32, proti 43.

(Za je glasovalo 32.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Prehajamo na odločanje k 4. točki dopolnjenega predloga sklepa. Lahko glasujemo?

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 31, proti 43.

(Za je glasovalo 31.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo še na odločanje o amandmaju k 5. točki dopolnjenega predloga sklepa. Lahko glasujemo?

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, gospod Jože Tanko.

**JOŽE TANKO (PS SDS):** Hvala lepa za besedo.

Tu je prej guverner govoril o 62 ukrepih, ki so bili v zadnjih letih sprejeti na Banki Slovenije zoper obe banki. Predlagamo, da dobimo poročilo o vseh teh sklepih Banke Slovenije oziroma ukrepih, ki so bili sprejeti od 1. 1. 2009 naprej, ko se je začela ta kriza, in tudi predlagamo, da nam Vlada, najbrž bo to v njenem imenu pripravil minister za finance, poroča o tem, zakaj je delež državnih depozitov v Probanki in Factor banki tako nesorazmerno visok in kdo je to odobril. To bo pravzaprav edina naloga, ki jo bo danes dobil gospod minister, do sedaj je imel tri minute razprave v dvanajstih urah in vsaj poročilo o tem, zakaj so ti deleži tako nesorazmerno visoki, kar zadeva depozitve v strukturi te banke, bi lahko pripravili.

Banka Slovenije, kot je bilo prej rečeno, je sprejela 62 ukrepov, vendar bi bilo zanimivo, kakšni so bili ti ukrepi, kako so se stopnjevali in kdaj so se izpeljale prve sankcije – ali zdaj, ko so šli ti predsedniki uprav, so se upokojili, ali pa so jim bile te licence odvzete leta 2010, ko so še aktivno vodili banko, eno ali drugo. In mislim, da bi bila z vidika zaupanja v institucijo, zaupanja v Banko Slovenije, zaupanje v Vlado Republike Slovenije dolžnost, da se Državnemu zboru, ne da jih prosi, ti podatki posredujejo. Ker očitno volje ni, predlagamo, da se v priporočilu sprejme to, da dobimo od obeh institucij obe vrsti zahtevanih podatkov in to v osmih dneh. Seveda, če bo gospod minister ocenil, da to nam ne gre, potem najbrž ne bomo dobili, ampak Državni zbor pa neke sklepe le mora sprejeti.

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Želi še kdo obrazložiti glas v imenu poslanske skupine? Ne.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu, gospa Alenka Jeraj.

**ALENKA JERAJ (PS SDS):** Hvala lepa.

Tudi ta predlog, ki ga predlagamo k peti točki, bom podprla. Namreč, v literaturi, ki jo berem, v časopisih in tako naprej sem prebrala tudi to, da je menda Pahorjeva vlada, vlada v času finančnega ministra Franca Križaniča – vemo, da mu je takrat svetoval gospod Isajlovič in bila je cela razprava o tem in kdo je večji šef na finančnem ministrstvu –, da se je v tistem času v obe banki vložilo več 100 milijonov evrov, denar za to smo pa takrat pridobili z





zadolževanjem v tujini. Zdaj, to lahko drži, lahko ne drži, ampak mislim, da imamo poslanke in poslanci pravico vedeti, ali drži, da smo se zadolžili, dobili denar in ga potem vložili v dve zasebni banki.

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Obrazložitev glasu še mag. Vogrin, izvolite.

**MAG. IVAN VOGRIN (NeP):** Hvala lepa, gospod predsednik.

Poglejte, menim tako: v uspešni državi bi se odgovoren parlament temeljito seznanil in raziskal vzroke za bankrot banke, podjetij, lastni bankrot in tako dalje. Ležijo vzroki za bankrot v korpokraciji, je vprašanje. To je v škodljivi povezavi pajdaških kapitalistov, bank in vlade, ki so v želji za lastno korist pozabili na poslanstvo institucij, ki jih predstavljajo. In seveda so ustvarili pošastni aparat, ki je požrl lastno državo in institucijo sistema. To si nisem pripravil danes, to sem napisal že pred pol leta v knjigi, zakaj je Slovenija bankrotirala. Kolega Lojze Potočnik mi je rekel, da bo moja knjiga Brodolom na kopnem zdaj postala aktualna, ker to je brodolom. Še toliko bolj je ta brodolom boleč, ker nismo sposobni raziskati temeljnih vzrokov in namesto da obtožujemo drug drugega in se delamo pametne, bi morali raziskati vzroke. Vzroki so globoki, bodo boleči.

Že pred pol leta, letom sem to govoril – v bankrot gredo nekatere banke, plaz se bo vsul, verjemite mi, ker se nismo sposobni soočiti z resnico. In se človek sprašuje, kaj dela v tem parlamentu. Karkoli se predlaga s strani opozicije, je to vsakokratna pozicija preslišala. Dobronamerni predlogi so preslišani, zato je najboljše, da ne glasujem, in sem se odločil, da najbrž sploh ne bom več glasoval. Hvala lepa.

**PRESEDNIK JANKO VEBER:** Hvala.

Lahko preidemo na glasovanje? Glasujemo o amandmaju k 5. točki.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 33, proti 43.

(Za je glasovalo 33.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

S tem smo končali z glasovanjem o amandmajih. Prehajamo na odločanje o Predlogu sklepa o problematiki reševanja zasebnih bank, Probanke in Factor banke, z denarjem slovenskih državljanov v celoti. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev sprejetih na seji matičnega delovnega telesa predlog sklepa neusklajen. Prehajamo na odločanje o sklepu v celoti.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 40, proti 6.

(Za je glasovalo 40.) (Proti 6.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda. Zaključujem tudi 43. izredno sejo Državnega zbora. Hvala in nasvidenje do naslednje seje.

**Seja je bila končana 20. septembra 2013 ob 18.48.**



## INDEKS GOVORNIKOV

### *B*

BATTELLI ROBERTO .....	63
BEVK, SAMO .....	39
BOGOVIČ, FRANC .....	21
BRANISELJ, RIHARD .....	33
BRULC, MIRKO .....	54, 71

### *C*

ČEHOVIN, JERKO .....	13, 48, 50, 52, 54
ČERNAČ, ZVONKO .....	36
ČUFER, DR. UROŠ .....	11, 30, 64

### *F*

FRANGEŽ, MATEVŽ .....	17, 19
-----------------------	--------

### *G*

GOLUBOVIČ, BRANE .....	32, 71
GRIMS, MAG. BRANKO .....	47, 50, 55

### *H*

HAN, MATJAŽ .....	32, 36
HORVAT, JOŽEF .....	35

### *I*

IRGL, EVA .....	58
-----------------	----

### *J*

JAZBEC, DR. BOŠTJAN .....	12, 25, 29, 31, 32, 42, 43, 57, 63, 65
JELUŠIČ, DR. LJUBICA .....	52
JERAJ, ALENKA .....	61, 71, 72
JERIČ, ALJOŠA .....	42
JEROVŠEK, JOŽEF .....	54, 70
JURŠA, FRANC .....	57

### *K*

KOCIPER, MAŠA .....	59, 61, 68, 72
KOTNIK POROPAT, MARJANA .....	63

### *M*

MAVKO, MAG. MITJA .....	27, 31, 48, 52
MEH, SREČKO .....	45, 46
MÖDERNDORFER, JANI .....	28, 65, 70, 71

### *N*

NOVAK, LJUDMILA .....	24
-----------------------	----

### *P*

PAVLIŠIČ, MARKO .....	40
PLEVČAK, MARIJA .....	23
POGAČNIK, MAG. MARKO .....	15, 62, 70
POJBIČ, MARIJAN .....	55, 56, 57, 71, 72
POTOČNIK, ALOJZIJ .....	44
POTRATA, MAG. MAJDA .....	58



<b>PRESEČNIK, JAKOB</b> .....	52
<b>PREVC, MIHAEL</b> .....	34
<i>S</i>	
<b>ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ</b> .....	9, 28, 30, 31, 32, 33, 41, 46, 47, 50, 52, 60, 66, 68, 69
<b>STARMAN, BOJAN</b> .....	10, 19
<i>T</i>	
<b>TANKO, JOŽE</b> .....	25, 27, 64, 69, 70, 72
<b>TONIN, MAG. MATEJ</b> .....	48
<i>V</i>	
<b>VIZJAK, MAG. ANDREJ</b> .....	42
<b>VOGRIN, MAG. IVAN</b> .....	44, 73



## **LEGENDA**

- PS PS – Poslanska skupina Pozitivna Slovenija**
- PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke**
- PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov**
- PS DL – Poslanska skupina Državljska lista**
- PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije**
- PS SLS – Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke**
- PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije**
- PS NS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti**
- NeP – Nepovezani poslanec**